

Forgotten Books

— www.forgottenbooks.com —

Copyright © 2016 FB &c Ltd.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording, or other electronic or mechanical methods, without the prior written permission of the publisher, except in the case of brief quotations embodied in critical reviews and certain other noncommercial uses permitted by copyright law.

EPISTOLARUM

BEATI PAULI APOSTOLI

TRIPLEX EXPOSITIO.

OTHEININ-CHALANDRE

MAR 27 1952

IMPRIMERIE DE OTHENIN-CHALANDRE FILS.

EPISTOLARUM B. PAULI APOSTOLI

TRIPLEX EXPOSITIO :

ANALYSI, Quâ textûs Apostolici ordo et connexio declaratur;
PARAPHRASI, Quâ mens Apostoli breviter exponitur et clarè;
COMMENTARIO, Ubi litterales notæ, variæ lectiones, sensusquè
textui conformiores afferuntur.

ACCEDUNT ET OBSERVATIONES DOGMATICÆ, PLE, MORALES ET ASGETICÆ,
NECNON VARIÆ PRAXES CHRISTIANÆ PER TOTUM COMMENTARIUM DI-
SPERSÆ, ET IN COROLLARIO PIETATIS, POST SINGULA CAPITA COLLECTÆ.

Liber itaque utilissimus, non modò Divini verbi concionatoribus, ad sui et aliorum
salutem; sed et omnibus quibusque ad Divinam mentis et cordis vitam,

AUCTORE

R. P. BERNARDINO A PICONIO,

MINORITA CAPUCINO, SACRÆ THEOLOGIÆ EMERITO PROFESSORE, ET ANTIQVO PROVINCIAE
PARISIENSIS DEFENSITORE.

TOMUS SEXTUS.

LUGDUNI.

APUD RUSAND, CLERI TYPOGRAPHUM.

—
1834.

EPISTOLÆ

B. PAULI AD HEBRÆOS

TRIPLEX EXPOSITIO,

ANALYSI, PARAPHRASI, ATQUE COMMENTARIO:

PRÆFATIO.

APUD Græcos, in Ecclesiâ orientali, nullus antiquiorum Patrum dubitavit quin hæc ad Hebræos Epistola, et canonica sit et Paulina.

Imò et plerique hæretici, ex hac Ecclesiâ egressi, eam ut Paulinam citant, ejusque abutuntur auctoritate.

Ariani soli, aut saltem primi, illam, utpote suis erroribus contrariam, rejecerunt, de quibus meritò querens Theodoretus, ait :

Oportebat ipsos, etsi nihil aliud, temporis certè diuturnitatem revereri, quo hanc Epistolam in Ecclesiis perpetuò legerunt alumni veritatis : ex quo enim litterarum apostolicarum fuerunt Dei Ecclesiæ participes, ex illo etiam Epistolæ ad Hebræos utilitatem percipiunt : Theodoretus in argumento Epistolæ ad Hebræos.

Apud Latinos, multis in Ecclesiis, præser-

tim in Romanâ, dubitatum quidem fuit et de auctoritate et de auctore hujus Epistolæ; fortè quia Novatus et Novatiani eâ abutebantur ad denegandam lapsis poenitentiam.

Tempore divi Hieronymi nondum publicè legebatur in Ecclesiis.

Clemens tamen romanus Pontifex, apostolorum discipulus, eam ut canonicam et Paulinam citaverat à primis Ecclesiæ temporibus, in suâ ad Cor. epist., Eusebio teste, hist. eccl. lib. 3, cap. 38.

Præcipui Patres latini, sive divo Hieronymo priores, Hilarius, Optatus, Ambrosius; sive coætanei, ut divus Augustinus; sive posteriores, eam ut canonicam et Paulinam agnoverunt.

Imò et ipse divus Hieronymus, Epistolâ ad Dardanum. Nos utramque suscipimus (Epistolam scilicet ad Hebræos et Apocalypsim Joannis), nequaquam hujus temporis consuetudinem, sed veterum scriptorum auctoritatem sequentes.

Ex antiquioribus Latinis excipe Tertullianum, qui hanc Epistolam attribuit D. Barnabæ; D. Cyprianum, qui eam nullibi citat in Operibus suis.

Excipe et Caium, Ecclesiæ romanæ presbyterum, qui initio tertii sæculi, sub Zephyrino

papâ vivebat; et quem Eusebius, hist. eccl., lib. 3, cap. 3, videtur sentire primum fuisse in Ecclesiâ romanâ, qui de hujus Epistolæ auctoritate dubitavit.

Novissimis temporibus Cajetanus Erasmum, ut solet, secutus, dubiam hujus Epistolæ auctoritatem reddidit.

At sanè, id. modò sine temeritate fieri non potest, ex quo concilia multa, præsertim verò Tridentinum, hanc Epistolam in Scripturarum catálogo cæteris divi Pauli Epistolis aggregavit: et aliundè nulla sit solida dubitandi ratio.

Prima enim, quæ ex diversitate styli petitur, nulla est; quia dici potest, vel cum Theophylacto, quòd hæc Epistola scripta sit hebraicè à divo Paulo, et ab interprete perito traducta; græcè, sive fuerit sanctus Lucas, sive alius;

Vel cum Origene, quòd cogitatus quidem sint divi Pauli, dictio verò alicujus ex ejus discipulis qui fuit ipsius scriba et interpres.

Altera ratio petita ex suppressione non minus divi Pauli, etiam nulla est: id enim fecit, quia Pauli nomen erat Judæis iufensum; et aliunde, ut ait Theodoretus, Gentilium, non Judæorum, constitutus erat Apostolus: ideò apostolicum nomen non ponit hìc in proœmio.

Tertia ratio, quæ petitur ex textibus capitis sexti et decimi, solvetur suis in locis.

Quarta petita ex verbis capitis secundi, v. 3 et 4, ubi dicit auctor hujus Epistolæ, aut potius dicere videtur, se ab Apostolis in fide edoctum, aut saltem confirmatum; cum, è contra, D. Paulus ad Galatas primò dicat se non ab homine, sed à solo Deo, per revelationem Jesu Christi, didicisse Evangelium.

Hæc, inquam, ratio ex apparenti contradictione petita, etiam nulla est: non enim hic dicit Apostolus se in fide confirmatum esse; sed ipsum Evangelium, seu fidem Christi, confirmata esse à Deo, per miracula, ad sua usque tempora.

Adde quòd in primâ personâ loquitur hic, sicut priùs, modestiæ causâ, concionatorum more, qui docendo, exhortando et objurgando; loquuntur in primâ personâ numeri pluralis.

Sic Apostolus Hebræus Hebræis loquitur, quasi unus ex ipsis: *Ne fortè perefiamus, etc., quomodo nos effugiemus, etc., in nos confirmata est.*

Pari modo loquitur in aliis hujus Epistolæ locis, initio capitis sexti, quasi sit ex eorum numero *quibus lacte opus est; ad perfectiora feramur*, inquit; in cap. 10 et 11, sunt etiam similes loquendi modi.

Cùm, itaque, nulla sit solida dubitandi ratio, et cùm aliunde communis Ecclesiarum usus, manifesta longissimi temporis præscriptio, constans Patrum ferè omnium sententia; conciliorum canones, sanctorum pontificum decreta, hanc Epistolam et canonicam et Paulinam affirment, certè, sicut jam dixi, nulli modò licet, seu de auctoritate, seu de auctore illius dubitare.

De his vide fusiùs Estium, in præfatione hujus Epistolæ, juxta quem non est de fide quòd divus Paulus sit hujus Epistolæ auctor; et consequenter hoc negare non est hæreticum, inquit, sed temerarium.

Vide Ederum, œconomiâ Bibliorum, in præfatione hujus Epistolæ, ubi ex Melchiore Cano asserit et probat hæreticum esse hanc Epistolam canonicam negare; seu, ut illius verbis utar, ex canonicarum Scripturarum numero rejicere.

Scripta est igitur hæc Epistola à divo Paulo ex Italiâ, Româ scilicet, ad Hebræos conversos ad Christi fidem, ad omnes quidem per totum orbem dispersos; sed maximè ad Hebræos in Judæâ degentes.

Scopus Apostoli est primò, Hebræos in puritate fidei confirmare et à legalibus observantiis prorsus avellere.

Hinc Christi dignitatem extollit; sacerdotium, sacrificium, officium.

Secundò, consolari eos qui ob fidem, à magistratibus Judæis variè vexabantur; Jerusalem enim qui crediderant, variis calamitatibus affligebantur ab iis qui Evangelio resistebant, penes quos erat publica auctoritas.

Ne igitur tentationibus superati fideles, ad infidelitatem relaberentur, eos solatus est Apostolus, tum exemplo veterum sanctorum, tum exemplo Christi Domini, tum spe præmii coelestis: tandem Epistolam morum instructione, suo more, concludit.

Porro, hæc Epistola, licet in ordine Bibliorum sit ultima, et ratione temporis pene ultima; ratione tamen doctrinæ prima est.

Hic enim agitur de veritate legis evangelicæ; in reliquis verò Epistolis, de ipsius legis observantiâ: veritas autem ipsa prior et præstantior est veritatis observantiâ.

Vél, sicut ait sanctus Thómas, in aliis Epistolis agitur de gratiâ novi Testamenti, quantum ad totum mysticum corpus Ecclesiæ: in hac autem commendat ipsam gratiam, quantum ad caput, Christum scilicet: Divus Thomas in prologo.

Scripta putatur Romæ, aut saltem ex Italiâ, anno Christi 62 aut 63.

ANALYSIS CAPITIS PRIMI.

HEBRÆOS, bonis suis ob Christum spoliatos, Paulus elemosynis undequaque collectis multoties adjuvit; eosdem Hebræos; legi Mosaicæ nimis addictos et in fide Christi vacillantes, nunc spiritualiter adjuvat.

Ut igitur eos à lege Mosaicâ prorsus avellat, et in fide Christi plenè confirmet,

In hoc capite Christum super omnia quæcumque legis Mosaicæ sublimia superextollit.

Super prophetas: hi fuerunt homines, Deique tantum servi; Christus autem Filius Dei, v. 1, 2.

Super patriarchas: hi fuerunt terrenæ tantum portunculæ hæredes; Christus constitutus est omnium Dei bonorum hæres.

Ili fuerunt Judaicæ gentis patres; Christus totius mundi creator, v. 2.

Super Moysen: hic ex divino consortio fuit radiis quibusdam illustris; Christus est paternæ gloriæ splendor, ejusque imago consubstantialis, v. 3.

Moyses equidem populi Judaici rector; Christus autem totius mundi non tantum creator, sed et nutu suo rector et conservator.

Super Aaron: hic vitulorum sanguine peccata Judæorum expiavit; Christus totius mundi peccata in proprio sanguine lavit.

Aaron semel in Sancta sanctorum quotannis intravit; Christus in cælum ascendit, ibique sedet ad dexteram Majestatis, v. 3.

Super Angelos etiam sublimissimos quos superat origine; Filius Dei natus est, quod nulli Angelorum convenit, v. 5.

Quos superat honore, cum sint illius adoratores, v. 6.

Quos superat officio; illorum enim ministeriale est, v. 7. Christi verò regium, v. 8, 9.

Quos superat potentiâ: cælum et terram creavit, v. 10; cælum et terram renovabit, v. 11, 12, quod non possunt Angeli.

Quos superat throno: assidet Deo proximus et æqualis; Angeli ministrant, v. 13, 14.

CAPUT PRIMUM.*Textus.*

1. **M**ULTIFARIAM, multisque modis olim Deus loquens patribus in prophetis: novissimè.

2. Diebus istis locutus est nobis in Filio, quem constituit hæredem universorum per quem fecit et sæcula.

3. Qui cùm sit splendor gloriæ et figura substantiæ ejus, portansque omnia verbo virtutis suæ, purgationem peccatorum faciens, sedet ad dexteram Majestatis in excelsis :

CAUT PRIMUM.

Paraphrasis.

DEUS olim in veteri Testamento patribus nostris locutus est per varios prophetas servos suos, diversis temporibus, multis variisque modis, figuris et similitudinibus.

At his nostris diebus nobis locutus est per unicum Filium suum Jesum Christum, ipsam Dei sapientiam, æternamque veritatem; et ideo prophetarum Prophetam, omnesque prophetas infinitè superantem.

Quem Filium, ut Verbum caro factum, Deus constituit omnium bonorum suorum hæredem et Dominum.

Per quem, ut Verbum æternum, quasi per ideam suam fecit tempora et omnia temporaria.

Et in his duobus Jesus Christus infinitè major est omnibus patriarchis, Judaicæ tantùm gentis patribus, et cujusdam terrenæ portiunculæ hæredibus.

Qui Dei Filius, cùm sit æternus paternæ gloriæ splendor, ab eo manans lumen de lumine, et sit imago expressa substantiæ illius;

Æqualis Patri, et qui cum eo, nutu suæ potentissimæ voluntatis, omnia sustentat et regit quæ condidit:

Et per hæc plus quàm infinitè superat Moysen, populi Israelitici rectorem, et quibusdam, ex Dei consortio, radiis illustrem.

Nostram tamen naturam humanam assumpsit, in quâ, ut summus sacerdos, totius mundi peccata in arâ crucis expiavit, non per pecudum sanguinem, sed per proprium sanguinem suum.

Quâ expiatione peractâ, resurrexit gloriosus, ascendit in cælum, ubi assidet æqualis Patri, ejusdem cum eo consors summæ majestatis, potestatis et gloriæ:

Et in his non Aaronem tantùm superathonore, sed et omnes prorsus homines et Angelos.

4. Tantò meliôr Angelis effectus , quantò differenti-
tius præ illis nomen hæreditavit.

5. Cui enim dixit aliquando Angelorum : Filius
meus es tu , ego hodie genui te ? Et rursus : Ego pro
illi in Patrem , et ipse erit mihi in Filium ?

6. Et cùm iterum introducit Primogenitum in or-
bem terræ , dicit : Et adorent eum omnes Angeli Dei.

7. Et ad Angelos quidem dicit : Qui facit Angelos
suos spiritus et ministros suos flammam ignis.

8. Ad Filium autem : Thronus tuus , Deus , in sæ-
culum sæculi ; virga æquitatis , virga regni tui :

9. Dilexisti justitiam et odisti iniquitatem ; propter-
ea unxit te Deus , Deus tuus , olco exultationis præ
participibus tuis :

10. Et : Tu in principio , Domine , terram fundâsti ,
et opera manuum tuarum sunt cœli :

11. Ipsi peribunt , tu autem permanebis ; et omnes
ut vestimentum veterascent , .

12. Et velut amictum mutabis eos , et mutabuntur :
tu autem idem ipse es , et anni tui non deficient.

13. Ad quem autem Angelorum dixit aliquando

Angelis, inquam, præstantior est, et eò præstantior, quò nomen filii plus habet dignitatis quàm nomen famuli.

Cui enim Angelorum, etiam præstantissimorum, dixit aliquando Deus quod Jesu Christo dixit ab æterno, et quod repetiit in incarnatione, et in resurrectione sua: *Filius meus es tu, ego hodie genui te?* et rursus in alio loco: *Ego ero illi Pater, et ille mihi Filius erit?*

Et in Psalm. 96. ubi describitur Christi majestas venientis ad judicium, qui secundus erit ejus in mundum adventus: sic Deus loquitur: *Et adorent eum omnes Angeli*, utpote Deum et Dominum.

Cæterum, ubi de Angelis Scriptura loquitur, eorumque dignitatem exprimit, quid dicit? Eos qui naturâ suâ sunt spiritus, Deus facit suos nuntios et ministros ferventissimos; id est, agilissimos sunt divinæ voluntatis executores.

Longè autem magnificentius de Filio Scriptura loquitur: *Thronus tuus, ô Christe Deus! stabit in æternum; sceptrum æquitalis est sceptrum regni tui.*

Quia dilexisti justitiam et odisti iniquitatem; propterea te, ô Christe Deus! Deus tuus unxit olco exultationis supra omnes regni tui consortes et cohæredes.

Et in alio Psalm. 101, ut illius nobis potentiam indicet, dicit: *Et tu, Domine, initio terræ fundamenta jecisti, et potentiae tuæ opera sunt cœli.*

Ipsi cœli quantumcumque durabiles, tandem peribunt: tu autem, Christe Deus, immutabilis permanes;

Omnes cœli suo motu continuo quasi consenescent, sicut vestis usu quotidiano veterascit.

Et velut amictum circumvoves eos, et subito mutabuntur; tu autem idem et immutabilis es, utpote æternus.

Ubi, quæso te, tale quid de Angelis legimus?

Ad quem etiam eorum dictum est quod in Psalmo 109,

Sede à dextris meis , quoadusque ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum ?

14. Nonne omnes sunt administratorii spiritus , in ministerium missi propter eos , qui hæreditatem capiunt salutis ?

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Commentarius in Cap. I.

¶ 1. **M**ULTIFARIAM. Gr. πολυμερῶς, multipartitè.

Multisque modis. Gr. πολυτροπως, multimodè.

Duabus his vocibus Apostolus complectitur et exprimit universam varietatem personarum, temporum, revelationum, modorum et similitudinum, etc., quâ Deus in veteri Testamento usus est ad homines docendos divina mysteria.

Multifariam : per multas partes, et varias vices, etc.

Non enim omnia mysteria Deus per unum prophetam, simul et eodem tempore revelavit, sed quasi per partes, unam partem, v. g., per Isaiam, alteram per Jeremiam, etc., unam uno tempore, alteram altero, etc.

Multisque modis, per varias figuras, varias visiones, varias similitudines, variosque divinos afflatus.

Olim, id est, in veteri Testamento.

Deus loquens, Gr. λαλήσας, locutus est *patribus nostris*, Israeliticis *in prophetis*, id est, per prophetas servos suos.

¶ 2. *Novissimè diebus istis*, Gr. in ultimis diebus istis;

Id est, at his nostris diebus *locutus est nobis in Filio*, id est, per Filium suum unigenitum Jesum Christum, *in quo sunt omnes thesauri sapientiæ et scientiæ Dei*; imò qui est ipsa Dei sapientia, ipsaque veritas æterna.

Veritatem ergo evangelicam nos docuit Deus per veritatem ipsam.

OBSERVATIO DOGMATICA ET MORALIS.

Et hic indicatur Christi super omnes prophetas excellentia.

Et prima Christianorum supra Judæos prærogativa.

Prophetæ fuerunt servi Dei; Christus est Dei Filius naturalis, consubstantialis.

Prophetis Deus sua mysteria revelavit per partes, per figuras et per similitudines.

Christo Filio suo Deus simul et universim totam suam,

scientiam, et sapientiam dedit; imò et suum intellectum cum naturâ divinâ per æternam generationem in ipsum transfudit.

Hinc Filius omnia clarissimè novit quæ novit Pater æternus.

Christus itaque prophetarum est Propheta, et per excellentiam Propheta; quia omnium veritatum, omnium temporum Propheta; ipsa lux mundi, ipsa plenitudo veritatis.

O nos ergo beatos! quibus Deus non per servos suos, sed per Filium suum locutus est; non sub figuris obscurè, sed apertè, lucidè voce sensibili et humanâ; non imperfectè, per partes, sed totam legem evangelicam!

Gratias immortalès Deo, qui mihi hanc felicitatem contulit, ut Filium suum veritatem ipsam audirem in Evangelio loquentem.

Christe, prophetarum Propheta, veritas æterna, veritalisque fons et plenitudo, doce me, illumina me, loquere cordi meo, fac me audire vocem tuam, fac me obedire voci tuæ.

Quem constituit... id est, quem Filium, ut hominem, seu ut Verbum caro factum, Deus constituit.

Hæredem, id est, dominum omnium, sibi enim jure hæreditario dedit omnium omnino rerum dominium.

Quia enim Christus, etiam ut homo, naturalis est Dei Filius; hinc hæres est, et quidem naturalis et primarius omnium Dei bonorum.

Cum Patre dominus est mundi; hocque dominium hæreditario jure debetur etiam humanitati, ut substantialiter unitæ Verbo Dei.

Per quem (Filius ac Verbum æternum) *fecit* (quasi per ideam) *et sæcula*, id est, tempora et omnia temporaria, seu mundum et quidquid in mundo continetur.

OBSERVATIO DOGMATICA ET MORALIS.

Utraque hic indicatur Christi natura humana et divina.

Ut Deus, est omnium creator; ut homo, est universorum hæres.

Ut Deus, est naturâ omnium dominus; ut homo, fit per hæreditatem dominus omnium.

Ut Dēus, ab æterno natus est hæres et dominus; ut homo, in tempore factus est hæres, dominus et ex æquo cum Patre possessor omnium.

Et hîc tangitur Christi super antiquos et etiam illustrissimos patriarchas excellentia.

Et altera indicatur Christianorum super Judæos prærogativa.

Patriarchæ fuerunt Judaicæ tantùm gentis palres;

Christus autem totius mundi pater et creator.

Patriarchæ facti sunt ad breve tempus hæredes terrenæ cujusdam portiunculæ;

Christus factus est in æternum hæres omnium, dominus cœli et terræ, possessor et dominus æternæ beatitudinis, cujus figura tantùm erat terra promissa.

Judæis patriarcharum filiis terrestris hæc et caduca data est ad breve tempus hæreditas:

Christianis verò, Jesu Christi filiis et fratribus, promittitur et datur cœlestis et æterna hæreditas Christi.

Non vult solus Patris hæreditatem possidere Filius hæres-que Dei primarius et naturalis; vult fratres adoptivos habere, ut et lales habeat cohæredes.

Ad hoc, nos per Baptismum, in sanguine suo nos regeneravit adoptivos filios Dei, suosque fecit fratres, ut hæredes simus Dei, cohæredes Christi.

O bonitas Christi!

O felicitas Christiani!

Christus hæres Dei!

Christianus hæres Dei, cohæres Christi!

Christe, fili Dei, hæres Dei, frater meus et cohæres meus; fac me per tuam gratiam dignum æterni nostri Patris hæreditate.

Fac ita vivam, ut aliquando merear audire te dicentem : *Venite, benedicti Patris mei...*

℟. 3. *Qui cùm sit splendor gloriæ.* Gr. ἀπαιγασμα, refulgentia, id in quo refulget gloria et majestas Dei;

Seu , ut vertit Syrus , radius gloriæ (scilicet paternæ).

Hâc voce æternam et mundissimam Filii Dei generationem , utcumque repræsentat.

Pater æternus soli comparatur ; Filius radio ;

Ut indicet quòd Filius à Patre procedit necessariò , ab æterno , continuè , purissimè , immutabiliter et inseparabiliter.

Sicut radius emanat à sole necessariò , indesinenter , purè , sine ullâ solis mutatione.

Et figura substantiæ ejus. Gr. *καρὰκτῆρ*, id est , impressa et quasi insculpta imægo , non umbratica et accidentalis , sed substantialis et adæquata.

Alterâ similitudine à sigillo sumptâ , cujus forma imprimitur ceræ , æternam Filii Dei generationem , quantum potest , explicat .

Quia divina humanam superant intelligentiam , et per unam similitudinem doceri non potest divinitatis mysterium ; hinc per plures explicat hic veritatis præco , ait Theodoretus.

Pater æternus archetypus et exemplar est ; Filius autem est Patris character et imago impressa.

At imago substantialis , imago viva , subsistens , constans , æterna , adæquata.

Portansque omnia... id est , conservans , sustentans est , regens omnia creata.

Verbo. Gr. *ρήματα* , id est , jussu , imperio , nutu suæ potentiae ; seu suâ voluntate potentissimâ , et consequenter maximâ cum facilitate.

Verbo creata sunt , nutu Dei conservantur et reguntur.

OBSERVATIONES MORALES.

Quid , quæso , Moyses , quibusdam gloriæ radiolis illustris , sed Israelitici populi tantis cum difficultatibus rector ; quid , inquam , Moyses ille cum Christo , paternæ gloriæ substantiali splendore ; totiusque mundi solo nutu suo rectore , collatus ?

Gaude ergo , ô Christiane ! et glorificare sub tali et tanto

doctore, duce, rectore, salvatore; et ut verè Christianus sis, alterque quasi Christus, Christum pro modulo tuo imitare.

Quia Dei Filius est, Patris est imago et character, Patremque per suum esse perfectè repræsentat.

Talis sit suo modo adoptivus Dei Filius, Patris cœlestis sit imago saltem accidentalis; illum sic suis moribus exprimât, ut et in ahis, eloquio, exemplo imprimat.

Jesu character Patris! sic te cordi meo imprime, ut tuû et Patris æterni fiam imago.

Pone te ut signaculum super cor meum.

Attende etiam, ô Christiane! ad hæc verba: *Portansque omnia verbo, etc.*

Verbum, jussus, nutus Dei fulcrum est mundi.

Divino verbo ita fulcior, sustentor, conservor et regor, ut sine hoc fulcra continuo in nihilum statim laberer.

Bone Deus! quæ et quanta est ingratitude mea, cùm te, vitæ meæ fulcrum, obliviscor et offendo!

Quæ et quanta bonitas tua, cùm obliviscentem, offendentem sustentas et conservas, et in manu tuâ omnipotenti portas!

Hanc tuam in me bonitatem sic in animâ meâ imprime, ut tuû deinceps nunquam obliviscar, te nunquam offendam, te continuè geram in corde meo, qui me semper portas in manu.

Purgationem peccatorum faciens. Gr. per seipsum purgationem postquam fecit peccatorum nostrorum, ποιησάμενος, in aoristo, sicut λαλήσας, ὕ. 1.

Quasi diceret: Idem Jesus Christus, homo Deus, nosterque summus sacerdos, postquam peccata nostra expiavit, non ut Aaron per pecudum sanguinem, sed per seipsum tanquam hostiam, quam in aiâ crucis, Patri pro nobis obtulit.

Sacerdos enim et victima fuit.

Sedet ad dexteram Majestatis. Gr. sedit, id. est, resurrexit gloriosus, et in cœlum ascendit, ubi loco, beatitudine et gloriâ super omnes creaturas exaltatus *sedet* tanquam Rex et Judex omnium.

Ad dexteram, id est, in loco honoratissimo, æqualis Patri, ejusdemque cum eo consors. majestatis, potestatis et gloriæ.

In excelsis, id est, in cœlestibus palatiis ubi cum Patre regnat: in æternum.

OBSERVATIO DOGMATICA ET MORALIS.

His verbis tacitè indicat Apostolus quod apertè dicet in sequentibus cap. 7, 8 et 9, specialim cap. 9, *ŷ. 11, 12.*

Christi sacerdotium Aaronico præstantius, et Christum pontificem nostrum, Aarone plus quàm infinities superiorem.

Aaron semel in anno intrabat in Sancta sanctorum.

Christus in cœlum ascendit, ibique sedet in æternum *ad dexteram Majestatis.*

Aaron pecudes obtulit, Christus homo Deus, semetipsum, nosque in suo sanguine lavit.

O anima christiana, Dei sanguine abluta et purgata! cave ne sordescas unquam, sed amplioris munditie semper æmula, dic sæpe: *Amplius lava me, Domine...*

O sanguis Christi pretiose! purga me, sanctifica me.

In te tota spes mea, ô peccatorum purgatio, omnis gratiæ meritum et gloriæ pretium.

Postquàm Christus, Filius Dei, totius mundi peccata lavit in sanguine suo, ascendit in cœlum, *sedet ad dexteram Majestatis*, sua vulnera pro nobis perpetuò ostendens Patri, et per ea, quasi per quinque ora, causam nostram agens.

Hanc tui Salvatoris ideam, ô anima christiana! inculpe menti tuæ cordique tuo, ut cum fiducia ad eum, ad illius sanguinem, ad illius vulnera recurras, et per tam benignum Salvatorem misericordiam obtineas.

Junge cor tuum contritum cordi Christi pro te sauciato, et per hujus cordis vulnus, quasi per os, ora, geme, suspirante ante thronum Dei.

ŷ. 4. Tantò melior Angelis effectus. Gr. tantò præstantior.

Ex dictis, scilicet, quòd *Dei Filius*, quòd *splendor Patris*, quòd *sedet ad dexteram...* concludit, et præterea probat ex Scripturis Christum Angelis esse præstantiorem, et eò præstantiorem, quò præstantius et excellentius nomen jure hæreditario adeptus est, nomen scilicet naturalis et unigeniti Filii Dei.

Hoc nomen Christus *hæreditavit* à Patre, quia illud habet per suam à Patre originem, sicut solet hæreditas haberi propter naturalem originem.

Ÿ. 5. *Cui enim dixit aliquando Angelorum...* id est, cui enim Angelorum, etiam præstantissimorum, dixit unquam Deus quòd Jesu Christo dixit ab æterno, et quòd repetiit in incarnatione et in resurrectione illius: *Filius meus es tu, scilicet naturalis; ego hodie de meâ substantiâ genui te?* Psal. 2,

Ÿ. 7.

Hodie, id est, in hâc æternitatis die, semper præsentis, semper totâ simul permanente.

Genui, et gigno et gignam, eadem enim permanet semper divini Verbi generatio.

Nota quòd, quia triplex est Christi nativitas, scilicet,

Æterna secundùm divinitatem in sinu Patris;

Temporalis una secundùm infirmitatem carnis in sinu Dei-
paræ matris;

Temporalis altera secundùm gloriam carnis in sinu sepulcri,

Hinc fit quòd hæc eadem verba à sanctis Patribus intelligantur modò de unâ, modò de alterâ; imò et ab ipso divo Paulo, qui hæc eadem verba applicat Christi resurgenti. Act. 13, Ÿ. 33.

Potest ergo dici, vel quòd dicta et repetita fuerint hæc verba; vel quòd intelligantur de quâcumque Christi Dei hominis generatione æternâ et temporali.

Et rursus in alio loco: 2. Reg. 7. 14. Ego ero...

Hæc quidem verba in sensu litterali sunt de Salomone; sed in sensu mystico, sunt de Christo, cujus figura erat Salomon, in hoc scilicet, quòd sapientiâ excelluit, in pace regnavit, gentibus multis imperavit, templum Deo ædificavit.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Ad angelos, id est, de Angelis dicit Scriptura, Psal. 103.

Qui facit Angelos suos spiritus, id est, eos quorum natura spiritualis est et ignea, id est, admodum activa; *facit nuntios et ministros suos*.

Spiritus, nomen est naturæ; *Angelus*, nomen est officii.

Sunt ergo semper spiritus; sunt autem Angeli cùm mittuntur et nuntiant.

Illorum ergo officium ministeriale est. Deus illis utitur pronuntiis, cursoribus et ministris suis.

Longè aliud est officium Christi.

ŷ. 8. *Ad Filium autem, thronus tuus, Deus...* id est, de Filio dicit Scriptura. Psal. 44, qui totus est de Messiâ; estque Epithalamium, quo celebrantur nuptiæ ejus cum Ecclesiâ, undique ex gentibus congregandâ.

Ô Deus, seu Christe, qui Deus es et Filius Dei! *thronus regni tui* permanebit in æternum: *virga regni tui*; est *virga æquitatis*; sic ordinanda sunt hæc verba, significantque, justissimè regnum tuum gubernas.

Officium ergo Christi regium, et confirmat ŷ. 9, explicans hæc verba, *virga regni tui*.

ŷ. 9. *Dilexisti justitiam et odisti iniquitatem...* id est, quia justitiam summopere dilexisti, et iniquitatem sic odisti, ut illam sanguine tuo deleveris,

Propterea. Gr: propter hoc, Ô Christe *Deus! Deus tuus unxit te oleo lætitiæ*; id est, glorificavit, lætificavit et exaltavit super omnes regni tui participes, scilicet ad dexteram suam.

D. Thomas post S. Augustinum explicat *propterea* quasi sit causalis; id est, ad hoc ut diligeres justitiam, etc., *unxit te Deus, etc.*

ŷ. 10. *Et tu in principio, Domine, terram fundasti.*

Eandem Christi præcellentiam probat ex ejus potentiâ; confirmatque quòd dixit. ŷ. 3. *Per quem fecit et sæcula.*

Et tu, Ô Christe, Fili Dei, creator mundi; ab initio terræ fundamenta jecisti, eamquè nutu tuo firmam et stabilem fecisti.

Et opera manuum... id est, potentiae tuæ sunt cæli: cælum ergo et terram creâsti.

✠. 11. *Ipsi peribunt, tu autem permanebis.* Gr. *permanes*, id est, cæli quantumcumque durabiles, tandem *peribunt*, id est, in fine mundi mutatur saltem quantum ad qualitates.

Tu autem, ô Christe Deus! immutabilis es.

Et omnes ut vestimentum... id est, omnes cæli suo motu continuo, quasi consenescent, sicut vestis usu quotidiano veterascit, ita ut in fine mundi sint renovandi

✠. 12. *Et velat amictum mutabis.* Gr. *complicabis.*

Tu autem idem ipse es, id est, immutabilis, æternus.

Hæc omnia summam Christi Dei potentiam innuunt. Cælum et terram creavit.

Cælos ut linteum, seu pallium complicabit, id est, tam facile transformabit, seu renovabit, ac homo linteum complicat, pallium deponit ac mutat.

Nihil autem tale legitur de Angelorum potentiâ.

✠. 13. *Ad quem autem Angelorum dixit?...*

Ex throno denique probat Christi super Angelos præcellentiam; qui enim Deo proximus assidet, super omnes est.

Ad quem Angelorum dixit Pater æternus: Sede à dextris meis?... Vide paraphrasim.

✠. 14. *Nonne sunt omnes administratorii...*

Quasi diceret: Tantum ahest ut Angeli assideant Deo, quinimo omnes illi, licet nobilissimæ substantiæ sunt ministri Dei, quos sæpe mittit in terras ad hominum salutem curandam, maximè verò eorum qui vitam æternam hæreditaturi sunt.

Hinc communiter colligunt doctores Angelos omnes aliquando milli.

De quo tamen dubitant D. Dionysius et D. Gregorius.

Et cujus contrarium asserit D. Thomas qui vult solos quinque inferiores choros mitti, reliquos quatuor Deo semper assistere. Idem asserit D. Anselmus hic.

*Corollarium pietatis, seu in hoc Capite I, ad pietatem
maximè notanda, et ad praxim redigenda.*

Hic et nos, Christiani gentiles, juxta divi Pauli mentem, agnoscamus quàm sit nobis gloriosum et quàm utile talem ac tantum habere prophetam, patrem, ducem, legislatorem, pontificem, uno verbo, Salvatorem.

Jesus Christus salvator noster Dei Filius est, hæres Dei, creator mundi, nutuque suo rector.

Hic Dei Filius, cùm sit ab æterno splendor Patris, illiusque imago substantialis, viva, adæquata, per omnia Patri similis, et in omnibus æqualis,

In medio temporum factus est pro nobis homo, nobis per omnia similis;

Fecit, docuit, passus est.

Tandem, ut summus Pontifex, per semetipsum hostiam Deo dignam, in arâ crucis oblatam, totius mundi peccata delevit.

Quâ expiatione peractâ, gloriosus resurrexit, in cœlum ascendit, ubi sedet ad dexteram Dei, sua vulnera pro nobis ostendens Patri; et per ea, quasi per quinque ora, causam nostram indesinenter agens.

Hanc de tuo Salvatore ideam, ò anima christiana! insculpe menti tuæ cordique tuo nunquam delendam.

PRIMÒ.

Ut scias, et nunquam obliviscaris quanti te fecit Deus, quantumque dilexit, hunc suum Filium unigenitum tibi dando doctorem, patrem, ducem, legislatorem, summum pontificem, uno verbo, Jesum;

Hincque scias et nunquam obliviscaris, ingrata, quantum debeas Deum tam beneficum redamare.

In Filio suo unigenito quid tibi non dedit? quid ergo ob tale donum non debes?

SECUNDÒ.

Ut scias ; et nunquam , in quocumque statu , obliviscaris quanti debeas facere talem ac tantum Salvatorem , prophetarum Prophetam , patriarcharum Patriarcham , legislatorum Legislatorem , pontificum Pontificem , hominum et Angelorum Dominum et Regem ;

Quantùm debeas in eum credere , veritas ipsa est , et veritatis plenitudo ;

Quantùm debeas in eum sperare , omnipotens est , ipse mundi creator , ipse mundi solo nutu rector , ipse Dei bonorum possessor est et largitor ;

Quantâ fiduciâ debeas ad eum recurrere : *sedet ad dexteram Majestatis, interpellans pro nobis, ostendens sua vulnera.*

Quid per talem mediatorem non oblineas ?

PRAXIS CHRISTIANA.

Praxis ergo tua continua , quantùm fieri potest , sit Christum Filium Dei , splendorem Patris , hæredem Dei , dominum omnium , hominum et Angelorum regem , sedentem ad dexteram Dei adorare ;

Ad illum , ut doctorem et prophetam tuum , patrem , ducem , legislatorem , summum pontificem , et suo proprio sanguine salvatorem , cum fiduciâ in quâcumque necessitate recurrere ;

Ipsi pro nobis interpellanti , fide , charitate uniri , et in ipso , cum ipso et per ipsum gratiam et misericordiam à Deo patre implorare .

Christi vulneribus unire contritus , et per ea , quasi ora , supplex et fide plenus obsecra , ut *ŷ. 3, in fine,*

ANALYSIS CAPITIS SECUNDI.

Ex Christi Domini, Filii Dei, præcellentiâ, in primo capite expositâ, infert cò venerabiliorem esse christianam legem.

Quatuor itaque primis versibus Hebræos sui admonet officii; attentè Christum audiant, eique studiosè obediant, ne graviter à Deo puniti pereant:

Si enim lex Mosaica, per Angelos ordinata et subministrata, tantum rubur habuit, ut illius prævaricatores Deus debitâ punierit pœnâ;

Quis justissimam punitionem evadat, qui neglexerit legem à Filio Dei, ipsâ veritate, latam;

Ab Apostolis, ipsius veritatis auditoribus auritis, prædicatam,

Ab ipso Deo, veritatis fonte, per infinita prodigia confirmatam;

Denique à Spiritu sancto, per copiosam charismatum suorum effusionem roboratam?

¶ 5. Hanc illationem ita confirmat, ut et Christi super Angelos præcellentiam urgeat.

Christo, non Angelis Deus subiecit mundum futurum, de quo agimus, teste David Psal. 8, dicente: *Omnia subiecisti sub pedibus eius, etc.*, ergo Christo, ut Domino et Judici parendum.

Nec refert quod nondum perfectè completa sit hæc propheta, sed tantum ex parte:

In eo enim quod jam completum est, cætera omnia completa videmus, ¶ 9.

Quia autem Christi passio et mors Judæis erat scandalum, et aliunde Christum Angelis inferiorem esse quasi probabat;

In reliquo capite Paulus ostendit hanc Christi Domini pro mundi salute passionem et mortem, fuisse divinæ sapientiæ convenientissimam.

Harum convenientiarum aliæ sunt ex parte Dei, aliæ ex parte Christi, aliæ ex parte nostrâ.

• Quas fusiùs vide in corollario pietatis.

CAPUT SECUNDUM.

Textus.

1. **P**ROPTEREA abundantius oportet observare nos ea quæ audivimus, ne fortè pereffluamus.

2. Si enim qui per Angelos dictus est sermo, factus est firmus, et omnis prævaricatio et inobedientia accepit justam mercedis retributionem;

3. Quomodo nos effugiemus? si tantam neglexerimus salutem? quæ cum initium accepisset enarrari per Dominum, ab eis qui audierunt, in nos confirmata est,

4. Contestante Deo signis, et portentis, et variis virtutibus, et Spiritûs sancti distributionibus, secundum suam voluntatem.

5. Non enim Angelis subjecit Deus orbem terræ futurum, de quo loquimur.

6. Testatus est autem in quodam loco quis, dicens: Quid est homo, quòd memor es ejus, aut filius hominis quoniam visitas eum?

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

7. Minuisti eum paulòminùs ab Angelis; gloriâ et honore coronâsti eum, et constituisti eum super opera manuum tuarum.

8. Omnia subiecisti sub pedibus ejus. In eo enim quòd omnia ei subjecit, nihil dimisit non subiectum ei. Nunc autem necdum videmus omnia subiecta ei.

9. Eum autem qui modicò quàm Angelis minoratus est, videmus Jesum propter passionem mortis gloriâ et honore coronatum, ut gratiâ Dei pro omnibus gustaret mortem.

·101· 671

10. Decebat enim eum, propter quem omnia et per quem omnia, qui multos filios in gloriam adduxerat, auctorem salutis eorum per passionem consummare.

11. Qui enim sanctificat et qui sanctificantur, ex

Brevi temporis spatio in suâ passione, Angelis minorem exhibuisti: at post suam passionem constituisti eum Principem et Dominum super omnia omnipotentiae tuæ opera, corporalia et spiritualia.

Omnes omnino creaturas, et consequenter ipsos etiam Angelos, ô Pater æterne! Christo filio tuo subjecisti:

Generalis enim est Psalmistæ locutio: *Omnia*, sine exceptione, *subjecisti*. Christo itaque, omnium rerum domino, nobis parendum.

Equidem nondum videmus omnia ei subjecta; multos, è contra, videmus impios et infideles Christo rebeliare; fateor itaque quòd hæc prophetiæ pars nondum sit perfectè completa; . . .

At alteram partem jam completam videmus (nimirum gloriâ et honore coronâsti eum): Christus enim Jesus, qui brevi temporis intervallo minor Angelis habitus est,

Nunc doloriferæ mortis suæ merito gloriâ et honore coronatus est; victor mortis surrexit immortalis; gloriosus et triumphans in cœlum ascendit, sedet ad dexteram Majestatis; ut Deus ubique adoratur: ex hâc autem parte completâ certò cognoscimus et complendam aliam.

Dixi propter passionem mortis: sicut enim ex singulari et gratuitâ Dei in nos benignitate, pro nobis passus et mortuus est; sic et jure merito, quia ex charitate pro nobis passus est, glorificatur ab omnibus ubique.

Cæterùm, ne vos scandalizet mors et passio Christi filii Dei: hic enim nos salvandi modus fuit divinæ sapientiæ convenientissimus: decebat enim eum qui rerum omnium principium est et finis, Alpha et Omega, cum ab æterno deerevisset, per Filium suum naturalem, multos filios adoptivos ad gloriam adducere; Deum, inquam, decebat ad hujus sui decreti effectum, ut hunc Filium suum primogenitum et naturalem, salutis aliorum auctorem, omniumque salvandorum caput et antesignanum, per passionem et mortem, gloriâ et honore consummarèt.

Decet enim pontificem qui sanctificat, et eos qui ab illo

uno omnes. Propter quam causam non confunditur fratres eos vocare, dicens :

12. Nuntiabo nomen tuum fratribus meis : in medio Ecclesiæ laudabo te.

13. Et iterum : Ego ero fidens in eum. Et iterum : Ecce ego et pueri mei quos dedit mihi Deus.

14. Quia ergo pueri communicaverunt carni et sanguini, et ipse similiter participavit eisdem; ut per mortem destrueret eum qui habebat mortis imperium, id est, diabolum :

15. Et liberaret eos qui timore mortis; per totam vitam obnoxii erant servituti.

16. Nusquam enim Angelos apprehendit, sed semen Abrahæ apprehendit.

17. Unde debuit per omnia fratribus similari, ut misericors fieret, et fidelis pontifex ad Deum, ut propitiaret delicta populi.

18. In eo enim in quo passus est ipse et tentatus, potens est et eis, qui tentantur, auxiliari.

sanctificantur, ejusdem esse naturæ: decebat ergo ut Filius Dei, qui dignatus est noster esse Pontifex, ejusdem nobiscum esset naturæ passibilis, mortalis, et miseris obnoxia.

Reverà talis fuit: hinc Dei Filius non erubescit homines vocare fratres suos, dicens ore Davidis Ps. 21.

Annuntiabo nomen tuum fratribus meis; in medio Ecclesiae laudabo te.

Et rursus in alio loco Isai. 8.: Ego, ut homo, in adversis fiduciam meam ponam in eo.

Et rursus apud eundem prophetam, discipulos vocat filios suos. Ego, inquit, et filii mei, quos Deus dedit mihi.

Quandoquidem igitur hi fratres et filii constant naturam fragili, corpus habentes carneum et sanguineum, et ideo passibile;

Voluit et ipse, eorum pater, frater et pontifex, naturam assumere fragilem et passibilem,

Ut per passionem et mortem destrueret diaboli potestatem, qui per peccatum habebat mortis imperium.

Et ex servis liberis redderet eos quos timor mortis, quasi tyrannus, sub sua ditione, per totam vitam detinebat, velot mancipia.

Nequaquam enim Angelorum naturam impassibilem et immortalem sibi copulavit Filius Dei;

Sed humanam suscepit ex semine Abrahamæ, Judæus ex Judæis natus.

Quia ergo nostram assumpsit naturam, ut noster esset pontifex, decuit ut in omnibus naturæ nostræ conditionibus similis nobis fratribus suis fieret;

Ut eo promptius miseris succurrat, ipse miseriæ non ignarus;

Et veri pontificis officium eo fidelius perageret apud Deum, Expiando peccata nostra, Deumque nobis propitium reddendo.

Reverà per hoc quod Christus passus est, et per passiones tentatus, promptus est ad succurrendum afflictis.

Commentarius in Cap. 2.

ŷ. 1. PROPTEREA,... id est, quia Christus talis est ac tantus, omnium scilicet hominum eminentissimis, longè eminentior, omniumque Angelorum præstantissimis longè præstantior, ut in primo capite dictum est;

Abundantiùs oportet observare nos, id est, eò studiosiùs debemus ejus doctrinam attendere, retinere et observare.

Quæ audivimus, id est, quam ab ipso Christo et ejus Apostolis audivimus.

Ne fortè pereffluamus. Syr. ne cadamus. Arab. decidamus;

Id est, ne funditùs pereamus.

Metaphora sumpta à vasis rimosis, à quibus sic effluit aqua, aut alius liquor, ut pereat.

Itaque sensus est: Ne, ad instar vasis undique rimas habentis, doctrinam Evangelii sinamus effluere, sicque pereamus, ad instar aquæ, quam, ubi effluxit in terram, colligere impossibile est.

ŷ. 2. Si enim qui per Angelos dictus est sermo...

Id est, si lex Moisaica, quæ non per Filium Dei, sed per Angelum, Dei nomine loquentem, data est.

Per Angelos: unus loquebatur, alii comitabantur, tonitrua et fulgura excitabant.

Factus est firmus, id est, auctoritatem, pondus et firmitatem habuit, utpote quæ minas habuit non incitas.

Firmus, id est, ratus, stabilis in promissis et in iuramentis suis, ait D. Anselmus.

Et omnis prævaricatio... Deo, omnes legis transgressores, graviter et pœnâ suis sceleribus condignâ puniente.

Merces, hic, pro pœnâ condignâ et æquali peccato.

ŷ. 3. Quomodo nos effugiemus, id est, quomodo nos Christiani pœnas evadimus?

Si tantam neglexerimus salutem, id est, si neglexerimus Christi doctrinam, seu Evangelium quod obedientibus salutem promittit æternam.

Quæ cum initium, accepisset enarrari per Dominum : id est, quod Evangelium (seu quæ salutis æternæ doctrina) per Dominum Jesum, Filium Dei, primò prædicatum est.

Ab eis qui audierunt... deinde ab Apostolis, illius auditoribus et discipulis confirmatum est. *In nos*, id est, usque ad nos, seu nostra tempora, ajunt multi.

Sed puto naturalius, *in nos*, id est, apud nos Hebræos.

Paulus hebræus Hebræis scribens, more suo sese inter illos interserit, modestiæ causâ, ubi exhortatur.

¶. 4. Contestante Deo signis et portentis,.. id est, veritati evangelicæ ab Apostolis et Christi discipulis prædicatæ, Deo testimonium perhibente.

Signis,.. id est, per miracula, quæ dicuntur *signa*, quia veritatis indicia; *portenta*, quia contra usum et ordinem naturæ; *virtutes*, quia divinæ potentiae opera.

Et Spiritus sancti distributionibus... id est, et per dona Spiritus sancti, v. g., donum linguarum, prophetiæ, sanationum, etc.

Secundum suam voluntatem, quæ Spiritus sanctus distribuit unicuique pro beneplacito suo.

Seu quæ, quantum et quibus vult.

OBSERVATIO DOGMATICA ET MORALIS.

Ex *¶. 3.* inferunt Calvinus et alii D. Faulum non esse hujus epistolæ auctorem :

Quia sibi ipsi contradiceret dicenti ad Galat. 1., *¶. 12.* se ab homine non edoctum.

Sed nulla est contradictio in verbis Apostoli benè intellectis, juxta explicationem hic datam et fusiùs explicatam in præfatione : quam vide, *quartâ petitâ, etc.*

Ex *¶. 3* et *4.* Evangelium à Christo, Dei Filio promulgatum est.

Ab Apostolis, ipsius auditoribus ac discipulis ubique publicatum.

A Deo per miracula infinita, et per Spiritus sancti communicationem confirmatum fuit.

Quis prudenter dubitet de mysteriis, ab ipsa veritate, Christo prolatis?

Ab Apostolis, veritatis auditoribus et discipulis ubique prædicatis?

A Deo veritatis fonte confirmatis?

Credo, Domine, ac toto corde, Evangelio tuo; illudque, ut vitæ meæ regulam, amplector.

Lucerna erit pedibus meis, et lumen semitis meis.

ŷ. 5. Non enim Angelis subjecti...

OBSERVATIO LITTERALIS. (16)

In quatuor primis hujus capituli versiculis continetur illatio ex dictis in primo capite deducta, et quidem convenientissima ad Hebræos vacillantes, stabiliendos in fide.

Hæc autem illatione peracta, redit Apostolus ad Christi super Angelos præcellentiam.

Et non sine causâ huic Christi super Angelos præcellentiae instat, sed ut apud Hebræos funditus evertat errorem Simonianorum, Angelos Christo præferentium.

Adverte autem quod hanc Christi præcellentiam hic ita confirmat Apostolus, ut et simul confirmet illationem ex eâ deductam, scilicet Christo, utpote Angelis majori et excellentiori parendum esse.

Sicque bene cohæret textus, qui quibusdam videtur obscurus et intercisus.

Si enim qui per Angelos... ŷ. 2.

Quomodo nos effugiemus. ŷ. 3:

Non enim Angelis Deus subjecti mundum futurum,

Sed uni Christo; qui propterea dictus est à prophetis pater futuri sæculi.

Orbem terræ futurum. Gr. habitam futuram. Syrus: mundum futurum:

Cælum novum, terram novam; terram viventium futuram.

Seu mundum post resurrectionem futurum.

Et ideo præsentem etiam Ecclesiam, quæ eadem est cum triumphante.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Incarnatio est Dei visitatio : hominem perditum quærit et visitat Verbum incarnatum : *Visitavit nos Oriens ex alto.*

Visitat omnes quidem homines ; at visitat specialiter humanitatem, cui hypostaticè Dei Verbum unitur.

Humanitas ergo Christi dicere potuit : *Quid est homo aut filius hominis...* in comparatione Dei, ut uniatur Deo?

Quantò justius dicet illud peccator Deo unitus per communionem ; et ab eo visitatus, quando sanctissima Eucharistia defertur ægroto!

Sed hinc puto non omittendum Theodoretæ in hæc verba commentarium : *Domine, quid est homo?*

Hoc de communi naturâ dictum est ; at cónvenit primitiis ex nobis, Christo nempe, qui ea quæ sunt totius naturæ sibi attribuit, et os naturæ factus, *dicit, Domine, quid est homo?*

Sic ex eodem Theodoro, Christus, ut os naturæ dicit : *Longè à salute meâ verba delictorum meorum, Psal. 21.*

Ÿ. 7. *Minuisti eum paulò minus.* Gr. βραχύ τι, breve quid, aut parvum quid.

Parvitas autem illa potest intelligi, vel de dignitate, vel de duratione, seu tempore.

Si Psalmus intelligatur litteraliter de homine, quatenus intellectu et libertate præditus est, par quidem est Angelis ; at corporis conditione illis est inferior.

Si mysticè de Christo intelligatur, ut reverà hic à D. Paulo intelligitur, significat brevi temporis spatio in passione suâ, in quâ et ipsis hominibus inferior quodam modo iuit : *Ego autem vermis et non homo, opprobrium hominum et abjectio plebis. Psal. 21.*

Gloriâ et honore coronâsti eum ; post passionem, et constituisti eum principem et dominum super opera... id est, super omnes creaturas, corporales et spirituales, præsentis et futuræ.

Ÿ. 8. *Omnia subiecisti sub pedibus ejus : in eo enim...* Syr. nihil omisit quod non sit subjectum, id est, omnem prorsus creaturam et consequenter Angelum.

Sicut ab opere Domini nihil excipitur, sic à potestate et dominio Christi nihil eximitur. Christus ergo omnium omnino creaturarum Dominus.

Nunc autem necdum videmus omnia subjecta ei. His verbis Apostolus occurrit objectioni quæ fieri potest dicendo, quòd manifestum sit non omnia subjici imperio Christi.

Fatetur nondum advenisse tempus quo prophætia hæc perfectè impleatur; sed certissimè adventurum.

Equidem quoad auctoritatem et potestatem, *Christo subjecta sunt omnia: data est mihi omnis potestas in cælo et in terrâ.* Matth. 28. 19.

Quoad executionem verò subjicientur realiter omnia post generale judicium.

Interim.

†. 9. *Eum autem qui modico...* Gr. breve quid præ Angelis minoratum, etc.

Id est, interim videmus, seu certò cognoscimus eum quoad breve tempus fuit minor Angelis, Dominum scilicet Jesum, propter passionem, seu tormentum mortis, quam pertulit; *gloriâ et honore coronatum.*

Quasi diceret: Etsi nondum completa sit perfectè prophætia, ex parte tamen completam videmus. Jam enim toto orbe celebris est Christus, jam in ejus nomine *omne genu flectitur* in cælis, in terris et in inferis. Jam videmus eum ubique à fidelibus adorari, et cùm hæc adimpleta videmus, cætera adimplenda non dubitamus; vide paraphrasim.

Ut gratia Dei pro omnibus...

Est explicatio ejus quod præcedit, *propter passionem.*

Seu est ratio et cur passus sit et cur post passionem cunctus sit ad gloriam; quasi diceret:

Ex singulari et gratuitâ Dei in nos bonitate, et ut suum in nos amorem exhiberet, pro omnibus passus et mortuus est; et quia ex charitate passus est, jure merito glorificatus est.

Syr. nam Deus ipse per gratiam suam pro omnibus gustavit mortem.

Theodoretus et alii, loco *χάριτι θεοῦ*, gratiâ Dei, legerunt

χωρὶς θεοῦ, absque Deo, pro omnibus gustaret mortem; quia, inquit, sola natura divina hoc remedio non indigebat.

Triplex in his versibus indicatur Christi Domini status: primus humiliatiōnis quando passus est; secundus gloriæ, quam per resurrectionem et ascensionem adeptus est; tertius gloriæ, quam post resurrectionem generalem, iudiciumque universale, per totam æternitatem obtinebit.

In primo statu, non tantum Angelis minor factus, sed et omnium hominum quasi *opprobrium, abjectio plebis*; quasi ad nihilum redactus fuit propter nos, seu *propter nimiam charitatem suam* erga nos.

In secundo statu, intravit quidem in gloriam suam; *Omnis ei data est potestas in cælo et in terrâ*; at hæc gloria plena, perfecta, totalis et adæquata erit in tertio statu; omnia tunc perfectè et universaliter erunt ei subjecta in cælo et in terrâ.

Domine Jesu, universorum rex et domine! etiam nunc tibi perfectè subiciar; nihil sit in me tibi contrarium: intellectum, voluntatem, corpus, me totum tibi submitto; fiat ergo tua in me voluntas: *Servus tuus sum ego.*

Solum peccatum minuit Christi dominium in nos: quandiu regnabit peccatum in mortali corpore nostro, Christus non regnabit in nobis.

Illud itaque destruamus, ut Christus solus in nobis vivat, regnet, imperet, triumphet.

Ora sæpe, etiam rebellem tuam compelle voluntatem.

¶. 10. *Decebat enim cum propter quem...*

Ne ex passione et morte Christi scandalizentur Hebræi, aut saltem hinc minoris illum faciant, et Angelis impassibilibus et immortalibus postponant, Apostolus multas affert Christi passionis et mortis convenientias.

Primam in ¶. 9: dixit quod ex singulari et eximiâ Dei in nos bonitate id factum est, ut pro nobis, et loco nostrî Christus pateretur et moreretur.

Nunc verò docet quantum hic nos salvandi modus fuerit Deo decens, Christo gloriosus et nobis utilis. Vide corollarium in fine capitis.

Decebat enim eum propter quem... id est, qui rerum omnium finis est et principium, Deum scilicet.

Seu conveniens erat Dei sapientiæ.

Qui multos filios in gloriam adduxerat, id est, qui per Christum, multos filios adoptivos ad gloriam, ab æterno decreverat adducere.

Auctorem salutis eorum. Syr. ipsum principem salutis eorum; Arab. caput salutis eorum.

Id est, Jesum Christum, primam causam meritoriam salutis hominum, caput, principem, antesignanum, salvandorum.

Per passionem consummare. Syr. perfectum reddere.

Ad supremam beatitudinem, quæ summa est hominis perfectio, per passionem adducere.

Seu, *per passionem consummare* gloriam et honore: hæc enim consummatio est coronatio de qua, *ŷ. 9.*

Sensus ergo est: quia Deus ab æterno decreverat per Filium suum naturalem multos filios adoptivos ad gloriam adducere, conveniens fuit ut hunc Filium primogenitum, aliorum salutis auctorem, per passionem gloriam et honore consummaret.

Convenientias langet in sequentibus: quarum aliæ sunt ex parte Dei, cui fuit in omni rigore justitiæ satisfactum per passionem Filii sui, et qui ejusdem Filii sacrificio dignè fuit glorificatus.

Aliæ ex parte Christi, qui ut sacerdos fidelis, Deum, quantum potuit, honoravit.

Aliæ ex parte nostrâ, ut esset nobis magis misericors et propensior ad opitulandum miseris.

Videbuntur suis locis et in corollario susis.

ŷ. 11. Qui enim sanctificat et qui sanctificantur.

Qui sanctificat, id est, Christus pontifex noster, et *qui ab eo sanctificantur,* scilicet homines;

Ex uno omnes, id est, ab uno parente Adamo ducunt originem, et ideo sunt ejusdem naturæ.

Alii dicunt, ab uno Patre Deo, qui Christi Pater est naturalis, noster verò adoptivus.

Sed primus sensus videtur germanior.

Probat enim Apostolus decuisse Christum pati, et per passionem consummari, quasi diceret :

Decet pontificem qui sanctificat, et eos qui ab illo sanctificantur, ejusdem esse naturæ.

Ergo decuit ut Christus, qui pontifex ac mediator noster est, ejusdem esset nobiscum naturæ passibilis, mortalis et miseræ.

Propter quam causam...

Quòd autem Christus reverà fuerit ejusdem nobiscum naturæ, probat ex eo quòd non erubuit ille talis ac tantus, ut cap. 1, dictum, nos fratres suos vocare, *dicens ore Davidis. Psal. 21 :*

Ÿ. 12. Nuntiabo nomen tuum fratribus meis.

Quòd hic psalmus ad Messiam pertineat, indicavit ipse Christus in cruce magnâ voce pronuntians illius initium. *Deus meus, Deus meus, etc.*

Ÿ. 13. Et iterum... Isai. 8. 17. Ego Christus, ut homo, in adversis ero fidens in eum, juxta septuaginta, et præstolabor eum, ait Hieronymus, id est, ejus auxilium in quo consequenter confido.

Quâ voce significat se hominem et fratrem nostrum, et miseriis obnoxium.

Et iterum... Isai. 8. 18. Ego et mei spirituales filii quas mihi dedit Pater ut eos regenerarem; mihi, scilicet ut homini, non ut Deo, quia ut sic, mei erant.

Hic textus est conformis Joan. 17, *Ÿ. 6 : Tui erant, et tu eos mihi dedisti.*

Hæc ergo verba dixit Isaias, ut Christi figura et præcursor.

Ÿ. 14. Quia ergo pueri communicaverunt carni.... id est, quia homines quos Christus fratres et filios suos vocat communicaverunt. Syr. participes fuerunt, id est, constant naturâ fragili, passibili et mortali, utpote qui corpus habent carneum et sanguineum, et ideo infinitis obnoxium incommodis.

Caro et sanguis hîc non significant vitiosos affectus, ut alibi sæpe; sed corporis materiam et infirmitates inde sequentes, seu omnia corporis mortalis incommoda.

Et ipse, id est, Christus eorum pater, frater et sanctificator.

Similiter. Syr. eodem modo, id est, verè et realiter.

Participavit iisdem, id est, carni et sanguini, ut suprâ intellectis; seu voluit iisdem vitæ mortalis et passibilis participare incommodis.

Ut per mortem... id est, ut per meritum passionis et mortis suæ destrueret. Gr. deleret. Syr. aboleret diaboli potestatem, qui per peccatum habebat mortis imperium.

Diabolus, peccatum suadendo, homines reddebat morti obnoxios, et illos per peccatum in mortem trahebat æternam: quisquis enim peccato est obnoxius, et morti obnoxius est.

Erat ergo quodam modo princeps mortis et corporis et animæ, seu temporalis et æternæ.

Hunc autem mortis principem, Christus vita et fons vitæ, per mortem ipsam, destruxit, enervavit.

¶ 15. *Et liberaret eos...* id est, ex servis liberos faceret eos quos timor mortis, quasi tyrannus, sub suâ ditione, quasi mancipia, per totam vitam detinebat.

Ante Christum, timer mortis, quasi tyrannus, homines, quasi servos, continuis cruciabat angustiis.

Si, ut Epicurei, credebant mortem omnium rerum finem, illis mors erat terribilium terribilissimum.

Ad solum nomen mortis expallescebant et vehementer commoveri solebant Epicurei, Plutarcho teste.

Si autem animam credebant immortalem, et illis, quia plerumquè impii, impuri, vitiis dediti, mors erat terribilissimo terribilius.

Christus suos ab hoc liberat tyranno, quia eos et à vitiis liberat, et æternæ vitæ certos facit.

Mors fidei miseriarum est finis, æternæ felicitatis inchoatio.

Hinc cupio dissolvi... mihi vivere Christus est, et mori
lucrum.

Ÿ. 16. Nusquam enim Angelos apprehendit... ex Græco
patet quod utrumque, apprehendit, sit in præsentī ἐπιλάμ-
βανεται.

Verbum autem ἐπιλαμβάνεται, significat, manu injectâ
apprehendere, retinere: hincque triplici modo explicatur
hic locus.

Nequaquam Angelos à Deo aversos et fugientes apprehen-
dit, seu injectâ manu retinet et revocat...

Nequaquam Angelos injectâ manu in libertatem vindicat.

Nequaquam Angelicam naturam apprehendit, et sibi hy-
postaticè unit Filius Dei.

Et hic sensus communior est et menti Apostolicæ videtur
conformior: hic enim explicat quod Ÿ. 14, dixit communi-
cavit carni et sanguini.

Quasi diceret: Nolut Angelorum impassibilium frater fie-
ri, sed hominum fragilium, et mille miseriis obnoxio-
ram.

Sed semen Abrahamæ... id est, sed naturam humanam ex
semine Abrahamæ suscepit: homo judæus, ex Judæis natus
est.

Hâc voce Hebræis exhibet primò, quantum Deo debeant
ob hanc sui generis prælationem. Secundò, quantum debeant
Christum consanguineum suum diligere. Tertio, in Christo
completam esse promissionem Abrahamæ factam, Genes. 22:
In semine tuo benedicentur omnes gentes.

Ÿ. 17. Unde, id est, quia nostram naturam humanam,
non Angelicam, assumpsit, ut noster pontifex fieret.

Debit, id est, decuit, ut Ÿ. 10; seu debuit ex de-
centiâ.

Per omnia, id est, in omnibus humanæ naturæ, ut na-
tura est, conditionibus et infirmitibus quæ naturam conse-
quuntur.

Exceptis morbis, ignorantia, peccato et fomite peccati,
quæ Christum non decent.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Quò pluribus miraculis à Deo, veritatis fonte, confirmata;

Quò majoribus charismatum effusionibus à Spiritu sancto roborata.

Hæc enim omnia augent Christiani, hanc legem violantis, ingratitude, contemptum, malitiam, et ideo condemnationem.

SECUNDÒ.

Ex *ŷ. 9.* discite quòd Christi passio et mors pro peccatis nostris fuit quidem opus summæ Dei gratiæ et nimix charitatis in nos;

Sed ex sequentibus versibus discite quòd fuerit tamen opus divinæ sapientiæ convenientissimum.

Multas hic tangit Apostolus convenientias, quas, ut clariùs explicem, ad tria capita reduco: ex parte Dei, ex parte Christi, ex parte nostrî.

EX PARTE DEI.

Decuit Christum pati pro peccatis nostris.

Primò, ut suam nobis sanctitatem manifestaret, suumque consequenter implacabile odium erga peccatum, quod nec in Filio suo, innocentissimo quidem in se, sed peccatis mundi onerato, relinquit impunitum, imò quod punit severissimè: *Si hæc, in viridi ligno, in sicca quid fiet?*

Secundò, ut suam in nos nimiam exhibeat charitatem, quâ proprio Filio suo non pepercit; sed pro nobis omnibus tradidit illum. Non pepercit Filio, ut parceret servo.

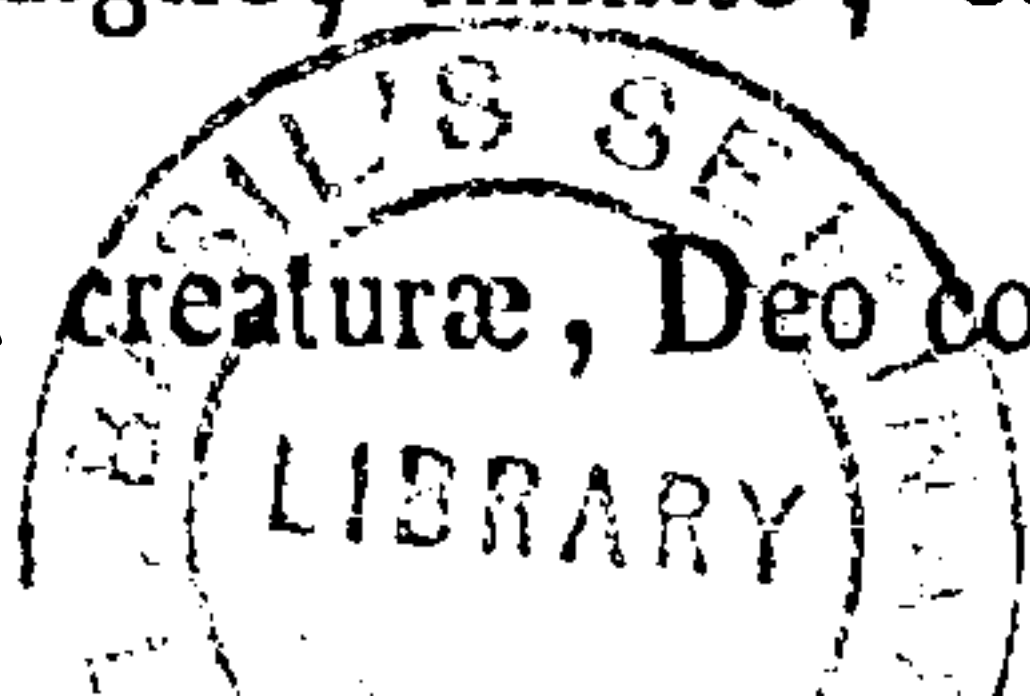
Tertiò, ut Deus, propter quem omnia et per quem omnia, *ŷ. 10.* per Christum dignè, et quantum possibile est, glorificetur.

In cruce Deus Deo, æqualis æquali, infinitus infinito sacrificatus est.

Ecce sacrificium Deo dignum.

Ecce Deus dignè, infinitè, et quantum potest, glorificatus.

Omnes simul creaturæ, Deo comparatæ, nihil sunt:

Omnia itaque creaturarum quarumcumque sacra, in comparatione Dei, nihil sunt, nihil propriè conferunt gloriæ Dei.

At Christus est Deus, est æqualis Deo; hic autem Christus, Deus, Deo sacrificatur.

Ecce tantus honorans, quantus est Deus honoratus.

Ecce tanta victima, quantus Deus cui immolatur.

Decuit eum... Christus igitur patiens, victima Deo decens, conveniens, digna Deo.

EX PARTE CHRISTI.

Decuit eum pati, ut esset pontifex fidelis ad Deum,
Ÿ. 17.

Primò, fidelis pontificis est Deum, quantum potest, honorare, illius gloriam zelare zelo sincero, et, si fieri potest, infinito.

Decuit ergo Christum, sacerdotem fidelem, Dei gloriam infinito zelo zelantem, pati et sacrificari;

Ut suo zelo satisfaciens, Deum, quantum potest, honoraret, et ut sacerdos, et ut victima:

Ut sacerdos infinitus, et ut victima infinita;

Sacrificio igitur undequaque infinito, Deum infinitum, infinite honoraret.

Secundò, fidelis pontificis est condolare populo, ejus apud Deum causam agere, pro peccatis ejus satisfacere, Deumque propitium reddere, *Ÿ. 17.*

Decuit ergo Christum pontificem nostrum pati et mori pro peccatis nostris;

Ut in omni rigore divinæ justitiæ satisfaceret;

Et ut purgatione peccatorum nostrorum in sanguine suo factâ, Deum nobis redderet propitium.

Tertiò, ad gloriam Christi decuit ut pateretur et moreretur: sic enim suam clariùs manifestavit potentiam; dum per mortem destruit, frangit, enervat et, quasi fractis artibus, imponit rotæ, ipsum mortis principem, seu diabolum, *Ÿ. 14.*

EX PARTE NOSTRA!

Decuit pati Christum,

Primo, *ut misericors fieret*, id est, ut per miseriam ad-
disceret misericordiam, eoque promptior fieret ad opitulandum,
quod majores expertus est misérias.

Secundo, ut etiam eò propensior esset in nos, quò majori
nos pretio redemit. O anima, tanti vales!

Hinc et nostræ redemptionis pretium fert in manibus, la-
tere et pedibus impressum: *His plogatus sum in domo eorum
qui me diligebant. Zach: 13. 6.*

Tertio, ut nos liberaret à timore passionum et mortis,
v. 15.

Ante Christum nihil erat, passionibus et morte horrendius
et terribilius.

Ex quo Christus, Filius Dei, passus et mortuus est, pas-
sio facta est pretiosa, misericors et amabilis.

Teste D. Andree: *O bona crux, diu desiderata! securus
et gaudens venio ad te,*

Testibus tot sanctis et martyribus, qui passionem deside-
rârunt et mortem.

Christus patiens, omnes passiones nostras et mortem in
sua personâ sanctificavit, et quasi deificavit: desiderabile,
amabile reddidit et pretiosum, quod erat contemptibile, odi-
bile et horrendum.

Nunc bonum et honorificum est cum Christo, viro dolo-
rum, pati et mori.

Decuit ergo Christum pati et mori pro nobis, ut esset
nobis in afflictionibus et morte exemplum patientiæ, sola-
tium, fortitudo et vita nostra.

Quis adoptivus Dei filius non ferat libenti et forti animo
quæ Christus, consubstantialis Dei Filius, ante nos et pro
nobis in summo gradu pertulit?

*Per patientiam ergo currâmus... aspicientes in auctorem et
consummatorem fidei, Jesum, cap. 12.*

ANALYSIS CAPITIS TERTII.

Ex Christi super Angelos præcellentia, in primo et secundo capite ostensâ, sequitur ejusdem supra Moysen præeminentia.

Quia tamen apud Hebræos, etiam conversos, ingens erat Moysis auctoritas, huncque legislatorem suum Angelis parem, aut fortasse superiorem arbitrabantur, ob mirabilia ab eo patrata et ob singularem illius cum Deo familiaritatem;

Hinc in hoc tertio capite divus Paulus primò Christum Moysi comparat, deinde longè præfert.

Primò, quia Moyses pars tutum, licet præcipua, domus Dei; Christus verò domus illius architectus;

Secundò, quia Christus non tantum synagogæ auctor, sed et universi conditor :

Moyses ergo ipse Christi creatura, et ideo cum Christo comparatus, quasi nihil;

Tertio, Moyses famulus Dei; Christus Filius Dei.

Quartò, Moyses famulus in domo alienâ, seu Dei; Christus dominus in suâ :

Hincque Apostolus, v. 7, juxta scopum suum, hortatur Hebræos in reliquo capite, ut in fide Christi constanter perseverent, ne incredulitatis eorum fiat ultor.

Exemplum refert antiquorum Israelitarum qui ob incredulitatem suam in deserto perierunt, à terrâ promissâ exclusi, v. 8, 9, 10, 11.

Hocque exemplo deterret Hebræos ne, si patrum suorum incredulorum imitatores, deficiant à fide Christi, à cœlesti hæreditate excludantur, v. 12.

Hoc ne contingat illis, vult ut mutuis et quotidianis semetipsos exhortationibus aiment ad perseverantiam, v. 13.

Attendat ad gratiam in Baptismo receptam, quæ à perseverantiâ pendet, v. 14.

Denique urget et iustat in hunc Psal. 94. versiculum : *Hodie si vocem ejus audieritis, nolite, etc.*

 CAPUT TERTIUM.
Textus.

1. **U**NDE, fratres sancti, vocationis cœlestis participes, considerate apostolum et pontificem confessionis nostræ Jesum :

2. Qui fidelis est ei, qui fecit illum, sicut et Moyses in omni domo ejus.

3. Amplioris enim gloriæ iste præ Moysæ dignus est habitus, quantò ampliorem honorem habet domûs, qui fabricavit illam.

4. Omnis namque domus fabricatur ab aliquo : qui autem omnia creavit, Deus est.

5. Et Moyses quidem fidelis erat in totâ domo ejus tanquam famulus, in testimonium eorum quæ dicenda erant :

6. Christus verò tanquam filius in domo suâ : quæ domus sumus nos, si fiduciam et gloriam spei usque ad finem firmam retineamus.

7. Quapropter, sicut dicit Spiritus sanctus: **Hodie** si vocem ejus audieritis,

CAPUT TERTIUM.

Paraphrasis.

QUAPROPTER; fratres, in sanguine Christi, per Baptismum sanctificati et à Deo nobiscum ad cœleste regnum vocati, attendite quis et quantus sit Jesus Christus, apostolus et pontifex Evangelicæ fidei quam profitemur.

Qui hoc utrumque munus fideliter gessit juxta Dei voluntatem, qui constituit illum legatum suum et pontificem nostrum;

Sicut Moyses in Scripturâ laudatur quòd in totâ domo Dei, seu Synagogâ, in quâ Deus habitabat, fuerit fidelissimus. Num. 12. 7.

Jesum, inquam, considerate, non Moysem, licet Deo fidelem; quia tantò major est gloria Christi præ Moyse, quantò major est honor architecti qui domum ædificavit, quam ipsius ædificii.

Omnis siquidem domus ædificatur ab aliquo artifice; at qui rerum omnium artifex est, ut Christus, hic et Deus est, cum quo Moyses collatus, creatura, et ideo nihil.

Equidem Moyses in totâ domo Dei fideliter se gessit, non ut dominus, sed ut minister qui bonâ fide; Dei mandata populo Israelitico referebat.

At verò Christus, ut Filius Dei, et ideo ut pater et dominus, suam ipsius familiam administrat;

Hæc Christi familia sumus nos Christiani, per fidem aggregati Ecclesiæ:

Dummodo usque ad finem vitæ perseveremus in apertâ et gloriabundâ fidei et spei professione: non enim qui inceperit, sed qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit.

Quapropter, eâ nunc voce vos admoneo quâ Spiritus sanctus ore Davidis admonuit patres vestros:

Hodie si vocem Christi Dei audieritis,

8. Nolite obdurare corda vestra, sicut in exacerbatione secundum diem tentationis in deserto,

9. Ubi tentaverunt me patres vestri, probaverunt et viderunt opera mea

10. Quadraginta annis : Propter quod infensus fui generationi huic, et dixi : Semper errant corde. Ipsi autem non cognoverunt vias meas,

11. Sicut juravi in irâ meâ : Si introibunt in requiem meam.

12. Videte, fratres, ne fortè sit in aliquo vestrum cor malum incredulitatis discedendi à Deo vivo.

13. Sed adhortamini vosmetipsos per singulos dies, donec hodie cognominatur, ut non obduretur quis ex vobis fallaciâ peccati.

14. Participes enim Christi effecti sumus ; si tamen initium substantiæ ejus usque ad finem firmam retineamus.

15. Dum dicitur : Hodie si vocem ejus audieritis, nolite obdurare corda vestra, quemadmodum in illâ exacerbatione.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

16. Quidam enim audientes exacerbaverunt, sed non universi qui profecti sunt ex **Ægypto** per **Moy-**sen.

17. Quibus autem infensus est quadraginta annis? Nonne illis qui peccaverunt, quorum cadavera **pro-**strata sunt in deserto?

18. Quibus autem juravit non introire in **requiem** ipsius, nisi illis qui increduli fuerunt?

19. Et videmus quia non potuerunt introire propter incredulitatem.

Quidam enim eorum, auditâ voce Domini, non obedierunt, suâque inobedentiâ Deum ad indignationem in se provocarunt: non tamen id fecerunt omnes qui ex Ægypto profecti fuerant sub Moysis ducatu, et ideo Deus non fuit iratus in omnes.

Quibus ergo per quadraginta annos indignatus est? nonne illis qui murmurando, Deum tentando et in ipsum non fidendo peccaverunt, qui propterea perierunt in deserto, eorumque cadavera præ multitudine, ibi jacuerunt insepulta?

Quibus autem iratus, juravit eos non ingressuros in terram quietis et abundantiaë quam eis promiserat?

Nonne illis qui divinis ejus de hac requie promissionibus non crediderunt; sed vociferantes, flentes et murmurantes dixerunt: Revertamur in Ægyptum? Num. :4, v. 1, 2, 3, 4.

Et reverà, in Scripturis videmus quòd illi propter incredulitatem et diffidentiam suam non potuerunt in terram eis promissam intrare, decreto Dei peremptorio prohibente.

Commentarius in Cap. 3.

✧. I. **U**NDE; Syr. proinde; Æthiop. nunc, id est; propter omnia hactenus de Christo dicta, primo et secundo cap. et specialim in fine secundi capituli.

Fratres, tum cognatione Abrahamæ, tum fide Christi.

Sancti, id est, per Baptismum in Christi sanguine sanctificati.

Vocationis cœlestis. Gr. *supercœlestis participes*; id est, gratuitâ Dei misericordiâ ad regnum cœleste, sicut et nos vocati.

Considerate. Bene et seriò attendite, ut quâ par est reverentiâ colatis.

Jesum, id est, Filium Dei, splendorem gloriæ; etc. cap. I.

Confessionis nostræ, id est, fidei, seu religionis quam profitemur.

Apostolum, id est, doctorem, prædicatorem qui ejus prædicandæ gratiâ missus est à Deo Patre ad omnes quidem, et specialim ad vos, ô Hebræi: *Ad oves quæ perierunt domus Israel*. Matth. 15. 24.

Et pontificem, id est, qui eam proprio sanguine sancivit.

Moyses Dei fuit ad Judæos legatus; Aaron fuit eorum summus sacerdos; Christus **J**esus, Dei Filius et Deus ipse, solus nobis, quod Moyses et Aaron Judæis, at longè sublimiùs, ut videtur.

Christus ergo Dei Filius et Deus ipse, Dei legatus ad nos, apostolus, doctor, legislator noster. Ipse pontifex, qui seipsum victimam obtulit Deo Patri pro nobis quique nos proprio cruore sanctificat. Ipse solus auctor et consummator fidei nostræ.

Hæc et tu, juxta mentem D. Pauli, sæpe et seriò cogita.

Attende quis et quantus Jesus Christus, ut eum ardentius ames, adores et colas.

Attende quæ et qualis religio quæ talem habet apostolum

et pontificem, ut eam, sicut par est, aestimes, diligas, observes ore, corde, opere.

Hic non omnittendam puto D. Anselmi animadversionem : meritò Paulus illis se non scripsit apostolum, quibus nunc Jesum nominat apostolum. S. Anselmus.

✠. 2. *Qui fidelis est ei, id est, Deo qui fecit : id est, constituit illum tum legatum suum, tum summum pontificem nostrum.*

Seu qui utrumque munus fideliter juxta Dei voluntatem gessit.

Sicut et Moyses, supple fidelis fuit; in omni domo ejus; id est, in administratione illi commissâ populi judaici, seu synagogæ quæ erat domus, seu familia Dei in quâ habitabat.
Habitabo in medio filiorum Israel.

De Moyse scriptum est, Num. 12; ✠. 7. *In omni domo meâ fidelissimus est.* Ad hoc elógium D. Paulus attendit, illudque tribuit Christo.

Christum ergo cum Moyse comparat; statim illum Moysi prælaturus.

✠. 3. *Amplioris enim,...* dat rationem cur dixerit ✠. 1. *Considerate Jesum, non verò Moysem, licet Deo fidelissimum.*

Hebræos Moysi addictiores avellit à Moyse, ut ad Christum omnino transferat.

Iste enim, id est, quia Christus amplioris gloriæ, id est, tantò ampliori, seu majori gloriâ, præ Moyse, dignus est habitus.

Quantò ampliozem honorem habet domus; in genitivo; more Græcorum, pro ablativo; domo.

Syr. longè enim amplior est hujus gloriâ quàm Moysis, ut et longè amplior est honor ejus qui ædificavit domum, quàm ipsius ædificii.

In hoc ergo Christus supra Moysem excellit.

Primò, quòd Moyses erat pars domus; seu familiae Dei; id est, synagogæ.

Christus verò supra familiam, utpote synagogæ et Ecclesiæ fundator; imò et universi conditor, ut in versu sequenti.

Ÿ. 4. *Omnis namque domus fabricatur ab aliquo, artifice, seu architecto.*

Qui autem omnia creavit. Gr. construxit, seu ædificavit: eodem verbo, quod prius translatum est, *fabricatur*;

Id est, qui autem omnia prorsus quæ sunt in mundo fecit; et consequenter synagogam et Ecclesiam, et omnes illarum partes, quantumlibet eximias, hic *Deus est.*

Subintellige: atqui, ut in primo capite, Ÿ. 2, dixi, *Christus est omnium creator*; ergo et synagogæ, et ipsius Moysis:

Tantò ergo Moyse excellentior, tantò architectus est præstantior et domo et omni domûs lapide, quamvis præcipuo.

Secundò, excellit Christus supra Moysen, in eo quòd Christus est universi, et consequenter Moysis creator; et Moyses Christi creatura; et ideo Moyses cum Christo collatus, quasi nihilum est, à Christo dependens in esse et conservari, etc.

Ÿ. 5. *Et Moyses quidem fidelis erat...* Vide citatum locum, Num. 12. 7.: *Tanquam famulus*, id est, minister, servus Dei;

In testimonium eorum... ut Dei mandata populo Israelitico annuntiaret; non verò ut populum auctoritate suâ regeret: Moyses enim nec castra, nisi Dei jussu, movebat.

Ÿ. 6. *Christus verò tanquam filius*, id est, Dei, et quidem naturalis, et ideo Deus et dominus sicut Pater ipse.

In domo suâ. Syr. super domum suam; id est, familiæ à se genitæ imperat, et pater et dominus.

Tertiò, itaque excellit Christus supra Moysen, quia Moyses famulus Dei; Christus verò Filius Dei.

Quartò, quia Moyses famulus fidelis quidem, at in domo alienâ, scilicet Dei; Christus Dominus in suâ.

Hæc hucusque dicta sunt, ut Hebræos à Moyse avulsos transferat penitus ad Christum.

In sequentibus verò verbis est tacita exhortatio ad retinendam Christi fidem.

Sensim ergo sine sensu transit Apostolus ad scopum suum:

scilicet exhortatur ad perseverantiam; in quâ exhortatione persistit usque ad finem cap. 4.

Quæ domus sumus nos. Gr. *cujus domûs*, id est, quæ Christi domus sumus nos Christiani; per fidem enim Christus habitat in cordibus nostris.

Si fiduciam. Gr. *παρρησιαν*; Syr. *apertam faciem*, id est, si intrepidam fidei professionem.

Et gloriam. Gr. *gloriationem spei*, id est, speratæ salutis æternæ: *Gloriamur in spe gloria, etc.* Roman. 5. 2.

Firmam, in Græco refertur ad fiduciam, cum sint ejusdem femin. gen. *καὲκνημα*, neutrius.

Sensus ergo est: si intrepidè, lætanter et gloriabundè in fidei professione, usque ad finem vitæ perseveremus, ita ut nec minis, nec suppliciis à fide et spe futurorum bonorum avellamur.

Aliàs enim ex hac Christi domo, seu Ecclesiâ, excludemur, sicut olim rejecti sunt quidam increduli.

¶ 7. Quapropter, id est, et quia estis de familiâ Christi, et quia ad hunc servandum honorem constanter vobis in fide perseverandum est, vos nunc alloquor.

Sicut dicit Spiritus sanctus, ore Davidis patres nostros alloquentis.

Hodiè si vocem ejus, id est, Christi Dei; gratiâ suâ vobis loquentis intus audieritis;

¶ 8. Nolite obdurare corda vestra contra hanc vocem, id est, ne sitis ei vestrâ infidelitate et inobedientiâ rebelles.

Sicut patres vestri sua obduraverunt corda.

In exacerbatione, id est, in loco qui dicitur est exacerbatio.

Meribah, jurgium: quia ibi contra Moysen jurgantes, Deum exacerbaverunt.

Secundum diem tentationis, id est, in die, seu tempore tentationis illius famosæ, quæ et loco nomen dedit: *Massah*, tentatio.

In deserto, juxta petram Horeb, ex quâ Moyses, jussu Dei, aquam eduxit virgæ percussione.

Locus ille vocabatur Raphidim; sed quia ibi Judæi sitientes, magnis jurgiis aquam à Moyse petentes, Deum exacerbaverunt, Deumque tentaverunt, dicentes: *Esine Dominus in nobis aut non?* propterea vocatus est exacerbatio et tentatio. Vide Exod. 17.

¶ 9. *Ubi tentaverunt me...* subintellige: ait Dominus; hic enim propheta Deum loquentem inducit.

Ubi patres vestri, licet tot et tanta vidissent meæ protectionis et potentiae miracula, tamen ex diffidentia dixerunt me tentantes: *Estne Dominus in nobis? etc.*

Probaverunt. Gr. me, id est, voluerunt examinare, experiri quid agere possim.

Et viderunt opera mea, id est, potentiae meæ miracula.

Quadraginta annis, id est, per quadraginta annos.

Hæc verba græcus textus et syriaca versio jungunt cum præcedentibus, quæ Vulgata jungit sequentibus.

Sed in re parum refert cui versui junguntur; quia verum est, et quod quadraginta annis Judæi viderunt opera Dei mirabilia,

Et quod Deus quadraginta annis fuit Judæis semper incredulis et rebellibus offensus.

Reverà græcus textus, qui hic *quadraginta annis,* jungit cum uno; ¶ 17. jungit cum altero.

¶ 10. *Quadraginta annis; propter quod.* Gr. ideo, id est, ob hanc et tales alias eorum diffidentias et incredulitates; nam fuerunt frequentes et quasi continuæ,

Offensus fui. Syr. tædium mihi fuit in generatione illâ, id est, me pertæsum est eorum, scilicet Judæorum illius ætatis: displicuit mihi generatio illa.

In psalterio romano ex antiquâ versione habetur: *Proximus fui,* id est, imminens eorum tergo et manu quasi extensa ad percutiendum.

Et dixi intra me: Semper hi errant corde, id est, vagum cor eorum semper aberrat, suas cupiditates sequens.

Ipsi autem non cognoverunt, non curant de viis à me præscriptis.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Hinc Christus nos admonet. Joan. 9. 4 : *Oportet operari... donec dies est : venit nox , quando nemo potest operari.*

Christe Jesu , hanc veritatem cordi meo sic imprime , ut *hodie* , nunc , sine morâ , verè tibi serviam , totus tibi et cum fervore serviam !

Ad hunc excitandum fervorem , dic quotidie : *Hodie* , hoc fortè tantùm die , Deo serviam. *Venit nox , etc.*

Operemur ergo bonum dum dies est : ecce , ecce nox venit , in quâ non potero ampliùs unquam operari.

Ÿ. 14. *Participes enim Christi...* Syr. nam commixti sumus Christo , id est , per Baptismum insiti sumus Christo.

Si tamen initium substantiæ ejus...

Quid est initium substantiæ ejus , ait D. Chrysostomus ?

Fides , per quam constitimus et geniti sumus , et ut ita dicam : consubstantiati. Idem D. Chrysostomus.

Fides , per quam Deus existit in nobis , per quam deificamur et divinæ substantiæ participamus , ait S. Anselmus.

Fides igitur est *initium substantiæ* , seu subsistentiæ Christi in nobis , et est initium nostræ subsistentiæ spiritualis in Christo.

Seu est initium nostræ justificationis , quâ facti sumus nova in Christo creatura.

OBSERVATIO MORALIS.

Insiti sumus igitur Christo , si tamen fidem , per quam incepimus subsistere in Christo , et Christus in nobis , usque ad finem vitæ , firmam et inconcussam retineamus.

Quasi diceret : In vestris adhortationibus mutuis , rememoramini sæpe dignitatis per Baptismum susceptæ.

Christi facti estis membra , filii , fratres : ipsi uniti estis , unum corpus cum ipso effecti : ipsius consequenter Spiritûs et gratiæ participes : jus ad æternam illius gloriam habentes.

At hæc omnia pendent à fide , quæ basis est et fundamentum nostræ salutis ; hæc omnia nobis sub conditione data sunt : Si perseveremus in fide.

Vestræ igitur dignitatis memores , fidem servate.

Tanta bona nē perdamus pro tantillis, pro nihilo.

Duo nobis sæpe consideranda :

Primum, nostra in Christo dignitas, jus quod in ipso et per ipsum habemus ad futuram beatitudinem.

Secundum, terrenorum parvitas, caducitas, inanitas.

Pro rebus tantillis, tam caducis, tam inanibus, ne solida, immensa, æterna Dei bona perdamus.

O vanitas! ô veritas!

O brevitās! ô æternitas!

O nihil! ô totum et omne bonum!

Ÿ. 15. *Dum dicitur: Hodie si vocem ejus audieritis,...* id est, fidem, inquam, retinete, quādiu dicitur vobis: *Hodie si vocem ejus audieritis.*

Hanc Dei vocem audite, eique obedite.

Et ne sitis ei rebelles, sicut patres vestri, in loco qui dictus est Exacerbatio.

Ne cras sileat in æternum, et exacerbatus vos excludat ab æternâ requie, sicut illos obduratos et rebelles exclusit iratus à requie in terrâ illis promissâ.

Ÿ. 16. *Quidam enim audientes... vocem Dei; illi non obedierunt, sed suâ inobedientiâ et obduratione Deum exacerbaverunt, id est, ad iram provocaverunt. Vide Num. 14. 26.*

Sed non universi,... nec enim Josue, nec Caleb, nec levitæ, nec mulieres, nec qui vigesimum annum non attigerant, ubi numeratus est populus, Num. 1.

Et isti omnes simul collecti, licet pauci in comparatione inobedientium qui Deum exacerbaverunt, reverà tamen sunt quamplurimi et turba magnâ, quorum debetis exempla sequi et mercedem sperare.

Ÿ. 17. *Quibus autem infensus est, Syr. quos pertæsus est, id est, quibus iratus est Deus?*

Nonne illis qui peccaverunt, murmurando, jurgando, Deo detrahendo, et ipsi non fidendo. Vide Num. 14. Ÿ. 1, 2, 3.

Quorum cadavera... et qui propterea perierunt in deserto, eorumque cadavera, præ multitudine, jacuerunt insepulta. Num. 14. Ÿ. 29 et 32.

ŷ. 18. *Quibus outem juravit...* Syr. de quibus autem juravit eos non ingressuros *in requiem suam*, id est, in terram quietis et abundantiae, quam illis promiserat,

Nisi illis qui increduli fuerunt, scilicet divinis de hâc re-
quie promissionibus? Vide Num. 13. 14.

ŷ. 19. *Et videmus*, in Scripturis, Num. 14. 28. *quia non potuerunt*, eos Deo puniente, *introire* in terram promissam, quia Deo increduli fuerunt.

Horum ergo incredulorum et divinæ voci rebellium exempla ne sequamini; sed eorum qui nullis adversis territi, fidem et spem firmam retinuerunt.

NOTA LITTERALIS in ŷ. 16, 17, etc.

In totâ hâc Scripturâ sic explicatâ, omnia, ut mihi videtur, satis cohærent, et rectâ juxta D. Pauli scopum et mentem procedunt.

Non arbitror itaque necessarium Scripturam hanc invertere, et ex negativâ in affirmantem commutare.

Sicut auctor modernus, qui super aliqua Theodoreti verba fundatus, asserit versum decimum sextum non legendum cum nostrâ Vulgatâ: *Quidam enim, etc.*

Sed per interrogationem: *Quinam enim, etc.*

Deinde non dicendum enuntiativè cum Vulgatâ: *sed non universi, etc.*

Sed per similem interrogationem respondendum: *Nonne universi, etc.*

Quod et dissertatione satis amplâ conatur astruere.

Sed ad nostram Vulgatam servandam sufficit mihi, primò, ipsa Vulgatæ nostræ auctoritas.

Secundò, textus græci et omnium prorsus versionum, syriacæ, arabicæ et æthiopicæ, cum nostrâ Vulgatâ conformitas.

Tertiò, omnium omnino interpretum græcorum et latinorum in hoc consensum, si fortè Theodoretum excipias.

Dico si fortè quia et ipse Gentianus Hervetus Theodoreti traductor, posuit: *sed non universi, etc.*

Quidquid ergo sit; si hæc fuit Theodoretæ mens, sane fuit singularis, et ideo non tenenda, et non præferenda textui, versionibus et omnium aliorum interpretationibus.

Sed, inquit, sensus erit planior et sub eadem figurâ hic et duo sequentes versus procedent.

Si hæc ratio valeat ac sufficiat; quid non immutabimus in *Scripturâ*?

Instat: sensus erit nervosior et aptior ad terrendum.

Sed timeo ne foret durior et aptior ad desperandum.

Rursus urget: D. Paulus vult Hebræos incredulos ter-
rere.

Fateor, sed ita ut fidelibus spes salutis affulgeat, et in desperationem non inducat.

Corollarium pietatis, seu in hoc Cap. 3, ad pietatem maximè notanda, et ad praxim redigenda.

Ex divo Paulo.

FIDES est omnium bonorum initium, basis et fundamentum.

Infidelitas, è contra, est omnium malorum caput et origo.

Hinc ex divo Paulo.

Nihil ita sollicitè servandùm, ac fides.

Nihil tam horrendè fugiendum, quàm infidelitas.

In his duobus suadendis, totus est Apostolus in hoc cap. 3.

Bona fidei.

Ut sollicitam fidei conservationem suadeat, exhibet nobis bona quæ per fidem habemus:

Dei et Christi domus et habitatio sumus, *Ÿ. 6.*

Christo sumus incorporati, consubstantiati et in eo quasi deificati; ejus Spiritus et gratiæ sumus participes, ad omnia quæ Christi sunt, jus habemus, *Ÿ. 14.*

Hoc itaque Christi substantiæ initium, hoc jus ad omnia Christi bona sollicitè servemus, augeamus, perficiamus.

Infidelitatis mala.

Ut horrorem nobis incutiat de infidelitate, indicat quid illa sit in tempore, et quid efficiat in æternitate, *Ÿ. 13. 132*

Infidelitas est cordis humani discessus à Deo vivo;

Et hoc est omnium malorum initium.

Infidelitas efficiet ut homo in æternum à Deo vivo rejiciatur: *Discedite à me, maledicti, 19.*

Et hoc erit omnium malorum consummatio!

Hanc igitur horreamus utramque à Deo vivo omnique bono separationem, illiusque causam, infidelitatem.

Infidelitas in tempore est hominis à Deo vivo discessus; infidelitas erit per totam æternitatem hominis à Deo vivo repulsa. Discede à me in æternum, qui à me in tempore discedere voluisti.

Hujus figura.

Hoc ut sensibilius concipiamus, profundius imprimamus in mente, et nunquam obliviscamur;

Hoc, inquam, D. Paulus nobis exhibet in exemplo, in veteribus scilicet Israelitis qui sub Moysis ducatu ex Ægypto exierunt, ut in terram à Deo sibi promissam irent:

Post duorum annorum iter, huic desideratæ terræ appropinquabant, in eam statim ingressuri;

At quia de Deo dissidentes et in eum increduli, Deum deserere et in Ægyptum voluerunt regredi,

A Deo illis irato repulsi sunt; in hanc quietis terram non introierunt, sed in deserto perierunt peremptorio Dei decreto.

Omnia in figurâ contingebant illis.

Hæc ergo nostri et nobis contingendorum figurâ sunt si Deo ingrati fuerimus et increduli.

Isti viatores in deserto; Christianorum per fidem ambulantium et ad æternam quietem tendentium, figura sunt.

Illorum incredulitatis punitio temporalis, nostræ, si fuerimus in dele; punitio æternæ figura.

Illis incredulis Deus dixit iratus: *Si introibunt in requiem*

meam : nobis infidelibus dicet Christus iratus : *Discedite à me , etc.*

Omnes illi increduli morte temporali puniti sunt ; sic qui Christo non credunt , morte punientur æternâ.

Credo , Domine , adjuva incredulitatem meam.

Da mihi credere mente , corde , opere :

Infidelis enim est qui moribus et vitâ paganus est.

Praxis.

Hoc ne contingat nobis , Ecclesia quotidie terribilem hanc Judæorum incredulorum punitionem exhibens ob oculos , dicit : *Hodie si vocem ejus audieritis , etc. , nolite obdurare corda vestra , sicut in exacerbatione , etc.*

Hæc ergo verba audiens , recordare hujus tremendæ Judæorum punitionis ;

At recordare et tuæ futuræ multò majoris , si fueris infidelis et ingratus.

Quò majora sunt Dei in nos quàm in Judæos beneficia , eò enormior est ingratitude nostra , et ideo terribilior erit et puni-
nitio.

Illis dictum est : *Si introibunt in requiem meam ; nobis dicetur : Discedite à me , maledicti in ignem æternum.*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

CAPUT QUARTUM. ✓

Textus.

1. TIMEAMUS ergo, ne fortè relictâ pollicitatione, introcundi in requiem ejus, existimetur aliquis ex vobis deesse.

2. Etenim et nobis nuntiatum est quemadmodum et illis: sed non profuit illis sermo auditus, non admixtus fidei, ex iis quæ audierunt.

3. Ingreдемur enim in requiem, qui credidimus: quemadmodum dixit: Sicut juravi in irâ meâ: Si introibunt in requiem meam: et quidem operibus ab institutione mundi perfectis.

4. Dixit enim in quodam loco de die septimâ sic: Et requievit Deus die septimâ ab omnibus operibus suis.

5. Et in isto rursum: Si introibant in requiem meam:

6. Quoniam ergo superest introire quosdam in illam, et ii quibus prioribus annuntiatum est, non introierunt propter incredulitatem:

CAPUT QUARTUM.

א ו זיבזח. Paraphrasis.

Nos igitur Christiani, quibus facta est promissio de introitu in æternam Dei requiem, timeamus, et timendo caveamus ne, hęc Dei promissione neglectã, quis ex nobis, ob infidelitatem suam, hoc ingressu frustratus inveniat.

Nobis etenim bonum, lætumque de cœlo possidendo nuntium datum est, sicut et Israelitis data fuerat promissio de terrã Chanaan possidendã;

Sed valde timendum ne contingat nobis quod et illis: sicut eis non profuit audisse promissionem quietis, quia ei non crediderunt; ita nec prosit nobis Evangelium, cui non crediderimus.

At verò, nos qui credimus et credentes Deo obedimus, ingrediemur in requiem, in quam Deus jurat non ingressuros eos qui non crediderint, dicens iratus: Si introibunt in requiem meam.

Quæ Dei verba non possunt intelligi de requie sabbati, cum Deus ea per os David dixerit, longè post opera mundi completa, et ideo longè postquam homines in illam sabbati quietem fuerant inducti.

De sabbati enim requie Scriptura, Genes. 2, v. 2, loquens, dixit: Et requievit Deus die septimo ab omnibus operibus suis, et hoc quidem ab initio mundi.

Plurima autem post sæcula rursus in Psal. citato dicit Deus: Si introibunt in requiem meam. Deus ergo præter sabbati requiem, aliam habet, à quã excludat incredulos.

Cum igitur alia sit quies, in quam introducendi sunt aliqui; et Israelitæ illi, quibus hęc requies, sub figurã quietis in terrã promissã, prius fuit annuntiata, ab eã, propter incredulitatem suam, fuerunt exclusi;

7. Iterum terminat diem quemdam, **Hodie**, in David dicendo, post tantum temporis, sicut supra dictum est: **Hodie** si vocem Domini audieritis, nolite obdurare corda vestra.

8. Nam si eis Jesus requiem præstitisset, nunquam de aliâ loqueretur posthac die.

9. Itaque relinquitur sabbatismus populo Dei.

10. Qui enim ingressus est in requiem ejus; etiam ipse requievit ab operibus suis, sicut à suis Deus.

11. Festinemus ergo ingredi in illam requiem, ut ne in idipsum quis incidat incredulitatis exemplum.

12. Vivus est enim sermo Dei et efficax, et penetrabilior omni gladio ancipiti: et pertingens usque ad divisionem animæ ac spiritûs, compagum quoque ac medullarum, et discretor cogitationum et intentionum cordis.

13. Et non est ulla creatura invisibilis in conspectu ejus: omnia autem nuda et aperta sunt oculis ejus, ad quem nobis sermo.

14. Habentes ergo pontificem magnum qui penè-

Hinc Deus, post tot annos à possessâ Palæstinâ, aliud quoddam determinat tempus quod vocat diem, in Psal. citato, et per quod, si divinæ vocationi obedierimus, in hanc Dei requiem introibimus.

Nec enim Josue hanc veram Dei requiem præstitit Israelitis, quos in Palæstinam introduxit: aliàs Spiritus sanctus illam postea non polliceretur, nec ad eam obtinendam diem nobis aliam determinaret.

Restat ergo nobis, populo Dei, alia requies, regnum scilicet cœlorum, sabbatum æternum.

In quod quicumque semel ingressus est, ab omni labore in æternum quiescit, sicut Deus, orbe condito, quievit à suis operibus.

Studeamus ergo, aliisque rebus omissis, hoc agamus, ut ad illam summam futuri sæculi tranquillitatem perveniamus; credamus Evangelio nobis annuntiato, ne pereamus cum incredulis.

Horrendum enim erit Christo, Filio, Verboque Dei, non credidisse, quia vivus est, et efficax, et penetrantior quovis gladio utrinque secanti;

Non corporis membra tantùm incidens, sed et intimos affectus animi, ita ut animam à spiritu dissecat;

Compages quoque et medullas, seu animi nostri abditissima, et magis intima dissecat,

Exactè discernens arcanas mentis nostræ cogitationes et cordis nostri consilia.

Et ideo nulla est usquam creatura, nec in cœlo, nec in terrâ, quæ non sit oculis ejus manifesta;

Sed omnia sunt nuda et aperta oculis illius, cui fidei et vitæ nostræ sumus rationem reddituri: illum ergo timeat ut Judicem, quicumque sincerè non credit in eum at in eum, ut pontificem, speret omnis verè fidelis.

Cùm habeamus igitur pontificem verè magnum et omni

travit cœlos, Jesum filium Dei: teneamus confessionem.

15. Non enim habemus pontificem qui non possit compati infirmitatibus nostris; tentatum autem per omnia pro similitudine, absque peccato.

16. Adeamus ergo cum fiducia ad thronum gratiæ, ut misericordiam consequamur, et gratiam inveniamus in auxilio opportuno.

summo pontifice longè majorem, Jesum Christum filium Dei, qui non tantùm in Sancta sanctorum, ut Judæorum pontifex; sed et in intima cœlorum pervenit, Patrem nobis propitiaturus, in nostrâ professione firmiter perseveremus.

Si qua autem nobis remanet infirmitas, non ideo despondeamus animum: non enim habemus pontificem qui nostris infirmitatibus compati non possit; imò quia illas, excepto peccato, sicut et nos exspertus est, ad nobis miserandum est promptissimus.

Talem igitur nacti Pontificem apud Deum potentissimum, erga nos misericordissimum, cum bonâ spe et plenâ fiduciâ accedamus ad thronum gratiæ, ut per eum misericordiam, seu peccatorum remissionem obtineamus, et gratiam, quæ nobis opituletur in tempore opportuno.

Commeñtarius in Cap. 4.

TIMEAMUS ergo... illatio ex antecedentibus.

Caput tertium absolvit dicens: *Et videmus quia non poterunt introire propter incredulitatem.*

Hinc infert, illorum ergo punitionis memores, et nos Christiani, *timeamus* casto et filiali timore; sicque timentes, sollicitè caveamus.

Ne fortè. Gr. ne quandoque, *relictâ*, id est, neglectâ Dei promissione de introitu in æternam Dei requiem, cujus figura tantùm erat requies in terrâ promissâ,

Existimetur aliquis,.. id est, quis ex nobis inveniatur hoc ingressu frustratus ob inconstantiam et infidelitatem nostram.

ŷ. 2. *Etenim et nobis nuntiatum est.* Gr. sumus evangelizati.

Affertur ratio timendi.

Nobis etenim Christianis bonum et lætum de cælo possidendo nuntium datum est.

Quemadmodum et illis data fuit promissio de terrâ Chanaan possidendâ.

Sed non profuit illis sermo auditûs, seu auditionis, in genitivo, ut patet ex Græco, id est, quem audierunt.

Non admixtus fidei, id est, propterea quòd non fuit admixtus, contemperatus cum fide, seu fide receptus; uno verbo, non creditus.

Ex iis quæ,.. id est, secundùm ea quæ audierunt, id est, quia non crediderunt iis quæ audierunt, scilicet, quòd Dei ope et ducatu superaturi essent Chananæos.

Timeamus ergo ne similiter nobis non prosit Evangelium, nisi ei credamus et obediamus.

Nota hanc D. Pauli locutionem: *Non profuit sermo auditûs non permixtus fidei.*

Quasi diceret: Sicut cibus et pharmacum non prodest, sed nocet, nisi digeratur et per digestionem nobis commisceatur;

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Quasi diceret: Incredulis tantum negata est hæc requies promissa, quemadmodum testatur ipse Deus, in Psal. *dicens: Sicut iuravi, etc.*

Ergo nobis credentibus concedetur; quia sicut ab eâ excludit infidelitas; ita fides introduct in illam.

Et quidem operibus ab institutione. Gr. à fundatione, etc.

His posterioribus verbis incipit explicare quæ sit illa requies de quâ loquitur Psaltes in loco citato, et in quam nos credentes ingressuri sumus.

Triples enim in Scripturis reperitur requies: requies sabbati, requies in terrâ promissâ, requies æternæ beatitudinis, figurata per alias.

Ostensus ergo quod hanc æternam beatitudinem ingrediemur, si fidem vivam et operantem habuerimus,

Ostendit primò, quod Dei verbi in citato psalmo non possint intelligi de requie sabbati.

Deinde, v. 8, ostendet quod nec de requie in Palæstinâ.

Hæc ergo verba Dei, *si introibunt in requiem meam*, de requie diei septimæ, seu sabbati, non intelliguntur, quia Deus ea per os David dixit,

Operibus à primâ mundi constitutione completis. Ergo longè postquam homines in illam sabbati requiem erant, inducti.

v. 4. *Dixit enim,...* id est, de hac enim sabbati quiete loquens Scriptura *dixit; Et requievit Deus...* hocque ab initio mundi, completis operibus creationis.

In quodam loco. Gr. al cubi, scilicet Gen. 2. v. 2.

Sed quia Hebræis in Scripturâ versatissimis, et eam fere totam memoriter scientibus, loquitur, nec librum, citat, nec caput.

v. 5. *Et in isto rursum...* id est, post multa autem sæcula, rursus in psalmo jam sæpe citato, requies indicatur in quam admittuntur fideles, à quâ excluduntur infideles.

Hæc ergo requies de quâ in psalmo, alia est à primâ, de quâ in Genesi.

Deus ergo , præter requiem sabbati , allam habet requiem , à quâ excludat incredulos , dicens : *Si introibunt in requiem meam.*

¶ 6. *Quoniam ergo superest introire quosdam...* id est , quando quidem ergo , ut ex verbis Davidicis colligitur , alia superest requies in quam quidam à Deo sunt introducendi.

Superest introire quosdam , id est , futurum est ut quidam introeant , seu introducendi sunt.

Et ii , id est , et Israelitæ quibus prioribus annuntiata est.

Gr. et ipsi priùs annuntiatione moniti non introierunt.

Id est , et illi quibus priùs annuntiata est , scilicet , sub figurâ quietis in terrâ promissâ , ab eâ fuerunt exclusi , propter incredulitatem suam.

¶ 7. *Iterum terminat.* Syr. rursus , diem alium præfinit , id est , determinat , seu designat quoddam aliud tempus , quod vocat *diem* , *hodie* , in David Psal. citato , dicens ,

Post tantùm temporis , quod inter Moysem et Davidem intercessit.

Sicut supra dictum est , cap. 3 , ¶ 7 , 8 , etc. *hodie* , in hoc tempore , *si vocem Domini* , ne sitis ipsi rebelles et increduli.

Paucioribus verbis , quia superest alia requies , à quâ exclusi fuerunt Judæi increduli.

Hinc Deus , ne vacua remaneat illa requies , fideles , id est , Christianos invitât ad illam , dicens per Davidem : *Hodie* , *si vocem Domini audieritis* , etc.

Post tantùm temporis , quo scilicet facta fuit terræ promissæ distributio.

His verbis indicat etiam quòd de quiete in hâc terrâ non agatur in Psalmo , sed de aliâ per hanc figuratâ.

Iterum terminat diem , id est , spatium vitæ nostræ , quo , si Deo obedierimus , introibimus in requiem Dei.

¶ 8. *Nam si eis Jesus.* Syr. addit : *filius Nun* , id est , Josue , *eis* , id est , antiquis Israelitis ,

Requiem præstitisset , de quâ Spiritus sanctus in sensu sublimiore et mystico intelligit verba Davidis in Psal. 94.

Profectò *nunquam* idem Spiritus sanctus ,
Posthac , adverbium , id est , postea. Gr. post hæc , seu
 post illud tempus , requiem alteram polliceretur ,

Nec *de aliâ* die loqueretur ; quia Judæi terram promissam
 possidebant , cùm David dicebat : *Hodie si vocem...*

ŷ. 9. *Itaque relinquitur sabbatismus populo Dei.* Conclu-
 sio ex dictis.

Cùm nec de requie sabbati , nec de requie in Palæstinâ
 loquatur David in Psalmo citato , restat igitur alia major et
 præstantior requies , indicata per sabbatum , et figurata per
 quietem in terrâ promissâ : scilicet , æterna futuri sæculi
 quies , quæ benè vocatur sabbatum , quia ,

ŷ. 10. *Qui enim ingressus est in requiem ejus ,... quicum-
 que in illam æternam et cœlestem requiem ingressus est , ille
 quiescit ab omni labore et opere , sicut Deus die septimâ re-
 quievit ab opere.*

Quies ergo Dei nostræ quietis æternæ est exemplar.

Ô felix ! ô æterna Dei requies , omnibus promissa , ab om-
 nibus ferè neglecta et quasi oblita ! mentem meam imple , cor
 meum posside , totam animam sic occupa , ut tuî nunquam
 obliviscar ; sed ad te continuè anhelans et suspirans , Christo
 fide vivâ et operante credam et obediam ; sicque tuî felici
 possessione frustratus non inveniar.

ŷ. 11. *Festinemus ergo ingredi in illam requiem...*

Indicatâ requie ad quam nos Deus vocat , nunc ad illam
 nos urget et accendit.

Festinemus. Gr. studeamus , id est , enitamar , totisque
 contendamus animis illam assequi *et in illam ingredi.*

*Ut ne in idipsum quis incidat ,... caveamus ne eodem con-
 cidamus modo quo veteres Hebræi , qui Deo non crediderunt.*

Ad hoc ostenduntur nobis præteritæ pœnæ aliorum , ut
 caveamus , ait D. Thomas.

Credamus itaque verbo Dei nobis annuntiato , ne pereamus
 cum incredulis.

Horrendum enim est Dei judicium. Vivus est sermo
 Dei , etc.

OBSERVATIO MORALIS.

Festinandum est, ait D. Thomas hùc.

Primò, quia longinqua via.

Secundò, quia tempus est valdè breve.

Tertiò, quia urget Christi vocatio per charitatis stimulum.

Quartò, quia periculum in morâ, ut patet in fatuis virginibus, Matth. 25.

D. Chrysostomus hùc in morali, hom. 7. ait cursu, eoque vehementi opus esse; et quò seniores et cœlo viciniore sumus, eò magis et concitatiùs currere debere; quod illustrat similitudine currentis in stadio, qui ad præmiùm attentus, non consistit, non languet metæ vicinus, sed cursum intendit.

Attende quòd Hebræi jam serè totam deserti longitudinem emensi, et terræ promissæ jam vicini, ob suam de Deo diffidentiam, retroacti sunt, et ab eâ exclusi.

Timeamus ne in idipsum incidamus incredulitatis exemplum.

Festinemus ergo, ... non immoremur hæsitantes.

Ad hoc, ô Deus, *audage fidem*, et charitatis ardoribus accende et dilata còr meum: *Viam mandatorum tuorum cucurri, cùm dilatâsti cor meum*

ÿ. 12. Vivus est enim Sermo Dei...

OBSERVATIO LITERALIS.

In hujus loci explicatione bipartiuntur interpretes.

Aliqui enim totum hunc locum explicant de verbo Dei ad homines prelato præcipuè evangelico.

Alii de Christo æterno Dei Verbo.

Juxta primos, hic sensus est:

Demus operam ingrediendi in requiem, credamus verbo nobis èvangelizato, ne cum incredulis pereamus: nec enim verbum Dei nunc minoris est virtutis et efficacis quàm olim.

Si ergo omnis tunc prævaricatio justam accepit mercedem, ita nunc accidet nobis si tantam neglexerimus salutem.

Ut autem omnia adaptent verbo Dei, tribuunt sermoni quod Dei proprium est.

Hujus opinionis est Estius : videatur.

Juxta alios, sensus hic est : Credamus Dei Verbo, etc. ne pereamus, etc.

Quidquid enim Christus, Verbum Dei, Filius Dei, propheta, doctorque noster, vide cap. 1. v. 1, nobis locutus est, sive promittens, sive comminans, illud efficiet, quia vivus et omnipotens; et consequenter incredulos damnabit, fideles salvabit.

Hunc sequor sensum, tum quia cap. 1. v. 1, Christus indicatur Verbum Dei : *Locutus est nobis in Filio*;

Tum quia totus v. 13. non potest nisi coactè de verbo Dei prolato explicari. Singula attende verba.

Etenim, hæc particula hunc versum nectit cum præcedente, datque rationem ob quam Hebræi debeant timere ne suâ infidelitate puniantur sicut patres eorum.

Ratio autem est quia Christus

Vivus est, vita et fons vitæ, Deus vivus. Vide cap. 3. v. 12, et consequenter omnia videns, omnia penetrans, non falli potest.

Et efficax. Syr. omnino efficax, id est, omnipotenter agens, seu efficaciter exequens quidquid, aut promisit, aut comminatus est.

Penetrabilior. Syr. longèque præstantior.

Hoc penetrans dicitur quod ingreditur profunda rei; nihil autem tam profundum quod Christus non penetret: ad intima pervadit.

Omni gladio ancipiti. Gr. *δίτομος*, qui duo habet ora, seu utrâque parte acutus, in utramque partem secans.

Et pertingens usque ad divisionem animæ, id est, suâ penetratione dividens animam à spiritu, id est, distinguens cogitationes et motus animæ, seu partis animalis; à cogitationibus et actibus spiritûs, seu partis superioris.

Et consequenter omnia quæ sunt in homine magis unita distinctissimè cognoscens.

Compagum quoque ac medullarum.

Per hæc quæ sunt in corpore non sunt intima, intellige animi nostri abditissima oculis Christi patere.

Et discretor. Gr. κριτικός, censor, id est, severè et exactè discernens quâ intentione, quo fine cogitamus ac volumus.

Ÿ. 13. *Et non est ulla creatura invisibilis.* Gr. ἀφανής, inapparens, non manifesta, apud eum nulla latet hypocrisis.

Sed omnia nuda et aperta sunt...

Apertum plus dicit quàm nudum.

Nudum dicitur quod non est vestitum.

Apertum verò cujus viscera et intestina patent.

Quod nudum est videtur in superficie; quod apertum est videtur in profundo.

Sicut fit in pecudibus mactatis vel in corporibus humanis, quæ à chirurgo dissecantur anatomicè.

Ad quem, id est, de quo loquimur. Syr. cui reddunt rationem. D. Chrysostomus, cui reddituri sumus actuum nostrorum rationem, id est, cui Verbo, tanquam nostro judici, reddenda ratio fidei et vitæ nostræ.

Λόγος, non sermonem tantùm significat, sed etiam rationem.

OBSERVATIO LITTERALIS ET MORALIS.

Metaphoricus est tolus hic sermo, sed ad Apostoli scopum aptissimus.

Postquam enim Christum, prophetam doctoremque nostrum, Moysi Hebræorum doctori et prophetæ, contulit et prætulit;

Postquam et requiem indicavit excellentiorem, quam suis Christus promisit, et ad quam nos invitat;

Urgere volens Hebræos christianos, sed in fide vacillantes, ad perseverantiam in fide: ne, si patrum suorum sint imitatores, in simile cadant incredulitatis exemplum,

Terret eos, Christum illis exhibens, cui reddituri sunt fidei suæ rationem.

At judicem exhibet trepidandum, utpote qui semper vivit, semper omnia videt, semper omnia potest, etc. quem nullus potest fallere, nullus declinare.

Metaphoras autem sumit Apostolus à rebus quæ Hebræis erant notissimæ, à victimis et à sacrificiis.

Levitæ in sacrificiis gladio utebantur ancipiti, quo discernabant in victimis quæ Dei essent, quæ hominum.

Alia pars enim Deo cedebat, alia sacerdotibus, alia iis pro quibus sacrificabatur.

Hinc Christus judex exhibetur quasi peccatores justitiæ Dei immolans, et ideo gladio ancipiti comparatur, quia exactè discernit quæ Dei, quæ hominum; quæ bona, quæ mala, in singulo homine.

Leviticus culter ad minima et intima, ad nervos et ad medullas victimarum perveniebat: sic et Christus judex intima, minima et abditissima penetrat animi.

In sacrificiis non tantùm victimarum abstrahatur pellis, sed sic aperiebantur victimæ, ut omnia earum interiora patenterent;

Sic in judicio, non tantùm nudi, sed aperti erimus: nihil erit occultum.

Sed Christus judex, quasi chirurgus omnia intima anatomicè dissecans, cor et viscera nuda et aperta exhibebit omnibus: cogitationes, intentiones, consilia cordis.

Heu! quis non contremiscat? quis cum Prophetâ non clamet tremebundus: *Si iniquitates observaveris, Domine; Domine, quis sustinebit?* Psal. 129. 3.

Ab occultis meis munda me, et ab alienis parce servo tuo, Psal. 18. 13.

Ÿ. 14. *Habentes ergo pontificem magnum...*

Mirâ prudentiâ, ubi terruit Apostolus, statim spem erigit.

Ne igitur Hebræi ob suas infidelitates, Christo judici notas, desperent, aut nimium terreantur periculo punitionis,

Christum illis exhibet ut pontificem, Deo gratissimum et erga nos misericordissimum, ad quem confugiant.

Itaque transit Apostolus ad Christi sacerdotium.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books' Full Membership provides unlimited access to more than 28,000 volumes of Christian literature for \$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

filius Dei; nobis misericordissimum, quia nostras expertus est infirmitates,

Accedamus cum fiducia et plenâ spe in ipsum; seu ipsius et potentiâ apud Deum, et bonitate in nos, freti.

Ad thronum gratiæ. Syrus addit *ipsius*; juxta quam lectionem bene posset intelligi tribunal pœnitentiæ, à Christo institutum in Ecclesiâ; hic enim thronus, verè thronus est gratiæ Christi.

Sed juxta Græcum, nostram Vulgatam, et omnes alias versiones arabicam, æthiopicam,

Ad thronum gratiæ, id est, ad thronum Dei, qui dicitur *thronus gratiæ*, seu gratiosus; quia Christus, pontifex noster juxta illum, hic, sicut et alibi, repræsentatur *interpellans pro nobis*.

Dicitur etiam nunc thronus gratiæ, seu misericordiæ, quia toto vitæ nostræ tempore Deus nobis misereri paratus est, ob Christi mediatoris nostri merita.

Ad differentiam throni justitiæ, in quo sedere concipitur ut judex, in fine vitæ et mundi: *Nunc est tempus miserendi ejus: accedamus ergo etc.*

Ut misericordiam, id est, peccatorum remissionem, etc.

Et gratiam... in auxilio opportuno. Gr. in opportunum auxilium. Syr. ad auxilium in tempore afflictionis; id est; auxilium opportunum, seu gratiam auxiliantem in tempore opportuno, tempore scilicet tentationis.

Accedamus ergo cum fiducia per Christum assequendi *misericiordiam*, seu remissionem peccatorum pro præterito; et obtinendi *gratiam* ad vitanda peccata et ad bona opera facienda in præsentis et in futuro.

Accedentes ad Deum, recordemur quod pontificem, mediatorem, *advocatum habemus apud Patrem, et ipse est propitiatio pro peccatis nostris, etc.* primæ Joan. 2, v. 2 et 3.

Corollarium pietatis, seu in hōc Capite 4, ad pietatem maximè notanda, et ad praxim redigenda.

RELINQUITUR *Sabbatismus populo Dei, v. 9.*

PRIMÒ.

De hâc æternâ requie sæpe cogitas; et frequentes circa eam actus exerce fidei.

Ad æternam Dei requiem creatus sum! ò felix requies! quando te fruar! *Pater noster, qui es in cœlis, etc. adveniat regnum tuum.*

SECUNDÒ.

Recordare quòd fides sit ingressus in illam, v. 3.

Ingredimur in requiem credentes; at credentes fide vivâ et per charitatem operante.

Crede itaque, dilige; credens, diligens, operare, pàtere.

TERTIÒ.

Tota hâc vita præsens, *hodie, v. 7,* seu dies est nobis data ad hanc requiem promerendam, per actus fidei, spei, chàritatis, et per opera bona virtutibus his animata.

Hanc ergo totam diem insume laboriosus, et cave ne tibi dicatur: Quid stas totâ die otiosus?

QUARTÒ.

Dies dominica ad hunc sacrum laborem specialiter destinata: frequentiùs in eâ cogitandum de æternâ requie, et charitas ardentius exercenda.

Hæc dies dominica figura est æternæ requiei in Deo.

In hâc post hujus vitæ labores quiescemus in Domino.

Sic in sabbato à laboribus corporalibus, ab operibus servilibus, id est, peccatis cessandum; et in Deo per pietatem quiescendum.

Qui peccat, sabbatum violat.

E contra, qui nunc à peccatis cessavit, et in Deo per charitatem quiescit, hic sabbatum æternum incipit.

Qui verò creaturis adhæret, et in illis quiescit, æternâ Dei requie indignum se præbet.

In Deo solo vera requies : extra Deum, ubique inquietudo.

Itaque in Deo quiesce per fidem, per charitatem, per orationem, per divini verbi lectionem et assiduam meditationem.

Hoc veri sabbati initium.

QUINTO.

Festina in illam requiem ingredi, *Ÿ. 11.*

Cave socordiam; sicut in stadio curre, et quò vicinior es cœlo, palmamque quasi tangis, eò concitatiùs curre.

Tot Israelitas, terræ promissæ jam vicinos, ab eâ tamen exclusos videns, time, et tremebundus ora sæpe cum Davide : *Ne projicias me in tempore senectutis; cum defecerit virtus mea, Deus, ne derelinquas me. Psal. 70.*

PRAxis.

Ad fervorem excitandum, languoremque vitandum, duplicem sæpe cogita thronum Christi.

Thronum gratiæ, in quo nunc sedet, misericordiam pro te implorans;

Thronum justitiæ, in quo sedebit aliquando vitæ rationem à te exposciturus.

Nunc, ut pontifex misericordissimus, tuis compatitur infirmitatibus, auxilium suum offert tibi : *Semper vivit ad interpellandum pro nobis. Heb. 7. 25.*

At brevè è throno gratiæ surgens, sededit in throno judicii, te judicaturus *in justitiâ et in veritate.*

In veritate, quia omnia nuda et aperta; etc., omnia videns, omnia penetrans, etc., falli non potest.

In æquitate, quia efficax et omnipotens est, semper vivens, semper omnipotens, semper punire valens.

Hoc ut videmus,

Adeamus cum fiducia ad thronum gratiæ, etc. eique fideliter serviamus.

ANALYSIS CAPITIS QUINTI.

PROBATURUS quod capite quarto, v. 14, dixit Christum pontificem esse, quasdam assignat veri pontificis notas.

PRIMAM.

A naturâ, *ex hominibus*, v. 1.

SECUNDAM.

Ab officio, *ut offerat*, v. 1.

TERTIAM.

Ab affectu, *qui peccatoribus compatiatur*, v. 2.

QUARTAM.

Ab electione, v. 4, *qui vocatur*.

In harum pontificis notarum applicatione, primam, ut satis cognitam, supponit Apostolus; secundam differt, fusiùs acturus de eâ. Duas alias hic applicat Christo, incipiens ab ultimâ.

Versu itaque quinto probat ex Scripturis Christum sibi non arrogasse pontificatum; sed ad illum fuisse elevatum à Deo et quidem Patre suo, v. 5 et 6.

v. 7 et 8. Tertiam applicans pontificis notam, ostendit et quòd in nostrâ constitutus infirmitate, oravit pro se et pro nobis; utque fieret ad miserendum pronior, pati, obedire voluit, experientiâ nosse quàm arduum sit obedire.

v. 9. Per passiones itaque consummatus, obedientiæ suæ merito factus est nobis causa salutis æternæ; et declaratus pontifex, secundùm ordinem Melchisedech, v. 10.

De hoc ordine et sacerdotio multa hic haberet dicenda; at differt tantisper ob auditorum infirmitatem quos increpat, ut eorum attentionem acuat, v. 12, 13, 14, et ad perfectiora excitet, ut patet in capite sexto.

CAPUT QUINTUM.

Textus.

1. **O**MNIS namque pontifex, ex hominibus assumptus, pro hominibus constituitur in iis quæ sunt ad Deum, ut offerat dona et sacrificia pro peccatis.

2. Qui condolere possit iis qui ignorant et errant, quoniam et ipse circumdatus est infirmitate :

3. Et propterea debet, quemadmodum pro populo, ita etiam et pro semetipso offerre pro peccatis.

4. Nec quisquam sumit sibi honorem, sed qui vocatur à Deo, tanquam Aáron.

5. Sic et Christus non semetipsum clarificavit, ut pontifex fieret; sed qui locutus est ad eum : Filius meus es tu, ego hodie genui te.

6. Quemadmodum et in alio loco dicit : Tu es sacerdos in æternum secundùm ordinem Melchisedech.

7. Qui in diebus carnis suæ, preces supplicationesque ad eum, qui possit illum salvum facere à morte,

CAPUT QUINTUM.

Paraphrasis.

UT Christum verè pontificem esse noscatis, et per eum ad Dei misericordiam recurratis, has observate pontificis notas :

Omnis pontifex ex hominum numero selectus, constituitur quasi medius inter ipsos et Deum, ad res ipsorum apud Deum agendas; ut offerat Deo populi dona et sacrificia pro peccatis à lege præscripta;

Qui pronus et facilis sit ad condolendum peccatoribus ex ignorantia et errore seductis, suæ propriæ memor infirmitatis: etenim et ipse, sicut alii, suâ circumdatus est et quasi indutus infirmitate.

Et ob hanc causam debet ex præscripto legis *Lev. 4. 3*, Aaronicus sacerdos pro suis peccatis immolare, quemadmodum et pro populi peccatis hostias immolat.

Porrò, nullus legitimus pontifex pontificalem sibi dignitatem arbitrato suo vendicat; sed ille legitimus est, quem Deus tanto destinat officio, sicut Aaron divino vocatus est iudicio.

Christus ergo verus pontifex qui semetipsum ad pontificatum non extulit; sed Pater æternus, qui primò Jesum filium suum naturalem agnovit, cum in *Psal. 2*, dixit ei: *Filius meus es tu, ego hodie genui te.*

Deinde et sacerdotalem contulit ei dignitatem, quemadmodum in alio *Psal. 109*, dicit: *Tu, fili mi, sacerdos es in æternum secundùm ordinem Melchisedech.*

(Ecce divinam Christi pontificis ordinationem; hunc pontificem nunc videte pro semetipso orantem)

Cùm adhuc in hâc nostrâ infirmâ et mortali carne viveret, preces, casque valde submissas obtulit Deo Patri qui poterat illum à morte suscitare;

cum clamore valido et lacrymis offerens, exauditus est pro suâ reverentiâ.

8. Et quidem cum esset Filius Dei, didicit ex iis quæ passus est, obedientiam :

9. Et consummatus, factus est omnibus obtemperantibus sibi causa salutis æternæ.

10. Appellatus à Deo pontifex juxta ordinem Melchisedech.

11. De quo nobis grandis sermo et ininterpretabilis ad dicendum : quoniam imbecilles facti estis ad audiendum.

12. Etenim cum deberetis magistri esse propter tempus ; rursum indigetis ut vos doceamini quæ sint clementa exordii sermonum Dei : et facti estis quibus lacte opus sit, non solido cibo.

13. Omnis enim qui lactis est particeps, expers est sermonis justitiæ, parvulus enim est.

14. Perfectorum autem est solidus cibus ; eorum qui pro consuetudine exercitatos habent sensus ad discretionem boni ac mali.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Commentarius in Cap. 5.

¶. 1. **O**MNIS namque pontifex...

Particula *nam* hæc neclit cum præcedentibus, et indicat quòd Apostolus probet hìc quod cap. 4, ¶. 14, dixit Christum esse pontificem, etc., et ad eum cum fiducia accedendum.

Probat autem ostendendo quòd Christus habeat, et quidem excellentissimo modo, quæ ad verum pontificem requiruntur.

Omnis pontifex ex hominibus assumptus. Juxta Gr. *assumptus* est præsentis temporis : assumitur.

Syr. est ex hominibus. Æthiop. ex hominibus assumitur.

Id est, ex hominum numero assumitur : nec enim id munus obeunt angeli.

Pro hominibus, id est, ut eorum causam agat.

Constituatur in iis quæ sunt ad Deum, id est, quasi medius inter homines et Deum, ad res hominum apud Deum agendas.

Ut offerat dona, quæ scilicet populus offert sponte Deo, quibus illum ut omnium bonorum auctorem et largitorem palmam profitetur.

Et sacrificia pro peccatis à lege præscripta : vide Levit. 4, 5, 6, 7.

Erant et alia sacrificia et alia sacerdotalia munia; sed generalitatem per aliquas species hìc explicat Apostolus.

¶. 2. *Qui condolere.* Gr. *μετριοπαθεῖν*, mensuratè pati-potens, *δυναμενος*.

Id est, idoneus, pronus ad compatiendum et miserendum peccatoribus.

Iis qui ignorant, id est, qui ex ignorantia peccant.

Et errant extra viam mandatorum.

Hoc ad omnes extenditur peccatores, ait Theophylactus, quia, inquit, omnis peccator tempore transactionis, peccati tenebris circumfusus, ignorantia et errore languet, voluptatis illecebris præcipitatus.

Quoniam et ipse circumdatus est. Syr. induitus est *infirmi-
tatem*, id est, suam ipse, sicut et alii circumfert infir-
mitatem.

Suæ itaque imbecillitatis et ad peccandum proclivitatis me-
mor, compatiatur aliis.

Ÿ. 3. *Et propterea.* Gr. et propter hanc scilicet infirmitatem
quâ et ipse circumdatus est,

Debet ex legis præscripto, Levit. 4, Ÿ. 3,

*Quemadmodum pro populi peccatis immolat, ita et pro
suis immolare.*

Hinc et sacerdos in missâ, percutiundo pectus, dicit altâ
voce : *Nobis quoque peccatoribus.*

In hoc Christus excellit non Aaronicum tantummodo pon-
tificem, sed et omnem sacerdotem, quòd non pro suis, sed
tantùm pro alienis peccatis oravit et obtulit.

Ipse enim Sanctus sanctorum : *Talis quippe decebat ut
nobis esset pontifex sanctus, etc., cap. 7. 26.*

Condoluit autem nobis, ratione allatâ cap. 4, Ÿ. 15 : *Ten-
tatus per omnia.*

Ÿ. 4. *Nec quisquam sumit sibi honorem*, scilicet pontifi-
catûs, id est, nemo verus et legitimus pontifex pontificalem
sibi vendicat dignitatem.

Sed qui vocatur à Deo, vel immediatè, ut Aaron, Apo-
stoli; vel mediante ordinatione, quam Deus instituit.

Ÿ. 5. *Sic et Christus...*

In quatuor primis versibus quatuor veri pontificis expressi
sunt quasi characteres.

Quorum primus pontificis naturam indicat : ex hominibus
assumitur et quasi dignior seligitur; secundus, officium, ut
offerat; tertius, affectum compatiendi; quartus, divinam vo-
cationem.

• Horum quatuor characterum primum Christo convenire,
ut rem per se notam, supponit Apostolus; ideo non probat
hic quòd sit homo.

Secundum differt, de ipso fusiùs acturus capite 7, 8
et 9.

Duos reliquos characteres hîc applicat Christo, ab ultimo incipiens.

Probat ergo quòd Christus pontificatum sibi non arrogavit, sed Pater æternus ei contulit, idque probat ex Scripturis.

Non semetipsum clarificavit. Gr. glorificavit.

Id est, non semetipsum extulit ad gloriam pontificalem, illam non ambivit, non usurpavit.

Sed qui locutus est,... id est, sed Pater æternus, qui in Psal. 2, Jesum agnovit et glorificavit ut filium, dicens ei: *Filius meus es tu naturalis, ego hodie*, id est, in hoc æternitatis semper stantis die *genui te*, ex meâ substantiâ. Vide cap. 1, v. 5.

A Deo natum esse, præparatio est ad hoc, ut à Deo etiam ordinatus sit, ait Theophylactus.

Eundem Jesum pontificem constituit, et ut pontificem glorificavit in alio Psalmo, scilicet, 109.

Hæc Psal. 2 citatio: *Filius meus es tu*,.. secundùm aliquos probat pontificatum Christo competere jure suæ generationis æternæ quæ est quædam Christi primogenitura; primogeniti autem familiarum, ante legem erant familiæ sacerdotes, ait D. Hieronymus, epist. ad Evagrium.

Secundùm alios, qui de hõc primogenitorum jure non satis conveniunt, hæc citatione D. Paulus non tam probat Christi sacerdotium, quàm ipsius Christi supra omnes sacerdotes excellentiam, utpote qui Dei filius et Deus est.

Alii quidem à Deo vocati sunt, sed non à Deo patre suo; Christus à Deo, et quidem patre suo.

v. 6. *Quemadmodum et in alio loco...* Psal. 109, dicit idem Pater æternus: *Tu es sacerdos secundùm ordinem.* Syr. secundùm similitudinem, etc. Vide cap. 7, v. 15.

Hæc est formalis probatio quòd Christus sit sacerdos; et consequenter pontifex summus: quis enim filio Dei præponeretur?

A Deo patre suo vocalus, ordinatus et consecratus est pontifex.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

mendo spiritum meum, scilicet immortalī corpōri statim restituumdum.

Ob quā orationē Christus post triduum fuit à morte liberatus : circa hoc videatur Estius.

Idem Estius probat ἀπὸ τῆς εὐλαβείας benè traductum, pro reverentiā; contra Calvinum et Bezam traducentes, à metu scilicet damnationis æternæ in quo erat, inquit, Christus dum clamavit : *Deus, Deus meus, etc.* Quod blasphemum et à Cornelio à Lapide bene refutatur.

Et sane D. Chrysostomum, Theophylactum et alios Græcos qui habent *pro reverentiā*, æquius est audire quàm nostrates hæreticos.

Videamus Christum pontificem nostrum nobis condolentem.

¶ 8. *Et quidem.* Gr. et quavis esset filius. Syr. item.

Id est, quavis esset Dei filius, et quidem naturalis, cui consequenter connaturalis erat felicitas, gloria, libertas;

Didicit ex iis quæ passus est, id est, pati, tamen elegit, humiliari, obedire usque ad mortem, mortem autem crucis; sicque experiētiā didicit, seu expertus est quàm grave sit et arduum pati et obedire.

¶ 9. *Et consummatus.* Syr. et sic perfectus redditus est.

Id est, per passiones et obedientiam adductus in gloriam. Vide cap. 2, ¶ 10, *per passionem consummare.*

Factus est omnibus obtemperantibus sibi causa salutis æternæ, quam in cruce patiens promeruit.

¶ 10. *Appellatus à Deo pontifex...* Syr. ac nominatus est à Deo, etc.

Id est, constitutus et declaratus à Deo pontifex, ob hoc scilicet suū sacrificium quod ipsemet pro peccatis nostris, ad Dei gloriam obtulit.

Quia passus est, propterea appellatus est pontifex, veluti semetipse offerens, ait Theophylactus.

Hic itaque duplicem adverte Christi passionis effectum: nostram salutem, Christi claritatem, seu illius summi pontificatus declarationem.

Adde tertium effectum, summam Dei gloriam.

Hucusque animalia Deo oblata fuerant, hinc Deus immolatur Deo; dignum sane Deo sacrificium.

Ÿ. 11. *De quo nobis grandis*, Gr. multus sermo; id est, de quo Melchisedech et de ejus cum Christo, cujus figura fuit, similitudine, multa vobis possem dicere.

Et ininterpretabilis ad dicendum. Gr. et difficilis interpretatu dicere. Syr. et explicatu difficilia.

Id est, et quæ si dicerem, ægrè et vix intelligeretis.

Quoniam imbecilles. Gr. segnes facti estis auribus. Syr. quoniam infirmi estis auditu vestro.

Hic erat locus de ordine Melchisedech agendi et convenientias explicandi quæ sunt inter hunc Melchisedech et Christum; at prudenter differt Apostolos propter infirmitatem auditorum, quos interim arguit, ut eorum attentionem excitet et acuat.

Hebræi facti fuerant segnes in addiscendo Dei verbo fortè ob persecutiones; probabiliùs ob suam titubantem fidem.

Ÿ. 12. *Etenim cum deberetis esse magistri*, propter tempus, id est, cum tandiu Evangelium audieritis, ut jam deberetis idonei esse ad illud alios docendum.

Rursum indigetis,... adhuc tamen opus habetis ut ego vos doceam ejusdem Evangelii *elementa*, id est, prima principia; rudimenta, symbolum fidei christianæ.

Et facti estis quibus lac opus sit.

Atià similitudine idem explicat; quasi diceret: Sicque more parvulorum, lacte nutriendi estis, non solido cibo.

Ÿ. 13. *Omnis enim qui lactis est particeps*. Supple, tantum, seu qui rudem tantum et faciliorem fidei doctrinam capere potest.

Expers est sermonis justitiæ. Gr. inexpertus.

Id est, incapax est doctrinæ quæ de perfectâ justitiâ et sanctitate traditur sapientibus et perfectis.

Parvulus enim est in christianismo. Gr. infans.

Infanti autem lac tantum convenit.

Ÿ. 14. *Perfectorum autem est solidus cibus*, id est, adul-

torum verò, seu eorum qui in christianismo profecerunt, solida et perfecta doctrina, seu sublimiora mysteria sunt: ad eos pertinent, illis traduntur.

Eorum, scilicet, seu illos voco perfectos.

Qui pro consuetudine. Gr. per habitum, scilicet discendi, meditandi, docendi,

Exercitatos habent sensus, scilicet internos, seu intellectum. Gr. sensoria, quæ propriè sensus externos significant et ad animum translata, significant mentem, intellectum exercitatum et habilem ad discretionem boni et mali: ad discernendum quid bonum, quid malum, quid catholicum, quid hæreticum.

Corollarium pietatis, seu in hoc Capite 5, ad pietatem maximè notandū, et ad praxim redigendā.

PRIMÒ.

OMNIS Dei et Ecclesiæ minister attendat ad ea quæ in primis versibus de pontifice dicuntur, ut illa sibi propria faciat.

Omnis pontifex ex hominibus, v. 1.

Sacerdos itaque recordetur se hominem esse, et consequenter peccatorem.

Pro hominibus constituitur, v. 1.

Recordetur et se pro hominibus, seu peccatoribus, esse constitutum inter ipsos et Deum, quasi medium; ut divina referat ad homines, et homines ad divina traducat: homines ergo doceat verbis, et factis ædificet, seu verbo et exemplo ducat ad Deum.

In iis quæ sunt ad Deum, v. 1.

Recordetur et se ideo constitutum esse sacerdotem, ut pro peccatoribus oret, pœnitentiam agat, preces et vota populorum offerat: at præcipuè ut sacrificium expiationis frequenter offerat pro peccatoribus, sacrificium, inquit, Corporis et Sanguinis Christi, agni Dei pro peccatis nostris immolati.

Sacerdotis ergo deliciae sint oratio; tota eius vita sit pœnitentia; centrum illius sit altare, felicitas, sacrificium.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

secundùm datam sibi gratiam, adimpleat, orando, gemendo, lacrymando, patiando, moriendo, si necesse fuerit, pro peccatorum æternâ salute.

SECUNDÒ.

Omnis Christianus, seu Christi discipulus, attendat ad ea quæ de Christo, doctore nostro, ad nostram doctrinam et consolationem scripta sunt, v. 8 et 9.

Christus, licèt Dei Filius, cui connaturalis erat potestas, gloria et felicitas, pati tamen, humiliari, obedire voluit, et experientiâ scire quàm arduum sit et grave, mœrere, tædere, tritari, timere, pati, mori. Quare?

Primò, ad nostram consolationem: scilicet ut erga nos mœstos, patientes, humiliatos, afflictos, esset propensior et ad miserendùm proclivior. Vide dicta capite secundo ad versum decimum octavum, et capite quarto ad versum decimum quintum.

Secundò, ad nostram doctrinam: ne scilicet, cùm talia sentimus, nos propterea putemus à Deo despectos atque derelictos.

Sicut enim Christus patiens, mœstus, tristis ad mortem, doloribus et opprobriis derelictus, non ideo minùs Dei Filius, non ideo minùs Deo charus, quinimo Filius Dei semper dilectus, in quo sibi complacuit;

Sic et christianus patiens, pauper, humiliatus, opprobriis onustus, doloribus et morti traditus, non ideo minùs Dei filius, non ideo minùs Deo charus, sed eò charior, quò Christo patienti conformior.

Si compatimur, et conglorificabimur.

Si Christo conformes fuerimus in patientiâ, et ei conformes erimus in gloriâ.

PRAXIS.

Nobis ergo in hoc infirmitatis et passionum statu constitutis quid faciendum?

PRIMÒ.

Aspiciamus in Auctorem salutis nostræ, per passiones con-

summatum ; et consolemur quòd , sicut et ipse , per passiones consummemur.

Passio est consummatio , seu perfectio , et per hoc oportet ad perfectionem pervenire , ait D. Chrysost.

Patior : ergo consummor , perficior , Christo fio similis , quodam modo deificor , fingor ad æternam beatitudinem.

Gaudebo itaque et gloriabor in infirmitatibus et passionibus meis , per quas me Deus consummat , perficit , fingit ad Christi , salvatoris mei , similitudinem , et consequenter ad æternam cum eo beatitudinis hæreditatem possidendam.

SECUNDÒ.

Aspiciamus in Auctorem salutis nostræ , ut eum patientem imitemur.

Patiens Christus oravit , supplicavit humiliter et serventer , cum clamore et lacrymis cordis contriti et humiliati ;

Sic nobis , in tali statu constitutis , ad Deum confugiendum est precibus , supplicationibus , gemitibus , lacrymis , corde contrito et humiliato ; at præcipuè hâc reverenti ac venerandâ pietate ob quam Christus exauditus est.

Si Christus , æqualis Patri , tantâ reverentiâ Patrem precatus est , quantâ nos , homunciones , et verè nihil , Deum orare debemus !

Quò plùs humiliati sumus exteriùs , eò humiliiores interiùs oremus.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

CAPUT SEXTUM.
Textus.

1. **QU**APROPTER intermittentes inchoationis Christi sermonem, ad perfectiora feramur, non rursus jacentes fundamentum pœnitentiæ ab operibus mortuis, et fidei ad Deum.

2. **B**aptismatum doctrinæ, impositionis quoque manuum, ac resurrectionis mortuorum et judicii æterni.

3. **E**t hoc faciemus, siquidem permiserit Deus.

4. **I**mpossibile est enim eos qui semel sunt illuminati, gustaverunt etiam donum cœlestis, et participes facti sunt Spiritûs sancti;

5. **G**ustaverunt nihilominus bonum Dei verbum, virtutesque sæculi venturi,

CAPUT SEXTUM.

Paraphrasis.

QUONIAM, sicut mox dixi, perfectorum solidus est cibus, ut vos ex infantiâ exeuntes, ad perfectionem contendatis, omissis christianæ doctrinæ rudimentis, ad altiora ejusdem doctrinæ mysteria feramur;

Non rursus vos instituentes in iis quæ sunt christianismî fundamenta, quales sunt pœnitentia Baptismum præcedens, quâ receditur à peccatis quæ sunt opera mortua et mortem promerentia;

Fides, quâ acceditur ad Deum, quæ est animæ vita et vitæ fons.

Qualia sunt et ea quæ spectant ad doctrinam catechisticam, de Baptismo, de sacramento Confirmationis;

De resurrectione mortuorum et de judicio universali, in quo boni æternâ felicitate præmiabuntur, mali verò suppliciis cruciabuntur æternis.

His, inquam, et talibus elementis omissis, ad altiora feremur, si Deus concesserit.

(Quidem necesse est per catechismum vos rursus instituere de his initialibus et ad Baptismum disponentibus?)

Siquidem impossibile est, ex Dei ordinatione, eos qui semel baptizati sunt,

Quique, condonatis per Baptismum peccatis, experti sunt spiritualem illam dulcedinem, quâ Deus solet animæ sanctæ gustum reficere;

Et qui per manuum impositionem acceperunt Spiritum sanctum;

Et per hunc Spiritum gustaverunt spiritualem divinæ gratiæ dulcedinem;

Et in ullâ dulcedine quasi prægustârunt æternam futuri sæculi felicitatem;

6. Et prolapsi sunt; rursus renovari ad pœnitentiam, rursus crucifigentes sibimetipsis Filium Dei, et ostentui habentes.

7. Terra enim sæpe venientem super se bibens imbrem, et generans herbam opportunam illis à quibus colitur, accipit benedictionem à Deo.

8. Proferens autem spinas ac tribulos, reproba est et maledicto proxima, cujus consummatio in combustionem.

9. Confidimus autem de vobis, dilectissimi, meliora et viciniora saluti: tametsi ita loquimur.

10. Non enim injustus Deus, ut obliviscatur operis vestri, et dilectionis quam ostendistis in nomine ipsius; qui ministrastis sanctis et ministratis.

11. Cupimus autem unumquemque vestrum eandem ostentare sollicitudinem ad expletionem spei usque in finem.

12. Ut non segnes efficiamini, verum imitatores

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

corum qui fide et patientiâ hæreditabunt promissiones.

13. Abrahæ namque promittens Deus, quoniam neminem habuit per quem juraret, majorem, juravit per semetipsum,

14. Dicens: Nisi benedicens benedicam te, et multiplicans multiplicabo te:

15. Et sic longanimiter ferens, adeptus est re-
missionem.

16. Homines enim per majorem suū jurant; et omnis controversiæ eorum finis ad confirmationem; est juramentum.

17. In quo abundantius volens Deus ostendere pollicitationis hæredibus immobilitatem consilii sui, interposuit jusjurandum:

18. Ut per duas res immobiles, quibus impossibile est mentiri Deum, fortissimum solacium habeamus, qui confugimus ad tenendam propositam spem:

vos excitem, ne fortè segnes efficiamini et languidiores quàm vellem;

Sed, è contra, magis ac magis in bono proficiatis, sanctorum imitatores qui Christi promissis firmiter credentes, et in bonorum operum exercitio et malorum patientiâ longanimiter perseverantes, æternam felicitatem hæreditario tandem jure possident.

Unum exemplum profero, Abrahæ scilicet, omnium credentium patris: Deus namque illi maxima promisit, promissaque sua etiam juramento firmavit; et quia Deus neminem sibi superiorem habet per quem juret, per semetipsum juravit.

In hunc ergo modum juravit: *Per memetipsum juravi, quia fecisti hanc rem, etc. Genes. 22. 16. Benedicam tibi, et multiplicabo semen tuum, etc. Genes. 22. 17.*

Abraham autem hæc Dei promissione acceptâ, Dei juramento securus, longo et patienti animo inter adversa perseverans, rem sibi promissam adeptus est.

(Ita erit et de vobis, si credentes in bonorum exercitio et malorum patientiâ perseveretis.)

(Ad hoc, scilicet, ut in fide et in patientiâ perseveretis, Deus Abrahæ loquens juravit;) quia enim homines solent per majorem se jurare, ut veritatem à se assertam confirment; ita ut apud illos juramentum sit omnis controversiæ finis et veritatis confirmatio;

Hinc Deus humanum morem imitatus, cùm vellet nobis, spiritualibus Abrahæ filiis, et promissionis ei factæ hæredibus, insigniter declarare consilii sui firmitatem, promissionem suam juramento interposito confirmavit.

Ut per duas res, promissionem scilicet et juramentum, quæ sunt immutabiles, quibusque Deus, prima veritas, et summa veracitas, nec falli potest; nec fallere;

Maximam et firmissimam habeamus consolationem in hujus vitæ procellis.

Nos qui hoc naufragum relinquentes sæculum, Christique fidem amplexi, confugimus ad apprehendendam et firmissimè tenendam spem futurorum bonorum nobis propositorum et pro hæreditate promissorum.

19. Quam sicut anchoram habemus animæ tutam ac firmam, et incedentem usque ad interiora velaminis:

20. Ubi præcursor pro nobis introivit Jesus, secundum ordinem Melchisedech pontifex factus in æternum.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Commentarius in Cap. 6.

QUAPROPTER : hæc illatio deducitur ex omnibus à *Ÿ. 11*, dictis in cap. 5, quasi diceret :

Quia perfectorum solidus est cibus, infantium verò lac, et ne vos diutius tales maneatis quales dixi, infantes ac parvuli; sed è contra, ut viri tandem perfecti esse nitamini, ideo omit-
tamus.

Hebræorum enim infirmitatem exprobravit Apostolus, non ut animum despondeant, sed ut eos excitet et acuat.

Intermittentes, id est, omittentes. Syr. omittamus.

Inchoationis. Gr. initii Christi sermonem, id est, rudimenta christianæ doctrinæ; seu principia quibus rudes in 'Christo', seu catechumeni initiantur.

Ad perfectiora. Gr. ad perfectionem feramur, id est, ad altiora ejusdem doctrinæ mysteria feramur. Syr. veniamus.

Quasi diceret : Jam diutius infantes fuistis, jam diutius quasi parvuli rudimentis adhæsistis, jam tandem sublimiora divinæ sapientiæ arcana, ut viri perfecti, intelligite; id est, ut ex cap. 7. patebit, figuras in veteri Testamento latentes et ad Evangelium pertinentes, v. g., Melchisedechi sacerdotium Christi sacerdotii figuram intelligite.

Non rursus jacentes fundamentum,.. id est, non iterum vobis ea repetentes quæ jampridem didicistis, et sunt christianismi fundamentum.

Pœnitentiæ ab operibus mortuis, v. g., non repetam quæ didicistis de pœnitentiâ Baptismum præcedente, quâ receditur à peccatis quæ sunt opera mortua et mortem promerentia.

Et fidei ad Deum, hic et in secundo versiculo subintellige, *Non rursus jacentes fundamentum*, seu non repetam quæ vobis dicta sunt de fide quâ acceditur ad Deum qui est animæ vita et fons vitæ.

Ÿ. 2. Baptismatum doctrinæ, id est, *nec rursus ja-*

cientes fundamentum doctrinæ catechisticæ de Baptismo, quæ catechumenis tradi solêt. ■

Dicit *baptismatum*, sive propter trinam immersionem, sive propter tria baptismata, fluminis, fluminis, et sanguinis.

Sive etiam, quia varia et diversa erant tunc baptismata, Judaica, Joannis et Christi; et hoc ab aliis valde distinguendum erat in doctrinâ catechisticâ.

Impositionis quoque manuum, id est, sacramenti Confirmationis, quod per manuum impositionem confertur, solebatque tunc adultis conferri statim à Baptismo.

Ac resurrectionis mortuorum, de quâ scilicet in Symbolo fidei, et quæ in ipso Baptismo repræsentatur, Rom. cap. 6, §. 4.

Et judicii æterni, in quo boni præmiabuntur, mali punientur in æternum.

Hinc docemur ordinem quo solebant apostoli christianam tradere doctrinam.

Primò, excitabant ad pœnitentiam de peccatis.

Deinde fidem in Deum et in Christum exigebant.

Postea Baptismum proponebant, cujus virtutem explicabant.

Baptizatis postmodum manus imponebant, ut per sacramentum Confirmationis Spiritum sanctum et robur gratiæ reciperent, quo generosiùs pro fide decertarent.

Denique, ad constantiam excitabant spe gloriosæ resurrectionis et æternæ vitæ; et ab apostasiâ deterrebant damnationis æternæ metu.

§. 3. *Et hoc*, id est, scilicet ut, omissis fidei rudimentis, ad altiora feramur; hoc, inquam, favente Dei gratiâ quam spero, faciam in sequentibus.

§. 4. *Impossibile est enim...*

Dat rationem ob quam de fundamentalibus christianismi veritatibus hic non agat, ne scilicet hujus doctrinæ repetitione foveret errorem quorundam Hebræorum, putantium quòd sicut in judaismo sæpius baptizabantur ut à legalibus immunditiis sanctificarentur; sic in christianismo multoties possent

baptizari et priorem assequi gratiam: hincque liberiùs peccabant, et dissolutè viventes, et à fide deficientes.

De hoc errore Hebræorum, vide D. Chrysostomum, Theodoretum, Theophylactum, Erasmum etiam in annotationibus, D. Thomam, in *ŷ*. 6. Gagnæum.

Hunc ergo errorem ut prorsus exstinguat Apostolus, et Hebræos ab apostasià penitùs deterreat, ait:

Impossibile est enim, quasi diceret: Frustrà vos de his initialibus et ad Baptismum disponentibus rursus instruerem; impossibile est enim semel baptizatos, et deinde à fide prolapsos per pœnitentiam baptismalem ad novam vitam regenerari.

Hic sensus clariùs patebit ex singulorum verborum explanatione.

Impossibile est: non dixit inutile, indecorum; sed *impossibile*, ut ad desperationem eos injiciat, et ne omnino sperent se denuo posse baptismum consequi. Theophylactus post D. Chrysostomum.

Eos qui semel illuminati sunt. Syr. qui semel ad Baptismum descenderunt.

Baptismus à Græcis vocabatur φωτισμός à Latinis illuminatio; hinc et Apostolus infra, cap. 10, *ŷ*. 31, baptizatos vocat illuminatos.

Itaque sensus est: *qui semel illuminati sunt* lumine fidei per Baptismum, in quo habituale fidei lumen infunditur baptizato, et per quem Christus *nos de tenebris transfert in admirabile lumen suum*, id est, in Ecclesiam. 1. Petri 2, *ŷ*. 9.

Gustaverunt etiam donum cœleste. Syr. donum illud quod è cœlis est, id est, sanctam Eucharistiam, ait Primasius, quæ baptizatis conferri solebat.

Vel, juxta D. Chrysostomum: qui, perceptâ per Baptismum remissione peccatorum, gustaverunt, et experientiâ cognoverunt conscientiæ pacem, et spiritualem illam dulcedinem quæ solet animæ sanctæ gustum reficere.

Et participes facti sunt Spiritûs sancti. Syr. et acceperunt

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Hoc inter Baptismum et Pœnitentiam discrimen bene divus Chrysostomus explicat, dicens :

Renovare, seu novos facere, solius est Baptismi; Pœnitentiæ autem est eos qui novi facti sunt, et à peccatis deinde inveteraverunt, à vetustate liberare (quasi diceret: Non renovat, sed quasi resarcit).

Addit idem Chrysostomus.

Ad illum autem, id est, ad priorem splendorem non licet reducere: illic enim totum est gratia.

Quasi diceret: Homo per Baptismum renovatus, totus est gratia: in illo nihil restat nec culpæ, nec pœnæ solvendæ: ad hunc splendorem non reducit Pœnitentia; sic enim culpam delet, ut non omnem pœnam ordinariè dimittat.

Homo per Baptismum renovatus, culpis et pœnis omnibus dimissis, securus est de suâ salute æternâ.

Non ita de pœnitente, qui nunquam de veniâ securus est, qui et de propitiato peccato non debet esse sine metu; sed qui gemens et tremens debet expectare terribile Dei iudicium, ut cap. 10.

Rursum crucifigentes sibimetipsis... id est, hâc Baptismi reiteratione *rursum*, ad suam propriam utilitatem, *Filium Dei* in imagine *crucifigentes et ostentui habentes*. Syr. ignominiâ afficientes, infamantes, id est, et illum opprobriis et ludibrio publicè exponentes.

His verbis D. Paulus ex D. Chrysostomo rationem reddit cur non possit reiterari Baptismus: hæcque ratio sanè fundamentalis est in doctrinâ divi Pauli.

Etenim, ut ipse Rom. 6, docet, Baptismus est nostra cum Christo crucifixio, mors et sepultura: *In morte Christi baptizati sumus*.

Ergo qui secundâ vice baptizatur, quantum est in se rursus Christum affigit cruci, ejusque renovat opprobria in imagine saltem et signo.

Hoc autem absurdum, quia tunc signum et sacramentum mortis Christi non concordat cum re significatâ. Semel enim tantum mortuus est Christus.

Sicut ergo unica fuit mors Christi ; ita et unicum est Baptisma , quod est illius mortis sacramentum.

Et hæc est interpretatio D. Chrysostomi, Theodoret, Theophylacti ; imò communis est apud antiquos Patres, tum græcos, tum latinos.

Hanc sequitur D. Thomas, eamque tribuit D. Augustino ; Estius attribuit et D. Ambrosio, D. Damasceno.

Et sanè videtur Apostolicæ menti valde conformis, tum ex ipso contextu, tum ex singulorum verborum proprietate, ut supradicta legenti patere potest.

Est tamen alia inter recentiores valde communis expositio, quâ per *impossibile* intelligitur difficile ; per *prolapsos* intelliguntur quilibet post Baptismum gravissimi peccatores ; per *renovari in pœnitentiam*, intelligitur pœnitentia propriè dicta, quæ talibus peccatoribus est valde difficilis et moraliter impossibilis.

Juxta hanc interpretationem, hæc verba *rursum crucifigentes... ostentui habentes* non referuntur ad *renovari* ; sed ad *prolapsi sunt*, hujusque lapsus sunt exaggeratio.

Quasi diccret Apostolus quòd peccatores isti, peccatis suis Christum, quantum est in se, rursus crucifigunt ejusque renovant opprobria ; quia peccatum, opprobriorum et mortis Christi causam, renovant.

Utraque interpretatio catholica et vera est, id est, nihil non verum affirmat.

Verum enim est et quòd non reiteretur Baptismus, sicque ex Dei ordinatione impossibilis sit per baptismalem pœnitentiam renovatio.

Et verum est quòd ii qui, post multas acceptas à Deo gratias, graviter et obstinatè peccant, vix et rarò per veram pœnitentiam convertantur ;

Tum quia ex unâ parte retinet eos in peccatis sua propria habitualis malitia ;

Tum quia ex alterâ parte fons gratiæ et ros misericordiæ (specialis scilicet) quasi exsiccatur, illorum exorbitante ingratitude.

Adeo terribile est Deum contemnere et quasi irridere!

Sed quænam Apostolicæ menti conformior? Id ex contextu et ex verborum Apostolicorum proprietate iudicet lector.

Primæ expositioni favet verbum *impossibile*; quod D. Paulus in hâc epistolâ sumit non pro re difficili, sed pro re verè impossibili. Vide in hoc cap. 6, v. 18; cap. 10, v. 4; cap. 11, v. 6.

Favent et hæc verba, *semel illuminati, et rursus renovari*, quæ apud D. Paulum conveniunt Baptismo, quo per excellentiam illuminamur, et qui lavacrum est renovationis.

Favet denique *rursus crucifigentes*, quia Baptismus est nobis vice crucis, et sacramentum Christi mortis. Ex eodem D. Paulo, Rom. 6.

Secundæ expositioni favet hæc locutio *renovari in pœnitentiam*.

Favet et v. 7 et 8 similitudo, quæ Pœnitentiæ melius convenit.

v. 7. *Terra enim sæpe venientem...*

Rem illustrat eleganti similitudine: homo comparatur terræ; gratia cœlestiaque dona de quibus v. 4 et 5, comparantur imbri; bona opera comparantur frugibus; dominus terræ et fructuum Deus est, à quo majorem benedictionem accipiunt qui benè operantur.

Terra igitur, si pluviam in se sæpius effusam exceperit, et herbas genuerit iis à quibus colitur utiles, majorem accipit à Deo benedictionem; quia libentiùs et diligentius à suis dominis culta, majorem etiam accipit à Deo frugum et fructuum abundantiam.

Vel quia Deus fruges ejus adducit ad maturitatem.

v. 8. *Proferens autem spinas...*

Mali sunt terra proferens spinas; spinæ autem et tribuli sunt christianæ religionis contemptus, mala opera; maledictio heri, damnatio; incendium, poena inferni, seu infernus.

Si autem, postquam venientem in se pluviam sæpe biberit, spinas profert et herbas cultoribus suis importunas, one-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

mirum quòd sitis *terra spinas proferens, maledicto proxima, etc.* Persuasi mihi *de vobis*, id est, de plerisque vestrum; *Meliara et viciniora.* Gr. proxima salutis. Syr. propinqua, id est, quæ salutem promittunt, non exitium.

Tametsi ita loquimur de quibusdam terræ infrugiferæ similibus; ut divinæ gratiæ fideliter respondeatis, ne tales sitis unquam.

¶ 10. *Non enim injustus est Deus...*

Dat rationem cur bene speret de illis: scilicet, quia bene cœperunt, multaque charitatis opera propter Deum exercuerunt et adhuc actu exercent.

Non... injustus est Deus. Justitiæ est implere promissa: Deus ergo injustus quodam modo dici posset, si oblivisceretur bonorum operum cisque promissam mercedem non retribuere.

Ut obliviscatur operis vestri, id est, bonorum vestrorum operum in gratiâ factorum.

Et dilectionis. Gr. et laboris dilectionis; id est, dilectionis cum laboribus et molestiis conjunctæ: putatur tamen à librariis intrusum nomen *laboris*.

Quam ostendistis in nomine ipsius, id est, propter Deum vinctis et afflictis. Vide cap. 10. ¶ 33 et 34.

Qui ministrastis, scilicet vitæ necessaria.

Sanctis, id est, Christianis vinctis et afflictis. Vide cap. 10. ¶ 33 et 34.

Et ministratis, id est, et etiam nunc ministratis pauperioribus.

Hinc collige quòd stantibus et nondum lapsis loquitur Apostolus, sed in periculo labendi.

¶ 11. *Cupimus autem...*

Mira est Apostoli nostra prudentia: modò terret, modò erigit; erectos iterum monet, quasi diceret:

Etsi de plerisque vestrum optimè sentiam; propter illa charitatis opéra quæ cum Dei gratiâ hactenus egistis, hæc tamen duriora dixi, ut vobis stimulos subjiciam, quibus unumquemque vestrum ad perseverantiam adhorter et excitem, nullusque deficiat.

Cupimus : non dixit , volo quod erat præceptoris auctoritatis ; sed cupio quod est paterni affectus , ait Theophylactus post D. Chrysostomum.

. Magno itaque charitatis affectu desidero.

Unumquemque vestrum non dixit simpliciter, pro vobis, pro unoquoque vestrum : adeo omnium, sive majorum, sive minorum curâ tangebatur, omnesque norat. Idem Theophylactus.

Eandem ostentare sollicitudinem. Gr. idem studium. Syr. hanc ipsam sedulitatem ostendat.

Id est, eundem in exercendâ charitate fervorem ostendere.

. Quidam enim refrixerant, quos vult reaccendere.

Usque in finem, scilicet vitæ vestræ.

Ad expletionem spei, id est, ut quod speratis impleatur in vobis, æternæ beatitudinis possessione.

Quasi diceret : Vestram salutem æternam vehementer exopto ; hinc et vestram in bonis operibus perseverantiam ardentem desidero : *Qui enim perseveraverit usque in finem, hic salvus erit.*

Ÿ. 12. Un non segnec efficiamini. Syr. neque torpescatis.

Id est, ut non silis pigri et tepidi ; ne vobis impropere quod primam vestram charitatem perdidistis. Apoc. 3.

Verum imitatores,... sed, è contrâ, proficientes in bono, imitatores sitis Sanctorum novi Testamenti, quibus ministrastis ; et Sanctorum veteris Testamenti, quorum estis filii.

Qui fide et patientiâ. Gr. per fidem et longanimitatem, id est, qui Dei promissis firmiter credentes, et ea longanimitate expectantes,

Hæreditabunt, id est, velut hæreditatem possidebunt æterna bona illis promissa, quæ crediderunt, quæ speraverunt, et quæ, in bonis operibus perseverantes, multa interim mala passi, longanimitate expectaverunt.

¶ Fides salutem æternam inchoat ; bona opera fide vivâ, seu per dilectionem operante facta, salutem efficiunt ; per-

severantia in bono, patientia in adversis; salutem consummant.

Hinc Hebræos Apostolus hortatur exemplo Sanctorum ad fidem, ad charitatis opera, ad perseverantiam in bonis operibus, ad patientiam in afflictionibus; ut sicut et illi beatitudinem æternam hæreditent.

In Græco hodierno est, *qui hæreditant*, id est, hæreditare solent, seu jus habent hæreditarium.

¶. 13. *Abrahæ namque Deus promittens...* Abrahæ, credentium patris, exemplo probat quod dixit, fide et patientiâ promissiones Dei hæreditandas.

Id est, cum Deus Abrahæ polliceretur, scilicet multiplicationem seminis, possessionem terræ Chanaan, omnium gentium in semine benedictionem.

Quoniam neminem habuit majorem, id est, sibi superiorem et majoris veracitatis et auctoritatis, per quem juraret,

Juravit per semetipsum. Genes. 22. ¶. 16. Per memetipsum jurovi, dicit Dominus, etc. et hoc est quod Scriptura vocat juramentum Dei.

Quippe Deus propriè non jurat.

Juramentum enim est actus religionis quo creatura Deum honorat, dum eum, ut primam veritatem, advocat in testem veritatis alicujus assertæ.

Hoc Deo non convenit; sed dicitur jurare dum facit quod homines jurando solent facere; seu, dum suam divinam veritatem et auctoritatem citat: *Per memetipsum juro.*

¶. 14. *Dicens: Nisi. Gr. certè. benedicens benedicam te*, id est, beneficiis te cumulabo: *et multiplicans multiplicabo te*, id est, infinitâ filiorum multitudine te ditabo, quorum pater eris carnali generatione, aut spirituali per Christum filium tuum, in quo *benedicentur omnes gentes*, ¶. 18.

¶. 15. *Et sic*, scilicet, acceptâ Dei promissione sub juramento.

Firmiter credens (longanimiter ferens), longo et patienti animo inter adversa perseverans et patienter expectans.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

ŷ. 18. *Ut per duas res immobiles, scilicet, promissionem et juramentum.*

Quibus. Gr. in quibus. Syr. in quibus, scilicet, duabus rebus.

Impossibile est mentiri Deum. Qui, cùm prima sit veritas et maximè verax, nec falli potest, nec fallere.

Fortissimum solatium habeamus, id est, maximam et tutissimam in hujus vitæ adversis et angustiis consolationem inveniamus, securi scilicet de Dei promissione juramento confirmatâ.

Qui confugimus... Nos spirituales Abrahamæ filii, qui, relicto hoc sæculo naufrago, Christi fidem amplexi,

Confugimus ad tenendam propositam spem, id est, confugimus, in præterito, ad apprehendendam et firmissimè amplectendam spem futurorum bonorum, nobis præpositorum et pro hæreditate promissorum.

Spem per metonymiam vocat hîc objectum spei, seu rem quam speramus, scilicet æternam gloriam, nobis pro bonorum operum mercede propositam et promissam.

ŷ. 19. *Quam, scilicet spem, sicut anchoram habemus animæ...* Syr. quæ quidem est nobis velut anchora, quæ retinet animam nostram ne commoveatur.

Id est, *quam spem habemus velut anchoram animæ,* non qualemcumque, *sed tutam,* id est, infallibilem; *et firmam,* id est, quæ firmiter retinet quod apprehendit.

Sicut anchora tuta navim sistit, ne vi tempestatum huc et illuc agitata conquassetur; sic spes animam firmat inter hujus sæculi tempestates, ne demergatur.

Et incedentem. Gr. ingredientem, id est, ita firmat et stabilem reddit animam, ut illius fluctuationem impediens, cursum non retardet; sed illam perducit

Usque ad interiora velaminis, id est, usque ad Sanctum sanctorum, quod erat intra velum; id est, usque ad cælum empyreum, cujus figura erat Sanctum sanctorum.

ŷ. 20. *Ubi præcursor,* id est, quò Jesus Christus primus introivit, idque nostro bono, propter nos, ut locum nobis

pararet : prodromus, antecursor, *præcursor*, quem, ut membra, citò secuturi sumus.

Secundùm ordinem Melchisedech pontifex,... id est, *pro nobis*, inquam, ingressus est, æterno donatus sacerdotio *secundùm ordinem Melchisedech, ad interpellandum pro nobis.*

Corollarium pietatis, seu in hoc Capite 6, ad pietatem maximè notanda, et ad praxim redigenda.

PRIMÒ.

Ex *ŷ. 6.* collige et observa quanto studio conservanda sit baptismalis gratia.

Primò, quia nihil illà pretiosius; est enim renovatio quâ homo fit nova in Christo creatura, initium substantiæ Christi, filius Dei, hæres Dei, cohæres Christi, jus habens ad omnia Dei bona, totus gratia, nihil damnationis habens.

Secundò, quia illius jactura est irreparabilis.

Non reparatur per Baptismum, qui ex Dei ordinatione unicus est et non reiteratur: sicut mors Christi fuit unica, nunquam reiteranda.

Non reparatur per labores et lamenta pœnitentiæ quæ sarci-
men est, non renovatio; non dat eundem splendorem;

Restat semper aliquis nævus, aliqua post peccatum infirmitas in animâ; sicut in corpore post vulnus restat cicatrix, aut callosa caro;

Non dat eandem securitatem, sed terribilis restat expectatio judicii. Vide dieta in commentario, *ŷ. 6.*

Utinam hæc intelligerent et saperent recens baptizati; hæc sapientes, intelligentes et insuper novissima providentes, baptismalem gratiam conservarent studiosiùs.

SECUNDÒ.

Ex eodem *ŷ. 6.* collige et nota quantum malum sit relapsus in peccatum, peccandique consuetudo, quæ pœnitentiam reddunt moraliter impossibilem, tum ex parte peccatoris, tum ex parte Dei. Vide commentarium ibidem.

TERTIÒ.

Ex *ŷ.* 7 et similitudine ibi allatâ collige et nota quantâ cum sedulitate debeas cœlestem divinæ gratiæ pluviam recipere eique cooperari.

Anima tua ager Dei est; Evangelium, verbum Dei, semen est quod Deus in animâ tuâ, velut in agro suo, disseminavit; gratia per sacramenta tibi tam sæpe collata, ros est et pluvia cœlestis, quâ Deus agrum suum, animam tuam verbo fœtam irrigat.

Tuum est hanc pluviam recipere, combibere, eavere ne defluat, ei consentire, cooperari, curare ut ex eâ et per eam germinet et adolescant semina pietatis in te indita, fructusque producant Deo gratos. Hoc si facias, à Deo benediceris.

Sin autem anima tua, hæ rejectâ pluviâ cœlesti, et suffocato pietatis semine, spinas proferat et tribulos, maledictioni proxima est, et incendio statim deputanda, nisi citò emendaveris.

Non sunt hæ minæ Pauli, non sunt verba hominis; sunt Spiritûs sancti, sunt Christi, qui in ipso loquitur, ait D. Chrysostomus.

Itaque seriò attende tibi, et vide an pietatis fructus producas? an spinas? Time et cura ne germinent spinæ.

Semper bibimus, addit Chrysostomus, semper audimus, sed humorem statim perdimus: propterea oriente sole spinas producimus.

O Deus misericors! da ut anima mea, tuo sanguine tam sæpe irrigata, sit à spinis munda, et fructus tuâ gratiâ pariat tibi gratos.

QUARTÒ.

Ex *ŷ.* 17. disce cum gaudio, et nota quòd promissio Dei facta Abrahæ sub juramento, spectet ad nos Christianos, ut firmior sit spes nostra.

Deus nobis spiritualem et æternam in Christo, et per Christum benedictionem promisit; Deus, veritas ipsa, hanc suam promissionem juramento firmavit.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

QUINTO.

Ex v. 20. collige et nota duo quæ hanc spem nostram in promissione et juramento Dei fundatam acuunt et excitant.

Jesus Christus, in quo nos Deus *benedixit omni benedictione spirituali*, in cœlestem gloriam prior introivit, ut noster præcursor et noster pontifex.

Introivit. Ecce non tantummodo promissum, sed et exemplar.

Introivit pro nobis. Sicut propter nos factus est homo, sicut propter nos mortuus est; ita et propter nos resurrexit, ascendit et introivit in cœlum.

Ut præcursor, locum nobis paraturus, citò nos quoque adventuros, ascensuros significaturus.

Non est multum interstitium inter præcursorem et eos qui sequuntur; alioqui non esset præcursor, ait D. Chrysostomus.

Necesse est ergo ut nos quoque sequamur, et ascensum consequamur. Theodoretus.

Ut pontifex noster, Patrem pro nobis rogaturus.

Sicut pontifex semel in anno in Sanctum sanctorum ingrediebatur, ut pro populo interpellaret:

Ita Christus, Pontifex æternus, introivit in cœlum, Patri suo mortem suam, semel obitam, perpetuò oblaturus ac repræsentaturus, ut nos reconciliet, nobisque omnia auxilia ad secum ascendendum in cœlum necessaria impetret ac submittat.

Quis Christianus non speret?

ANALYSIS CAPITIS SEPTIMI.

AGGREDITUR Apostolus grandem de sublimi Christi sacerdotio sermonem, promissum, cap. 5, v. 11, ad quem ab eo loco, mentes Hebræorum præparavit, et ad quem transitum sibi fecit ultimo versu, cap. 6.

Et quia Christus sacerdos est secundum ordinem Melchisedech,

Hinc primo versu historiam Melchisedech breviter exponit ex Genesi.

Secundo et tertio versu illam Christo mysticè sic applicat, ut ostendat omnia in Melchisedech fuisse Christi figuras: et nomen, et civitas, et status, et generatio, et duratio fuerunt Christi et ejus sacerdotii prophetica.

A quarto versu ad undecimum, duo præcipua nobis exhibet consideranda, quæ manifestè probant Melchisedech, figuram Christi, super Abraham, et consequenter super Levi et Leviticos sacerdotes, Abrahæ posteros, excelluisse.

Primum, quòd Abraham lubens et nullâ lege coactus, Melchisedecho, Christum repræsentanti, decimas dedit pro se et pro totâ suâ prosapiâ, et consequenter pro Levi, tunc in Abraham incluso; hæcque decimarum pensione Melchisedechum, et consequenter Christum agnovit et professus est Abraham se et suis omnibus posteris sacratiorem et præstantiorem.

Secundum, quòd Melchisedech; ut Christi figura, ipsum Abraham, patrem patrum, Deo charissimum, cui Deus tot eximia bona promiserat, benedixit, tanquam se minorem.

Ex his duobus bene consideratis colligite quantus et qualis fuerit Melchisedech, aut potius Christus à Melchisedecho repræsentatus;

Et hinc agnoscite quàm præstantius sit Melchisedechi, seu Christi sacerdotium, Levitico.

A v. 11 ad 18 probat per Christum, sacerdotem secundum ordinem Melchisedech, Leviticum sacerdotium et legem Mosaicam, quæ huic sacerdotio annexa est, fuisse abrogata.

Individua est sacerdotii Levitici et legis Mosaicæ concordia: ablato itaque hoc sacerdotio et in excellentius translato, et lex ipsa cessit et in meliorem translata fuit.

Ablatum autem sacerdotium à Levi probat Apostolus ex mutatione tribûs, v. 14, ex mutatione ordinis, v. 15, ex mutatione ordinationis, v. 16.

ŷ. 18 et 19. Hujus translationis profert rationes :

Lex et sacerdotium antiqua abrogata sunt, quia ad salvandum infirma; nova lex et Christi sacerdotium introducta, quia ad salutem potentissima, et nos ad Deum approximantia.

ŷ. 20, 21, 22. Aliam novi sacerdotii, Novique Testamenti præcellentiam assignat, ex juramento quo Deus illorum perpetuitatem affirmat.

ŷ. 23, 24. Aliam dat ex immortalitate Christi, sempiternum ideo sacerdotium habentis, et consequenter fideles perfectè salvare semper potens.

ŷ. 26, 27, 28 Hujus novi sacerdotis describit qualitates, quibus cæteros omnes longè præcellit.

Ipse solus, quia ex omni parte perfectus, et nullum habet peccatum, reconciliatione non indiguit, sed uno suū sacrificio omnia totius mundi expiavit peccata.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

CAPUT SEPTIMUM.*Textus.*

1. **H**ic enim Melchisedech, rex Salem, sacerdos Dei summi, qui obviavit Abrahamæ regresso à cæde regum, et benedixit ei :

2. Cui et decimas omnium divisit Abraham : primum quidem qui interpretatur rex justitiæ : deinde autem et rex Salem, quod est, rex pacis,

3. Sine patre, sine matre, sine genealogiâ, neque initium dierum, neque finem vitæ habens, assimilatus autem Filio Dei, manet sacerdos in perpetuum.

4. Intuemini autem quantus sit hic, cui et decimas dedit de præcipuis Abraham patriarcha.

CAPUT SEPTIMUM.

Paraphrasis.

Hoc tandem Christi sacerdotium secundum ordinem Melchisedech aggredior explicare vobis, ac primò Melchisedech historiam breviter refero. Hic igitur Melchisedech rex erat civitatis dictæ Salem, pontifex Dei summi, qui Abrahamo, à cæde regum revertenti, obviam venit in signum amicitiae, eique more sacerdotum benedixit.

Cui etiam Abraham de omni prædâ suâ decimas dedit (allegoriam nunc intelligite, et in Melchisedech Christum agnoscite).

Primò, Melchisedech idem est, juxta nominis etymon, ac rex justitiæ (quod Christo perfectè convenit, ipse enim regnum justitiæ statuit).

Deinde rex est Salem, seu rex pacis: Christus rex est pacificus.

Tertiò, dicitur sine patre, sine matre: Christus patrem in terris non habet, nec matrem in cælis.

Quartò, sine genealogiâ dicitur: Christi autem generationem quis enarrabit?

Quintò, dicitur neque initium dierum, neque finem vitæ habens: Christus nec esse cœpit, nec esse desinet.

Melchisedech ergo in his omnibus Dei gestavit similitudinem;

At præsertim æternum illius repræsentavit sacerdotium, in hoc quòd in Scripturis sacerdotium Melchisedech exhibetur quasi perpetuum.

Nunc autem attendite et expendite quantum fuerit hic Christi typus, cui ipse Abraham, tantus patriarcha gloriosus et victor rediens, decimas dedit ex optimis quibusque spoliis.

5. Et quidem de filiis Levi sacerdotium accipientes, mandatum habent decimas sumere à populo secundum legem, id est, à fratribus suis, quanquam et ipsi exierint de lumbis Abrahæ.

6. Cujus autem generatio non annumeratur in eis, decimas sumpsit ab Abraham, et hunc qui habebat. repromissiones benedixit.

7. Sine ullâ autem contradictione, quod minus est, à meliore benedicatur.

8. Et hîc quidem, decimas morientes homines accipiunt; ibi autem contestatur, quia vivit.

9. Et (ut ita dictum sit) per Abraham et Levi, qui decimas accepit, decimatus est.

10. Adhuc enim in lumbis patris erat, quando obviavit ei Melchisedech.

11. Si ergo consummatio per sacerdotium Leviticum erat (populus enim sub ipso legem accepit) quid adhuc necessarium fuit, secundum ordinem Melchisedech alium surgere sacerdotem, et non secundum ordinem Aaron dici?

12. Translato enim sacerdotio, necesse est ut et legis translatio fiat.

13. In quo enim hæc dicuntur, de aliâ tribu est, de quâ nullus altari præstò fuit.

14. Manifestum est enim quòd ex Judâ ortus sit

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Dominus noster : in quâ tribu nihil de sacerdotibus Moyses locutus est.

15. Et ampliùs adhuc manifestum est, si secundùm similitudinem Melchisedech exurgat alius sacerdos,

16. Qui non secundùm legem mandati carnalis factus est : sed secundùm virtutem vitæ insolubilis.

17. Contestatur enim : Quoniam tu es sacerdos in æternum, secundùm ordinem Melchisedech.

18. Reprobatio quidem fit præcedentis mandati, propter infirmitatem ejus et inutilitatem :

19. Nihil enim ad perfectum adduxit lex; introductio verò melioris sp̄ci, per quam proximamus ad Deum.

20. Et quantùm est, non sine jurejurando (alii quidem sine jurejurando sacerdotes facti sunt ;

21. Hic autem cum jurejurando, per eum qui dixit ad illum : Juravit Dominus et non pœnitebit eum : tu es sacerdos in æternum) ;

22. In tantùm melioris testamenti sponsor est Jesus.

23. Et alii quidem plures facti sunt sacerdotes, idcirco quòd morte prohiberentur permanere.

24. Hic autem eò quòd maneat in æternum, sempiternum habet sacerdotium.

25. Unde et salvare in perpetuum potest accedentes

sit è tribu Juda, cui Moyses sacerdotium non attribuit : constat ergo de tribu in tribum translatum esse sacerdotium.

Et hoc evidentiùs adhuc apparet, ex eo quòd alius exsurgat novus sacerdos, à Deo promissus et datus, secundùm ordinem Melchisedech,

Qui non secundùm legem carnalis successionis creatus sit, sed secundùm vim vitæ immortalis ; ita ut nec cuiquam successerit, nec successori det locum.

Juxta Davidicum vaticinium : *Tu es Sacerdos in æternum, etc.*

Porro rejicitur Aaronicum sacerdotium et lex Mosaica, non quòd mala sint, sed quia imperfectiora et insufficientia ad justificandos homines :

Nullum enim hominem lex potuit ad veram justitiam perducere.

Sacerdotium verò Christi et lex nova subintroducta sunt, quia sunt ad justificandum potentissima, spemque dant nobis certissimam veræ justitiæ, per quam Deo proximi reddimur et grati.

Et in quantum Jesus Christus non sine jurejurando factus est sacerdos (nam Aaronici quidem sine juramento facti sunt sacerdotes ;

Christus verò sacerdos cum juramento constitutus est à Patre, qui, teste David, dixit ad eum : *Tu es Sacerdos, etc.* et non solùm dixit, sed et juravit, quia ratum et fixum esse decrevit,

In tantùm idem Jesus Christus nobilioris et præstantioris testamenti mediator institutus est.

Et sacerdotes quidem Levitici, etiam summi, plures successivè facti sunt, eò quòd non permanerent ; sed per mortem alter alteri succedebat ;

Jesus autem eò quòd immortalis est, et sacerdos à Patre in æternum constitutus, sacerdotium non transmittit.

Unde et eos qui per ipsum accedunt ad Deum potest per-

per semetipsum ad Deum, semper vivens ad interpellandum pro nobis.

26. Talis enim decebat ut nobis esset pontifex, sanctus, innocens, impollutus, segregatus à peccatoribus, et excelsior cœlis factus:

27. Qui non habet necessitatem quotidie, quemadmodum sacerdotes, prius pro suis delictis hostias offerre, deinde pro populi: hoc enim fecit semel, seipsum offerendo.

28. Lex enim homines constituit sacerdotes, infirmitatem habentes: sermo autem jurisjurandi, qui post legem est, Filium in æternum perfectum.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Commentarius in Cap. 7.

ŷ. 1. **H**ic enim *Melchisedech*. yr. porro, hic, etc.

En grandis ille sermo promissus in capite 5, ŷ. 11, ad cuius intelligentiam, Hebræorum mentes multis abhinc acuit Apostolus, et ad quem in ultimo capitis sexti versu, commodum sibi transitum fecit.

Hic igitur Melchisedech, quem proximè memoravi, et de quo etiam supra,

Illius historiam breviter refert ex Genesi.

Rex Salem, id est, urbis quæ primùm dicta est Salem, id est, pacifica, deinde Jebus, tandem ex utroque nomine, unâ litterâ mutatâ, Jerusalem.

Hæc est communior inter veteres et recentiores opinio.

Non desunt tamen qui, post D. Hieronymum, velint esse alteram Salem, quæ Genes. 38, ŷ. 18, Sichimorum dicitur.

Hujus opinionis sunt D. Anselmus, Gagnæus, quam refutant Estius, Cornelius à Lapide.

Sacerdos Dei summi, id est, Dei veri et excelsi, non idolorum.

Itaque Dei veri cultor, licèt inler idololatrias Chananæos vivens.

Qui obviavit Abrahæ regresso, id est, redeunti à cæde regum, de quâ Genes. 14, ŷ. 17.

Illi autem obviavit in signum amicitiae.

—*Et benedixit ei*, id est, et Melchisedech, ut Dei summi sacerdos, benedixit Abrahæ.

Vide citatum Genesis locum, ex quo etiam apparet quòd et Deo gratias egerit ob victoriam, oblato panis et vini sacrificio.

ŷ. 2. *Cui et decimus omnium divisit...* id est, cui Abraham de omni prædâ suâ decimam dedit in honorem summi Dei, cujus sacerdos erat Melchisedech.

Hocque facto Abraham, qui et ipse Dei sacerdos erat, et sæpè ei sacrificaverat, Melchisedechum agnovit sibi superiorem et suum quasi pontificem.

Primum quidem qui interpretatur...

Hic Apostolus incipit historiam breviter relatam mysticè explicare, eamque Christo sic applicare, ut ostendat in Melchisedech omnia fuisse prophetica et Christi figuras,

Et nomen proprium, et nomen civitatis, et status, et generatio, et duratio fuere prophetica.

Primo nomen proprium *Melchisedech*, cujus etymon, rex justitiæ: Melchi enim regem, Sedech autem, justitiam valet.

Quod Christo per excellentiam convenit: tum quia in omni rigore justitiæ pro nobis satisfecit, tum quia perfectam nobis attulit justitiam.

Deinde autem et rex Salem...

Secundo nomen urbis cujus rex erat Melchisedech.

Salem enim significat pacem.

Christus autem rex pacificus, *ipse pax nostra, pacificavit ea quæ sunt in cælis et quæ super terram.*

Civitas in quâ regnat, seu Ecclesia, civitas est pacis, quam habet cum Deo, et quam quærit inter homines. Ecclesia autem triumphans, Jerusalem cælestis est civitas pacis æternæ.

Christus rex justitiæ et rex pacis, de quo prædictum est in Psal.: *Orietur in diebus ejus justitia et abundantia pacis.*

Utramque, Christe rex, cordi meo tibi subdito impertire. *Ÿ. 3. Sine patre, sine matre. Gr. ἀπάτωρ, ἀμήτωρ. Syr. cujus neque pater neque mater scribuntur in generationibus.*

Id est, cujus neque pater neque mater exprimitur in Scripturis.

Quo benè figuratus est Christus qui patrem non habet in terris, nec matrem in cælis.

Sine genealogiâ, ἀγενεαλόγητος, cujus genus et origo taceatur, sed qui introducit quasi de cælo delapsus.

Quo clarè repræsentatur Christus qui de cælo venit, et cujus ineffabilis est generatio, tum æterna, tum humana: *generationem ejus quis enarrabit?*

Prima sine matre, secunda sine patre, inexplicabilis utraque.

Neque initium dierum, neque finem vitæ habens, scilicet in Scripturis, seu cujus ortus et interitus ignoratur.

Quo bene significatur æternitas Christi, tum à parte ante, tum à parte post.

Assimilatus autem Filio Dei... id est, et hoc ipso Christum illum Dei repræsentans, et æterni illius sacerdotii gestans imaginem.

Sicut enim re ipsa Christus est sacerdos in æternum, ita sacerdotium Melchisedech in Scripturis repræsentatur quasi perpetuum, cum nullam faciant mentionem nec de illius initio, nec de illius fine, sicut nec de vitæ illius initio et fine.

OBSERVATIONES LITTERALES, MORALES ET DOGMATICÆ.

Ex his collige et nota quòd in Scripturis nihil mysterio vacet, cum non nomina tantum personarum et locorum, sed et ipsum silentium significant aliquid mysticum, ut patet ex supradictis.

Quantà ergo cum reverentiâ, quantà et cum circumspectione legendæ sunt Scripturæ in omnibus mysticæ et divinæ!

Divinæ sunt in omnibus.

Ergo ut intelligantur, nobis ea legentibus necessarius est continuus ad Deum recursus, humiliter et assiduè à nobis invocandus Spiritus sanctus, illarum auctor, ut dignetur verborum suorum, sui que silentii intelligentiam donare.

In his iisdem versibus nota et intellige ipsiusmet D. Pauli silentium; qui tot recensens similitudines inter Melchisedech et Christum Dominum, omittit silentioque tegit similitudinem in hostiâ, quæ fuit panis et vinum, Eucharistiæ figura.

Ex hoc silentio Calvinus argumentum sumpsit Missæ sacrificium negandi, sicut ex Moysis silentio de ortu et interitu Melchisedech. Alii hæretici sumpserunt occasionem negandi quòd fuerit homo; sed vel angelus, vel Dei filius vel Spiritus sanctus.

Siluit ergo D. Paulus hæc in re, ut ex se clarâ, formaliter expressâ in Genesi 14, et in evangelistis, et in suâ ad Corinthios epistolâ primâ, cap. 11, v. 23.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

parat decimas ei datas ab Abrahamo cum decimis quas Levitæ ex lege jus habent sumendi; et illas his præfert in tribus :

Primò; Aaronici sacerdotes à suis fratribus; secundò, ex legis mandato; tertio, à suis contemporaneis decimas sumunt :

Melchisedech ab extraneo, nullâ ad id lege coacto, imò ab omnibus etiam in pèrpetuum futuris sacerdotibus, *ŷ. 8.*

Et quidem. Gr. et illi quidem *de filiis Levi*, id est, Aaronici sacerdotes : omnes enim sacerdotes erant ex Aarone; Aaron autem ex Levi.

Mandatum habent, id est, jus babent ex decreto legis pro ipsis condito. Num. 18. 21; Deut. 18. 3.

Decimas sumere à populo, id est, à toto populo, etiam à fratribus suis leviticis, licèt illi omnes, et Levitæ et Judæi, ex eodem patre Abraham essent prognati.

Levitæ decimas sumebant à populo; et ipsi Levitæ, decimam partem decimæ offerebant Domino. Num. 18. 26.

Itaque sacerdotes Aaronici decimas sumebant à suis popularibus et à suis fratribus; non autem ab externis, et has decimas sumebant ex lege, quæ jus dabat sacerdotibus sumendi, et populo dare præcipiebat.

ŷ. 6. Cujus autem generatio... Gr. ille autem non genealogizatus ex eis, decimavit Abraham. Syr. is autem qui scriptus non est in genealogiis eorum, decimas tolit ab Abraham.

Id est, Melchisedech autem alienigena, cùjus genus nèque ab Aarone, nèque à Levi, nèque ab Abrahamo deducitur.

Decimas sumpsit ab Abraham, tanquam eo et omnibus illius posteris major et sacrator.

Subintellige : et Abraham nullâ lege coactus, sed divinitus edoctus quis esset ille Melchisedech, Christi scilicet summi pontificis figura:

Abraham, inquam, hujus sacerdotii reverentiâ motus, decimas lubens et gaudens dedit Melchisedecho.

Et hanc qui habebat repromissiones benedixit.. Alteram Paulus nobis exhibet considerandam Melchisedechi excellentiam, ex eo quòd Abrahamum benedixit.

Et hunc, id est, Abrahamum, patrem patrum, Deo charissimum, cui Deus toties et tam eximia bona promiserat, et præcipuè quòd in ipso benedicendæ forent omnes gentes; hunc, inquam, talem et tantum benedixit Melchisedech, tanquam se minorem.

¶ 7. *Sine ullâ contradictione...* Syr. Porro, absque controversiâ, qui minor est benedicitur ab eo qui præstantior est ipso: intellige benedictione solemnî et auctoritativâ.

Melchisedech ergo, qui typus erat Christi, cujus sacerdotium singulari modo repræsentabat, ipso Abrahamo qui etiam sacrificaverat et qui promissiones habebat, melior erat et præstantior.

Quantò dignior ergo Christus ipse; si enim tanta fuit umbra Christi, quantus est Christus ipsa veritas!

Hinc et collige quanta sit dignitas et præstantia in summo Pontifice, in episcopis, in sacerdotibus, ipsummet Christi sacerdotium Chris'i vice gerentibus.

¶ 8. *Hic quidem decimas morientes...* ὧδε, hic adverbium.

Tertia hic exhibetur excellentia decimarum à Melchisedech sumptarum, et consequenter ejus sacerdotii eminentia super Aaronem, scilicet, ex perpetuitate.

Et hic, id est, inter Judæos, seu in lege Leviticâ, ubi de decimis.

Decimas accipiunt morientes, id est, mortales sacerdotes, et quorum mortem exprimit lex quæ vult sacerdotes sacerdotibus succedere.

Ibi autem, id est, in Genesi, ubi de Melchisedech.

Contestatur .. id est, Scriptura, mortem Melchisedech silentio tegens et de ejus tantum vitâ mentionem faciens,

Testatur quia vivit: scilicet tantum, id est, quasi immortalem illum exhibet, ejusque sacerdotium quasi æternum, seu perpetuum:

Quasi diceret: Quia Aaronici mortales et temporanei tantum, hinc à suis tantummodo contemporaneis decimas sumunt.

Melchisedech verò, quia quasi semper vivens, hinc ab omnibus in perpetuum sumpturus repræsentatur.

In Græco paulò aliter; ibi autem *μαρτυρούμενος*, contestatus, id est, is de quo testatum est quòd vivat. Syr. illic autem de quo testata est Scriptura ipsum vivere.

Infert et consequenter sacerdotium ejus fore perpetuum.

Ἔ. 9. Et (ut ita dictum sit), id est, ut ita dicam, vel imò, si dicere licet.

Per Abraham et Levi... id est, et Levi et omnes Levitæ et sacerdotes Levitici qui decimas ab aliis accipiunt, decimas Melchisedecho dederunt per Abraham progenitorem suum; et ipsi qui benedicunt alios, in Abraham benedictionem à Melchisedecho receperunt, tanquam minores à majore.

Ἔ. 10. Adhuc enim in lumbis patris erat... Levi enim erat adhuc in lumbis Abrahamæ, etc.

Si ergo jus decimarum et benedictio superioritatem denotant, Melchisedech, figura Christi, fuit non Abrahamo tantum, sed etiam et Levi et Levitis omnibus superior et excellentior.

A fortiori ergo Christus, verus Melchisedech, altissimi Dei verè summus sacerdos, Abrahamo, et Levi, et omnibus Leviticis sacerdotibus est longè præstantior.

OBSERVATIONES DOGMATICÆ.

Sed, inquires, nonne Christus, utpote Davidis et Abrahamæ filius, erat sicut et Levi in lumbis Abrahamæ? Distinguit divus Thomas hic post D. Augustinum: erat quidem secundum substantiam corporalem; non erat autem secundum rationem seminalem.

Erat secundum rationem corporalem, quia Christus corporis sui materiam accepit ex semine Abrahamæ.

Non erat secundum rationem seminalem, quia materia illa non fuit ex vi naturali Abrahamæ proseminata, neque ex virtute agentis naturalis conformata.

Sed modo proisus supernaturali, per Spiritum sanctum genitus est Christus: et ideo non erat in lumbis Abrahamæ sicut Levi.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

viticum, imò et legem ipsam abrogata esse per Christum, sacerdotem secundum ordinem Melchisedech.

Si ergo consummatio, id est, perfectio, justificatio, hominum cum Deo reconciliatio *erat*, id est, fiebat *per sacerdotium Leviticum*, id est, per sacrificia et ritus Levitici sacerdotii.

(*Populus enim sub ipso legem accepit*, id est,) hujus enim sacerdotii Levitici tempore populus legem accepit.

Hoc per parenthesim inserit Apostolus, ut legis Mosaicæ et Aaronici sacerdotii connexionem indicet, et ex unius abrogatione inferatur et alterius abrogatio.

Quid adhuc necessarium,... id est; quid necesse fuit, ut ad homines sanctificandos, alius novo ordine sacerdos exurgeret; qui scilicet diceretur et esset secundum ordinem Melchisedech, et non secundum ordinem Aaron?

Talem autem sacerdotem futurum noveant omnes ex Psal. 109. quem de Christo intelligebant Judæi. Vide Matthi. 23 v. 43.

Potest argumentum sic in formam redigi.

Si perfectum fuisset Levi sacerdotium et homines sanctificare potuisset, frustra Deus aliud et secundum ordinem Melchisedech instituisset: atqui Deus, qui nihil frustra facit, aliud et secundum ordinem Melchisedech instituit sacerdotium; ergo primum sanctificare non poterat, ideoque perfectum non erat.

v. 12. *Translato enim sacerdotio...*

Alii putant hanc particulam *enim* esse causalem, et respicere verba præcedentia per parenthesim dicta: *Populus enim*, v. 11.

Alii putant eam idem hinc significare ac *autem*, vel *atqui*.

Quoad sensum parum refert, ex sacerdotii mutatione sequitur legis mutatio, quia individua est Aaronici sacerdotii et legis Mosaicæ concordia: si ergo sacerdotium in aliquem Aaronicum fuit translatum, necesse est ut lex ipsa quæ hoc velat, mutetur in aliam quæ huic novo sacerdotio sit proportionata.

Constat autem quòd translatum et mutuatum sit sacerdotium.

Quod probat primò ex mutatione tribûs.

Ÿ. 13. *In quo enim.* Gr. in quem. Syr. is enim de quo hæc, etc. id est, is in quem competant, vel de quo dicitur: *Tu es Sacerdos, etc.* vel etiam ad quem dicitur à Deo: *Tu es, etc.* id est, Christus-Dominus;

De aliâ tribu est, scilicet, quàm Leviticâ, nimirum, de tribu de quâ nullus ministravit altari. Gr. nullus attendit altari.

Ÿ. 14. *Manifestum est enim,* scilicet, ex genealogiis familiarum: hoc et infideles Judæi, qui Christum putabant filium Josephi, concedebant, scientes Joseph esse de domo David.

Quòd ex Judâ, tribu, ut rex sit et sacerdos, sicut ejus figura Melchisedech.

Ex quâ tribu. Gr. in quam tribum, id est, cui tribui Moyses sacerdotium non attribuit.

Hinc rex Orias, ex tribu Judâ, lepra fuit percussus quia thus adolevit. 2. Par. 26.

Ÿ. 15. *Et ampliùs adhuc manifestum est.* Syr. eoque magis adhuc notum, etc.

Probat secundò, ex mütatione ordinis.

Id est, et hoc quod dixi de sacerdotii et legis mütatione, adhuc etiam evidentiùs apparet, si, id est, quòd, vel ex eo quòd alius sacerdos surgat, vel surrexit, à Deo promissus et datus. *Secundùm similitudinem,* seu ordinem Melchisedech.

Ÿ. 16. *Qui non secundùm legem mandati carnalis.*

Probat tertio ex discrimine institutionis, seu ordinationis, id est, qui non factus sit sacerdos per carnalis successionis legem.

Juxta legis Mosaicæ præscriptum, sacerdotium erat successioni alligatum; alter alteri succedebat in sacerdotio. Et hoc præscriptum Apostolus vocat *legem mandati carnalis.*

Alii tamen totam legem Mosaicam intelligunt, quæ carnalibus tantùm et externis mandatis constabat.

Secundùm virtutem,... sed qui factus est sacerdos per potentiam divinam, quæ vitam ei tribuit immortalem et indissolubilem, ita ut nusquam successori det locum.

Ÿ. 17. *Contestatur enim*,... id est, attestatur enim Pater æternus Filio suo per os Davidis loquens: quoniam *tu es Sacerdos in æternum, etc.*

Ÿ. 18. *Reprobatio quidem*..... Gr. abrogatio. Syr. mutatio.

Pergit probare legem Mosaicam esse abrogatam et novam, introductam, et utriusque dat rationem; *reprobatio fit*,... id est, abrogata est lex vetus seu Mosaica, et consequenter sacerdotium Aaronicum per quod ipsa administrabatur: ex unius enim abrogatione sequitur et alterius abolitio, ut Ÿ. 12. dictum est.

Propter infirmitatem,... id est, quia infirma et imbecillis erat, seu vires exiguas habebat:

Et inutilitatem, id est, et quia insufficiens erat ad homines justificandos.

Ÿ. 19. *Nihil enim ad perfectum adducit*. Gr. perficit lex, id est, nullum enim hominem lex potuit perficere, seu ad veram et internam justitiam perducere.

Non abolita est ergo, vel quia mala, vel quia planè inutilis: à Deo enim erat instituta, qui nihil facit frustra; sed quia imperfecta et salutem tantùm inilians, et futurorum umbra, pædagogus ad Christum.

Introductio verò melioris spei. Syr. introiit autem loco ipsius spes præstantior ipsâ.

Id est, spes autem melior introducta est in illius locum, seu lex nova, sacerdotium Christi secundùm ordinem Melchisedech, subintroducta sunt, quæ spem habent meliorem annexam; quia enim potentissima sunt ad justificandum et salvandum, spem dant nobis certissimam veræ justitiæ.

Per quam proximamus ad Deum, id est, per quam justitiam proximi Deo reddimur, verè pii, amici Dei, filii et hæredes.

A novâ ergo lege, et à Christi sacerdotio, quia ad justifica-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Christi sacerdotium præstat Aaronico, quantum immortale præstat mortali.

Et alii, id est, Aaronici sacerdotes plures successivè facti sunt summi pontifices; unus alteri successit.

Idcirco quòd morte. Gr. propter mortem... id est, quia per mortem quæ uniuscujusque eorum vitam finiebat, impediebantur ne perpetuò permanerent in sacerdotio.

Ÿ. 24. Hic autem eò quòd... Syr. hic verò propterea quòd in ætèrnum stat, non præterit pontificatus ejus.

Id est, Jesus autem, quia immortalis est, sacerdotium non transmittit ad alium.

Christus sacerdotium habet intransibile, seu insuccessivum: vicarios habet, non successores.

Ÿ. 25. Unde et salvare in perpetuum potest...

Unde, id est, quia semper vivit et sempiternum habet sacerdotium, hinc semper potest perfectè et perpetuò *salvare*, gratiam conferre et gloriam.

Accedentes per semetipsum. Gr. per ipsum, id est, fideles qui per Christum mediatorem accedunt ad Deum, ejusque gratiam postulant per Filium.

Semper vivens ad interpellandum pro nobis. Gr. pro eis. Syr. vivit enim ipse semper, et offert oblationes pro illis; id est, quia semper vivit et orat pro nobis, sacerdotis semper munere fungens.

Ÿ. 26. Talis enim decebat ut nobis esset pontifex.

Altera probatio et excellentia.

Levitici erant peccatores, Christus autem sanctus, etc. Ipsi soli perfectè conveniunt conditiones in sacerdotibus requisitæ.

Conveniebat talem nobis dari pontificem, et apud Deum mediatorem.

Sanctus, qui sanctus, erga Deum pius, Deo sacer et devotus.

Innocens erga proximum, Gr. ἀκακος, carens malitiâ. Syr. absque malitiâ, qui nemini noceat, sed omnibus benefaciat.

Impollutus in se, purus et immaculatus. Syr. absque maculâ.

Segregatus à peccatoribus, id est, longè distans à peccatorum moribus. Syr. semotus à peccatis.

Et excelsior cœlis factus. Syr. sublimior cœlis, id est, et ipsos angelos longè superans.

Sedens ad dexteram Majestatis.

✠. 27. *Qui non habet necessitatem....*

Altera excellentia Christi supra sacerdotes Aaronicos.

Hi, quia peccatores erant, pro suis et pro populi delictis hostias offerebant: Christus non pro suis, quia nullum habuit, sed pro totius mundi peccatis semel seipsam litavit.

OBSERVATIO DOGMATICA.

Hoc de cruento crucis sacrificio intelligitur, nec obest incruento missæ sacrificio, quod unum et idem est sacrificium cum cruento; eadem enim utrobique hostia, idem offerens; hocque illius est commemoratio, representatio et applicatio.

Christus itaque duo quidem celebravit sacrificia, cruentum unum, incruentum alterum; unum in sanguine effuso, alterum in pane et vino.

Primum, seu sacrificium crucis, fuit redemptionis sacrificium, per quod Christus nos redemit, et omnia nostra expiavit peccata.

Secundum, seu sacrificium altaris, religionis est sacrificium, per quod nobis applicatur redemptio, expiatio, gratia, quam Christus nobis in cruce promeruit.

In hoc autem versiculo D. Paulus de solo redemptionis sacrificio loquitur, quia, ut legenti patet, hic de peccatorum expiatione agitur: *Qui non habet*, inquit, *necessitatem quotidie, etc.*

Christus ergo semetipsum semel litavit cruentè pro peccatorum nostrorum expiatione, et hoc sacrificium unicum est, quia valoris infiniti, et ad redemptionem totius humani generis à Patre fuit acceptatum: unde nulla reiterationis necessitas.

Quo non obstante, singulis diebus, juxta prædicationem Malach. 1. ✠. 11: *In omni loco, ab artu solis usque ad occasum*, usque ad finem mundi, Christus incruentè litatur,

ut per hoc incruentum sacrificium ubique celebratum, ubique diffundatur et applicetur gratia Salvatoris..

Sacrificium ergo cruentum Christi communis est quidam gratiæ fons; sacrificium verò incruentum est tanquam canalis, per quem aqua gratiæ salit et diffunditur in animas nostras, ut ait concil. Trident., sess. 22, cap. 1. D. Paulus de hoc fonte loquitur, quia fons est, et de eo est quæstio.

Ÿ. 28. *Lex enim homines constituit sacerdotes.* Gr. Pontifices.

Id est, lex enim Mosaica, sine juramento prolata, constituit pontifices mortales, peccatores, omnibus mortalitatis miseriis subjectos.

Sermo autem jurisjurandi, id est, verbum autem Dei juratum, seu juramento Dei confirmatum, Psal. 109.

Qui post legem est, id est, quod post legem, ore Davidis, fuit pronuntiatum, sed in Deo conceptum ab æterno.

Filium, supple, constituit pontificem non ad breve tempus, sed in æternum; non infirmum, sed ex omni parte perfectum, sanctum, innocentem, etc., et qui unico sacrificio totum redemit mundum.

Corollarium pietatis, seu in hoc Cap. 7, ad pietatem maximè notanda, et ad praxim redigenda.

PRIMÒ.

CONCIPE Christum, realiter et verè summum altissimi Dei sacerdotem, omnis sanctificationis auctorem, omnisque benedictionis fontem, à quo sanctitas, salus et benedictio in omnes, quicumque sunt sancti, salvi et benedicti.

Et hunc verè summum Dei pontificem Christum, Abraham, spiritu prophetico ductus et sacro impulsus instinctu, vidit, agnovit et veneratus est in Melchisedech, Christi pontificis figurâ; huic omnis sanctificationis principio decimas pro se et pro suis dedit; ab hoc benedictionis fonte voluit se et suos benedici, cùm à Melchisedecho benedictionem accepit.

Ab Abraham ergo, patre fidei nostræ summo, discamus

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Ita Christus in ultimâ cœnâ panem et vinum sumens, consecrans, et in suum Corpus et Sanguinem transsubstantians, in sacrificium eucharisticum obtulit, caque deinde tribuit Apostolis libanda, et similiter offerenda et libanda præcepit.

Ritus itaque prorsus idem; uterque enim panem et vinum obtulit; at longè alius effectus: panem enim nudum et solum vinum obtulit Melchisedech; Christus autem, qui veritas est et plenitudo, veritatis præfiguratæ imaginem adimplevit, et sub symbolo panis et vini suum pro nobis Corpus et Sanguinem in sacrificium obtulit.

Sacerdotium itaque Christi sacerdotio Melchisedech è sublimius et excellentius est, quò Christus ipse, Homo-Deus, præstantior est Melchisedech homine, et quò Christi Corpus et Sanguis sunt nudo pane et solo vino præstantiora.

Hinc colligat fidelis quantam debeat christianis sacerdotibus reverentiam: quò sublimius sacerdotium, è major debetur honor sacerdoti: itaque,

Si Melchisedecho, Christi figuræ, tantam reverentiam exhibuit Abraham, fidelium patriarcha, quantò majorem quisque fidelis exhibere debet Christi vicariis, idem cum illo sacerdotium gerentibus!

At hinc colligat omnis sacerdos christianus quantæ debeat esse sanctitatis et puritatis.

Christi sacerdotium habet, unus et idem cum illo et in illo Dei summi sacerdos est: sit itaque, sicut et Pontifex noster, *sanctus, innocens et impollutus, etc.*: in ipso Christo, non in Christi tantùm figurâ, quærat sanctitatis suæ regulam.

TERTIÒ:

Concipe Christum summum Dei pontificem, unicum, qui prædecessorem non habuit, qui successorem non habet: præivit Melchisedech, ut figura, non ut in eodem pontificatu prædecessor; subsecuti sunt Petrus, Linus, etc., ut vicarii, non ut successores: *Sacerdos est in æternum; sacerdotium habet sempiternum*, intransibile, insuccessivum, incommutabile, *ŷ. 24.*

QUARTO.

Concipe autem ita sacerdotem, ut et eundem concipias hostiam; *seipsum obtulit, v. 27*, non bruta animalia, non alias à se hostias, sed *semetipsum*.

Et hinc cape, si potes, saltem mirare sacrificii Christi meritum, unde quaque infinitum, et plus quàm infinitum.

Hujus sacrificii sacerdos est Deus-Homo; victima est Homo-Deus; Deus victima, à Deo sacerdote, ad Dei gloriam immolatus pro peccatis nostris.

Ecce sacrificium Deo dignum! ecce sacrificium, non nostra tantùm peccata, sed et totius mundi, imò et infinitorum mundorum, si forent, delere sufficiens!

Quanta ergo debet esse nostra fiducia in talem et tantum Pontificem, in talem et tantam Victimam, in tale et tantum Christi sacrificium! *unde et salvare in perpetuum potest accedentes, etc., v. 25.*

QUINTO.

Concipe hunc nostrum summum Pontificem, in continuo sui pontificatùs ministerio: *Semper vivit ad interpellandum pro nobis, v. 25*, munera et hostias semper offert, cap. 8. v. 3.

Hinc disce huic summo Pontifici nostro frequenter, et, si potes, continuè uniri, et in ipso, et cum ipso, et per ipsum, Deum glorificare, Deo gratias agere, peccatorum remissionem petere, gratias necessarias postulare.

Praxis explicabitur fusiùs in fine capituli octavi in corollario.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

CAPUT OCTAVUM.

Textus.

1. **C**APITULUM autem super ea quæ dicuntur : Talem habemus Pontificem qui consedit in dexterâ sedis magnitudinis in cœlis.

2. **S**anctorum minister, et tabernaculi veri, quod fixit Dominus et non homo.

3. **O**mnis enim Pontifex ad offerendum munera et hostias constituitur : unde necesse est et hunc habere aliquid quod offerat :

4. **S**i ergo esset super terram, nec esset sacerdos : cùm essent, qui offerrent secundùm legem munera,

5. **Q**ui exemplari et umbræ deserviunt cœlestium. Sicut responsum est Moysi, cùm consummaret tabernaculum : Vide (inquit), omnia facito secundùm exemplar, quod tibi ostensum est in monte.

6. **N**unc autem melius sortitus est ministerium, quantò et melioris Testamenti mediator est, quod in melioribus repromissionibus sancitum est.

CAPUT OCTAVUM.

Paraphrasis.

CÆTERUM, eorum quæ hactenus de præstantiâ sacerdotii Christi dixi, caput ac summa est : quòd tantæ dignitatis pontificem habemus, ut in cœlis dexter assideat throno Dei, divinæ consors Majestatis.

Sacerdos et pontifex sanctuarii et tabernaculi, non typici et umbratici, quale fuit tabernaculum à Moyse factum, quod fixerat homo : sed veri sanctuarii, verique tabernaculi, quod fixit Deus ut in eo adoretur in spiritu et in veritate.

In hoc, inquam, cœlesti sanctuario pontificatus sui ministerio fungitur Christus, interpellando et offerendo ; cùm enim ad hoc omnis pontifex instituatur, ut donaria et victimas offerat Deo, necesse est ut et hic Pontifex noster, etiam in cœlo collocatus et ad dexteram Dei sedens, habeat aliquid quod offerat.

Quòd si super terram versaretur, et terrenum quid offerendum haberet, non fuisset necesse ut fieret sacerdos, quia multi jam erant alii super terram, qui hujusmodi terrena offerrent, juxta legis præscriptum.

Scilicet Aaronici sacerdotes, qui deserviunt tabernaculo, quod obscura tantùm est delineatio et umbra veri tabernacoli, de quo *N.* 2, et rerum cœlestium quæ fiunt in eo ; quod Deus Moysi significavit, cùm illi formam extruendi tabernaculi præscribens, dicit : Vide ut omnia facias secundùm exemplar quod tibi in monte Sinai monstratum est.

At verò Jesus Christus nunc sacerdotium accepit tantò præstantius Levitico, quantò Testamentum novum, cujus mediator est, excellentius est Mosaico, et promissa hujus novi Testamenti magnificentiora promissionibus veteris.

7. Nam si illud prius culpâ vacâsset, non utique secundi locus inquireretur.

8. Vituperans enim eos dicit : Ecce dies venient, dicit Dominus ; et consummabo super domum Israel, et super domum Juda, Testamentum novum ;

9. Non secundùm Testamentum quod feci patribus eorum, in die quâ apprehendi manum eorum, ut edu- cerem illos de terrâ Ægypti : quoniam ipsi non per- manserunt in Testamento meo, et ego neglexi eos, dicit Dominus.

10. Quia hoc est Testamentum quod disponam do- mui Israel post dies illos, dicit Dominus : Dando leges meas in mentem eorum, et in corde eorum super- scribam eas ; et ero eis in Deum, et ipsi erunt mihi in populum.

11. Et non docebit unusquisque proximum suum, et unusquisque fratrem suum, dicens : Cognosce Do- minum ; quoniam omnes scient me à minore usque ad majorem eorum :

12. Quia propitius ero iniquitatibus eorum, et pec- catorum eorum jam non memorabor.

13. Dicendo autem novum, veteravit prius. Quod autem antiquatur et senescit, prope interitum est.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Commentarius in Cap. 8.

¶ 1. **CAPITULUM** *autem super ea quæ dicuntur.* Gr. super dictis. Syr. summa autem horum omnium est. Arab. cæterùm summa eorum quæ dicta sunt.

Capitulum, id est, caput, summa, maximum et præcipuum omnium quæ dicta sunt à capite quinto hujus epistolæ de præstantiâ sacerdotii Christi eorumque compendium, est hoc quod sequitur.

Talem habemus pontificem, id est, tantæ dignitatis et excellentiæ.

Qui consedit, id est, ut consideat tanquam rex et iudex et æqualis Deo.

In dexterâ sedis, id est, in dexterâ parte throni.

Magnitudinis, id est, Majestatis, seu à dextris Dei patris.

Cui enim dixit : Tu es sacerdos, etc., eidem dixit : *Sede à dextris meis*, utpote divinæ consors majestatis et potentiæ.

Habemus itaque pontificem Deum, et à dextris Dei scendentem.

¶ 2. *Sanctorum minister.* Syr. minister sanctuarii. *Minister*, Gr. λειτουργός, id est, sacrorum minister, sacerdos, pontifex.

Sanctorum. Divus Chrysostomus sumpsit in masculino, hominesque sanctos intellexit; sed verba sequentia reddunt probabilius quòd *sanctorum* sit neutrius generis, idemque sit ac Sancti sanctorum, seu ac sanctuarii, ut Syrus.

Et tabernaculi veri, id est, non typici et umbratici, quale fuit tabernaculum à Moyse factum, et templum à Salomone ædificatum; sed veri tabernaculi quod repræsentabatur per tabernaculum Moysis et templum Salomonis, scilicet Ecclesiæ; tum triumphantis, tum militantis.

Quod fixit Dominus, id est, à Deo fundatæ.

OBSERVATIONES DOGMATICÆ.

Totum vetus Testamentum novi fuit umbra et figura, speciatim verò tabernaculum Moysis, templumque Salomonis, Ecclesiæ christianæ fuit umbra et figura. Vide *Ÿ. 5.*

Ecclesia itaque Christi verum est sanctuarium et tabernaculum, in quo vera exercetur religio et ubi Deus adoratur in spiritu et in veritate.

Ecclesia triumphans est verum sanctuarium.

Ecclesia militans est verum tabernaculum.

Utriusque autem. Christus est summus pontifex.

Hinc collige quantum Pontifex noster omnibus superemineat Aaronicis pontificibus.

Aaronicus, seu legalis pontifex, ministerium suum peragebat in terris;

Christus suum ministerium peragit partim in terris, partim et præcipuè in cælo empyreo.

Typici tabernaculi, quod in terrâ manibus hominum figebatur, minister erat pontifex Aaronicus;

Christus verò tabernaculi veri, quod fixit, seu perpetuum et immobile reddidit manus Dei.

In tabernaculum typicum interius, seu in sancta sanctorum, semel in anno, non sine timore intrabat legalis pontifex, ibique stabat apud arcam Dei.

Pontifex noster in vero sanctuario sedet in æternum ad dexteram Majestatis.

Cum Deo considet ut Deus; Dei minister est, ut Deus-Homo.

O Deus sacerdos! ô sacerdos verè summe! summè sanctus, summè potens, etc. quæ peccata non expias?

Quis ergo peccator in te non confidat? ad te non recurrat, in te totam spem suam non reponat?

In te, Domine, speravi, non confundar, etc. Vide plura in fine capitis in corrolario.

Ÿ. 3. Omnis enim pontifex...

Probat quod dixit *Ÿ. 2.* Christum in cœlesti sanctuario,

licet à dextris Dei sedentem, esse tamen ibi publicum sacrorum ministrum, seu pontificem, ibique sui pontificatus ministerio fungi, non tantum interpellando, ut dixit cap. 7. *v.* 25, sed et offerendo.

Omnis pontifex constituitur ad offerendum, scilicet Deo. Munera, id est, hostias incruentas, panem, vinum, fruges, etc.

Et hostias, id est, victimas cruentas et per ignem sacrificandas.

Unde necesse est et hunc... Cum ergo, ut supra ex Psal. probatum est, Christus sit sacerdos in æternum, et aliunde correlativa sint sacerdos et oblatio, necesse est ut Christus pontifex noster, etiam in cælo collocatus et ad dexteram Dei sedens, habeat aliquid, seu munus, seu hostiam, quod offerat.

Quod in formam potest ita redigi:

Omnis pontifex constituitur ad offerendum munera et hostias: atqui Christus est pontifex in æternum; ergo offert Deo munera et hostias etiam in cælo.

OBSERVATIO DOGMATICA.

Sed quænam est illa victima quam offert Pontifex noster?

Divus Paulus eam negativè describit in versu sequenti, dicens non esse quid terrenum; sed positivè describit in cap. nono *v.* 12. *v.* 25: *Apparet vultui Dei pro nobis.*

Seipsum ergo Deo Patri continuè offert, et in cælis, et in terris.

In cælo seipsum offert, tanquam olim in cruce occisum: *apparet nunc vultui Dei pro nobis*, vulnerum passionis suæ vestigia Deo repræsentando et per ea, quasi per tot ora, interpellando, ut hujus suæ passionis merita nobis applicentur.

In terris autem semetipsum offert super altare per missæ sacrificium, in quo sese, tanquam primarius sacerdos immolat, et transsubstantiationem peragit.

Christus mortalis obtulit munus, id est, Eucharistiam in ultima cœna; obtulit hostiam, seipsum in cruce.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Paulus ergo negativè describit victimam quam offert Pontifex noster ; non est quid terrenum : obscure autem et indirectè insinuat esse cœlestem et divinam , scilicet seipsum , veritatem et exemplar veteris Testamenti.

ŷ. 5. *Qui exemplari et umbræ deserviunt...*

Id est , scilicet Levitici sacerdotes , qui deserviunt fabernaculo , quod est , ὑπόδειγμα , subostensio , obscura repræsentatio , et umbratilis delineatio. Theophylactus.

Cœlestium , id est , rerum quæ fiunt in Ecclesiâ , seu triumphante , seu militante ; nostra enim etiam cœlestia sũnt quia spiritalia et digna cœlestibus , ut ait D. Chrysostomus et Theophylactus.

Sicut responsum est Moysi. Gr. sicut responso edoctus est Moyses. *Cùm consummaret.* Gr. futurus absolvere , id est , cùm consummaturus esset tabernaculum.

Vidè , inquit , omnia facito , id est , vide , ô Moyses ! et fac omnia , id est , tabernaculum et cuncta ad illud spectantia.

Secundùm exemplar. Gr. typum , seu formam , quod tibi , cùm in monte Sinâ versareris , ostensum est.

Tabernaculum itaque Moysis et templum Salomonis nihil aliud erant quàm umbræ et obscuræ repræsentationes eorum quæ per Christum fieri debebant in Ecclesiâ , tum triumphante , tum militante.

Et hoc Moyses fuit divinitus edoctus : intellexit enim non materiale tantùm formam , quâ tabernaculum , arcam , propitiatorium , etc. conficere debebat ; sed et formalem istorum omnium significationem , nempe quòd typi et figuræ essent tabernaculi spiritualis et cœlestis quod Christus aliquando constructurus erat : Ecclesiæ scilicet tum militantis , ejusque sacramentorum ac sacrificii ; tum triumphantis , illiusque splendoris et gloriæ.

ŷ. 6. *Nunc autem melius.* Gr. præstantius , excellentius , e'c. ; id est , at verò Jesus Christus , in cœlesti nunc tabernaculo , ad dexteram Patris sedens , sacerdotium habet longè præstantius hoc sacerdotio Levitico , terreno.

Quasi diceret: Non terrenum, et temporale, et umbraticum habet sacerdotium; sed cœleste, verum, æternum et verè divinum, infinitè præstantius Levitico.

Quantò et melioris Testamenti mediator est.

Plùs quàm sufficienter et abundè probatâ ex omnibus hucusque dictis mutatione sacerdotii Levitici in sacerdotium Christi longè excellentius, Apostolus subtiliter et dexterè transit ad veteris Testamenti commutationem in novum, Veteri quoque multò præstantius.

Cap. 7. v. 12. incipit dicere legem esse mutatam; hìc probat id fuisse prædictum, simul et breviter ostendit novi Testamenti supra vetus præcellentiam.

Quantò et melioris Testamenti mediator est.

Id est, sacerdotium Christi eò præstantius est Levitico, quò novum Testamentum, cujus mediator est Christus, præcellit veteri.

Quod in melioribus.... Syr. et cum excellentioribus quàm illius promissionibus datum est.

Id est, et quò meliora bonà suis promittit, spiritualia scilicet et cœlestia, regnum cœlorum, vitam æternam, Dei ipsius possessionem: cùm vetus Testamentum terrena tantùm proponeret: *bona terræ comedetis*, et his similia.

v. 7. *Nam si illud prius culpâ vacâset.* Gr. inculpabile esset. Syr. non fuisset obnoxium culpæ. Arab. vitio careret.

Id est, si prius Testamentum defectu caruisset; vel, si perfectum fuisset, et ad perfectionem adducere potuisset: si in eo nihil desiderandum defuisset.

Non utique secundi locus... Syr. nullus relictus fuisset huic secundo locus.

Id est, non fuisset necessarium aliud testamentum, seu prius illud non fuisset amotum, ut secundum ei succederet.

Supposuit in capite septimo, v. 18. infirmitatem legis Mosaicæ; illam hìc probat.

v. 8. *Vituperans enim eos.* Syr. culpans enim eos,

Id est, accusans Judæos, non legem; legis tamen indicans infirmitatem, cùm perfectiorem promittat.

Dicit Jerem. 31. V. 31. Ecce dies venient: id est, brevi aderunt, et consummabo: feriam, perficiam fœdus novum.

V. 9. Non secundum testamentum, id est, novum hoc Testamentum non erit tale quale fuit prius, sed longè perfectius.

In die quâ apprehendi, id est, circa illud tempus cùm, quasi manu eorum apprensâ, illos eduxi de captivitate Ægypti.

Quoniam ipsi permanserunt, ... id est, quoniam non servaverunt pactum meum, contempsi eos; neglexerunt me, et ego vicissim eos neglexi.

Divus Paulus citat juxta Septuaginta; hinc paulò aliter quàm in bibliis, ex hebræo per divum Hieronymum translatis.

V. 10. Quia hoc est Testamentum... Syr. hoc autem est Testamentum quod dabo familiæ domûs Israel, etc.

UTRIUSQUE TESTAMENTI DIFFERENTIÆ.

Nota differentias utriusque Testamenti, quæ prioris infirmitatem, simul et novi excellentiam demonstrant.

Dando leges meas in mentem eorum... Syr. indam legem meam in mentibus illorum, et in cordibus illorum inscribam eam.

Vetus erat in tabulis lapideis scriptum, oculis corporeis expositum; Novum in mente et in corde, cognitionis, amoris, obedientiæ principiis;

Hoc itaque potentiùs ad amorem et obedientiam.

Apostoli nihil scriptum acceperunt, sed in cordibus suis acceperunt legem Spiritûs. Theophylactus.

Et ero eis in Deum. Syr. et ero illis ego Deus, ipsique erunt mihi populus.

Judæi crant quasi servi; et Deus ut dominus erat inter illos. Christiani sunt quasi filii; et Deus, ut pater inter illos.

Novum itaque Testamentum nos hîc et in futuro replet benedictionibus.

V. 11. Et non docebit unusquisque proximum. Syr. concivem suum.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Corollarium pietatis, seu in hoc Capite 8, ad pietatem maximè notanda, et ad praxim frequentius redigenda.

PRIMÒ.

Ex v. 1. *Talem habemus pontificem qui, etc.* Disce, nota et menti imprime Christi pontificis nostri dignitatem, ut in eum confidas.

Dexter assidet Deo in magnificentissimo Majestatis throno, et in hoc ipso throno pontificatus sui ministerium peragit in cœlis et in terris, beatorum pontifex ac noster.

Illorum equidem in primis, quia et Christus et christiana religio, maximè propter æternitatem, ut scilicet Deus in æternum dignè colatur in cœlis.

At noster reverà sicut illorum pontifex, quia sub ipso, et cum ipso, et per ipsum, verè et eadem religione Deum colimus in terris, ac beati in cœlis, ut infra fusiùs.

In hoc ergo gloriæ throno, Christus, Ecclesiæ christianæ pontifex, Deum cum beatis laudat, adorat, benedicit, etc.

In hoc eodem throno nostri curam gerit, nostras res agit, nostræ saluti providet, pro nobis interpellat et offert.

Quanta ergo nostra debet esse fiducia in talem et tantum pontificem! quàm frequens ad eum recursus! quantus amor! quanta spes! *in manibus tuis sortes meæ.*

SECUNDÒ.

Ex v. 2. disce et nota quòd Ecclesia Christi sit verum sanctuarium et verum tabernaculum, in quo Deus verè colitur.

Ecclesia triumphans est verum sanctuarium in quo Deus verè et perfectè colitur à Christo et ab omnibus sanctis.

Ecclesia militans est tabernaculum, in quo Deus, verè quidem, at minùs perfectè, colitur à fidelibus viatoribus.

Eadem est nostra hinc militantium ac in cœlis triumphantium religio; idem nobis Deus, idem sacerdos, eadem victima.

Christus pontificatus sui ministerium exercet in terris et in cœlis; hic super altare semetipsum offert, sicut ad dexteram Majestatis *apparet vultui Dei pro nobis.*

Eadem itaque religio nostra et beatorum; eadem est Ecclesiâ militans et triumphans, cum hoc discrimine, quòd nos viatores simus quasi pueri, tyrones et novitii; comprehensores verò sint perfecti, professi, etc.

In cœlis vera et perfecta exercetur religio; in terris vera quidem, at imperfecta et quasi tyrocinium veræ religionis.

Quid ergo nobis tyronibus faciendum, ut religionem perfectè exerceamus?

Fide et charitate frequenti, et si fieri potest, continuâ, Christo, totique Ecclesiæ triumphanti uniamur; ut in illo, cum illo, et per illum perfectè Deum colamus.

Ecclesiæ triumphanti sic uniti, offeramus Deo omnes perfectissimæ religionis actus, quos illa in Christo, cum Christo, et per Christum exercet et exercebit in æternum; adoremus, laudemus, gratias agamus, etc. Saltem ad omnes actus, quibus Deum colunt, respondeamus. Amen.

TERTIO.

Ex v. 3, omnis pontifex ad offerendum, etc. didicisti quòd Christus pontifex noster, et in cœlis et in terris, Deo semetipsum jugiter offert; hujus nunc oblationis continuæ disce rationem, ut hinc docearis praxim verè christianam.

Nihil unquam Deum æquè glorificavit ac sacrificium crucis.

Hujus sacrificii sacerdos, Christus Deus Homo; hujus ejusdem sacrificii victima, idem Christus Homo Deus, Deus victima, à Deo sacerdote, ad Dei gloriam immolatus; ecce sacrificium omninò divinum, Deo verè dignum, Deum infinite, et quantum fieri potest, glorificans.

Ut hanc gloriam Deo dignam, Deo proportionatam, Christus Patri suo, non semel tantum et quasi transitorie reddat, sed permanentè, continuè, et ubique; quid facit?

Hoc suæ mortis sacrificium in omni terrarum loco, omni

temporis momento, per sanctissimam Eucharistiam, renovat in terris; hoc idem suæ mortis sacrificium jugiter exhibet et repræsentat in cælis, cum vestigiis vulnerum suorum, *apparens vultui Dei pro nobis.*

Deum ergo pontifex noster, qui et Deus est, sui ipsius oblatione incrementâ, et quasi cruentâ, dignè, infinitè, et quantum possibile est, glorificat.

Et hunc puto præcipuum incarnationis dominicæ finem.

PRAXIS VERÈ CHRISTIANA.

Sed hæc continua Christi pontificis nostri praxis quid nos Christianos docet?

Praxim verè christianam, et quæ continua Christi praxis est; modum scilicet Deum dignè, infinitè, in Christo, cum Christo et per Christum glorificandi.

Ad hunc finem Christo, pontifici nostro, fide et charitate unire, sive in cælis ante thronum Dei, tanquam occiso pro nobis apparenti; sive in sanctissimâ Eucharistiâ suæ passionis sacrificium mysticè et incrementè continuanti; et sic Christo pontifici nostro unitus, offer Deo quod offert summus ille Dei pontifex: et sic in illo, cum illo, et per illum, dignè, et infinitè Deum glorificabis.

Si Christo ante thronum Dei pro nobis interpellanti unaris, per ipsum, et cum ipso interpella, ora, etc.

Omnia religionis officia in illo et cum illo persolve.

Cum ipso Deum adora, ama, lauda, Deo gratias age; à Deo per ipsum peccatorum tuorum remissionem pete, omniaque tibi necessaria;

Offer Deo quidquid illi Christus offert, omnes illius actus amoris, laudis, adorationis, etc.

Si coram altari, ubi sanctissima Eucharistia, astas, ibi passionis Christi memor, offer Deo Christum mysticè crucifixum et sese Deo offerentem, ad Dei gloriam, ad peccatorum nostrorum remissionem, ad totius mundi salutem.

Offer Deo omnem gloriam quam illi Christus in omni terrarum loco mysticè immolatus procurat e offer;

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

ANALYSIS CAPITIS NONI.

In fine capituli octavi dixit vetus Testamentum per novum abrogatum fuisse: ne videatur autem illud damnasse velut inutile; multas hinc illius ad Dei cultum utilitates refert.

Fatetur ergo quod et ritus et caeremonias ad Dei cultum pertinentes habuerit, et tabernaculum, in quo his ritibus colebatur Deus, v. 1.

Hoc tabernaculum describit quoad partes et quoad ea quæ continebat, sive in sancto, sive in Sancto sanctorum, v. 2, 3, 4, 5; et quoad sacrificia et ministeria quæ fiebant in utroque, v. 6, 7.

v. 8, 9, 10. Hæc ipsa quæ dixit interpretatur, et ex illis ipsis ostendit istius Testamenti veteris insufficienciam ad sanctificandas animas et ad cælum eis aperiendum.

Hi duo effectus Christo pontifici nostro erant reservati.

v. 11 et 12. Novi pontificatus efficaciam sic exprimit, ut et Christi pontificis super omnes legales pontifices excellentiam exprimat.

Pontifex est non temporalium, sed æternorum bonorum; transit, non per tabernaculum hominum manibus factum, sed à Spiritu sancto fornicatum; non cum sanguine pecorum, sed cum suo sanguine proprio; intravit in Sancta sanctorum, non terrena, sed cœlestia; non semel in anno, sed semel omnino; non annuâ tantum legali sanctificatione procurandâ, sed æternâ et perfectâ animarum sanctificatione peractâ.

v. 13 et 14. Hanc Sanguinis Christi efficaciam probat ex efficaciam hircorum et vitulorum sanguini à Judæis attributâ. Si poterat sanguis pecorum legaliter sanctificare, quanto magis Sanguis Christi, immaculati Agni Dei, conscientias à peccatis emundabit!

v. 15 Ob hanc sui Sanguinis efficaciam, Christi novi Testamenti mediator factus est, ut per sui Sanguinis effusionem omnia totius mundi peccata deleteret, etiam quæ sub priori Testamento commissa sunt, et ut omnes à peccatis liberi possent æternam hæreditatem sibi promissam possidere.

v. 16 et 17 Et hanc hæreditatem possideremus, debuit mori Christus testator; viventis enim nulla hæreditas.

v. 18, 19, 20, 21, 22. Hoc præfiguratum ostendit in veteri Testamento, quod cum sanguine fuit dedicatum,

v. 23. Cum hoc discrimine, quod sicut illud erat typicum,

ita typico pecorum sanguine, seu Christi Sanguinis præfigurativo fuit sancitum; novum verò, quia verum, vero Christi Sanguine confirmatum.

Typica ergo typico sanguine mundanda fuerunt: spiritua-
lia verò, cœlestia et divina, vero, cœlesti et divino Christi Sanguine mundata.

✠. 24 et sequentibus explicat quæ sint Sancta sanctorum, in quæ Christus pontifex noster introivit, scilicet cœlum ipsum.

Ad quid? ut continuè gerat pro nobis officium pontificis, non sui sacrificii reiteratione, sed continuâ hostiæ semel oblatæ repræsentatione.

Christus enim pontifex noster in sanguine, non alieno, sed proprio, litavit semel; in fine temporum, ad abolitionem peccati; sed eandem victimam coram Deo sistit in æternum.

Rursus equidem apparebit, non ut hostia, sed ut justitia, bonos præmians, improbos damnans.

CAPUT NONUM.

Textus.

1. HABUIT quidem et prius justificationes culturæ, et Sanctum sæculare.

2. Tabernaculum enim factum est primum, in quo erant candelabra, et mensa, et propositio panum quæ dicitur Sancta.

3. Post velamentum autem secundum, tabernaculum quod dicitur Sancta sanctorum;

4. Aureum habens thuribulum, et arcam Testamenti circumtectam ex omni parte auro, in quâ urna aurea habens manna, et virga Aaron quæ frondue-
rat, et tabulæ Testamenti,

5. Superque eam erant cherubim gloriæ obumbrantia propitiatorium, de quibus non est modò dicendum per singula.

6. His verò ita compositis, in priori quidem taber-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

naculo semper introibant sacerdotes sacrificiorum officia consummantes.

7. In secundo autem semel in anno solus pontifex; non sine sanguine quem offert pro suâ et populi ignorantia:

8. Hoc significante Spiritu sancto, nondum propagatam esse sanctorum viam, adhuc priore tabernaculo habente statum.

9. Quæ parabola est temporis instantis; juxta quam munera et hostiæ offeruntur, quæ non possunt juxta conscientiam perfectum facere servientem,

10. Solummodo in cibis, et in potibus, et variis baptismatibus, et justitiis carnis usque ad tempus correctionis impositis.

11. Christus autem assistens pontifex futurorum bonorum, per amplius et perfectius tabernaculum, non manufactum, id est; non hujus creationis;

12. Neque per sanguinem hircorum aut vitulorum, sed, per proprium sanguinem, introivit semel in sancta, æternâ redemptione inventâ.

13. Si enim sanguis hircorum et taurorum, et cinis

naculi pattem quotidie ingrediebantur quilibet sacerdotes, per suas vices, sacra mysteria suaque officia peracturi.

In posteriorem verò Tabernaculi partem quæ Sanctam sanctorum dicitur, solus sacerdotum princeps semel duntaxat singulis annis ingrediebatur, non sine vituli et hirci sanguine, quæm illic Deo offerebat pro suis et pro populi peccatis.

Per hoc ipsum autem, quòd solus pontifex in Sancta sanctorum ingrediebatur, mysticè significabat Spiritus sanctus, nondum tempore legis Mosaicæ manifestatam esse veri Sancti sanctorum, scilicet cœli viam, stante adhuc legali sacerdotio et Christi pontificatum expectante.

Et hoc erat etiam imago illius temporis tunc existentis: quòd enim tunc fiebat, ex æquo respondebat repræsentationi Tabernaculi; quia sicut non poterat quis ex sancto in Sanctum sanctorum ingredi, ita nec hostiæ illius temporis poterant conscientiam offerentis expiare, et consequenter in cœlum deducere.

Quid enim tunc in sacro fiebat ministerio? nisi quædam ciborum, et potuum, et multiplicium lotionum, et corporaliùm, seu externarum munditiarum observatio, huic populo rudi imposita, usquedum veniret Christus, qui spiritualem Dei cultum instituens, corrigeret hos carnâles et externos ritus?

Et hæc est summaria veteris Testamenti religio. I

Christus autem adveniens pontifex æternorum bonorum, per dignius et excellentius tabernaculum, non hominum manibus factum, seu non naturaliter constructum, sed divinâ virtute formatum:

Non ferens secum sanguinem hircorum aut vitulorum quo Deum placaret, sed proprium sanguinem pro nobis in arâ crucis effusum, introivit semel; non in anno, sed omnino, in Sancta, non typica et terrena, sed vera et cœlestia; non annuâ legali satisfactione procurandâ, sed verâ; plenâ et æternâ nobis redemptione comparatâ.

Quæ enim collatio Sanguinis Christi, Hominis Dei, cum

vitulæ aspersus, inquinatos sanctificat ad emundationem carnis;

14. Quântò magis sanguis Christi, qui per Spiritum sanctum semetipsum obtulit immaculatum Deo, emundabit conscientiam nostram ab operibus mortuis, ad serviendum Deo viventi?

15. Et ideo novi Testamenti mediator est, ut morte intercedente, in redemptionem earum prævaricationum, quæ erant sub priori Testamento, repromissionem accipiant qui vocati sunt æternæ hæreditatis.

16. Ubi enim testamentum est, mors necesse est intercedat testatoris.

17. Testamentum enim in mortuis confirmatum est: alioquin nondum valet, dum vivit qui testatus est.

18. Unde nec primum quidem sine sanguine dedicatum est.

19. Lecto enim mandato legis à Moyse universo populo, accipiens sanguinem vitulorum et hircorum, cum aquâ, et lanâ coccineâ, et byssopo, ipsum quoque libram et omnem populum aspersit,

20. Dicens: Hic sanguis Testamenti, quod mandavit ad vos, Deus.

21. Etiam tabernaculum et omnia vasa ministerii sanguine similiter aspersit.

22. Et omnia pene in sanguine, secundum legem, mundantur: et sine sanguinis effusione non fit remissio.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

23. Necessè est ergo exemplaria quidem cœlestium his mundari; ipsa autem cœlestia à melioribus hostiis quàm istis.

24. Non enim in manufacta Sancta Jesus introivit exemplaria verorum, sed in ipsum cœlum, ut appareat nunc vultui Dei pro nobis.

25. Neque ut sæpe offerat semetipsum, quemadmodum pontifex intrat in Sancta per singulos annos in sanguine alieno.

26. Alioquin oportebat eum frequenter pati ab origine mundi; nunc autem semel in consummatione sæculorum, ad destructionem peccati, per hostiam suam apparuit.

27. Et quemadmodum statutum est hominibus semel mori, post hoc autem iudicium;

28. Sic et Christus semel oblatus est, ad multorum exhaurienda peccata: secundo sine peccato apparebit expectantibus se, in salutem.

Et sanè congruebat ut hæc quæ dixi, Tabernaculum, vasa, sacerdotes, populus judaicus, etc. quæ Ecclesiæ et rerum quæ fiunt in Ecclesiâ, typi erant et figuræ, typico pecorum sanguine mundarentur: at verò res figurata, Ecclesia spiritualis, cœlestis et divina, spirituali et divino Sanguine Christi debuit sanctificari.

Neque enim Christus ingressus est in Sancta sanctorum, manibus hominum fabricata, et quæ typus erant et figura verorum Sanctorum; sed in ipsum cœlum, quod est verissimum sanctuarium, ut illic habitans appareat coram Deo, res nostras illi commendans.

Non semetipsum quotannis immolando, sicut pontifex legalis per singulos annos hircum et vitulum immolabat; sed continuâ hostiæ semel oblatae repræsentatione, quæ hostia semel oblata, infinitis etiam mundis redimendis est sufficiens.

Alioquin nisi infinitæ virtutis esset unica ejus oblatio, oportuisset ipsum pati ab initio mundi per singulos annos; at verò non ita factum est, non sæpè passus est, sed semel tantum, idque in fine sæculorum, ad abolitionem omnium peccatorum; patiens apparuit Deo per hostiam suam quam obtulit in cruce; passus et in sanctuarium ingressus, apparet Deo stigmatizatus, sese hostiam repræsentans, suæque passionis ac mortis fructum reposcens.

Sicut igitur semel ex Dei decreto moriuntur homines, post hoc autem expectandum est iudicium;

Ita semel Christus pro nostris abolendis peccatis mortuus est: post quod expectandum quòd rursus appareat, non iudicandus, sed ut iudex, utque expectantibus eum sit salus æterna.

Commentarius in Cop. 9.

ŷ. 1. **H**ABUIT quidem et prius, scilicet Testamentum, ut ex præcedentibus intelligitur.

Justificationes culturæ. Gr. patriæ. Syr. præcepta ministerii. Arab. statuta ministerii, id est, ritus et cæremonias quibus Deus coleretur.

Et Sanctum sæculare. Gr. κοσμικόν, mundanum. Syr. et ædes sancta mundana, id est, et sanctuarium, seu Tabernaculum duabus constans partibus, quarum una Sanctum simpliciter vocabatur; altera, Sanctum sanctorum, de quibus statim.

Hoc autem Tabernaculum divus Paulus vocat *sæculare*, mundanum, id est, hujus sæculi et mundi, seu terrenum. *Manufactum*, hujus terrenæ creationis, ut illud distinguat à Tabernaculo et Sanctuario vero, non manufacto, non hujus creationis, de quo in cap. 8. ŷ. 2. et in hoc ŷ. 11.

Divus Chrysostomus κοσμικόν, seu mundanum tabernaculum voluit esse atrium ante ostium Tabernaculi sub dio, in quo erat altare holocaustorum, quod sæculare et mundanum vocabatur ab Apostolo, quia in illud Gentiles, seu mundani, poterant introire: sed ab aliis negatur hoc fas fuisse Gentilibus. Videatur Estius, Cornelius à Lapide.

His itaque verbis significat Apostolus omnia in lege veteri fuisse mundana, temporanea, caduca et typica: in Ecclesiâ verò Christi omnia esse cœlestia, æterna, vera et solida.

ŷ. 2. *Tabernaculum enim factum est primum...* Gr. Tabernaculum enim apparatus est primum.

Explicat formam illius sanctuarii, quale erat Moysis tempore.

Tabernaculum primum, id est, prima pars tabernaculi, seu quæ prior intrabatur, et sanctum simpliciter vocabatur, sic constructa et disposita erat.

In quo erant candelabra, id est, in eo erat candelabrum septiceps, in quo septem lucernæ: hinc *candelabra* dicitur, licet unicum; reverà in Græco *candelabrum*.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Illud thymiamatis altare erat reverà in Sancto, ut ad illum quotidie sacerdotes, mane et vespere horâ incensibus possent adolere (illis enim non licebat in Sanctum sanctorum ingredi). D. tamen Paulus illud Sancto sanctorum attribuit, quia Sanctum sanctorum suffumigabat, suoque suffitu Deum in Sancto sanctorum residentem honorabat.

Hanc opinionem sequor, quia non videtur mihi credibile quòd aliàs D. Paulus hujus altaris oblitus fuisset.

Et arcam Testamenti, id est, dicitur Testamenti, seu fœderis, quia constructa ad recondendum Testamentum, sive legem Decalogi, cujus observantia conditio erat fœderis inter Deum et Judæos sanciti.

Et hæc arca erat in Sancto sanctorum.

In quâ, scilicet arcâ, *erat urna aurea habens manna, et virga Aaron*, de quâ vide Num. 17.

Laborant interpretes in conciliando hoc textu cum eo 3. Rég., cap. 8, v. 9, ubi dicitur in arcâ nihil fuisse præter duas tabulas lapideas.

Communior recentiorum opinio est, quòd reverà in arcâ fuerint tantùm duæ tabulæ lapideæ; virga autem et urna fuerint juxta arcam, vel cum arcâ.

Hanc explicationem Estius et Cornelius à Lapide probant ex aliis Scripturæ locis ubi præpositio *in* amplè sumitur, et significat tam ea quæ sunt *in* quàm ea quæ sunt *cum*, vel *circa*.

v. 5. *Superque eam*. Gr. super autem eam. Syr. super hanc autem, id est, arcam scilicet.

Erant Cherubim gloriæ, id est, gloriosi, splendidi; seu duæ effigies cherubim majestatem spirantium.

Obumbrantia propitiatorium, id est, qui suis alis expansis et ita inter se consortis, ut dextera ala unius sinistriæ alterius, et sinistra dexteræ jungerentur; obumbrabant *propitiatorium*, seu tabulam auream quæ arcæ sursum imminabat et erat quasi sedes et thronus Dei: arca verò scabellum pedum ejus, ait D. Thomas.

Propitiatorium illud ita dictum est, quia Deus se populo

propitium ostendebat, cū in præsentiæ suæ signum ostendebat inter Cherubinos, seu super arcam.

Ex propitiatorio Deus dabat oracula: hinc dicitur *Oraculum*.

De quibus, id est, omnibus scilicet memoratis non est hic locus fusiùs loquendi, illorum mysticas significationes singulatim et per partes explicando: hæc ad nostrum institutum attingisse sufficit.

Hæc allegoricè explicant D. Anselmus, D. Thomas, Lyranus, Cornelius à Lapide.

Ÿ. 6. *His verò ita compositis*, id est, his quæ de tabernaculi exterioris et interioris structurâ dixi, ita dispositis et ordinatis.

In priori quidem tabernaculo. Gr. in quidem prius tabernaculum. Syr. et verò in tabernaculum exterius, etc.

Semper, id est, quotidie: non semel tantum in anno introibant sacerdotes.

Sacrificiorum officia. Gr. τὰς λατρειας, Syr. ministerium suum, id est, ritus sacros et culturas in Sancto peragi solitas,

Quæ ad tria reducuntur: lucernas accendere, aromata adolere, pures proponere et mutare sabbatis.

Porrò, adoletio thuris, seu thymianatis oblatio, erat omnium totius diei sacrificiorum consummatio; hinc bene *sacrificiorum officia consummantes*. Alia erat matutina, alia vespertina.

Sacrificia cruenta fiebant in atrio tabernaculi ubi erat altare holocaustorum; de quo non loquitur Apostolus.

Ÿ. 7. *In secundo autem*. Gr. in autem secundum. Syr. in tabernaculum verò interius.

Semel in anno, id est, uno tantum die qui erat dies expiationis et pœnitentiæ generalis apud Judæos: hoc autem die pluries intrabat et exhibat peragendi ministerii sui causâ.

Solus pontifex, id est, summus sacerdos: quo ritu, videatur in Levit. cap. 16.

— *Non sine sanguine*; scilicet vituli et hirci, de quo vide Levit. 16.

Quem offert pro sua. Gr. sui ipsius et populi ignorantis, id est, pro suis et pro populi peccatis.

Omnia peccata sunt ignorantiae.

Pro suis et suae familiae peccatis vitulinum sanguinem offerebat, hircinum pro populi peccatis, Levit. 16, v. 11.

v. 8. *Hoc significante Spiritu sancto...* Syr. per hoc autem patefaciebat Spiritus sanctus nondum revelatam esse viam sanctorum.

— Explicat quæ dixit de veteris Testamenti religione, et ex ipsâmet ostendit hujus Testamenti insufficientiam, quasi dicat:

Per hoc ipsum, quod in Sancta sanctorum solus pontifex cum sanguine semel intrabat, Spiritus sanctus mysticè significabat,

Adhuc priore tabernaculo habente statum, id est, durante legali sacerdotio, et lege Mosaicâ adhuc stante in suo robore,

Nondum propulsatam esse, id est, nondum manifestatam esse veri Sancti sanctorum, cœli scilicet viam; quia nondum prædicatum Evangelium Christi, qui via, veritas et vita, Joan. 14, v. 6.

Christo moriente, velum templi scissum est, quia tunc cœlum, hactenus clausum, apertum fuit.

v. 9. *Quæ parabola est temporis instantis*. Gr. quæ parabola in tempus præsens. Syr. erat autem hoc exemplar pro tempore illo in quo oblationes, etc.

Id est, et illud quod in priore tabernaculo fiebat, erat parabola, id est, typus, figura; repræsentatio, temporis tunc instantis, seu præsentis: momentum enim præsens vocatur instans.

.. Quasi diceret: Et hoc ipsum erat etiam repræsentatio, imago temporis illius, seu temporis legis Mosaicæ.

Juxta quam, scilicet parabolam, figuram, imaginem, repræsentationem. Gr. juxta quod, id est, tempus. Syr. in quo scilicet tempore.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Deum colebant : et in quo Deus , quasi in domo inter Judæos habitabat , ut illos protegeret.

Tertiò , hoc tabernaculum habuisse triginta cubitos in longitudine , decem in latitudine , et decem in altitudine. *U* : 11 57

Ejus longitudo in duas partes per velum intermedium dividebatur. Pars prima , seu Sanctum ; habebat in longitudine viginti cubitos ; pars secunda , seu Sanctum sanctorum habebat longitudinis decem cubitos ; de utràque D. Paulus : illius autem forma videatur Exod. cap. 26.

De Arcâ.

Nota quartò , quòd Arca fuit è tabernaculo in templum à Salomone delata ; ibique usque ad tempus captivitatis Babilonicæ perseveravit : ignoratur autem quid de eâ factum fuerit.

Alii putant à Chaldæis ablatam , alii à Jeremiâ in monte Nebo absconditam , ubi sepultus fuerat Moyses. Vide 2. Machab. 2 , v. 5.

Quidquid sit de ejus inventione aut recuperatione , nihil apud auctores invenitur ab eo tempore , ait Estius.

Tempore Christi non erat in templo Jerosolymitano , ædificato à Herode : Josephus enim testatur Sanctum sanctorum templi suo tempore inane fuisse , sine arcâ ; sine cherubin et propitiatorio.

An fuerit in templo à Zorobabele post captivitatem ædificato , negat probabilius Estius , Fromondus ; quia de hoc nullibi fit mentio.

Ribera tamen putat probabile quòd post captivitatem Babilonicam inventa fuerit , et in templo Zorobabélis exposita , et ab Antiocho Epiphane capta cum cæteris templi vasis. Sed de hoc nec historia sacra , nec alius auctor loquitur.

v. 11. *Christus autem assistens.* Gr. παραγενόμενος accedens , adveniens , seu cùm advenisset ; est enim aoristus vim habens præteriti : hinc Syr. Christus autem qui venit , exstitit summus pontifex. Arab. cùm autem advenisset Christus pontifex.

Hic Christi pontificatus ita describitur efficacitas , ut singula verba quamdam illius indicent excellentiam supra legales pontifices.

• *Christus accedens*, adveniens, seu cum advenisset pontifex.

• Alii omnes primò nascuntur, adolescent, instruuntur, tandem pontifices constituuntur.

• Christus verò advenit, nascitur pontifex: adventu suo, incarnatione suâ fit pontifex, ipsâ divinitatis unctione inauguratus.

• Hinc *ingrediens mundum dixit: Hostiam et oblationem noluisti, corpus autem obtâsti mihi...* semetipsum offert.

• *Futurorum bonorum*, id est; æternorum bonorum quæ sperantur, ut habet arabica versio, id est, bonorum gratiæ et gloriæ.

• Legalis pontifex præsentium; seu terrenorum honorum, erat pontifex ad terrena bona procuranda constitutus.

• *Christus autem pontifex futurorum*, seu æternorum; quia ideo pontifex ut pontificatu suo bona æterna nobis mereatur, vitam æternam: hinc *pater futuri sæculi*.

• *Per amplius*. Gr. majus, dignitate scilicet dignius.

• *Et perfectius*; id est, excellentius.

• *Tabernaculum*, scilicet, corpus suum, in quo habitabat plenitudo divinitatis, et quod ideo Christus ipse templum appellavit dicens: *Solvite templum hoc. Non manu factum*, id est; non ædificatum manibus artificum, ut tabernaculum Moysis.

• *Non hujus creationis*. Syr. nec ex his creaturis, id est, non naturalis et humanæ structuræ, facturæ, seu non naturaliter genitum, sed supernaturali modo conceptum virtute Spiritus sancti.

• Legalis pontifex in Sancta sanctorum ingressurus, per primam tabernaculi partem, quæ Sanctum dicebatur, transibat.

• Christus in ecælum ingressurus transivit per corpus suum, quod erat verè tabernaculum Dei, id est, per oblationem et passionem corporis sui paravit sibi ingressum in gloriam cœlestem.

• *Oportuit pati Christum; et ita intrare, etc.*

Plures alii interpretes intelligunt per *tabernaculum*, de quo

hic Apostolus, Ecclesiam militantem, per quam Christus transivit in triumphantem ingressurus: et reverà, Ecclesiæ convenit quòd sit *tabernaculum majus et perfectius* tabernaculo Mosaico, non hujus creationis, id est, non opus humani opificii; sed divini. Vide Cornelium à Lapide, Menochium, Tyrium.

Sed cum multis aliis existimo probabilius hic Apostolum loqui de corpore Christi, mortali et passibili; et hoc textui videtur congruentius; sicut enim proprium Christi sanguinem in versu sequenti opponit hircorum sanguini, ita tabernaculum corporis Christi mortalis et passibilis opponit tabernaculo Mosaico.

Mysticâ itaque circumlocutione, aptâ ad persequendam cœptam cum legali sacerdote similitudinem, Christi per corporis sui passiones transitum, vocat transitum *per tabernaculum*; quia reverà hoc sacrum Christi corpus, Dei tabernaculum erat majus et perfectius Mosaico, ob inhabitantem Divinitatem, et hypostaticam illius cum divino Verbo unionem.

¶ 12. *Neque per sanguinem hircorum aut (Gr. et Syr. et) vitulorum.*

Legalis pontifex cum sanguine hirci et vituli prius immolatorum; Levit. 16.

Christus cum suo proprio sanguine pro nobis effuso: fuit enim hostia simul et sacerdos.

Introivit semel, legalis semel in anno, seu quotannis: Christus *semel* omnino, *semel* pro semper.

In Sancta, legalis in sancta terrena, typicâ; Christus in cœlum, verum Dei sanctuarium.

Æternâ redemptione inventâ. Gr. æternam redemptionem inveniens. Syr. et invenit redemptionem æternam, id est, comparatâ nobis, per sui sanguinis effusionem, plenâ et æternâ redemptione; non ad annum, ut in expiatione legali, sed æternâ.

Legalis externam tantùm dabat sanctificationem.

Christus veram et æternam, in æternum duraturam, seu omnium sæculorum peccata expiantem.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Ad quid? ut nos à peccatis emundatos Deo consecret.

Cujus virtutis est istud Filii Dei sacrificium? Infnitæ, utpote Agni *immaculati*, sanctitatis infnité.

Per quod signum agnoscere possumus an hujus sacrificii simus participes? Si peccatis mortui; et à mundo segregati Deo vivimus, Deo vivo verè et in spiritu servimus.

Christe Jesu, mundi redemptor! hanc mihi dona vitam; per tuum pretiosissimum sanguinem; tribue ut ab operibus mortuis liber, Deo viventi vivam, eique in spiritu et veritate serviam.

¶ 15. *Et ideo, id est, quia sanguis Christi emundat conscientiam ab operibus mortuis, quod omnia veteris legis sacrificia præstare non poterant; ideo Christus novi Testamenti mediator factus est.*

Ut morte intercedente.

Quia ex Christi morte plurimum offendebantur Judæi, hinc D. Paulus ostendit mortem Christi et hominibus necessariam fuisse, et sibi gloriosam; utpote quæ hominum peccata delevit, et Christum fecit Dei et hominum mediatorem.

Ut mediatoris, seu testatoris ipsius marie interveniente.

Vetus Testamentum pecudum sanguine sancitum fuit; novum verò ipsius Mediatoris sanguine.

In redemptionem earum prævaricationum quæ erant sub priori Testamento; ut, inquam, per mortem ipsius redimerentur, non sui tantum populi peccata; sed et eorum, seu Judæorum, qui sub primo Testamento peccaverunt.

Hic de Judæis loquitur, quia scribit ad eos; sed ut alibi sæpe dixit, et speciatim primæ ad Timoth. 2., *Christus dedit semetipsum redemptionem pro omnibus.*

Repromissionem accipiant,... ut qui sic à peccatis liberati sunt, accipiant æternam hæreditatem sibi promissam, ad quam vocati sunt.

¶ 16 et 17. *Ubi enim testamentum est...* Vide paraphrasim.

Urget Christi mortis necessitatem, gloriam et lucrum; supposito, scilicet, quod Christus ita sit mediator novi Testa-

menti, ut sit etiam ipse testator, seu Testamenti auctor et hæreditatis promissor; sic argumentatur:

Ubi hæreditas testamento legatur, necesse est mori testatorem priusquam hæreditas legata possideatur; testamentum enim non valet dum vivit testator; seu nullus est usûs, ut ait Syrus.

Testamentum à Quintiliano definitur: Voluntas defuncti, et ut lib. 1. D. de hæred. dicitur: Viventis nulla est hæreditas.

Ÿ. 18. *Unde nec primum quidem...*

Confirmatur ratio præcedens ex eo quòd Testamentum vetus, quod erat figura novi, fuit etiam sanguine dedicatum, cum hoc discrimine, quòd sicut typicum erat Testamentum, sed typus novi; ita typicam habuit mortem testatoris, scilicet, sanguinem victimarum, quæ Christi sanguinem et mortem repræsentabat.

Ÿ. 19 et 20. *Lecto enim omni mandato legis...*

Hoc factum habetur Exodi 24. 7 et 8: Hic tamen multa D. Paulus addit quæ non habentur in loco citato, sed quæ ex aliis locis desumpsit. Vide paraphrasim.

NOTÆ LITTERALES ET DOGMATICÆ.

Nota primò, quòd aspersione à Moyse facta, figura fuit aspersionis interioris per Christi sanguinem nobis faciendæ: populus judaicus figura erat christiani populi; sanguis animalium, figura sanguinis Christi.

Nota secundò, quòd Christus novum Testamentum condens; iisdem verbis usus est ac Moyses antiquum condens; scilicet, *hic est sanguis meus novi Testamenti*,... ut figuratum figuræ responderet.

Sicut autem verba Moysis in sensu litterali sumuntur, seu verum sanguinem significant; ita et verba Christi debent ad litteram intelligi: illorum sensus est quòd sit verè sanguis, non autem signum sanguinis.

Porro, ne quis, ad evertendam præcedentem Apostoli ratiocinationem, fundatam in nomine latino, *testamentum*, et

Græco, Διαθήκη, dicat vocem hebræam, *berith*, Exodi 24, et aliorum locorum ad quæ hic respicitur, significare pactum, seu fœdus.

Respondetur enim primò vocem *berith* equidem significare *pactum*, seu *fœdus*.

Secundò, pactum, seu fœdus sumi posse vel genericè, pro quolibet pacto, sive morte confirmetur, sive non; vel specificè, pro pacto testamentario, quod morte testatoris confirmatur.

Tertiò, septuaginta interpretes, qui Judæi erant et linguam hebraicam optimè noverant, vocem *berith*, et Jeremiæ 31, v. 31. et aliorum locorum, in quibus novi et veteris fœderis fit mentio, vertisse in Διαθήκην, seu pactum testamentarium, *testamentum*.

Et hoc non sine causâ, nec absque Dei consilio, quia verè pactum quod Deus iniit cum Judæis de dandâ illis terrâ Chanaan in hæreditatem, fuit verè testamentum; et fœdus quod Christus cum fidelibus iniit de dandâ nobis æternâ hæreditate, verè testamentum est:

Cum hoc discrimine, ut dictum est v. 18, quòd prius Testamentum typicum fuit, seu figura novi, et ideo typicam testatoris mortem habuit; novum autem Testamentum verum testamentum est, et ideo Christi sanguine et morte sancitum.

D. ergo Paulus juxta hanc Septuaginta interpretationem, et apud Judæos, et apud Christianos, Apostolorum tempore receptissimam; maximè verò ab omnibus, ad quos scribit, receptam, argumentatur.

Malè itaque Erasmus hinc dixit hujus epistolæ scriptorem hebraicè nesciisse; pejùs Melchior Canus ab Estio citatus, lib. 2. de loc. Theol. cap. 11, dixit Paulum in nomine Hebraico ludere rhetorum more; pessimè Cajetanus hinc negat hanc epistolam esse divi Pauli, imò dubiam reddit ejus auctoritatem.

D. enim Paulus scivit significationem vocis hebraicæ *berith*; sed scivit etiam quòd speciali Dei providentiâ et singulari Sancti Spiritûs assistentiâ, septuaginta interpretes ge-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books' Full Membership provides unlimited access to more than 28,000 volumes of Christian literature for \$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Hinc sanguis sanctificat Ecclesiam militantem, *mundans eam lavacro aquæ, etc.* Ephes. 5. 26.; sanctificat Ecclesiam triumphantem, dum eam in suo sanguine sanctificatam¹ Christus exhibet sibi gloriosam, seu, dum cœlum replet hominibus in hoc sanguine in æternum sanctificatis.

Sed quare de Christi sacrificio loquens Apostolus dicit in plurali, *melioribus hostiis?* Primò, quia licèt unica sit hostia realiter, infinitarum virtutem continet, imò superat. Secundò, quia hæc eadem hostia diversimodè, cruentè et incruentè oblata est. Tertiò, quia et quotidie à multis sacerdotibus offertur; unde, licèt una sit realiter, virtualiter est multiplex.

Ÿ. 24. Non enim in manufacta. Syr. in sanctuarium manufactum.

Hostiam hostiis comparavit, pontificem pontificibus, nunc sanctuarium sanctuario.

Non enim ingressus est Jesus Christus in Sancta sanctorum, humanâ arte sabrefacta, in quæ ingrediebatur semel in anno pontifex Aaronicus.

Exemplaria verorum. Gr. ἀντίτυπα, id est, quæ erant typus et figura verorum sanctorum, seu supremi cœli: ad similitudinem enim cœlestium efformata sunt, cùm dictum est Moysi: *Aspice, et fac secundùm exemplar.*

Sed in ipsum cœlum, quod est verissimum Sanctum sanctorum, introivit.

Ut appareat, id est, ut illic habitans, *opporcai nunc*, continuè, semper, *vultui Dei. Syr. ante faciem Dei*, id est, coram solio divinæ Majestatis, *interpellans pro nobis.*

Ut appareat nunc vultui Dei...

Hæc locutione indicatur officium pontificis et mediatoris quod Christus continuè gerit pro nobis.

Pontifex Aaronicus in Sancta sanctorum ingressus, stabat coram propitiatorio, orans pro populo.

Ita Christus in cœlum ingressus, stat coram solio divinæ Majestatis, res nostras Deo commendans, fructumque suæ passionis ac mortis reposcens.

Ÿ. 25. Neque ut sæpe offerat semetipsum... Syr. non qui-

dem ut offerat semetipsum pluries, sicut faciebat summus sacerdos, etc.; id est, Jesus Christus pontifex noster introivit in cœlum, non ut hinc egrediatur et semetipsum Deo rursus offerat in sacrificium cruentum.

Quemadmodum pontifex Aaronicus, in Sancta sanctorum per singulos annos, cum sanguine non suo, sed hirci et vituli quos prius immolaverat.

Itaque quædam afferuntur hinc dissimilitudines.

Legalis pontifex in sanctuarium intrabat non semel, sed pluries, singulis scilicet annis.

Christus intravit in cœlum, inde nunquam abiturus.

Legalis pontifex secum ferebat sanguinem hircorum et vitulorum quos immolaverat, et hæc sacrificia quotannis ad Dei placationem instaurabat.

Christus semetipsum, qui victima factus est in arâ crucis, at victima unica, præstans infinitum aliis victimis toties repetitis, nec reiteranda.

Christus itaque pontifex noster, suum proprium sanguinem, semel pro nobis fusum, continuè; ut pontifex, repræsentat Patri, ad nostram salutem: hæc autem sanguinis illius effusio nunquam reiterabitur.

Ÿ. 26. Alioquin oportebat eum frequenter pati...

Alioquin, id est, si unica Christi oblatio, ejusque sanguinis effusio, non esset infinite sufficiens ad omnium prorsus hominum salutem, sed iis tantum prodesset qui tunc vivebant, expediisset non tandiu Christum promitti; sed statim ab initio mundi mitti, ut sæpe posset pati, singulis, v. g. sæculis, pro singulis generationibus.

Nunc autem semel... at verò non ita factum est, nec sæpe passus est Christus, nec sæpe se ostendit in cœlesti sanctuario; sed *semel* tantum, idque in fine sæculorum, semetipsum obtulit ad abolitionem peccati: postquam autem victima nostra ipse factus est, in sanctuarium ingressus est, suumque sanguinem offert ut gratiam nobis impetret, quâ peccatum in nobis aboleatur.

Dicitur *in consummatione sæculorum*, seu, ut ait Syrus,

in fine mundi, quia Christi sæculo nullum aliud succedet: est ultimus mundi status, ultima ætas.

Prima mundi ætas ab Adamo ad Noe, secunda ad Abrahamum, tertia ad Davidem, quarta ad transmigrationem Babyloniam, quinta ad Christi nativitatem, sexta inde ad finem mundi. Hæc divisio est à D. August., lib. 4, de Trin., cap. 4.

Alii dividunt aliter. Primum sæculum est legis naturæ; inquit; secundum, legis Mosaicæ; tertium et ultimum, legis evangelicæ, seu Christi.

Ÿ. 27. *Et quemadmodum statutum est hominibus.*

Alio argumento confirmat Christum semel et non sæpius debere immolari, similitudine scilicet sumptâ à communi hominum conditione, quibus semel moriendum est, non sæpius; deinde Deo sistendum.

Quemadmodum igitur, propter primi hominis peccatum, divinâ sententiâ decretum est ut semel moriantur omnes homines: *post hoc autem iudicium*, id est, postea verò sistentur Deo iudicandi, in iudicio scilicet universali, post resurrectionem.

Quasi diceret: Sicut postquam semel mortui resurrexerint, non ampliùs morientur, sed iudicabuntur;

Ÿ. 28. *Sic et Christus...* qui peccata hominum expianda et exhaurienda suscepit, *semel oblatus*, immolatus et mortuus est.

Ad multorum exhaurienda peccata, id est, ut morte suâ omnium hominum peccata, quantum ad sufficientiam, auferret: multorum verò, quantum ad effectum.

Cur multorum, et non omnium? Quoniam non omnes crediderunt. D. Chrysostomus, Theodoretus, Theophylactus. Pro omnibus quidem est mortuus, quantum ad ipsum attinet: mors illa ex æquo respondet omnium interitui; non exhausit autem omnium peccata, quoniam ipsi noluerunt. D. Chrysostomus hìc.

Secundò, sine peccato: id est, postea veniet, conspicietur, non portans peccatum, sicut in primo adventu peccatis nostris onustus erat, ut illa expiaret, et victimam se offerret pro illis..

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

cipaliter sperare et petere; gratiam scilicet et gloriam æternam: propter hæc noster est pontifex.

Disce et per quam viam debeas ad hæc æterna bona tendere: per Christi passiones et mortem, per quas transiens Christus, intravit in cœlum.

Passio Christi via ducens ad cœlum; via nova, via vivens, via à Dei sinu procedens, ad Dei sinum rectà perducens.

Væ ergo illi qui aliam, præter Christiani patientem, viam quærit ad cœlum.

Da mihi, ô summe et divine Pontifex, tecum pati, tecum mori, tecum humiliari, ut tuis passionibus communicans et tuæ gloriæ communicem.

CONCIPE

Ex *ψ. 14* hujus nostri Pontificis sacrificium: quis illud obtulit? *Christus, Deus Homo*; quid obtulit? *semetipsum, Hominem Deum, Agnum immaculatum*; per quem? *per Spiritum sanctum*, æternum et Deum; cui? *Deo, Patri æterno, Deo vivo et vero. O sacrificium undequaque divinum! et ideo verè Deo dignum!*

Ad quid divinum hoc oblatum est sacrificium? ut à peccatis liberaremur; ut *ab operibus mortuis liberi, Deo vivo sanctè et purè serviremus*, ut divinam hæreditatem nobis promissam, et ad quam *vocati sumus*, possideremus.

O bonitatem verè divinam, immensam, infinitam, ineffabilem! *propter nimiam charitatem, etc., proprio Filio suo non pepercit Deus, sed pro nobis, etc.!*

Attende quomodo huic respondeas divinæ bonitati; an à peccatis liber, servis Deo vivo? an talis es cui dicat aliquando Christus: *Veni, benedicte, etc. posside, etc.*

CONCIPE

Continuam hujus divini sacrificii repræsentationem:

Postquam, per mortis suæ sacrificium, Christus pontifex noster Deo Patri, summo jure, ad teruncium usque, debita nostra persolvit, *introivit in cœlum, ut nunc et usque in*

finem mundi *appareat vultui Dei pro nobis, v. 24*, id est, ut apparendo, oret et interpellet pro nobis.

Per vulnerum vestigia in corpore reservata, quasi per tot ora, veniam postulat pro nobis: semper reservatæ in Christi corpore plagæ, salutis humanæ exigunt prelium et obedientiæ donativum requirunt, ait auctor serm. de Bapt. Chr. inter opera sancti Cypriani.

Hoc per fidem edoctus, animum et spem in Deum erige; appare sæpe Deo cum Christo; ora cum ipso, in ipso et per ipsum.

Per ejus vulnera pro te veniam postula, ut peccator; pro aliis, ut sacerdos.

Junge vocem tuam voci Christi interpellantis.

Junge cor tuum vulnerato cordi Christi pro te deprecantis, suamque mortem repræsentantis.

Quid non obtineat tam sanctus Pontifex, tam potens mediator, salutem nostram ita zelans, ut eam per sua vulnera postulet?

Ora itaque in Christo, cum Christo et per Christum.

Praxis verè christiana, quia est ipsius Christi.

Continuè Christus pontifex noster apparet vultui Dei pro nobis; et tu, christiane, hanc continuam Christi pro te crucifixi oblationem Deo jugiter, si potes, offer, et per eam Deo redde quæ debes religionis officia.

Quatuor sunt hæc religionis officia: adoratio, gratiarum actio, expiatio, petitio.

ADORATIO.

E nihilo creatus à Deo et in esse conservatus ab illo, Créatori et conservatori tuo debes gloriam, adorationem, laudem, reverentiam, etc.

Deum ergo glorificaturus, unire per fidem vivam Christo pontifici tuo, Deum in cœlis infinitè glorificanti per suæ mortis repræsentationem, et in terris per mysticam suæ mortis continuationem in sanctissimâ Eucharistiâ; Christo sic unitus, offer Deo omnem quam illi Christus reddit gloriam et

laudem, per suam continuam quasi annihilationem in terris, et quasi occisionem in cœlis.

GRATIARUM ACTIO.

Oneratus undique Dei beneficiis, et solâ ejus bonitate et misericordiâ subsistens, perpetuam debes ei gratiarum actionem.

Quid igitur Deo dabis in gratiarum actionem, tu qui nihil es, nihil habes, nihil vales?

Corde grato unire Christo pontifici tuo, sive in terris, ubi Eucharistia, seu continua gratiarum actio; sive in cœlis, ubi continua laus et benedictio Dei: sicque corde unitus Christo; offer Deo omnes quas illi reddit laudes, gratiarum actiones; Deum in eo dignè laudabilis.

EXPIATIO.

Peccator es, tuaque debes expiare peccata et divinæ pro eis justitiæ satisfacere; quomodo id præstabis?

Corde contrito et humiliato offer Agnum Dei qui tollit peccata mundi: super altare continuè misericordiam pro te petit; coram solio Dei semper apparet, tanquam occisus pro peccatis tuis et interpellans pro te: illi ergo unitus corde, clama in ipso et cum ipso: *Miserere, miserere me, Deus, secundum magnam, etc.*

PETITIO.

Omnibus debes, nec habes quo solvas:

Offer Christum, totius mundi pretium; offer illum Deo pro benefactoribus, amicis, etc., vivis et mortuis.

Semper et ubique indiges gratiâ Dei; illam jugiter debes implorare:

Ad hoc unire Christo, dilecto Filio Dei, in quo sibi bene complacuit; et in ipso et per ipsum pece gratiam et misericordiam, pro te, pro aliis.

De hac praxi vide corollarium cap. 8; vide et corollarium cap. 13; vide et in Epistolâ ad Romanos, cap. 16, in corollario; Epistolâ ad Ephesios, cap. 4, post v. 16; Epistolâ ad Philippenses, cap. 1, v. 8 et 21.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Eos ab apostasiæ crimine deterret, tum ob horrendam huius sceleris enormitatem quam exaggerat, tum ob horrendum Dei iudicium in taliter à fide deficientes, v. 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31.

Denique terrorem lenit commemoratione pristinae illorum fortitudinis, quâ et constanter pro fide passi sunt, et aliis pro fide patientibus intrepidè succurrerunt, v. 32, 33, 34.

Igitur tanta passi, tantasque apud Deum opes consecuti, ne mercedem perdatis; adhuc modicum in tribulationibus perseverate: Christus brevè venturus est, præmia perseverantibus, supplicia deficientibus repensurus, v. 35, 36, etc.

CAPUT DECIMUM.

Textus.

1. **U**MBRAM enim habens lex futurorum bonorum, non ipsam imaginem rerum; per singulos annos, eisdem ipsis hostiis, quas offerunt indesinenter, nunquam potest accedentes perfectos facere :

2. Alioquin cessâssent offerri : ideo quòd nullam haberent ultrà conscientiam peccati, cultores semel mundati :

3. Sed in ipsis commemoratio peccatorum per singulos annos fit.

4. Impossibile enim est sanguine taurorum et hircorum auferri peccata.

5. Ideo ingrediens mundum dicit : Hostiam et oblationem noluisti : corpus autem aptâsti mihi ;

6. Holocaustomata pro peccato non tibi placuerunt.

7. Tunc dixi : Ecce venio : in capite libri scriptum est de me : Ut faciam, Deus, voluntatem tuam.

8. Superiùs dicens : Quia hostias, et oblationes, et holocaustomata pro peccato noluisti, nec placita sunt tibi quæ secundùm legem offeruntur,

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

9. Tunc dixi : Eccē venio, ut faciam, Deus, voluntatem tuam; aufert primum, ut sequens statuatur.

10. In quā voluntate sanctificati sumus per oblationem corporis Jesu Christi semel.

11. Et omnis quidem sacerdos præsens est quotidie ministrans, et easdem sæpe offerens hostias, quæ nunquam possunt auferre peccata: ●

12. Hic autem unam pro peccatis offerens hostiam, in sempiternum sedet in dexterâ Dei,

13. De cætero expectans donec ponantur inimici ejus scabellum pedum ejus.

14. Unâ enim oblatione consummavit in sempiternum sanctificatos.

15. Contestatur autem nos et Spiritus sanctus. Postquam enim dixit :

16. Hoc autem testamentum, quod testabor ad illos post dies illos, dicit Dominus, dando leges meas in cordibus eorum, et in mentibus eorum superscribam eas :

17. Et peccatorum et iniquitatum eorum jam non recordabor amplius.

18. Ubi autem horum remissio : jam non est oblatio pro peccato.

Deinde adjicit : *Ecce adsum , ô Deus ! ut faciam voluntalem tuam.* ▲

Per prima verba abrogat vetera sacrificia ; per posteriora , suum in illorum locum substituit.

Per quam Dei voluntatem, cui faciendæ sese obtulit Christus, et quam reverà moriens adimplevit, sanctificati sumus per unicam oblationem cruentam Corporis Domini nostri Jesu Christi in Cruce peractam. .

Et in hoc Christi sacrificium valde differt, non tantùm ab annuo, sed et à jugi, seu quotidiano sacrificio ; omnis quippe sacerdos astat et ministrat quotidie, suum ministerium repetens, et easdem sæpe offerens hostias, sed abluendis peccatis semper invalidas, quantumvis multiplicatas :

Christus autem unicâ semel oblatâ pro peccatis omnium hostiâ, jam gloriosus et quietus sedet in æternum ad dexteram Dei ,

In illâ felici sessione exspectans ut fiat quod in Psalmo prædictum est, nimirum quòd, divinâ virtute, inimici illius fiant scabellum pedum ejus.

Sedet, inquam, quietus, nunquam ampliùs hoc modo ministraturus, quia hâc unicâ cruentâ suâ ipsius oblatione consummavit sanctitate et justitiâ eos omnes qui in quocumque tempore sanctificantur, aut sunt sanctificandi.

Quod autem vobis dico, hoc ipsum Spiritus sanctus suo confirmat testimonio : postquam enim, loco Jeremiæ 31 jam citato, dixit :

Hoc est Testamentum quod paciscar erga illos post dies illos, dicit Dominus : Indam leges meas in cordibus eorum, et illas inscribam in mentibus eorum ;

Nec ampliùs recordabor peccatorum, aut iniquitatum illorum ; tantùm aberit ut illa punire velim : unde concludo :

Postquam peccata verè remissa sunt et oblita, jam non opus est novâ iisdem peccatis abolendis oblatione.

19. Habentes itaque, fratres, fiduciam in introitu sanctorum in Sanguine Christi,

20. Quam initiavit nobis viam novam et viventem, per velamen, id est, carnem suam,

21. Et sacerdotem magnum, super domum Dei:

22. Accedamus cum vero corde in plenitudine fidei, aspersi corda à conscientia mala, et abluti corpus aqua mundâ,

23. Teneamus spei nostræ confessionem indeclinabilem (fidelis enim est qui repromisit);

24. Et consideremus invicem in provocationem charitatis et bonorum operum:

25. Non deserentes collectionem nos'ram, sicut consuetudinis est quibusdam, sed cõsõ'antes, et tantò magis, quantò videritis appropin' quan'em diem.

26. Voluntariè enim peccantibus nobis, post acceptam notitiam veritatis, jam non relinquitur pro peccatis hostia,

27. Terribilis autem quædam expectatio judicii, et ignis æmulatio quæ consumptura est adversarios.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

28. Irritam quis faciens legem Moysi, sine ullâ miseratione, duobus vel tribus testibus moritur :

29. Quantò magis putatis deteriora mereri supplicia, qui Filium Dei conculcaverit, et sanguinem Testamenti pollutum duxerit, in quo sanctificatus est, et Spiritui gratiæ contumeliam fecerit ?

30. Scimus enim qui dixit : Mihi vindicta, et ego retribuam. Et iterum : Quia judicabit Dominus populum suum.

31. Horrendum est incidere in manus Dei viventis.

32. Rememoramini autem pristinos dies, in quibus illuminati, magnum certamen sustinuistis passionum :

33. Et in altero quidem opprobriis et tribulationibus spectaculum facti : in altero autem, socii taliter conversantium effecti.

34. Nam et vinctis compassi estis, et rapinam bonorum vestrorum cum gaudio suscepistis, cognoscentes vos habere meliorem et manentem substantiam.

35. Nolite itaque amittere confidentiam vestram quæ magnam habet remunerationem.

36. Patientia enim vobis necessaria est ; ut voluntatem Dei facientes, reportetis promissionem.

Si tanta est apud Judæos animadversio, ut qui legem Moysi transgreditur per contumaciam, duorum vel trium testimonio convictus testimonio, absque ullâ misericordiâ interficiatur;

Quantò gravius supplicium mereri putatis eum, qui Jesum Dei Filium abjecit et conculcavit, qui divinum illius Sanguinem, in quo novum Testamentum dedicatum est, velut rem profanam contempsit, præsertim verò postquam in hoc sacro Sanguine per Baptismum sanctificatus est; qui denique Spiritum, gratiæ auctorem et largitorem, contumeliosè rejecit!

Nos enim sacris Scripturis instructi, novimus eum quî dixit: Mihi vindicta competit, et ego rependam. Novimus et ibidem scriptum esse: Quia judicabit Dominus populum suum.

Hinc ergo judicemus quàm horrendum sit, talibus admisis criminibus, incidere in manus Dei viventis, et ideo semper punire valentis.

Hoc ne fiat in vobis, in memoriam vestram revocate præteritum primi fervoris vestri tempus, quo recens illuminati fidei lumine, per Baptismum, pro hac fide tuendâ, frequens et magnum afflictionum certamen fortiter sustinuistis,

Partim quidem opprobriis et tribulationibus palam expositi; partim verò talia ferentium participes per charitatem effecti.

Nam et iis qui pro Christo vineti erant, compassi estis: eorumque dolore doluistis, et direptionem facultatum vestrarum non patienter tantùm tulistis, sed et hilariter, fide scientes vos meliora et nunquam peritura bona possessuros in cœlis.

Tanta passi, tantasque apud Deum opes meriti, ne per infidelitatem perdatis fiduciam tantâ mercede fruendi: state itaque et perseverate.

Patientia enim et perseverantia vobis necessaria est, ut usque in finem Dei voluntatem facientes, promissam percipiatis mercedis remunerationem.

37. Adhuc enim modicum aliquantulum : qui venturus est, veniet et non tardabit.

38. Justus autem meus ex fide vivit : quòd si subtraxerit se, non placebit animæ meæ.

39. Nos autem non sumus subtractionis filii, in perditionem; sed fidei, in acquisitionem animæ.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Commentarius in Cap. 10.

ŷ. 1. **U**MBRAM enim habens lex. Syr. siquidem in lege erat umbra futurorum bonorum.

Probatâ sanguinis Christi virtute *ad exhauriendâ peccata*, ut cap. 9, ŷ. 28 dixit, hic legalium sacrificiorum impotentiam ad hunc effectum ostendit, hujusque impotentiae rationem reddit.

Umbra enim habens; id est, lex enim Mosaica erat tantum umbra bonorum in novo Testamento futurorum, v. g., gratiæ, justitiæ et salutis per Christum dandæ.

Non ipsam imaginem rerum. Syr. non ipsamet substantia earum rerum. Æthiop. non erat ipsa forma, id est, non ipsa veritas, ait divus Chrysostomus; seu non ipsa res quæ in se spectetur, seu non ipsa forma rei in propriâ specie conspectæ.

Per singulos annos... Syr. idcirco etsi quolibet anno illa ipsa sacrificia offerrentur, nunquam potuerunt perficere eos qui ipsa offerebant.

Respicit Apostolus ad sacrificia quæ singulis annis in die expiationis offerebat summus sacerdos, sanguinem hirci scilicet et vituli, et quæ ipsum pontificem in conscientia sanctificatione non poterant, cap. 9, ŷ. 9, multò minus alios sacerdotes et populum:

Hujusque rei ratio est, quòd hoc annum expiationis sacrificium erat tantum umbra futuri in cruce sacrificii pro peccatorum omnium expiatione, cui futuro Christi in cruce sacrificio reservata erat virtus homines in conscientia et coram Deo sanctificandi.

Lex erat umbra: sive metaphora à picturâ ducatur;

Pictores enim primùm carbone aut cretà rem aliquam rudi modo delineant, hancque rudem picturam vocant *umbra*. Ita Deus, inquit aliqui, in veteri Testamento rudem et umbratilem novi Testamenti picturam dedit;

Sive, quod Apostolico stylo conformius est, Col. 2. ŷ. 17,

metaphora ; ducatur à corporibus ; et illorum umbris ; quo sensu ,

Christus et Evangelium est velut *corpus*, seu soliditas et substantia ; lex verò istius corporis, *umbra*, seu imperfectissima similitudo.

Equidem Theodoretus hunc versum paulò aliter explicat, umbram tribuens legi ; imaginem Evangelio, ipsam veritatem cœlo ; at minùs ad mentem Apostoli, qui hic de cœlo non agit, sed tantùm de lege comparatâ ad Evangelium, per respectum ad remissionem peccatorum, quam lex per sua expiationis sacrificia non dabat ; quia hæc sacrificia erant tantùm adumbrationes : quam verò dedit sacrificium Christi, quia veritas ipsa et corpus.

Ÿ. 2. *Alioquin cessassent offerri.* Syr. si enim perfecissent, jamdiu sanè cessassent. Gr. alio, quoniam atque cessassent oblatae. Theophylactus ; per interrogationem lege : nonne desissent offerri ? quod idem est.

Alioquin, id est, si vim habuissent justificandi.

Cessassent offerri, pro iisdem scilicet peccatis.

Ideo quòd nullam, id est, ideo quòd illi, qui Deum his sacrificiis colerent, semel per ea verè à peccatis purgati, nullam ultrà peccati conscientiam haberent ; sicque expiatione non indigerent ; quod eniam verè expiatum, non eget amplius expiatione.

Ÿ. 3. *Sed in ipsis commemoratio* ; Gr. commemoratio. Syr. verùm in ipsis sacrificiis commemorant peccata sua quolibet anno.

Id est, *sed in ipsis* sacrificiis quolibet anno, in die expiationis, fit iterata *commemoratio peccatorum* præteritorum, pro quibus etiam annis præcedentibus oblatum fuit eodem die sacrificium : unde inferendum quòd non fuerint verè remissa.

OBSERVATIONES LITTERALES.

Tota vis hujus argumenti consistit, in eo quòd pro iisdem peccatis repetebatur expiationis sacrificium, et in eo fiebat quolibet anno eorundem peccatorum memoriæ repetitio : ex

hæc enim repetitione et oblationis et commemorationis illorum inefficaciam probat Apostolus, argumento quod sic potest in formam redigi: *quod si illud, quod dicitur in Lev. 16, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000*

Si lex per hostias quas singulis annis offerebat, peccata verè expiasset, cessassent hæc sacrificia pro iisdem peccatis offerri; cessasset et in iisdem sacrificiis fieri eorundem peccatorum commemoratio; quia semel à peccatis *mundati cultores*, id est, tum sacerdos, tum populus, expiatione non indigerent:

Atqui de facto constat quòd singulis annis fit peccatorum omnium confessio; etiam eorum pro quibus jam oblatum est expiationis sacrificium, et hoc juxta legis mandatum; ergo lex per has hostias peccata verè non expiabat.

Hoc autem factum omnibus notum supponit Apostolus ex lege *Lev. 16*, ubi præcipitur ut summus sacerdos, etiam idem, singulis annis idem sacrificium offerat pro se, sive peccaverit de novo, sive non peccaverit: ab hoc enim lex abstrahit.

Ex eadem lege *Lev. 16, v. 21*, præcipitur ut in isto sacrificio sacerdos confiteatur omnia peccata populi, etiam pro quibus oblatum jam fuerat sacrificium: lex enim loquitur generaliter, *omnes iniquitates, universa delicta*.

Hæc itaque sacrificia repetebantur, quia inefficacia ad peccatorum remissionem; et ad eorum confessionem tantum efficacia; hæcque eorum repetitione monebantur fideles aliunde remissionem peccatorum expectare; scilicet à Christi venturi sacrificio; cujus adumbrationes erant illa expiationis sacrificia.

Cruentum autem Christi sacrificium, per has expiationes annuas adumbratum, quia virtutis infinitæ, unicâ oblatione *omnium exhausit peccata*; ut in cap. præced. *v. 28*: dictum est, et in hoc c. *v. 14*: dicitur, sicque nunquam repetendum.

OBSERVATIONES DOGMATICÆ.

Quid verò? objicit hic sibi divus Chrysostomus hom. 17. Nos nonne quotidie offerimus?

Offerimus quidem, ait; sed ejus mortem revocamus in memoriam: et ipsa una est, non nullæ.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

sacrificia, hæretici retorquere conantur in missæ sacrificium, quasi sit, aut inutile; aut Christi morti injuriosum: quasi verò fides, Baptismus, Pœnitentia, et alia salutis nostræ media, per quæ nobis applicatur virtus crucis, sint inutilia, aut virtutis crucis diminutiva. Vide iesià *Ÿ. 14*, et in fine coroll.

Ÿ. 4. Impossibile est enim sanguine... in Græco et Syriaco est activa locutio: sanguinem hircorum, etc. auferre; purgare peccata.

Id est, nec mirum si sacrificia repetant, et in eis fiat nova semper eorumdem peccatorum confessio: *quia impossibile est, si naturam spectes, sanguine vili, crasso et materiali auferri peccatum quod est in animâ.*

Impossibile, ergo debet intelligi eo sensu quo Judæus carnalis intelligebat, per se scilicet et secundum propriam institutionem.

Deus enim hanc virtutem eis non dederat, sicut habet nunc, v. g., aqua baptismalis; sed virtutem tantum habebant significandi.

Hinc Judæus spiritalis, illa sacrificia cum fide Mediatoris offerens, fructum remissionis percipiebat virtute sanguinis Christi in illis præfigurati.

Ÿ. 5. Ideo ingrediens mundum. Syr. quapropter cum introit in mundum.

Ideo, id est, quia vetera sacrificia non poterant expiare peccata, nec erant ad hoc instituta, sed tantum ad cruentum Christi sacrificium præfigurandum;

Hinc Christus ingrediens, id est, in primo post incarnationem suam instanti, *dixit* Deo: *Hostiam* cruentam, *et oblationem* incruentam noluisti, propter se, sed propter me cuius erant figuræ.

Non enim reverà talibus hostiis delectatus est Deus, sed præcipit eas ad significandam hostiam Christi, et ut per eas Iudaicum populum retineret à sacrificiis idolorum.

Nec unquam odoribus illis delectatus est, nisi in fide et devotione offerentium, ait D. Anselmus.

Corpus autem aptisti mihi. Syr. corpore autem induisti,

id est, per incarnationem, corpus mihi dedisti aptum immolationi, corpus scilicet passibile, mortale, sed unitum Verbo divino, et ideo hostiam infiniti valoris Deo dignam.

D. Paulus septuaginta interpretum versionem hic, sicut et alibi, secutus est.

D. Hieronymus juxta Hebræum vertit: *ures autem perfecisti*: alii, *perfecisti mihi*.

Hæ lectiones, quanquam diversæ, eundem tamen sensum habent, scilicet, per incarnationem corpus mihi dedisti, facisque me servum tibi perpetuum.

Aurium perfossio est allusio ad id quod habetur Exodi 21, v. 6, ubi servi qui, septennio exacto, heris suis volentes se mancipabant, aurium perfossione notabantur: idem vide Deuter., 15, v. 17.

Hæc itaque expressio notat perfectam et perpetuam Christi obedientiam usque ad mortem crucis.

v. 6. *Holocaustata*, id est, sacrificia pro peccato, quorum tota hostia in honorem Dei cremabatur.

Et pro peccato, id est, sacrificia pro peccato, quorum una pars hostiæ cremabatur in altari, altera cedebat in usum ministrorum; hinc Osee, 4, 8: *Peccata populi mei comedent*.

Non tibi placuerunt. Syr. non postulasti, id est, per se tibi non placuerunt, sed propter me, cujus erant figuræ, ut supra noluisti, v. 5.

Et præcipuè ab adventu Domini noluit Deus illa sacrificia; quoniam omnia illa erant quasi verba promittentis; et verba promissiva, cum venerit quod promittunt, jam evacuanda, etc.

Sacrificia ergo illa, tanquam verba promissiva ablata sunt, quia exhibita est veritas, id est, sacrificium Christi quod per ea promittebatur, et hæc fuit causa quare Deus illa primò jussit, et post noluit. Ita D. Anselmus.

v. 7. *Tunc*, id est, in hoc primo incarnationis instanti, ubi video hæc tibi non placere, et corpus immolationi aptum à te mihi datum, ut illud in arâ crucis offeram ad abolitionem peccatorum,

Dixi tibi, ô Pater : Ecce venio, id est, ecce cum assumpto corpore me tibi sisto.

Juxta quod *in capite libri*, seu in volumine libri legis, id est, in totâ Scripturâ prænuntiatum est quòd venturus essem in mundum, tuam, ô Deus, voluntatem facturus.

Variè explicatur illud *in capite libri*. Juxta Hebræum est, in volumine libri, quia chartæ volvebantur: fusè hâc de re disserit Estius.

Probabilior explicatio videtur: in totâ Scripturâ prænuntiatum est: vel, summa Scripturarum est ut, etc., seu omnes Scripturæ testantur, etc.

OBSERVATIO MORALIS.

Ex his verbis, *Ecce venio*, disce quis fuerit primus Christi cogitatus, primusque cordis illius motus.

Ingressus mundum dixit... primus Christi voluntatis usus, fuit obedientia et votum per totam vitam obediendi, seu Dei voluntatem in omnibus faciendi:

Egregium sâc è exemplar vitæ, nunquam à nobis non aspiciendum.

Quotidie ergo, mane, vel mediâ nocte Deum statim adora; temetipsum cum Christo, in Christo et per Christum offer Deo dicens: *Ecce venia ut faciam, ô Deus! voluntatem tuam*. Renova votum obedientiæ cum Christo obedientiam vovente.

Ad hoc unum ingressus es in mundum, sicut et Christus, ut facias Dei voluntatem.

Ad hoc unum sanctificatus es, per oblationem Christi, in sinu matris inchoatam, in præsepe confirmatam, in cruce consummatam; ut Dei voluntatem adimpleas, sicut et ipse in omnibus adimplevit, et ut Deo in omnibus, licet arduis, obedias usque ad mortem.

Christe Jesu! à primo vitæ instanti, usque ad mortem crucis obediens, hanc assiduam obedientiam mihi dona; da servo tuo cor docile, cor rectum, cor humile, cujus vita sit in voluntate Dei, vivendo in obedientiâ et ex obedientiâ.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Sanctificationis ergo nostræ origo bona Dei voluntas, quæ sic dilexit mundum, ut Filium unigenitum daret.

Causa meritoria, oblatio voluntaria Christi in arâ crucis pro nobis immolati.

Pro hac ineffabili bonitate Dei gratias age; hanc autem voluntariam oblationem Christi, sanctificationis causam, tu tibi applica per media à Deo destinata.

Ut omnis qui credit in ipsam, non pereat, sed habeat vitam æternam.

Crede, spera; dilige; operare.

Ÿ. 11. Et omnis quidem sacerdos præstò est. Gr. stat.

Hic bene notat D. Thomas in lege duo fuisse solemnia sacrificia, unum anniuum, seu quod fiebat singulis annis, in die expiationis, hocque à summo pontifice offerebatur, de quo haclenus.

Alterum iugè, quod per singulos dies offerebatur mane et vespere, de quo Num. 28, et hoc per omnem, seu per quemlibet sacerdotem in ordine vicis suæ fiebat.

Nunc igitur Apostolus de iugi sacrificio dicit quod de anno supra dixit; scilicet, ex ejus iugi repetitione infert illius ad delenda peccata impotentiam.

Omnis quidem sacerdos, scilicet legalis. Syr. omnis enim summus sacerdos, cui favent quidam græci codices, in quibus habetur ἀρχιερεύς pontifex.

Parùm refert; poterat enim pontifex, si vellet, iugè sacrificium offerre; in omni quippe sacrificio primæ erant ejus partes, cæteri verò erant ejus adjutores.

Præstò est, seu stat quotidie ministrans.

Et easdem hostias, id est, agnum scilicet, bis in die offerens.

Quæ nunquam possunt, ut ex hac iugi repetitione satis indicatur.

Ÿ. 12. Hic autem, id est, Christus autem, unam pro peccatis offerens. Syr. obtulit hostiam.

Id est, postquam unam obtulit pro peccatis hostiam, hacque unicâ oblatione suo redemptoris munere functus est.

Sedet, scilicet gloriosus, in *dexterâ Dei*, sedebitque in æternum.

† 13.^m *De cætero expectans.* Syr. et expectat deinceps usque dum; etc. id est, exspectans in illâ felici sessione donec, virtute Dei, omnes ejus adversarii, velut scabellum, subjiciantur sub pedibus ejus.

† 14. *Unâ enim oblatione.* Syr. perfecit eos qui sanctificantur in ipso in æternum.

Id est; *sedet*, inquam, quietus, non amplius ministraturus; quia hâc unicâ sui ipsius oblatione in cruce factâ, utpote infiniti et plus quam infiniti valoris,

Consummavit, perfecit, sanctitate scilicet et justitiâ.

OBSERVATIONES DOGMATICÆ.

Intellige quantum est ex parte Salvatoris, qui hâc sui oblatione consummatum et perfectum redemptionis dedit pretium; immensum et inexhaustum constituit sanctificationis fontem.

In sempiternum; id est, quo fonte semper inexhausto, et usque ad finem mundi, imò in æternum valituro; sanctificat et Deo consecrat.

Sanctificatos, id est, eos qui quocumque tempore sanctificantur, seu, qui ad Christum accedunt per fidem, per Baptismum, per alia sacramenta et bona opera.

Itaque Christi oblatio id cruce facta, est sanctificationis fons inexhaustus, æternus, quo omnes omnino homines, licet infiniti et in æternum nascerentur, sanctificari et consummari possent.

Fidēs, Baptismus, Pœnitentia, Eucharistia, alia sacramenta; pia et bona opera; sũnt quasi canales à Christo ordinati, quibus quisque fidelis sanctitatem hauriat in hoc sanctificationis fonte: Christus ergo per sacrificium crucis nos sanctificavit quantum est ex parte suâ in actu primo: sanctificat autem in actu secundo et reipsa, per fidem, per Baptismum, Pœnitentiã, et piã opera generale crucis meritum unicuique applicantiã.

Ÿ. 15. *Contestatur autem nos et Spiritus sanctus.* Gr. nobis. Syr. cæterum, testis est nobis Spiritus sanctitatis, id est, veritatis jam allegatæ, undè oblatione consummavit in sempiternum sanctificatos. Testis nobis est Spiritus sanctus, Jerem. 31. Ÿ. 34. supra citati, cap. 8. Ÿ. 8. etc. *Postquam enim dixit.*

Ÿ. 16. *Hoc autem testamentum...* Vide hæc verba explicata, cap. 8. Ÿ. 8, 9, 10, etc.

Ÿ. 17. *Et peccatorum et iniquitatum... non recordabor...* Vide ibidem.

Ÿ. 18. *Ubi autem horum remissio, jam non est oblatio...* Syr. non opus est oblatione quæ fiat pro peccatis.

Id est, ubi peccata verè remissa sunt, jam non est opus novà pro iisdem peccatis oblatione repetendâ.

Hinc bene sequitur non esse reiterandum cruentum Christi sacrificium, sicut in lege repetebantur Mosaica sacrificia.

Hoc tamen non obstat incruenti sacrificii reiterationi, per quod fit nobis applicatio cruenti sacrificii, et per quod fit nobis nova recentium, seu de novo commissorum peccatorum remissio.

Quia enim quotidie peccamus, quotidie per incruentum sacrificium Deum nobis propitium reddimus. Vide Ÿ. 14. et corollarium.

Ÿ. 19. *Habentes itaque, fratres, fiduciam...*

Hic incipit secunda pars hujus epistolæ, quæ à dogmatibus ad mores fit transitus.

Apud Theodoretum est tomus tertius.

Probatà itaque abrogatione legis Mosaicæ, probatà et eminentiâ sacerdotii Christi præ Leviticis sacerdotibus, et oblationis ab ipso factæ præ illorum oblationibus, concludit, per exhortationem ad fideliter perseverandum in professione christianæ religionis.

Habentes itaque fiduciam. Gr. libertatem in, introitum, etc.

Id est, cum habeamus fiduciam, spem magnam, jus ad introeundum in Sancta sanctorum, id est, in cælum.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Caro Christi oblata in cruce, via est quâ Christus pontifex noster ingressus est in cœlum : *Oportuit pati Christum, etc.*, eadem caro pro nobis immolata, mors et passio Christi, via est quâ in cœlum debemus ingredi : *Si compatimur, et conregnabimus.*

Christus pontifex noster in cœlum ingressus, *apparet nunc vultui Dei pro nobis*, cap. 9, v. 23: Carnem, in quâ passus est, pro nobis offert continuè Patri suo, interpellans, omniaque pro nobis obiens pontificis munia : his positus et pro fundamento stabilitis,

v. 22. *Accedamus cum vero corde*, id est, accedamus ad hunc benignum et misericordem Pontificem, corde sincero, cum plenâ et firmissimâ fide.

Aspersi corda. Græcismus est, pro aspersi cordibus.

Alludit ad aspersionem quâ fiebat legalis purgatio, de quâ cap. 9, v. 13.

Aspersi ergo et mundati cordibus, seu secundum animam.

A conscientia malâ, id est, à peccatis, effectu sumpto pro causâ; conscientia enim mala est ob peccata.

Et abluti corpus. Syr. et abluto corpore nostro aquis mundis, scilicet Baptismi, quæ mundant corpus et animam.

Aspersionem et aquam mundam vocat baptismum, ait Theodoretus.

Aliqui hunc versum 22. intelligunt de catechumenis, quos ad Baptismum suscipiendum hortatur Apostolus, versum autem 23. de baptizatis, versum 25. de utrisque.

v. 23. *Teneamus spei nostræ confessionem indeclinabilem.* Syr. et perseveremus in confessione spei nostræ, neque vacillemus.

Spei confessio est fidei professio in Baptismo facta; dicitur *spei*, quia spei æternæ vitæ comitem habet: hanc ergo fidei et spei professionem retineamus inconcussam: non vacillemus in eâ.

Hoc dixit ut nutantes confirmet et à desertione cohibeat; multi enim à fide defecerant malorum metu.

Fidelis enim est qui repromisit, id est, verax et constans est Deus in promissis suis.

Quia spes in Dei promissis fundatur, ut spem Hebræorum vacillantem roboret, eos Dei fidelitatis admonet.

Ÿ. 24. Et consideremus invicem... Gr. alii alios, etc. gradatim ascendit apostolica exhortatio à fide ad spem, à spe ad charitatem.

Itaque in spiritu charitatis; alii aliorum actus observemus, ad excitationem charitatis et ad æmulationem bonorum operum, tam activam quàm passivam, ut quasi zelo sancto accensi, et excitemus et excitemur ad dilectionem et ad pia opera.

Ferrum ferrum acuit, et lapis cum lapide collisus flammam parit. Theodoretus post B. Chrysost.

Ÿ. 25. Non deserentes collectionem nostram... Gr. επι- συναγωγὴν, aggregationem seu congregationem in unum locum.

Per collectionem, Græci, post D. Chrysostomum, intelligunt cætus, seu conventos ecclesiasticos.

Huic sensui favet quod sequitur: *sicut consuetudinis est,...* favet etiam et pronomen, *ἐμαυτῶν*, quod latinus interpres traduxit *nostram*, sed alii significantiùs, *nostram ipsorum*, seu mutuam.

Itaque juxta hunc sensum hortatur Apostolus ut non se subtrahant à cætibus ecclesiasticis, ubi per sacram synaxim et per verbum Dei et preces publicas charitas accenditur.

Plerique Latini per *collectionem* intelligunt ipsam fidelium congregationem seu Ecclesiam; hortaturque Apostolus ut ab Ecclesiâ per apostasiam non deficient.

Huic sensui favet quod sequitur, *Ÿ. 26: voluntariè enim peccantibus,...* quod de apostasiâ à fide intelligi probabilius est.

Uterque sensus connexus est, et unus alteri subordinatus; nam desertio conventuum ecclesiasticorum est quoddam defectionis initium; et qui ab illis sese subducunt, facilè, urgente persecutione, Ecclesiam deserunt; hinc Apostolus utitur verbo utrique convenienti.

Hortatur itaque Apostolus ut hos fidelium cœtus publicos, non negligant, sive ob metum, sive ob desidiam, multò minùs à fide deficient : sicut solent et audent quidam. ✠

Sed consolantes. Syr. sed adhortamini; sed potius vosmetipsos ad invicem adhortamini ad patientiam et perseverantiam, consolantes vos in spe retributionis propinquæ.

Quantò magis videritis appropinquare diem. Syr. diem illum, id est, diem iudicii, diem mortis, diem retributionis æternæ; quasi diceret: *Ecce appropinquat redemptio vestra.*

✠. 26. *Voluntariè enim peccantibus nobis,...* quæ dixit supra de professione retinendâ, de collectione non deserendâ, indicant hîc Apostolum loqui de peccato apostasiæ: *Teneamus spei nostræ confessionem,...* non deseramus collectionem nostram...

Voluntariè enim... id est, nobis enim scienter et voluntariè, scilicet post acceptam notitiam veritatis christianæ;

Nobis, inquam, Hebræis sic peccantibus, id est, deficientibus, seu apostatantibus à christianismo et ad judaismum redeuntibus: loquitur enim Hebræis è quorum est numero.

Jam non relinquitur pro peccatis hostia, id est, in tali statu nulla nobis est spes veniæ; quia nec prodest nobis Christus quem abnegavimus, nec aliter proderit Messias, qui nullus est; nec legis proderunt sacrificia, quæ, ut hactenus probatum est, infirma sunt et justificare non valent, et aliunde abrogata sunt.

NOTANDA AD INTELLIGENTIAM.

Tria in his verbis notanda. Primum, quòd Hebræis loquatur et quidem *fide illuminatis, qui et gustaverunt,* seu experientiâ cognoverunt *bonum Dei verbum,* ut dixit cap. 6, et postea scienter et voluntariè deficient à fide, sicque omni careant excusatione.

Secundum, quòd Apostolus non dicat iis qui peccaverunt, sed *peccantibus,* id est, in peccato sine resipiscentiâ permanentibus, ait Theophylactus.

Tertium, quòd dicat in tali statu, *non relinqui hostiam*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

per suam apostasiam, tria simul gravissima commisit peccata.

Filium Dei, Jesum Christum, abiecit, et pedibus *conculcavit* tanquam vilem et inutilem.

Et sanguinem Testamenti, id est, et sanguinem Christi, in quo fœdus de novo sancitum est, inter Deum et homines.

In quo sanctificatus est, id est, et per quem, seu per cujus meritum in Baptismo à peccatis mundatus est, et gratiâ Dei sanctificatus.

Pollutum duxerit, id est, velut rem profanam ac sordidam contempsit.

Pollutum. Gr. communem. Syr. tanquam cujuslibet hominis, id est, nihil habentem singulare, sed instar cujusvis sanguinis.

Et spiritui gratiæ contumeliâ... Gr. spiritum gratiæ contumeliâ afficiens. Idem Syrus.

Id est, et Spiritum sanctum, gratiæ auctorem, quem summo Dei beneficio receperat, contumeliâ affecit, suæ scilicet vocationis et justificationis donum nullius æstimans pretii.

Hæc Apostolica exaggeratio ad apostasiæ, quidem crimen propriè pertinet; non malè tamen accommodari potest cuilibet peccatori post Baptismum aut Pœnitentiam in grave peccatum voluntariè recidenti, qui suo modo hæc tria committit, *Filium Dei conculcat*...

Rèverà, D. Chrysostomus de quolibet Christiano voluntariè et graviter peccante hæc omnia supradicta interpretatur, cui ait non relinqui hostiam, id est, secundum baptismum, in quo rursus immoletur Christus: hunc versiculum 26, cap. 10, explicans, sicut versiculum 6, cap. 6: ipsum sequuntur Theodoretus, Theophylactus, D. Anselmus, D. Thomàs.

Sed expositio suprâ posita videtur naturalior, textui et scopo Apostoli conformior.

Quia enim, ut in præfatione dictum est, hanc epistolam Apostolus scripsit præcipuè ad Hebræos in fidè confirmandos, et ad eorum à fidè defectionem impediendam, convenienter suam moralitatem dirigit in crimen apostasiæ; à quo deterretur enormitatis illius exaggeratione, tum quia taliter deficient-

tibus Hebræis nec hostia, nec venia; sed terribilis manet ultio Dei.

¶ 30. *Scimus enim* (nos Hebræi, sacris Scripturis instructi), *qui dixit, Mibi vindicta, Deuter. 32, ¶ 35, mibi vindicta competit; et ego rependam in tempore.*

Et iterum, id est, scimus etiam ibidem scriptum esse quia judicabit Dominus populum suum.

Hinc igitur agnoscamus qualis futura sit eorum punitio qui, veritate rejecta, tam graviter in Filium Dei peccant.

¶ 31. *Horrendum est* (talibus scilicet commissis criminibus) *incidere in manus Dei viventis, et ideo peccata viventis, sentientis, dignè et in æternum punientis.*

Homo, quia mortalis, ultionem ultra mortem non potest extendere; Deus autem, quia vivit et in æternum vivit, potest semper et semper in æternum punire.

Ad hæc attendite; et attendentes, à tali lapsu horrete: qui Deum pro se morientem spreverit, Deum viventem pavebit; qui victimam misericordiæ, Christum contempserit, et ipse æterna crit victima justitiæ Dei viventis.

¶ 32. *Rememoramini pristinas dies.* Syr. in memoriam itaque revocate primos illos dies, etc.

D. Apostolus ubi; medicorum more, secuit, et per incisionem dolorem auxit, mitioribus medicamentis dolorem mitigat, ait D. Joannes Chrysostomus, terrorem gehennæ lenit commemoratione propriæ ipsorum fortitudinis.

Rememoramini... id est, in memoriam vobis revocate pristinos conversionis vestræ dies.

In quibus illuminati, fidei lumine per Baptismum, *Magnam certamen,* id est, pro hac fide tuenda, omnis generis adversa forti tolerasti animo: hæc mala specificat in versu sequenti.

¶ 33. *Et in altero quidem.* Gr. hoc quidem, seu partim quidem; *opprobriis,* seu convitiis et contumeliis.

Et tribulationibus, id est, et afflictionibus corporicis.

Spectaculum facti. Gr. in theatrum producti, id est, coram omnibus in theatris publicis ad ludibrium expositi fuistis.

Duo malorum genera in semetipsis tolerarunt Heb.æi. Primò, infamati sunt et quasi rei plectendi, publicè per theatrum traducti et ab omnibus irrisi.

Secundò, bonis suis spoliati sunt et tribulationibus afflicti.

Gravis res est opprobrium, et idonea ad animam subvertendam, ait D. Chrysostomus; sed multò gravior quando coram omnibus quis exprobratur; gravissima quando publicè quis irridetur simul et tribulatur, et à tribulante irridetur.

Hæc autem omnia exprimit Apostolus dicens: *Opprobriis et tribulationibus spectaculum facti.*

In altero autem. Gr. hoc autem, seu parlim verò *taliter conversantium socii.* Gr. communicantes. Syr. et consortes fuistis hominum qui talia pertulerunt, id est, et per compassionem communicastis aliis, hæc malorum genera patientibus, iisque intrepidè succurristis, necessaria suppeditando.

Itaque Heb.æi pro fide et in se realiter passi sunt, et in aliis per charitatem compassi sunt; quod clarius in versu sequenti ordine inverso.

¶ 34. *Nam et vinctis.* Gr. etenim vinculis meis, et ita S. Chrysostomus, δεσμῶν μου; sed Syr. et noster interpres, δεσμῶν legerunt, id est, fidelibus propter fidem incarceratis.

Gravem persecutionem Judæi christiani Jerosolymis passi sunt post mortem D. Stephani, de quâ Act. 11. 19.

Et rapinam bonorum vestrorum. Gr. subsistentium vestrorum, seu substantiarum, id est, bonorum etiam ad subsistentiam necessariorum.

Cum gaudio, quia fide sciebatis vos meliorem habere substantiam, firmam, stabilem et quæ perire non potest, Deum nempe et æterna Dei bona, in quem jus habet qui persecutionem patitur propter justitiam.

¶ 35. *Nolite itaque amittere confidentiam.* Gr. fiduciam, per metonymiam, quâ ponitur actus pro objecto.

Id est, ne perdatis itaque thesauros tot laboribus et præliis acquisitos, et quos confidistis recepturos in cælis, tanquam mercedis retributionem.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Corollarium dogmaticum et pium, seu in hoc Capite 10. ad fidem et ad pietatem maximè notanda, et ad praxim redigenda.

PRIMO.

TOTA lex Mosaica fuit Christi et Evangelii velut umbratilis repræsentatio; annuum, v. g., expiationis sacrificium fuit cruenti crucis sacrificii in peccatorum omnium expiationem futuri, figura; jûge, seu quodidianum sacrificium; in quo unus agnus offerebatur mane, et alius vespere, Num. 28, figurabat Christum agnum Dei immaculatum, ab origine mundi occisum.

Hinc per se Deo non placuerunt hæc carnalia sacrificia, sed ut Christi figuræ, *Y. 5 et 6.*

Hinc, Christo præsentem, Deo non placuerunt, *Y. 5, 6.* Hinc non justificabant offerentem, nisi per fidem in Christum quem figurabant, *Y. 1.*

Hinc Judæi Deum per sua legalia colentes, in Christum aspiciere debebant, sine quo respectu, nec Deo placebant, nec salutem assequerentur: *Nec enim fuit unquam aliud sub celo datum, in quo oporteat nos salvos fieri.*

Christus itaque fons est salutis omnibus omnino hominibus, sive præcesserint, sive subsequuti sunt.

Christus ergo centrum est religionis, in quod confluere et convenire debent omnes veri cultores Dei: extra quod nullus verus Dei cultus.

In eum venturum credere debuerunt Judæi; in eum pro nobis natum et mortuum credere debent omnes unquam futuri.

Sed quàm facilius hæc fides nobis Christum in Evangelio intuentibus, quàm Judæis in umbrâ tantum cernentibus!

Deo itaque æternas age gratias, qui tibi claram dedit, non umbratilem, Christi cognitionem; qui te ad hæc tempora reservavit, in quibus Christus clarè cognitus, palàm adoratus, religio solidè stabilita, salus facilis; si Christo credas, si juxta Christum vivas.

SECUNDÒ.

Christus, qui religionis centrum, est et religionis exemplar; in ipso primo incarnationis suæ momento, religiosæ dedit nobis vitæ et mortis exemplum.

Tunc dixi: Ecce venia, ut faciam, Deus, voluntatem tuam, Y. 7, 9.

Quibus verbis et totam suam vitam Dei voluntati faciendæ consecrans, et mortem juxta Dei voluntatem acceptans, religiosæ nobis dedit et vitæ et mortis exemplar:

Docuit enim nos, et vitam nostram Dei faciendæ voluntati consecrare, et mortem Dei voluntati obediens acceptare.

Habes in commentario, Y. 7, modum te, vitamque tuam Deo, in Christo, cum Christo et per Christum, quotidie mane offerendi.

Hic discere modum quotidie, sive vespere, sive de die, in missâ, sive post missam, in gratiarum actionem, mortem acceptandi ex obedientiâ, illamque in Christo, cum Christo et per Christum offerendi Deo, ad expiationem peccatorum tuorum; ut, illis per Christi sanguinem expiatis, in æternum vivas Deo.

Christus à primo vitæ suæ instanti, usque ad ultimum fuit tuorum peccatorum victima; quid æquius, quàm ut tandem peccatorum tuorum cum illo sis victima, Deoque cum illo ad abolenda peccata tua sacrificeris?

Christe Jesu, peccatorum meorum victima, Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, patere ut ego peccatorum meorum victima sim, mortemque meam sanctissimæ morti tuæ jungam; da ut in spiritu tuo, in spirito charitatis et obedientiæ moriens, me, peccatorem, tecum, Agno immaculato, per Spiritum sanctum Deo offeram in peccatorum meorum expiationem.

Per passionem et mortem Christi Filii tui, ô Deus magne, Deus sancte, Deus misericors! miserere meî: miserere meî, reum me fateor; mortem merui, mortem accepto; mortem

meam sanctissimam: Christi morti unitam offero tibi in peccatorum meorum luitionem.

Per Christum, pro me morientem, parce mihi, pro peccatis meis, cum Christo libenter morienti.

TERTIO.

Oblatio Christi voluntaria in sinu matris, à primo vitæ instanti inchoata, in præsepi statim à nativitate confirmata, in cruce tandem consummata, fuit sacrificium infiniti, et plusquam infiniti valoris et meriti, ob dignitatem divinam offerentis et oblatis, et ob charitatem divinam quâ semetipsum Christus obtulit, cap. 9. v. 14.

Hoc ergo unico sacrificio cruento omnia peccata Christus *exhaustit*, cap. 9. v. 28; omnes, quocumque tempore, præsentis, præteriti, futuro sanctificatos aut sanctificandos, sanctitate et justitiâ *consummavit*. Vide v. 14. hujus capituli.

Hinc ne cum hæreticis inferas: Ergo inutile sacrificium missæ; hoc, inquam, ne inferas,

Quia Christus per cruentam sui corporis immolationem ita nobis peccatorum remissionem et Dei gratiam meruit, ut per incruentam ejusdem corporis immolationem, et realem manducationem, hæc nobis applicari et conferri voluerit. Vide dicta v. 3. et v. 14.

Hic addo, quòd sicut in omni sacrificio, holocaustum excipio, duæ partes erant, scilicet immolatio victimæ, et communio, sen participatio, quam offerens et is pro quo offerebatur habebant cum victimâ;

Sic et in Christi sacrificio, sacrificium crucis est immolatio Christi; Eucharistia est istius sacrificii communio, participatio: per eam enim communicatur victimæ crucis usque ad consummationem sæculi.

Idem itaque sacrificium, eadem victimâ duobus modis oblata, et quâ Christus perficit in uno quod inchoavit in altero.

In cruce Christus salutem nostram inchoavit, nobis per sanguinem suum meruit gratiam et justitiam; in altari, Chris-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

beneficiis agamus, ut ab eo nova beneficia impetremus, ut illum continuè et infinitè honoremus.

Hinc bene vocatum est religionis sacrificium, per quod omnis exercetur religionis actus.

Vide in fine capitis noni modum hos actus exercendi in Christo, cum Christo, per Christum.

ANALYSIS CAPITIS UNDECIMI.

UT Hebræos Apostolus, juxta scopum suum, in fide Christi corroboret eosque ad omnia fortiter ferenda, propter fidem servandam, animet,

¶. 1. Declarat quid sit fides;

¶. 2. Asserit omnes antiquos fidem habuisse, et ob eam in Scripturis laudatos fuisse.

¶. 3. Ipsis Hebræis et omnibus fidelibus insinuat tantam fidei necessitatem, ut sine ipsâ nec prima Scripturæ verba, « In principio Deus fecit cœlum et terram, » possimus intelligere.

¶. 4. Incipiens ab Abel, et usque ad prophetas descendens, ostendit omnes sanctos per fidem mira gessisse, et ob fidem horrenda fortiter passos esse.

¶. 33 et sequentibus, mirâ brevitate et eloquentiâ, sanctorum gesta et passiones exprimit.

¶. Tandem, ¶. 39 et 40 notat Apostolus quod licet hi omnes tanta fecerint et passi fuerint, promissam tamen mercedem non sunt, sine nobis Christianis, nisi per spem, consecuti.

Diutius fuit illis expectanda : adest verò nobis; nunc enim patet aditus cœlorum : nos ergo pudeat, si fuerimus pusillanimes.

CAPUT UNDECIMUM.

Textus.

1. **E**st autem fides sperandarum substantiarum rerum, argumentum non apparentium.

2. In hac enim testimonium consecuti sunt senes.

3. Fide intelligimus aptata esse sæcula verbo Dei; ut ex invisibilibus visibilia fierent.

4. Fide plurimam hostiam Abel, quam Cain oblitit Deo, per quam testimonium consecutus est esse justus, testimonium perhibente muneribus ejus Deo; et per illam defunctus adhuc loquitur.

5. Fide Henoch translatus est, ne videret mortem, et non inveniebatur, quia transtulit illum Deus: ante translationem enim testimonium habuit placuisse Deo.

6. Sine fide autem impossibile est placere Deo. Cre-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books' Full Membership provides unlimited access to more than 28,000 volumes of Christian literature for \$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

dere enim oportet accedentem ad Deum quia est, et inquirentibus se remunerator sit.

7. Fide Noe, responso accepto de iis quæ adhuc non videbantur, metuens aptavit arcam in salutem domus suæ, per quam damnavit mundum; et justitiæ quæ per fidem est, hæres est institutus.

8. Fide qui vocatur Abraham obedivit in locum exire, quem accepturus erat in hæreditatem: et exiit nesciens quò iret.

9. Fide demoratus est in terrâ repromissionis, tanquam in alienâ, in casulis habitando, cum Isaac et Jacob cohæredibus repromissionis ejusdem.

10. Expectabat enim fundamenta habentem civitatem: cujus artifex et conditor Deus.

11. Fide et ipsa Sara sterilis virtutem in conceptionem seminis accepit, etiam præter tempus ætatis: quoniam fidelem, credidit esse eum qui repromiserat.

12. Propter quod et ab uno orti sunt (et hoc emortuo) tanquam sidera cæli in multitudinem, et sicut arena quæ est ad oram maris innumerabilis.

13. Juxta fidem defuncti sunt omnes isti, non ac-

verè colat illique placeat, ante omnia credere debet quòd Deus sit, rerumque nostrarum curam agat, et quòd obedientibus sibi futurus sit remunerator. Hoc ergo credidit Henoc, qui Deo placuit; fidei ergo debet quòd à Deo translatus est, et cum Deo vivit.

Noe, divino monitus oraculo de futuro diluvio, nunquam viso, et cujus nulla tunc erat apparentia, credidit Deo;

¶ Fidei metu, metu ex fide concepto, condidit arcam, ad suam suæque familiæ salutem:

Et per hanc fidem suam, aliorum incredulitatem damnavit,

Et ipse veræ justitiæ, quæ ex fide est, factus est possessor et hæres.

Patriarcha noster, qui, cum prius Abram vocaretur, à Deo vocatus est Abraham; ille, inquam, per fidem obedivit Deo dicenti: Exi de terrâ tuâ; obediens, exivit et venit in terram quam in filiis suis possessurus erat, tanquam hæreditatem: exivit autem nesciens quò cundum, et quo tandem loco sibi consistendum.

Eâdem fide habitavit in terrâ illâ, toties sibi promissâ, tanquam in alienâ, in tentoriis habitans more viatorum, sicut Isaac et Jacob, ejusdem hæreditatis promissæ consortes; in tentoriis habitaverunt; ut peregrini.

Nimirum expectabat stabilem ac perpetuam civitatem, cœlestem Jerusalem, à quâ nunquam foret depellendus, et in quâ summa felicitas, utpote cujus auctor ac conditor est Deus.

¶ Sic et Sara, cum esset sterilis, et ætatem generationi convenientem prætergressa esset, per fidem accepit virtutem producendi filium, quia Deum qui promisérat, in suis promissis veracem esse credidit.

Propter quam fidem, ab uno Abrahamo, et quidem quoad generandi facultatem emortuo, orti sunt posterii innumera-biles, sicut stellæ cœli, et sicut arena quæ est in littore maris.

In fide perseverantes mortui sunt hi patriarchæ nostri,

ceptis repromissionibus, sed à longè eas aspicientes, et salutantes, et confitentes quia peregrini et hospites sunt super terram.

14. Qui enim hæc dicunt, significant se patriam inquirere.

15. Et siquidem ipsius meminissent de quâ exierunt; habebant utique tempus revertendi:

16. Nunc autem meliorem appetunt, id est, cœlestem. Ideo non confunditur Deus vocari Deus eorum: paravit enim illis civitatem.

17. Fide obtulit Abraham Isaac, cum tentaretur, et unigenitum offerebat, qui susceperat repromissiones:

18. Ad quem dictum est: Quia in Isaac vocabitur tibi semen:

19. Arbitrans quia et à mortuis suscitare potens est Deus: unde eum et in parabolam accepit.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

20. Fide et de futuris benedixit Isaac Jacob et Esau.
21. Fide Jacob moriens, singulos filiorum Joseph benedixit, et adoravit, fastigium virgæ ejus.
22. Fide Joseph moriens, de profectioe filiorum Israel memoratus est, et de ossibus suis mandavit.
23. Fide Moyses natus, occultatus est mensibus tribus à parentibus suis, eò quòd vidissent elegantem infantem, et non timuerunt regis edictum.
24. Fide Moyses grandis factus, negavit se esse filium filia Pharaonis,
25. Magis eligens affligi cum populo Dei, quàm temporalis peccati habere jucunditatem,
26. Majores divitias æstimans thesauro Ægyptiorum, improperium Christi: aspiciebat enim in remunerationem.
27. Fide reliquit Ægyptum, non veritus animositalem regis: invisibilem enim tanquam videns sustinuit.
28. Fide celebravit Pascha, et sanguinis effusionem, ne qui vastabat primitiva, tangeret eos.
29. Fide transierunt mare Rubrum, tanquam per aridam terram; quod experti Ægyptii, devorati sunt.

Per fidem Isaac sic benedixit filiis suis, ut benedicendo promitteret bona futura quæ non videbat; sic autem ea, Deo dirigente, largitus est illis, ut potiora assignârit juniori, et Jacobum prætulerit Esau primogenito.

Eâdem fide Jacob morti proximus, et futuri non ignarus, sic utrumque filiorum Joseph benedixit, ut juniorem Ephraim prætulerit Manasse majori: at longiùs aspiciens oculo fidei, in virgâ regiâ Joseph, filii sui, Christum regem adoravit.

Simili fide Joseph credens Dei promissioni patribus suis factæ, in morte meminit de exitu filiorum Israel ex Ægypto; et, de illo certus, mandavit de ossibus suis in terram promissam transferendis.

Eâdem fide inspirati parentes Moysis recens nati, et grandè quid ex ipsâ puelli elegantiâ ominati, occultaverunt illum per tres menses, nec regis edictum de necândis infantibus masculis timuerunt.

Eâdem fide Moyses ipse, cum à filiâ Pharaonis adoptatus esset, ubi vir factus est, respuit hunc regiæ cognationis honorem,

Malens Hebræum se palàm profiteri, et cum populò Dei malis affligi, quàm in aulâ regiâ transitoriis frui deliciis cum peccato, vel cum peccati periculo.

Improperium Christi, quem fide videbat multa passurum; feliciores reputans divitias, quàm omnes Ægyptiorum opes; oculo quippe fidei aspiciebat in beatitudinis æternæ remunerationem.

Eâdem fide cum universo populo discessit ex Ægypto, nec regis visibilis furorem reformidavit, quia Deum invisibilem quasi intuebatur, et ita præsentem habebat animo, ac si videret oculis.

Sic et fide Pascha celebravit; et paschalis Agni sanguine superliminaria et postes domûs aspersit, ne Angelus primogenita vastans, quemquam suorum tangeret.

Fide omnes Israelitæ ingressi sunt in mare, et illæsi per illud transierunt, quasi per siccam: quod ausi infideles Ægyptii, in aquis sunt absorpti.

30. Fide muri Jericho corruerunt, circuitu dierum septem.

31. Fide Rahab meretrix non periit cum incredulis, excipiens exploratores cum pace.

32. Et quid adhuc dicam? Deficiet enim me tempus enarrantem de Gedeon, Barac, Samson, Jephthe, David, Samuel et prophetis:

33. Qui per fidem vicerunt regna, operati sunt justitiam, adepti sunt repromissiones, obturaverunt ora leonum,

34. Extinxerunt impetum ignis, effugerunt aciem gladii, convaluerunt de infirmitate, fortes facti sunt in bello, castra verterunt exterorum,

35. Acceperunt mulieres de resurrectione mortuos suos. Alii autem distenti sunt, non suscipientes redemptionem, ut meliorem invenirent resurrectionem.

36. Alii verò ludibria et verbera experti, insuper et vincula et carceres:

37. Lapidati sunt, secti sunt, tentati sunt, in occasione gladii mortui sunt: circuierunt in pelotis, in pellibus caprinis, egentes, angustiati, afflicti:

38. Quibus dignus non erat mundus: in solitudinibus errantes, in montibus, et speluncis, et in cavernis terræ.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

39. Et hi omnes testimonio fidei probati, non acceperunt repromissionem;

40. Deo pro nobis melius aliquid providente, ut non sine nobis consummarentur.

--Et hi omnes, licet ob tam præclarè gesta et tam horrenda ob fidem tolerata divino testimonio sint in Scripturis approbati, tunc lamen' temporis non receperunt promissam pietatis suæ mercedem :

Deo, per singularem in nos bonitatem, ita providente, ut hi antiquiores sancti, non ante tempora nostra Deo fruerentur in cælis, et non sine nobis consummatam in resurrectione mortuorum gloriam consequerentur.

Commentarius in Cap. II. 101

Ÿ. 1. **E**ST autem fides sperandarum substantia...

Syr. est autem fides, certitudo de iis quæ sunt in spe, ac si jam existerent actu, et revelatio earum quæ non videntur.

Est etiam rerum timendarum, v. g., inferni; sed de sperandis tantum loquitur Apostolus, quia per illarum existentiam et aspectum vult Hebræos ad perseverantiam animare.

Substantia. Gr. ὑπόστασις, subsistentia, id est, fides facit ut bona futura quæ nondum existunt, subsistant in intellectu, eaque tam certa habeamus ac si de facto jam existerent.

Argumentum. Gr. ἐλεγχος, ostensio, demonstratio, manifestatio non apparentium, id est, earum etiam rerum quæ non sunt conspicuæ sensibus: quædam enim res conspicuæ creduntur, v. g., mors.

Sed propter rationem jam dictam, loquitur Apostolus præcipuè de bonis quæ speramus et quæ non sunt conspicua, et quæ oculo fidei quasi cernimus velut præsentia. Hæc autem fidei demonstratio non est in rebus ipsis, sed in Deo attestante; evidens enim est certum esse quod Deus revelat.

Fides itaque est quasi oculus, vel quasi dioptra quâ res remotissimæ et aliis non apparentes, quasi proximæ videntur.

Hâc dioptrâ sancti martyres et confessores æternæ vitæ bona conspicientes, contempsere vitæ præsentis comoda, tormentaque fortiter sustinuere.

Hæc est ergo veræ et vitæ fidei descriptio, non frigidæ et dormientis, ut non dicam, mortuæ, plerorumque hominum, in quibus *fascinatio nugacitatis obscurat bona.*

Ÿ. 2. *In hæc enim, puto hoc enim respicere versiculum capituli præcedentis: Justus autem meus ex fide vivit. Vide paraphrasim.*

Per hanc ergo fidem, *senes*, id est, antiqui patres qui ante legem et in lege fuerunt illustres.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

pluris et majoris pretii, scilicet gregis sui primogenita et adipēs eorum, Gen. 4, v. 4.

Quam Cain, qui fructus terræ, sed non meliores obtulit.

Per quam, seu fidem, seu hostiam; vel utrumque, seu per quam hostiam fide majori oblata.

Testimonium justitiæ meruit in Scripturis, seu, ut ait Syrus, propterea exstat de illo testimonium quod justus fuerit.

Testimonium perhibente. Gr. testante in muneribus ejus Deo. Syr. atque testimonium perhibuit de oblatione ejus Deus.

Respexit enim Dominus ad Abel. Gen. 4. v. 24.

Respexit. Theodotion vertit: Inflamavit, ignivit super munera ejus. Flammâ ergo cœlesti Abelis hostiam Deus consumpsit, hocque signo ostendit eam sibi gratam.

Et per illam defunctus adhuc loquitur. Syr. et ideo etiam mortuus loquitur.

Quod duobus modis verum: statim post mortem sanguis ejus locutus est: *Vox sanguinis tui clamat ad me*. Gen. 4. Nunc autem Abel per fidem suam loquitur re et exemplo, ob quod in omnium ore versatur.

Hinc docemur sanctos post mortem vivere et loqui: vivunt et loquuntur Deo per merita sua, hominibus per exempla.

v. 5. *Fide Henoch translatus est*. Syr. per fidem translatus est Henoch, et mortem non gustavit, neque inventus est, quia transtulit eum Deus.

Quod per fidem translatus sit Henoch probat Apostolus.

Ante translationem enim testimonium habuit,... id est, Scriptura testatur quod ante translationem placuit Deo; dicit enim Genes. 5. 24.: *Ambulavit cum Deo*, id est, Deo vacavit, Deo paruit, illi semper præsentem adhæsit: hoc autem fieri non potest sine fide.

v. 6. *Sine fide autem impossibile est placere Deo*. Syr. Atqui sine fide nemo potest placere Deo. Probatur minor.

Credere enim oportet accedentem ad Deum,... id est, etenim ut quis Deum colat illique placeat, ante omnia credere oportet, primò, quod Deus sit, rerumque humanarum curam

gerens. Secundò, quòd obedientibus sit futurus remunerator.

Primum, sine fide non potest, secundùm sine spe.

Duo itaque sunt hìc notanda justæ et patientis animæ so-
lamina et quasi fulcra. Primum, *Deus est*; secundum, *Deus*
est justus, et consequenter *remunerator*; ergo bene operantibus
reddet mercedem: non hìc plerumquè reddìt; ergo in futurâ
vitâ reddet.

Ÿ. 7. Fidè Noe responso accepto... Gr. fide divinitus mo-
nitus Noe de nondum visis, id est, per fidem Noe de cælo
monitus de futuro diluvio, quod non modò nondum videbatur,
sed nec unquam visum fuerat et cujus nulla erât apparentia.

Metuens. Syr. meluit, id est, et metu ex fide concepto,

Aplavit. Syr. et condidit sibi arcam ad salutem filiorum suæ
familie.

Per quam, scilicet arcam, alii per quam fidem: perinde
est.

Damnavit. Syr. reum peregit mundum: qui scilicet non
credidit.

Cùm enim Noe arcam construebat, illius arcæ causam om-
nibus dicebat; at illi nec crediderunt, nec resipuerunt: hinc
fides Noe fuit incredulitatis aliorum damnatio.

Simile quid accidit quòtidiè: sicut arcam salutis ædificans
Noe non credebatur, sed irridebatur; sic et hodie fideles,
saluti bonis operibus vacantes, ab aliis iridentur: hoc expec-
tandum quidem; at hoc ipsum erit condemnatio mundi non
credentis, salutemque suam negligentis.

Et justitiæ quæ per fidem,... id est, et veræ justitiæ, quæ
ex fide est, factus est possessor: hujus enim fidei actibus
justitia et sanctitas ejus aueta est: hinc Genes. 6. *Noe vir*
justus atque perfectus, etc.

Alii in nomine hæres fundati, sic explicant:

Et sanctitatis patrum suorum, Henoeh, Enos, Seth, etc.,
quæ per fidem acquiritur et augetur, suâ fide factus est hæres;
seu remansit hæres, cæteris omnibus in aquis diluvii sub-
mersis.

Juxta hunc sensum S. Anselmus dixit: Idcirco factum est

diluvium, ut finis imponeretur vitiis, et justitia quam Abel, Henoch et sancti tenuerant, permaneret; et hujus hæres factus est beatus Noë.

¶ 8. *Fide qui vocatur Abraham...* Gr. fidē vocatus Abraham, obedivit. Syr. per fidem Abraham, cū vocatus est, dicto audiens fuit.

Juxta nostrum interpretem hic sensus est: is, qui cū prius vocaretur Abram, id est, pater excelsus, à Deo vocatus est *Abraham*, id est, pater multarum Gentium;

Ille, inquam, per fidem *obedivit* Deo, ipsum primò ex Chaldæâ; scilicet ex Ur Chaldæorum, patriâ suâ; secundo ex Mesopotamiâ; seu ex Haran, evocanti in terram Chanaan, quam ipse in posteris suis erat possessurus tanquam hæreditatem.

Et exiit nesciens quò iret, in quam partem terræ Chanaan, quæ ampia erat; vel nesciens quæ et qualis esset illa terra Chanaan.

¶ 9. *Fide demoratus est in terrâ promissionis.* Syr. per fidem fuit inquilinus in terrâ illâ quæ fuerat ei promissa, tanquam in externâ.

Id est, per fidem habitavit in terrâ illâ sibi, seu suo semini promissâ, tanquam in alienâ; non ut civis, sed ut peregrinus, nec domum nec agrôs in eâ possedit.

In casulis habitando. Syr. et in tentoriis habitavit. Gr. in tabernaculis habitans; scilicet mōre viatorum et peregrinorum; qui domos in alienâ terrâ non ædificant.

Cum Isaac et Jacob, id est, non solus Abraham, ita demoratus est ibi, sed similiter *Isaac et Jacob*, quibus illa quoque terra promissa erat in hæreditatem.

Habitaverunt etiam in tentoriis, tum vivente adhuc Abrahamo, mortuus est enim cū Jacob esset quindecim annorum; tum post mortem Abrahami, successivè scilicet, alius post alium, ut peregrini habitaverunt ibi.

His verbis laudatur Isaaci et Jacobi fides.

¶ 10. *Expectabat enim fundamenta...* Gr. illam fundamenta, etc.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Non acceptis repromissionibus. Syr. nec acceperunt sibi promissum, tum de terrâ Chanaan, quam non possederunt ipsi, sed eorum posterî post quadringentos annos sub Josue; tum de regno cœlesti quod non sunt adepti, nisi post mortem Christi.

Sed à longè eas aspicientes et salutantes. Gr. aspicientes, et persuasi, et salutantes, id est, à longè oculo fidei aspicientes, et per fidem persuasi se tandem eas possessuros, et præ gaudio eas salutantes, sicut navigantes terram à longè salutant: ita hi patres per fidem obscure patriam cœlestem videntes, eam crebrò salutabant, ad eam anhelantes.

Et confitentes... hinc tam sæpè peregrinos se dicebant. Gènes. 23. 4; et 47. 9.

Ÿ. 14. *Qui enim hæc dicunt.* Gr. nam hujusmodi dicentes, ostendunt palam quòd patriam inquirent.

Id est, qui se peregrinos dicunt, patriam desiderant, seu affectu inquirent.

Ÿ. 15. *Et siquidem ipsius meminissent...* Syr. quòd si civitatem illam, ex quâ prodierunt, quæsivissent,

Habebant tempus ut iterum revertentes eam adirent.

Nec enim Chaldæa longè distabat à Chananæa, circiter quinquaginta leucis.

Ÿ. 16. *Nunc autem meliorem,* id est, fatendum igitur quòd meliorem desiderant patriam, cœlestem scilicet, non terrenam.

Ideo non confunditur vocari... Gr. ideo non erubescit eos Deus, Deus invocari eorum... Syr. propterea non erubescit Deus vocari Deus illorum.

Id est, ob quam illorum fidem, per quam cor et animus eorum in cœlo fixa semper erant, solique Deo vacabant, Deus non erubescit, imò gaudet vocari Deus Abraham, Isaac et Jacob.

Hæc verba indicant manifestè quòd superiora (*juxta fidem defuncti sunt omnes isti*) ad Abraham, Isaac et Jacob restringenda sint; cæterorum enim Deus nullibi vocatur.

Paravit enim illis civitatem, id est, hinc illis, tanquam

præcipuis amicis suis, et omnium fidelium Patriarchis, *paravit illis civitatem*, Jerusalem cœlestem, de quâ *ŷ. 10* dictum est, *cujus artifex et conditor Deus*, et in quâ regnant unâ cum Deo: *nullique ab oriente et occidente recumbent cum Abraham, Isaac et Jacob.* Matth. 8. *ŷ. 11.*

Civitas hæc Deus ipse: ô felix commutatio! pro domo terrestri, sinum Dei inhabitare! per totam æternitatem Deo, Deique deliciis frui!

ŷ. 17. Fide obtulit Abraham Isaac, id est, per fidem Abraham obtulit Isaac, effectu imponens eum alligatum super altare; animo paratus enim erat immolare.

Cùm tentaretur à Deo, non ut Deus ejus obedientiam nosset, sed ut eam omnibus notam faceret et imitandam proponeret.

Et unigenitum offerebat... id est; obtulit, inquam, Isaac, illum unigenitum, per quem complendæ erant promissiones quas de innumerâ prole susceperat.

ŷ. 18. Ad quem dictum est. Syr: siquidem dictum illi fuerat, etc. id est, *ad quem Abraham dictum* erat à Deo, *in Isaac, etc.* per filium tuum Isaac erit tibi posteritas multiplicanda sicut stellæ cœli et arena maris.

Cui divinæ promissioni contrarius videbatur Dei jussus de mactando Isaaco, et ob quam contrarietatem poterat Abraham aliquâ dubitatione percuti: sed invictâ fide credidit, obediit, obtulit, seu ad illum sacrificandum sese accinxit.

ŷ. 19. Arbitrans quia et à mortuis... id est, animo reputans et firmiter credens quòd Deus filium suum mactatum posset à mortuis suscitare, et per eum sua promissa complere.

Deus promiserat Isaaci posteritatem fore arenæ maris similem: idem Deus jubet Isaacum immolari; à duabus contrariis cogitationibus tunc obsessus erat Abraham; et præterea naturam habebat quovis lictore sæviùs eum excruciantem: at hæc omnia fide superavit et hostiam obtulit, credens etiam occisum filium posse reviviscere, si Deus velit. Ex Theodoro.

Unde eum et in parabolam accepit, id est, hujus tantæ

fidei merito Abraham Isaacum vivum accepit in magni typum mysterii, scilicet in typum et figuram Christi morituri et resurrecturi: ita cap. 9; v. 9 explicata est *parabola*.

Alii volunt in imaginem resurrectionis à mortuis; alii, ut esset proverbium et exemplum admirabilis obedientiæ.

Primus sensus naturalior videtur.

OBSERVATIO LITTÉRALIS ET MORALIS.

Isaac, unigenitus Abrahæ, lignum ferens, ligatus, lignis superpositus, mori paratus, fuit typus Christi, unigeniti filii Dei, crucem ferentis, cruci affixi, ac denique immolati: in hoc enim veritas figuram superavit, quòd reverà Christus fuit immolatus.

Isaac à morte liber, vivus Abrahæ redditus, Christi, post immolationem à morte resurrecturi, figura fuit; et ut talem illum à Deo recepit Abraham.

In hoc sacrificio quid magis mirabor, an fidem Abrahæ, an obedientiam Isaac?

Hic juvenis validus, utpote annorum circiter viginti quinque, patri seni, ideoque minùs robusto, facilè poterat resistere; at ubi voluntatem Dei novit, tanquam agnus se ligari sinit, sese ligno superponit, collumque patri præbet præcidendum.

Quanta et quàm mirabilis obedientia!

Abraham verò videt in Isaaci morte annihilari promissiones sibi toties factas; at fidei lumine penetrat Dei potentiam, et licèt resurrectionem nullam viderit, seit Deum omnipotentem; hoc credens et de Dei promissis nullatenus dubitans, brachium erigit filio caput amputaturus.

Quanta et quàm invicta fides!

- Da mihi, ô Deus, Abrahæ fidem, dona et Isaaci obedientiam.

v. 20. *Fide et de futuris benedixit Isaac...* id est, eàdem fide animatus Isaac, filiis suis bona futura, benedicendo pollicitus est; at, Deo dirigente, sic ea largitus est, ut Jacobum

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Circa quam notandum quòd ubi septuaginta interpretes, quos secutus est D. Paulus, ex Hebræo verterunt: *Adoravit fastigium*, seu summitalem *virgæ ejus*; D. Hieronymus ex eodem Hebræo vertit: *Et adoravit ad lectuli caput*.

Hujus autem diversitatis ratio est quòd idem nomen hebræum, mutatis punctis, significat modò lectum, modò virgam; *matte virga*, *mitta lectus*.

Juxta D. Hieronymum sensus est, adoravit Israel Deum conversus ad lectuli caput.

Fortè quia spectabat versùs orientem, ad quem olim se vertebant adoraturi Deum.

Datur et alia explicatio in Græco hodierno fundata. Gr. adoravit super summitatem virgæ suæ. Syr. et adoravit super fastigium virgæ ejus, id est, inquiunt, Jacob adoravit Deum, innixus baculo suo,

Α'υτου, variato spiritu significat et *suæ* et *ejus*.

Jacob, inquiunt, preces facturus surrexit è lecto, Deumque super baculum suum innixus adoravit.

Genes. 49, v. 32, dicitur quòd pedes suos retulerit in lectum: surrexerat ergo, aut saltem in lectulo consederat, inquiunt.

Et hoc totum potest stare, ait D. Thomas, quia ipse erat senex, et ideo portabat virgam, vel recepit sceptrum Joseph, etc., et adoravit Deum super *fastigium virgæ ejus*; ex consideratione potestatis Christi quam potestas Joseph præfigurabat.

v. 22. *Fide Joseph moriens*. Gr. finiens, de egressione, etc., id est, Joseph vitam finiens, credidit promissioni divinæ, patribus suis factæ, et post centum quadraginta quatuor annos à morte suâ complendæ, et in hâc fide meminit de exitu filiorum Israel.

Et de ossibus suis mandavit, id est, et de hoc exitu certus, adjuravit fratres suos ut ossa sua secum transferrent in terram promissam.

v. 23. *Fide Moyses natus...* Syr. per fidem parentes Moysis, etc., id est, parentes Moysis fide instructi, seu, ut ait

Josephus, lib. 2. Antiq. Judaic. cap. 5. divino instructi oraculo ex ipsis oriturum qui populum suum liberaret, tribus mensibus eum natum occultârunt.

Eò quòd vidissent elegantem... id est, videntes quòd infans mirum in modum pulcher esset, non dubitârunt quin is esset per quem liberandus esset Israel.

Et non timuerunt... hâcque fide animati, non timuerunt regis edictum, quo jubebatur ut Judæi parentes filios suos exhiberent interficiendos. Exod. 1. *Ÿ.* 22.

Ÿ. 24. Fide Moyses grandis factus. Syr. cùm in virum evassisset ætate quadraginta annorum. Act. 7. 23.

Negavit se esse... Gr. negavit dici filius. Syr. renuit vocari, id est, sprevit honorem quem habebat dici filium.

Filiæ Pharaonis, Thermutidis; sic eam vocat Josephus. Thermut erat unica et hæres Pharaonis, prole carens, et adoptaverat Moysem; vel, secundùm Philonem, finxerat se gravidam, Moysemque peperisse.

Ÿ. 25. Magis eligens affligi. Gr. malis affligi. Syr. et elegit sibi in afflictione cum populo Dei esse, id est, Hebræus dici, et cum Hebræis affligi;

Quàm temporalis peccati habere jucunditatem. Gr. quàm temporarium habere peccati emolumentum. Syr. potiùs quàm ad modicum tempus jucunditate frui in peccato;

Id est, potiùs quàm in aulâ regiâ frui brevì transitoriis deliciis, quæ vix sunt unquam sine peccato, et quæ Moysi fuissent peccatum, tum quia Hebræos deseruisset quibus liberandis se destinatum noverat, tum quia crudelia Pharaonis edicta, Dei voluntati contraria, observâset, quod in se quidem grande peccatum est; sed quod in Moyse, fide instructo, fuisset gravissimum.

Ÿ. 26. Majores divitias æstimans thesauro Ægyptiorum. Gr. illis in Ægypto thesauris. Syr. et existimavit longè potiores esse divitias opprobrii Christi, quàm thesaurum Ægyptiorum;

Id est, opprobrium Christi prætulit Ægyptiorum divitiis quibus in aulâ potiri potuisset.

Spiritu prophético novit Moyses Christum opprobria multa pro mundi redemptione passurum; et ut Christo patienti similior esset, maluit cum Hebræis pati et opprobriis affici, quàm honoribus, opibus et deliciis abundare.

Aspiciebat enim, scilicet oculo fidei, in remunerationem beatitudinis æternæ.

Mirâ fides ante Christum, opes; delicias, regnum, etc., spernere! quod Moyses, ut Christi præcursor, fecit; hoc faciamus ut Christi imitatores et discipuli.

Aspice cælum, et terram contemnes; cogita felicitatem æternam, et temporalem aspernaberis.

Aspiciebat in remunerationem: ita in adversis intuerè patientiæ mercedem, et libenter feres.

Sic amara potio sumitur libenter, non propter se, sed habendo oculum ad sanitatem futuram, ait Lyranus.

¶. 27. *Fide reliquit Ægyptum...*

Non agitur hic de fugâ Moysis in terram Madian: tunc enim fugit ex timore regis: hic autem dicitur quòd *non sit veritus...*

Agitur itaque de exitu cum omni populo, et sensus est:

Fide quâ credidit oraculo rubi et aliis, ausus est populum educere ex Ægypto, nec reformidavit iram regis visibilis:

Invisibilem enim... quia Deum invisibilem ita præsentem habebat animo, ac si reverà eum conspiceret oculis. Syr. sed spem habuit perinde ac si videret Deum invisibilem.

Quid non faceret Dei nos intuentis præsentia, si fidem haberemus?

¶. 28. *Fide celebravit Pascha...* id est, fide Pascha celebravit, et agni sanguiné superliminaria domûs et postes aspexit.

Sine fide enim quomodo credidisset mortem ovis sanguine prohiberi? sed per typum prævidebat veritatem et mortis Dominicæ cogitabat potentiam. Theodoretus.

Ne qui vastabat... Gr. ne ille perimens primogenita, etc. Syr. ne accederet ad eos qui destruebat primogenita. Vide historiam, Exod. 12.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books' Full Membership provides unlimited access to more than 28,000 volumes of Christian literature for \$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Operati sunt justitiam; id est, non solum honestam et justam vitam agentes, sed et jus suum cuique tribuentes, ut justiiudices, et rectores populi Dei.

Adepti sunt repromissiones, id est, bona cœlitus promissa, v. g., Josue et Caleb terram promissam.

Obturaverunt ora leonum. Samson; David, Daniel.

Ÿ. 34. *Extinxerunt impetum ignis*. Gr. vim ignis; v. g., tres pueri.

Effugerunt aciem. Gr. ora gladii, v. g., Elias Jesabelis gladium, David gladium Saulis; etc.

Convaluerunt de infirmitate, v. g., Ezechias, Tobias, Job.

Fortes facti sunt in bello, castra verterunt exterorum. Hoc ad reges et belli duces pertinet.

Ÿ. 35. *Acceperunt mulieres de resurrectione...* et redderunt mulieribus filios ipsarum ex resurrectione mortuorum: ut Sarephitana vidua et Sunamitis, quarum illa ab Eliâ, hæc ab Elisæo filium suum mortuum recepit vivum.

Alii autem distenti sunt. Gr. tympanizati sunt.

Tympanum autem erat tormenti genus, quo homines distendebantur, et sic distenti, fustibus, flagris et loris feriebantur velut tympana.

Non suscipientes redemptionem, id est, liberationem a tormentis quam offerebant tyranni, ut patet in Eleazaro et in Machabæis (si sancti vellent justitiam, seu fidem deserere), *ut meliorem*. Syr. præstantiorem, scilicet, vitam præsentem quæ offerebatur, *resurrectionem haberent* in fine sæculorum, hoc se sperare palam mediis in suppliciis professi sunt tertius et quartus Machabæorum frater.

Ÿ. 36. *Alii verò ludibria et verbera...* alii ludibria subierunt et verbera; alii vinculis sunt onerati et in carceres detrusi.

Ÿ. 37. *Lapidati sunt*, ut Naboth; *secti sunt*, ut Elias; *tentati sunt* ut Job; *in occisione gladii...* gladio occisi sunt, ut prophetæ Domini à Jesabele occisi. 3. Reg. 18, Ÿ. 4.

Circuierunt in melotis, id est, huc illuc circuierunt oberrantes, ovium pellibus induti.

Melota est pellis ovina, μῆλον significat ovem.

In pellibus caprinis, talis fuit prophetarum habitus.

Egentes, id est, rerum inopes, ipso pane quotidiano indigentes.

Angustiati, id est, angustiis ubique et undique pressi.

Afflicti. Gr. malè habiti, id est, omnibus modis vexati.

· *Ÿ. 38. Quibus dignus non erat mundus...* id est, viri tanti, et quorum consuetudine et consortio dignus non erat mundus, ex urbibus et vicis expulsi *errabant in solitudinibus... montibus*; latitabant in *speluncis et cavernis*, etc.

· *Ÿ. 39. Et hi omnes testimonio fidei probati.* Gr. testimonio probati per fidem. Syr. de quibus exstitit testimonium quoad fidem eorum.

Id est, *et hi omnes* de quibus in toto hoc capite, etsi, ob fidem servatam et propugnata, divino testimonio in Scripturis fuerint approbati et laudati,

Non acceperunt repromissionem, id est, tunc tamen temporis, seu toto veteris Testamenti tempore, non receperunt bona promissa, cœlestem scilicet hæreditatem.

· *Ÿ. 40. Deo pro nobis aliquid melius providente*, Deo, per singularem in nos bonitatem, providente ut usque ad tempora nostra, nimirum usque ad ascensionem Christi, nemini sanctorum pateret aditus cœlorum.

Ut non sine nobis consummarentur, id est, ut non ante novi Testamenti tempus, quod nostrum est, consummatum, consequerentur beatitudinem; animæ quidem, quam consecuti sunt per visionem Dei; quâ fruuntur ab ascensione Christi; corporis verò, quâ fruuntur nobiscum in resurrectione generali.

Itaque neutram *sine nobis*, id est, ante tempora nostra, recipiunt beatitudinem.

· Feliciora itaque tempora nostra. Tempus veteris Testamenti fuit laboris et expectationis; tempus nostrum est præmiationis et fruitionis.

Nos ergo pudeat si pusillo simus animo, mercedem jamjam recepturi, cum omnes antiquiores sancti, tanta mala et tam fortiter passi sint, licet diu præmium expectaturi.

Corollarium pietatis, seu in hoc Cap. 11, ad pietatem maximè natanda, et ad praxim redigenda.

Circa fidem.

P RIMÒ, notandum quàm necessaria sit, quandoquidem sine fide nunquam salus facta est.

Ab initio mundi quicumque Deo placuerunt, per fidem placuerunt; per fidem scilicet in Deum, seu quâ Dei dictis crediderunt et confiderunt: ita ut *sine fide impossibile sit placere Deo, v. 6.*

Hinc fides, initium creaturæ Dei; radix salutis, ex quâ nascitur justitia et sanctitas, quâ Deo placemus, et cui promissa est salus æterna.

Quanta itaque debet esse nostra sollicitudo de fide! quàm frequenter et quàm ardentè orandum: Domine, da fidem, adauge fidem!

Secundò, notandum quàm necessaria sit Christiano, præsertim in afflictionibus, ut constanter patiatur et cum merito.

Recordaretunc egregiæ hujus descriptionis, quam D. Paulus Hebræis afflictis exhibet; ut eos soletur, roboret et ad perseverantiam animet.

Fides est sperandarum substantia, hypostasis, subsistentia et existentia *rerum*: dat quamdam substantiam et existentiam rebus speratis, facit eas stare et subsistere.

Utere ergo fide tuâ; fac ut in mente tuâ existat et subsistat per fidem æterna beatitudo, regnum cælorum patientibus promissum; et patieris cum gaudio: *Communicantes Christi passionibus gaudete...*

Fides est *argumentum*, elenchus, demonstratio, convictio *non apparentium*: est quasi dioptra, quâ res remotissimæ et aliis non conspicuæ, quasi proximæ videntur.

Hâc ergo patiens utere dioptrâ divinâ; oculo fidei æternæ vitæ bona conspice, dicque tibi cum Apostolo: *Momentaneum et leve tribulationis... æternum gloriæ pondus operatur in (me);*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Mirum habes hujus fidei et fortitudinis exemplum in Moyse, qui regnum, opes, delicias Ægypti postposuit opprobrio Christi; qui regis edictum non timuit, Exod. 10, v. 28.

Hujus fortitudinis præsigium dedit Moyses infans; cum enim Pharaos suum illi diadema per jocum imposuisset, illud in terram abjecit Moyses, ait Joseph. Antiq. 2, 5.

Duo Moysem roborârunt ad agendum et ad patiendum.

Primum, aspectus remunerationis æternæ: *Aspiciebat enim in remunerationem, v. 26.*

Secundum, aspectus Dei continuus, divinique adjutorii certa expectatio: *Invisibilem enim tanquam videns sustinuit, v. 27.*

Hæc duo sint animæ tuæ in actionibus et passionibus fulcra.

Invisibilem quasi videns sustine, et nihil timebis.

Æternam aspice remunerationem, nihil terrenum amabis, nulla mala temporalia reformidabis.

O Deus, mihi semper et ubique præsens! da mihi continuam tuæ præsentiae fidem: te cogitem, te diligam, in te confidam, coram te ambulem: *Non timebo mala, quoniam tu mecum es, Domine.*

ANALYSIS CAPITIS DUODECIM.

✧. 1. **T**OR sanctorum veterum, de fidei potentiâ et utilitate testium, exemplis Hebræos provocat ad alacritatem et ad constantiam in fide.

✧. 2. Antiquos transiliens, transcendit usque ad Christum, nostræ fidei auctorem; ejusque voluntariæ passionis exemplo Hebræos ad patientiam animat.

✧. 3 et 4. Attendant ergo quis sit? quæ et à quibus passus sit? et ipsos pudebit tam levia patientes, malis levioribus vinci: « Nondum usque ad sanguinem, etc. »

✧. 5, 6, 7, 8, 9 et 10. Variis eos consolatoriis rationibus demulcet: Deus, ut pater, illos castigat, ✧. 5. Hæc castigatio amoris paterni probatio, ✧. 6. Adoptionis divinæ testimonium, imò et necessaria conditio, ✧. 6, 7, 8.

Si ergo patres nostros carnales cum reverentiâ tulimus, in pueritiâ nos pro suo arbitrio et ad vitam brevem et miseram castigantes, quantò magis Patrem animarum nostrarum, pro suâ sapientiâ, ad æternam salutem nos castigantem, sustinebimus, ✧. 10.

Equidem amara nunc afflictio; at dulces erunt fructus illius: ipsa enim mater pacis æternæ, ✧. 11.

Hinc ✧. 12 concludit ut, excussâ socordiâ, viriliter et per viam rectam currant ad hanc beatitudinem æternam, sint pacifici, sint sancti, ✧. 13, 14.

Attendant ne quis eorum desit gratiæ Dei, ✧. 15, ne quis sit scortator, ne quis profanus, Esau similis, ✧. 16, 17.

Quia, ✧. 18, tantò sanctiores et puriores esse debent, quantò ad perfectius et melius Testamentum pertinent. Non ad vetus, quod ✧. 18, 19, 20, 21 describitur; sed ad novum de quo ✧. 22, 23, 24.

A ✧. 25 usque in finem, urget eos ad obediendum Christo, tum ex punitione eorum qui legi Mosaicæ non obedierunt, tum ex rigore futuri judicii.

Deus enim in suæ legis violatores ignis est flagrantissimus qui in momento urit, torquet, consumit.

CAPUT DUODECIMUM.

Textus.

1. **I**DEOQUE et nos tantam habentes impositam nubem testium, deponentes omne pondus et circumstans nos peccatum, per patientiam curramus ad propositum nobis certamen;

2. Aspicientes in auctorem fidei et consummatorem **Jesum**, qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem, confusione contemptâ, atque in dexterâ sedis **Dei** sedet.

3. Recogitate enim eum qui talem sustinuit à peccatoribus adversum semetipsum contradictionem, ut ne fatigemini animis vestris deficientes.

4. Nondum enim usque ad sanguinem restitistis, adversus peccatum repugnantes :

5. Et obliti estis consolationis quæ vobis tanquam filiis loquitur, dicens : Fili mi, noli negligere disciplinam Domini, neque fatigeris, dum ab eo argueris.

6. Quem enim diligit Dominus castigat : flagellat autem omnem filium quem recipit.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books' Full Membership provides unlimited access to more than 28,000 volumes of Christian literature for \$8.99/month

HOLY BIBLE

Continue

*Fair use policy applies

7. In disciplinâ perseverate. Tanquam filiis vobis se offert Deus : quis enim filius quem non corripit pater ?

8. Quòd si extra disciplinam estis , cujus participes facti sunt omnes : ergo adulteri , et non filii estis.

9. Deinde patres quidem carnis nostræ eruditores habuimus , et reverebamur eos : non multò magis obperabimus Patri spirituum , et vivemus ?

10. Et illi quidem in tempore paucorum dierum , secundum voluntatem suam erudiebant nos : hic autem ad id quod utile est , in recipiendo sanctificationem ejus.

11. Omnis autem disciplina , in præsentibus quidem videtur non esse gaudii , sed mœroris : postea autem fructum pacatissimum exercitatis per eam reddet justitiæ.

12. Propter quod remissas manus et soluta genua erigite ,

13. Et gressus rectos facite pedibus vestris : ut non claudicans quis erret , magis autem sanetur.

His ergo consolatoriis verbis instructi, castigationem vestram constanter sustinete.

Deus, exhibet se vobis ut patrem, et vobiscum agit quasi cum filiis, quos æternæ hæreditati percipiendæ adoptat: hinc vestram agnoscite felicitatem.

Quis enim germanus filius, quem aliquando pater non corripit?

Quòd si, è contra, absque castigatione, quæ omnibus veris Dei filiis est communis, estis, aut esse cupitis; ergo adulterini, spurii et illegitimi estis.

Et sanè, si parentes à quibus corpus tantum habemus, cum nos in pueriliâ castigarent, non modò passi sumus, sed etiam reveriti;

Quàntò æquius ut Deo, Patri cœlesti, non corporum tantummodo, sed et spirituum nostrorum auctori, subjiciamur, eumque nos corripientem revereamur, cum hæc ejus correptio vitam nobis pariat sempiternam!

Hoc ed è æquius, quòd parentes nostri carnales erudiebant nos ad vitam paucorum tantummodo dierum, nosque castigabant pro suo arbitratu, et sæpe ex errore;

At pater cœlestis pro suâ sapientiâ et bonitate castigat nos ad veram utilitatem nostram, scilicet ut nobis suam in hoc mundo sanctimoniam conferat, et in futuro suam æternam felicitatem.

Fateor quòd omnis quidem castigatio, eo ipso tempore quo fit, non videtur esse gaudii, sed tristitiæ; quia doloris sensu nos afficit: ipsa tamen postea illis qui per eam exercitati probatique fuerint, fructum affert pacatissimum justitiæ in hac vitâ, et beatitudinis in æternitate.

His igitur omnibus attentè consideratis, excussâ socordiâ, manus languidas excitate, et genua nutantia erigite; ut per patientiam curatis alacres et expediti.

Recto cursu properate ad metam, ne quis huc et illuc deflectens, aberret; quinimo, si quid aberratum est, hæc recititudine et alacritate reparetur.

14. Pacem sequimini cum omnibus et sanctimoniam; sine quâ nemo videbit Deum:

15. Contemplantes ne quis desit gratiæ Dei: ne qua radix amaritudinis sursum germinans impediât, et per illam inquinentur multi.

16. Ne quis fornicator aut profanus; ut Esau: qui propter unam escam vendidit primitiva sua.

17. Scitote enim quoniam et postea cupiens hæreditare benedictionem, reprobatus est: non enim invenit pœnitentiæ locum, quanquam cum lacrymis inquisisset eam.

18. Non enim accessistis ad tractabilem montem, et accensibilem ignem, et turbinem, et caliginem, et procellam,

19. Et tubæ sonum, et vocem verborum, quam qui audierunt, excusaverunt se, ne eis fieret verbum.

20. Non enim portabant quod dicebatur: Et si bestia tetigerit montem, lapidabitur.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

21. Et ita terribile erat quod videbatur. Moyses dixit: Exterritus sum, et tremebundus.

22. Sed accessistis ad Sion montem et civitatem Dei viventis, Jerusalem cœlestem, et multorum millium angelorum frequentiam,

23. Et Ecclesiam primitivorum qui conscripti sunt in cœlis, et Judicem omnium Deum, et spiritus justorum perfectorum,

24. Et Testamenti novi mediatorem Jesum, et sanguinis aspersionem, meliùs loquentem quàm Abel.

25. Videte ne recusetis loquentem. Si enim illi non effugerunt, recusantes eum qui super terram loquebatur: multò magis nos, qui de cœlis loquentem nobis avertimus.

26. Cujus vox movit terram tunc, nunc autem re-promittit, dicens: Adhuc semel; et ego movebo, non solùm terram, sed et cœlum.

27. Quod autem, Adhuc semel dicit, declarat mobilium translationem, tanquam factorum, ut maneant ea quæ sunt immobilia.

. Etenim adeo terribilis erat species rerum quæ fiebant in hoc monte, ut Moyses ipse, Deo familiaris et prodigiis assuetus, dixerit: Exterritus, sum et tremebundus.

Ad hæc, inquam, terribilia spectacula non accessistis, sed per fidem et Baptisma accessistis ad res eò præstantiores, quò magis spirituales, ad spiritualem montem Sion, ad civitatem Dei viventis, Jerusalem cœlestem, ad innumerabilem Angelorum cœtum;

Ad Ecclesiam apostolorum et martyrum, primorumque Christi fidelium qui primitias Spiritûs acceperunt; quippe jam vitâ functi, regnant in cœlis;

Ad judicem universorum Deum, cui charitate uniti estis;

Ad spiritus patriarcharum, prophetarum et omnium sanctorum, qui per fidem mira operati et passi sunt;

Ad novi Testamenti pontificem Jesum, cui, velut membra capiti, incorporati estis; ad hujus pontificis sanguinem, cujus aspersione sanctificati estis, et qui non vindictam postulat, ut sanguis Abel, sed misericordiam impetrat.

Tantâ et tam multiplici grâtiâ præventi, videte ne Christum, Christique Sanguinem adeo clementer pro vobis loquentem, aspernemini, ab ejus fide deficientes:

Etenim, si patres vestri, Moysi homini in terrâ loquenti non obedientes, divinam ultionem non effugerunt;

Multò minùs nos Christiani supplicium vitabimus, si Christum Filium Dei è cœlo nobis loquentem non audiamus, sed aversemur.

Cujus Christi Dei vox terram movit, cùm lex in monte Sinâ daretur; at cujus vox, juxta Aggæi prophetiam, rursus aliquando, non Sina tantùm et terram, sed et ipsum cœlum movebit.

Poriò, cùm per Aggæum dicit: Adhuc semel et ego movebq, non solùm terram, sed et cœlum, significat ea quæ moventur, terram scilicet et cœlum, esse transmutanda, ut deinceps in æternum maneant cœli novi et terra nova, regnum scilicet Christi consummatum: nec mirum sit illa à Christo transmutari, quæ ad id facta sunt à Christo.

28. Itaque regnum immobile suscipientes, habemus gratiam : per quam seruiamus placentes Deo cum metu et reverentiâ.

29. Etenim Deus noster ignis consumens est.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Commentarius in Cap. 12.

¶. 1. IDEOQUE. Syr. quamobrem.

Quasi diceret : Quandoquidem patres nostri tanta per fidem et ob fidem fecerunt et passi sunt ,

Idea et nos Hebræi, eorum filii, ad Christi fidem conversi, *Tantum habentes impositam*, id est, capiti nostro superpositam. Gr. circumpositam, vel circumjacentem. Syr. qui, nos undique sepiunt ;

Id est, non tantum capiti nostro imminentem, sed et nos undique circumdantem, ut fit in temporibus nebulosis, quando nubes densa totum hemisphærium occupat.

Nubem, copiosam sanctorum multitudinem de quibus in capite præcedenti, vocat *nubem* ob densitatem et ob refrigerium : illorum enim exemplum afflictos refrigerat et solatur in æstu tribulationis, ait D. Chrysostomus.

Testium, scilicet, de potentiâ et utilitate fidei.

Deponentes omne pondus. Syr. abjiciamus à nobis onera omnia, scilicet, onera rerum terrenarum : omnes affectus sæculi, qui nos ad ima deprimunt.

Est similitudo sumpta à stadio ; qui enim cursuri sunt, omnia quæ sunt oneri deponunt.

Et circumstans nos peccatum. Syr. et peccatum quod semper nobis est in promptu. Arab. et peccatum facile patrat.

Id est, quo quasi cingimus, circumdamur, et ideo cursuris est obstaculum.

Duo currentibus cavenda sunt, onus scilicet et obstaculum.

Cura, affectus rerum terrenarum, est onus, et quidem grave.

Peccatum nos circumstans sicut vestis, vel undique cingens instar retis, est obstaculum : utrumque ergo deponendum.

Per patientiam. Syr. cum patientiâ.

Erant afflicti, et, ut cap. 10, *ŷ.* 36 dictum est, *patientia vobis est necessaria*: Apostolique scopus est eos ad patientiam hortari. *Per patientiam ergo*

Curramus alacres et expediti

Ad propositum nobis certamen, id est, in stadium, seu certamen cursûs nobis propositum.

In Græco et in Syro, non est *ad*, sed *curramus propositum nobis certamen*; scilicet, certamen cursûs, id est, sic curramus cursum nobis propositum, ut bravium comprehendamus. Vide I. Cor. 9. 54.

Vita christiana cursus et certamen est; cursu certamus, hujus cursûs via difficilis et aspera; per spinas et tribulos nobis currendum.

Hinc Apostolos nobis ait: *Per patientiam curramus.*

ŷ. 2. Aspicientes in auctorem. Gr. in illu, m auctorem etc. Syr. et respiciamus in Jesum, qui fuit principium et perfectio fidei nostræ.

Ferit in metaphorâ et stadii et cursûs.

Curramus aspicientes in Jesum, qui suo nobis præit exemplo, et qui, sicut absolutissimum est nostri cursûs exemplar, ita et coronator erit.

In auctorem, inceptorem fidei.

Christus est auctor fidei, qui credenda docuit, et dat gratiam ut credamus.

Et consummatorem, finitorem, perfectorem, coronatorem.

Est consummator fidei, quia fidem gloriâ coronat, actum fidei obscuræ in claram visionem commutando.

Qui proposito sibi gaudio, id est, qui gaudio ex passione suâ secuturo, *sibi per Angelum proposito* in horto, scilicet Gethsemani.

Sustinuit crucem, id est, passus et crucifixus est, ut tale gaudium mereretur.

Confusione contemptâ, id est, crucis infamiam parvi pendens.

Atque in dexterâ Dei sedet, id est, et propterea ad supremam evectus est gloriam, nempe ad dexteram Dei.

Juxta hunc sensum, qui nostræ Vulgatæ est, hæc est mens Apostoli :

Sicut Christo in agoniâ constituto Angelus gaudium proposuit ex morte seculuum, nempe resurrectionem, gloriam corporis, salutem hominum, etc. Salvatoris enim gaudium est hominum salus, ait Theodoretus.

Et sicut Christus, propter hoc gaudium sibi propositum, crucis ignominiam amplexus est, ita et nos in animum nostrum gloriam æternam, in passionibus, vividè revocemus.

OBSERVATIO LITTERALIS ET MORALIS.

Sed et alius sensus est juxta Græcum et Syriacum, et quem D. Chrysostomus et alii Græci sequuntur, inò quem multi Latini præferunt, putantes præpositionem *pro* deesse textui nostro latino.

Gr. qui pro proposito sibi gaudio, etc. Syr. qui pro gaudio quod habebat, etc. Arab. qui vice propositi sibi gaudii;

Id est, qui loco gaudii, quo frui poterat, crucem præelegit, ignominiâ tali supplicio conjunctâ non retardatus.

Ut hic sensus meliùs intelligatur :

Filio Dei erat liberum incarnari, vel non : elegit incarnari.

Incar nato liberum fuit pati, mori, vel corpus suum reddere impassibile, immortale, et optio data est ei à primo incarnationis instanti; ait Rupertus. Præelegit Christus pati et mori.

Morituro liberum fuit communi morte mori, vel crucifigi; prætulit et *sustinuit crucem confusione contemptâ*, et ob hanc mortem et ignominiam *sedet ad dexteram Dei*.

Vides præmium certaminis, ait D. Chrysostomus.

Vides finem patientiæ quò perducit, ait Theophylactus.

Si Christus propter nos (libens et volens) crucifixus est, quantò magis par est ut nos omnia fortiter feramus! ait divus Chrysostomus.

†. 3. *Recogitate enim eum*. Gr. talem sustinentem. Syrvideate ergo quanta sustinuerit, etc.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

nistam nostrum, naturæ malum, certare debemus usque ad sanguinem et mortem ipsam.

Aut vincendum, aut moriendum; malo mori quàm iniquinari peccato.

¶ 5. *Et obliti estis consolationis.* Gr. παρακλήσεως, exhortationis, vel consolationis; utrumque enim significat. Syr. doctrinæ.

Id est, an obliti estis adhortationis, seu consolationis quâ Deus Prov. 3, ¶. 11, vobis tanquam filiis charissimis loquitur, dicens :

Fili mi, noli negligere. Gr. ne parvipendas disciplinam Domini, id est, eruditionem quâ à Domino, ut patre, per flagella instrueris.

Neque fatigeris. Gr. ne faticas. Syr. consternaris : id est, ne deficias animo cum ab eo flagellaris, corrigeris.

Superiùs exemplo Christi Domini Hebræos ad patientiam animavit; nunc illos erigit ex consideratione auctoris malorum quæ patiebantur : horum enim auctor, Deus ipse, ut pater.

¶ 6. *Quem diligit Dominus, castigat, scilicet ut erudiat, emendet, exerceat,*

Flagellat autem omnem filium, nola omnem, nullus excipitur.

Quem recipit, in filium scilicet.

Syr. flagellat filios illos quibus oblectatur.

Hic benè notat D. Chrysostomus quòd omnis filius flagellatur, non omnis tamen qui flagellatur filius est; puniuntur enim aliqui, ut pessimi, sed non est filius aliquis qui non flagellatur.

¶ 7. *In disciplinâ perseverate.* Syr. sustinete igitur correctionem. Arab. patientes estote in castigatione. Æthiop. castigationem vestram sustinete. Græcus tamen hodiernus habet : si disciplinam sustinetis. Similiter D. Chrysostomus, Theodoretus, Theophylactus.

Id est, castigationem ergo Domini sustinete, et in eâ constantes perseverate.

Tanquam filiis vobis se offert Deus. Syr. quandoquidem tanquam apud filios agit apud vos Deus.

Id est, Deus agit vobiscum tanquam cum filiis, non tanquam cum alienis, aut nothis; exhibet se vobis ut patrem.

Quis est filius quem non corripit pater?

ŷ. 8. *Quòd si extra disciplinam estis.* Gr. si autem estis absque disciplinâ.

Id est, absque castigatione quæ communis est omnibus veris Dei filiis.

Ergo adulteri. Gr. utique nothi estis. Syr. extranei et non filii.

OBSERVATIO CONSOLATORIA.

Et obliti estis consolationis...

Quinque consolationis rationes in afflictionibus tuis adverte.

Primam, Deus, ut pater, afflictionum nostrarum est auctor, ŷ. 5.

Secundam, Dei castigatio, amoris ejus paterni probatio est, ŷ. 6.

Tertiam, adoptionis nostræ testimonium est, ŷ. 6.

Quartam, adoptionis nostræ conditio necessaria; quia nullum Deus adoptat non castigatum, et ab eo non castigari, reprobari est ut spurium, ŷ. 8.

Disciplina probat legitimos Dei filios et à spuriiis discernit, sicut solis aspectus intuitivus pullòs aquilæ legitimos distinguit ab illegitimis.

Quintam, castigationis tristitia erit æterni gaudii fons et causa, ŷ. 11; castigatio utilissima, ŷ. 10.

Ad hæc attende patiens, et quandoquidem Deus te castigans, se tibi ut filio patrem exhibet; et tu castigatus subdere ei, tanquam filius, optimo patri: *fiat voluntas tua sicut in cælo et in terrâ.*

ŷ. 9. *Deinde paires carnis nostræ...* id est, patres à quibus carnem tantum habemus, non animam.

Eruditores habuimus. Gr. castigatores.

Argumentatur à minori ad majus: si parentes carnales,

cùm nos à pueritiâ castigarent, cum reverentiâ et timore tulimus,

Multò magis, id est, quantò magis, vel multò justius,

Obtemperabimus Patri spirituum, id est, Deo animarum mostrarum creatori, ejusque correctionem reverenter feremus.

Et vivemus. Syr. ut vivamus, id est, nunc vitâ gratiæ, aliquando vitâ gloriæ.

Ÿ. 10. *Et illi quidem in tempore paucorum dierum.*

Instat in eâdem comparatione et urget ab utili.

Et illi, id est, parentes nostri carnales *erudiebant*, seu castigabant nos,

In tempore paucorum dierum, id est, ad vitam temporalem et valde brevem. Syr. ad modicum tempus.

Secundùm voluntatem, id est, pro arbitrato suo, non semper ad utilitatem nostram attendentes, sæpe ex errore, aliquando vitia pro virtutibus instillantes.

Hic autem, id est, Pater spirituum, seu Deus, verus pater, castigat nos.

Ad id quod utile est, id est, ad utilitatem nostram; quia pater optimus et sapientissimus, qui nec errat nec pravis affectibus abripitur.

Ut participes efficiamur... Gr. ad recipiendum sanctificationem ejus.

Id est, ut participes fiamus sanctitatis ejus, et consequenter æternæ beatitudinis illius: quo quid utilius?

Omnis autem disciplina, id est, castigatio divina.

In præsentem quidem, id est, in hujus vitæ tempore; seu, ut ait Syrus, eo ipso tempore quo fit.

Videtur, secundùm sensus, scilicet.

Non esse gaudii, sed mœroris. Causat enim dolorem in præsentem.

Postea autem fructum pacatissimum: Gr. pacificum. Syr. fructus pacis et justitiæ datura est illis qui per eam exercitati fuerint.

Itaque non ex sensu judicandum de passionum pretio, sed

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Id est, attendite ne quis vestrum desit gratiæ Dei, suæ divinæ vocationi non respondens.

Vult Apostolus debiles in fide à fortioribus adjuvari.

Non hoc tantum requiro, ait D. Chrysostomus, ut vos soli perveniatis; sed ut etiam inspiciatis cæteros, ne scilicet remaneant in viâ, vel virium defectu, vel segnitie retardati.

Ne qua radix amaritudinis, ... id est, item cavete ne qua radix amara falsæ doctrinæ, vel pravi exempli *germinet*, pullulet et crescat inter vos.

Sicque *impediat*, obstet. Syr. lædat vos, eâque multi contaminentur. Arab. quæ noceat et per quam multi homines inquinentur.

Duæ sunt in hoc versu metaphoræ.

Prima ducta à viatoribus in comitatu multo, v. g., in exercitu, ubi duces invigilant ne quis in viâ deficiat et pereat.

Secunda sumitur ex arbustis, quorum radices germinant et bonum semen impediunt.

Itaque, si *qua sit inter vos radix amaritudinis*, videte ut non germinet, sed recidatur, ne vobis obstet et ne polluat alios.

¶ 16. *Ne quis fornicator*, id est, ne quis sit apud vos scortator.

Ut profanus, id est, ne quis sit qui sacra negligat et conculcet, ut olim *Esau*,

Qui propter unam escam, id est, qui uno edulio vendidit jus suæ primogenituræ, quod singulare Dei donum reputabatur.

¶ 17. *Scitote enim quoniam et postea...* Gr. scitis enim. ἴστε æqualiter significat, scitis et scitote. Syr. scitis enim. Vide Genes. 27.

Quòd postea cupiens benedictionem hæreditario jure consequi,

Reprobatus est à patre suo dicente: benedixi ei, Jacobo scilicet, *et erit benedictus, etc.*

Non enim invenit pœnitentiæ locum, scilicet, apud patrem suum, id est, nec lacrymis suis obtinere potuit ut patrem facti

pœniteret, et benedictionem Jacobo datam revocaret, licet ignorans et deceptus eam dedisset.

Quanquam cum lacrymis inquisisset eam, scilicet benedictionem primogenituræ.

Isaac nihil immutare voluit, quia, ut propheta, novit rem à Deo gestam esse.

D. quidem Chrysostomus intelligit pœnitentiam, quam; inquit, Esau non invenit, quia non quomodo oportuit quæsit, quod ostendit invidia: *venient dies luctûs, etc.*

Hinc quod ad animi institutum Jacob interfecit.

Inutiles ergo fuerunt Esau lacrymæ, quia non de peccato doluit, sed de damno; non ex amore Dei procedebant, sed ex cupiditate boni temporalis quod ex benedictione sperabat.

Quòd autem ex charitate non essent, patet ex eo quòd fratrem suum vult occidere. *Venient dies luctûs patris mei, et occidam Jacob fratrem meum. Genes. 27. 14.*

. *Ÿ. 18. Non enim accessistis....* superioris exhortationis hic ratio redditur, estque eadem quæ cap. 2, *Ÿ. 2.* jam data est, et sumitur ex legis evangelicæ præstantia supra Mosaicam.

Non enim accessistis, sicut patres vestri,

Ad tractabilem mantem, id est, ad montem corporeum, terrenum et manibus tangibilem, Sina scilicet.

Et accensibilem ignem, id est. Gr. accensum. Syr. ardentem, id est, nec ad ignem accensum et ad accendendum aptum.

Accensibilem, activè, quo mons ille ardebat.

Et turbinem, et caliginem, et procellam. Vidē Exod. 19 et 20. et Deuter. 4.

Ÿ. 19. Et tubæ sonum. Exod. 19, Ÿ. 16.

Et vocem verborum... id est, et vocem quâ Deus per Angelum sua præcepta proclamabat.

Quam qui audierunt... Gr. quam audientes deprecati sunt. Syr. quam qui audierunt, effugerunt ne, etc.

Id est, cujus tubæ, seu vocis tantus erat fragor et terror, ut Judæi oraverint ne iursus eorum terribili voce alloqueretur. Exod. 20, *Ÿ. 19.*

Ÿ. 20. *Non enim portabant quod dicebatur.* Gr. imperium, id est, non enim ferre poterant illius comminationis rigorem.

Et si bestia tetigerit montem, id est, non homo tantum, sed et bestia si tetigerit montem, lapidabitur, Exod. 19. 13.

Ÿ. 21. *Ita terribile erat quod videbatur.* Gr. et ita terribile erat apparens. Syr. et adeo terribilis erat visio. Id est, ita terribile erat quod fiebat et videbatur.

Moyses dixit, exterritus sum, id est, ut ipse Moyses, Deo familiaris et prodigiis assuetus, dixerit, *exterritus sum, etc.*

Hæc ultima verba non sunt in Exodo, sed D. Paulus ea adjecit, vel ex majorum traditione, vel ex Spiritûs sancti revelatione.

Ÿ. 22. *Sed accessistis ad Sion montem,...* sed per fidem et Baptisma accessistis ad montem spiritualem, ad Ecclesiam, quæ cœpit in Sion, ubi lex nova promulgata est in die Pentecostes, per descensum Spiritûs sancti in Apostolos.

Ecclesiam intellige tum militantem, tum triumphantem.

Et civitatem Dei viventis, Jerusalem cœlestem, id est, ad Jerusalem cœlestem, quæ est civitas Dei viventis; ita dicitur, quia *Deus illius est auctor et artifex,* ut dictum est suprâ, cap. 11, Ÿ. 16:

Et multorum milium. Gr. Myriadum Angelorum *frequentiam.* Gr. πανήγυριν, id est, celebrem ac lætum conventum.

Opponitur hîc gaudium et lætitia Angelorum, fulgetris ac tonitruis montis Sina per Angelos ad terrorem excitatis.

Ÿ. 23. *Et Ecclesiam primitivorum.* Gr. primogenitorum, id est, fide uniti estis cum Apostolis, martyribus, primisque Christi fidelibus vitâ functis.

Primogeniti dicuntur Apostoli, quia primi à Christo regenerati.

Primitivi, quia primitias et abundantiam Spiritûs acceperunt.

Qui conscripti sunt in cœlis, id est, quorum non nomina tantum sunt in libro vilæ, sed et ipsi actu et reipsâ regnant in cœlis.

Et judicem omnium Deum.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

licet divinam ultionem, *recusantes eum*; id est, Angelum qui super terram in monte Sina ipsis loquebatur.

Multò magis, supple, non effugiemus, seu multò minùs effugiemus supplicium.

Nos, christiani, qui Christum *de cœlis*, ubi regnat, *nobis loquentem*, *avertimus*, id est, repellimus, ejus doctrinam et mandata respuentes.

In Græco est tantùm. *Nos illum de cœlls adversati.*

Christus nobis de cœlo loquitur per Evangelium, per suos legatos et ministros, per miracula, per internas inspirationes.

Ÿ. 26, *Ejus*, id est, Christi ut Dei, *vox movit terram*, tunc scilicet cùm daretur lex in monte Sina.

Nunc autem, id est, pro tempore novi Testamenti.

Repromittit. Gr. denuntiavit, id est, promisit per Aggæum prophetam, *dicens, Adhuc semel, et non Sina tantùm et terram, sed cœlum movebo.*

D. Paulus, pro suo more Septuaginta sequitur.

Juxta Hebræum D. Hieronymus vertit, *adhuc unum modicum*, id est, adhuc *unum* tempus, et quidem *modicum*, *et commovebo*, etc.

Diversitas est in explicandis hîc Aggæi verbis.

Aggæus enim loquitur de primo Christi adventu; hinc multi mentem Apostoli hîc de eodem adventu explicant.

At verisimilius est Apostolum hîc loqui de commotione futurâ in judicio generali, seu in secundo adventu Christi.

Nec mirum est quòd per accommodationem, seu per extensionem, secundo Christi adventui applicet Apostolus quod propheta de primo dixit, cùm exhortans, non disputans hîc agat.

Duabus igitur rationibus utitur; ut Hebræos excitet ad obediendum Christo. Prima sumitur ex punitione eorum qui legi Mosaicæ non obedierunt, secunda ex rigore judicii futuri.

Quasi diceret: Videte ne recusetis Christum vobis loquentem, alioquin non evadetis pœnas ab eo tanquam judice infligendas.

Ÿ. 27. *Quod autem Adhuc semel dicit*. Gr. illud autem,

adhuc semel, declarat, etc. Syr. per hoc autem quod dicit, Semel, ostendit immutationem eorum quæ moventur, ut permaneant ea quæ sunt motûs expertia.

Declarat mobilium translationem.

Qui explicant Aggæi verba de primo Christi adventu, *per mobilia* hîc intelligunt pertinentia ad vetus Testamentum, de quibus cap. 9, scilicet tabernaculum, arcam, mensam, etc.

Qui autem explicant de secundo Christi adventu, *per mobilia* intelligunt cœlum et terram.

Sensusque, hæc esse transmutanda, ut deinceps maneant in æternum cœli novi, terra nova, scilicet, regnum Christi consummatum.

Nec mirum est si transmutentur à Christo, utpote ab ipso facta et ad id facta.

✠. 28. *Itaque*, id est, cùm hæc ita sint, Christus scilicet sit cœlum et terram immutaturus, ut regnum sibi paret immutabile.

Regnum immobile suscipientes, id est, nos Christiani regnum illud spe firmâ suscipientes, apprehendentes.

Habemus gratiam. Gr. habeamus. Syr. amplectamur, id est, constanter teneamus christianismi gratiam.

Per quam serviamus... Gr. gratè Deo. Syr. ac placeamus Deo, id est, per quam ita Deo serviamus, ut et ipsi placeamus.

Cum metu et reverentia. Gr. cum reverentiâ et religione, id est, serviamus, inquam, *cum metu* pudico, ne quid turpe coram eo faciamus, *et cum reverentiâ* religiosâ coram eo ambulantes.

Etenim Deus noster ignis consumens est. Dent. 4. 24. Syr. ignis devorans est, id est, instar ignis flagrantissimi, legis suæ violatores in momento urere, torquere et consumere potest.

Deus, ut charitas, ignis est consummans creaturam sibi fidelem; ut justitia, est ignis torquens, consumens rebelles.

Alterutrum necessariò eligendum, aut consummari aut consumi.

O Deus charitas! ure modò cor et renes meos tui amoris igne, quo aliquando in te transformatus consummer, et nunquam justitiæ tuæ igne consumar in æternâ morte!

Corollarium pietatis, seu in hoc Cap. 12, ad pietatem maximè notanda, et ad praxim redigenda.

PRIMÒ.

RECORDARE quòd vita christiana cursus et certamen est, cursu certamus;

Quòd hujus cursûs via difficilis est et aspera: per spinas, per tribulationes, per cruces, per medios hostes, per exilia, per bonorum rapinam nobis est currendum.

Hinc omnibus Christianis Apostolus dicit: *Per patientiam currâmus, etc.*

SECUNDÒ.

Recordare quòd ad hanc patientiam habendam, aspiciendus sit Jesus Christus, fidei nostræ auctor et consuminator.

Primus hanc viam inivit; illius asperitates suo sanguine delinivit.

Primus ad metam pervenit: hincque nos hic eurrentes spectat, nobisque coronas præparat.

Ecce video cœlas apertos et Jesum stantem à dextris Dei, ait D. Stephanus patiens et per patientiam currens.

Sedebat Christus in dexterâ Dei, ut sæpe D. Paulus ait: at ubi suum discipulum per patientiam vidit currentem, surrexit, stans sollicitus pro imitatore suo: præparat illi triumphum, obviam venit eum coronaturus.

Hæc tu cogita patiens, aspice Christum ducem tuum, exemplar tuum, coronatorem tuum.

Curre post ipsum; ad hoc tibi præit.

Curre sicut ipse; ipsius sequere vestigia, ideo passus est.

Curre ad ipsum; est enim meta, terminus et præmium.

Tria cõgita in passione Christi, ait D. Thomas, juxta secundum versiculum hujus capituli, *qui proposito sibi gaudio.*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Est visibilis, ut mons.

Una, ut civitas, Dei Spiritu unita.

Sancta, ut Jerusalem cœlestis, in quâ Deus adoratur in spiritu et veritate.

Catholica, Angelos et sanctos omnes complectens.

Apostolica, per Spiritum sanctum, Apostolorum ministerio, fundata et gubernata.

Christiana, habens Christum mediatorem; pontificem et victimam, cujus sanguis clamat pro nobis.

Divina, opus, sedes et domus Dei.

Vide, ô Christiane! cujus civitatis sis eivis.

Cujus domûs sis domesticus.

Cujus corporis sis membrum.

Et consequenter vide cujus sanctitatis debeas esse particeps.

Tuæ ergo vocationi responde. Vide ne recuses Christum tibi de cœlo loquentem.

QUINTO.

Ibidem observare poteris veteris et novæ legis convenientias et disconvenientias.

Conveniunt quodd utraque promulgata est quinquagesimo die à Paschate, illa in Sinâ, hæc in Sion: ibi terræmotu mons contremuit; hîc domus Apostolorum: ibi, inter flammâs ignium et micantia fulgura, turbo ventorum et fragor tonitruum personuit; hîc cum ignearum visione linguarum, sonitus pariter de cœlo, tanquam spiritûs vehementis advenit: ibi clangor buccinæ legis verba perstrepuit; hîc tuba evangelica Apostolorum ore insonuit. S. Hieronymus ad Fabiolam.

Disconveniunt in multis quæ D. Paulus habet, *ŷ.* 22, 23, 24.

Multò præstantior est lex Christi: hanc præcellentiam vide ibidem.

Brevis ex D. Augustino differentia legis et Evangelii est timor et amor.

Fusè D. Thomas hîc explicat et veteris legis terrorem, et novæ legis amorem.

ANALYSIS CAPITIS DECIMI TERTII.

HEBRÆOS ad omnem hortatur virtutem, tum erga proximum, tum erga semetipsos, tum erga religionem.

Erga proximos, in charitate fraternâ perseverent; hospitalitatem exercent; vinclos, Christi causâ, tanquam semetipsos, adjuvent; omnibus patientibus compatiantur, v. 1, 2, 3.

Erga semetipsos, castitatem conjugalem servant, avaritiam fugiant, presentibus sint contenti, de futuro confidunt in Domino, v. 4, 5, 6.

Erga religionem, defunctorum suorum Apostolorum memores, eorum vitam et fidem imitentur; nec variis et peregrinis sicut se doctrinis abduci: sicut Jesus Christus semper idem est, ita eadem sit de Christo doctrina, v. 7, 8, 9.

Caveant speciatim à doctrina de discrimine ciborum, et de comestione victimarum legalium quæ suis observatoribus nihil profuerunt.

Curent verò cor suum divinâ stabiliri gratiâ, quam percipiant ex esu Victimæ altaris quod nobis Christus dedit, et de quo legalium observatoribus edere non licet, v. 9, 10.

Hoc figurabat illa cæremonia, quâ hostia pro peccato extra castra cremabatur, et de quâ nec sacerdos legalis, nec populus edebat.

Hæc hostia pro peccato, Christi pro peccato morientis figura fuit; et ideo, ut hanc figuram impleret, extra portam passus est.

Sicut ergo de figurâ non comedebant Judæi legales; ita nec de figurato licet eis edere, v. 11, 12.

Extra Synagogæ castra exeundum, ad Ecclesiæ novæ castra accedendum, improperium Christi portandum, ut christiani sacrificii participes simus, et cruentarum hostiarum vice, per Christum, hostiam laudis Deo semper offeramus, v. 13, 14, 15.

Liberalitem erga pauperes cominendat, obedientiam erga praelatos, Hebræorum orationes pro se postulat; demum Epistolam appreciatione concludit ac salutatione, v. 16, 17, 18, etc.

CAPUT DECIMUM TERTIUM.

Textus.

1. **C**HARITAS fraternitatis maneat in vobis.

2. Et hospitalitatem nolite oblivisci; per hanc enim latuerunt quidam, Angelis hospitio receptis.

3. Mementote vincitorum, tanquam simul vincti; et laborantium, tanquam et ipsi in corpore commorantes.

4. Honorabile connubium in omnibus, et thorus immaculatus. Fornicatores enim et adulteros judicabit Deus.

5. Sint mores sine avaritiâ, contenti præsentibus: ipse enim dixit: Non te deseram, neque derelinquam;

6. Ita ut confidenter dicamus: Dominus mihi adjutor, non timebo quid faciat mihi homo.

7. Mementote præpositorum vestrorum, qui vobis locuti sunt verbum Dei: quorum intuentes exitum conversationis, imitamini fidem.

8. Jesus Christus heri, et hodie: ipse et in sæcula.

9. Doctrinis variis et peregrinis nolite abduci. Optimum est enim gratiâ stabilire cor, non escis: quæ non profuerunt ambulanti in eis.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

10. Habemus altare, de quo edere non habent potestatem, qui tabernaculo deserviunt.

11. Quorum enim animalium infertur sanguis pro peccato in Sancta per pontificem, horum corpora cremantur extra castra.

12. Propter quod et Jesus, ut sanctificaret per suum sanguinem populum, extra portam passus est.

13. Exeamus igitur ad eum extra castra, improperium ejus portantes.

14. Non enim habemus hic manentem civitatem, sed futuram inquirimus.

15. Per ipsum ergo offeramus hostiam laudis semper Deo, id est, fructum labiorum confitentium nomini ejus.

Præsertim verò cavete à doctrinâ judaizantium, qui pietatem constituunt in cibis corporalibus: optimum enim est gratiâ Dei stabilire cor suum; non escis, quæ suis observatoribus non profuerunt coram Deo.

Nec tamen nos Christiani sine escis et sacrificiis sumus: habemus altare, habemus et victimam, cujus esu cor nostrum gratiâ Dei fulcitur; at quam judaizantibus et legalibus tabernaculi ministris non licet comedere.

Hoc mirè figuratum fuit illâ cæremoniâ quâ, juxta legis præscriptum, nec sacerdos legalis, nec populus comedebant de hostiâ expiatoriâ peccatorum: vituli etenim et hirci quorum sanguinem summus sacerdos in Sancta sanctorum inferebat, pro suorum et populi peccatorum expiatione; horum, inquam, animalium carnes extra castra cremabantur, et de eis nec sacerdos, nec populus edebat.

Hæc hostia peccatorum expiatoria, Christi, pro peccatorum nostrorum expiatione morientis, figura fuit: hinc Jesus Christus, ut hanc figuram impleret, extra portam urbis Jerosolymitanæ passus est, proprio sanguine populum suum sanctificans: sicut ergo de figurâ non licuit legalibus comedere, sic nec eis licet comedere de figurato.

Nobis igitur et omnibus qui volunt Christiani sacrificii participes fieri, nobis, inquam, extra veteris testamenti castra, seu extra synagogam exeundum; nobis ad Ecclesiæ novæ castra accedendum; nol is improperium Christi cum ipso portandum.

Nec nos terreat hic è Jerusalem et è synagoga exitus; nos, inquam, qui fixam civitatem in hoc sæculo non habemus, sed qui tanquam peregrini hic viventes, futuram Jerusalem cœlestem inquirimus.

Christo itaque uniti et incorporati, per ipsum; ut summum pontificem nostrum, dignam laudis hostiam et gratiarum actionem Deo semper offeramus, sanctissimam Eucharistiam, opus labiorum sacerdotalium, nomen Dei benedicientium; hymnos et psalmos, fructus labiorum fidelium nomen Dei laudantium.

16. Beneficiæ autem, et communionis nolite obli-
visci : talibus enim hostiis promeretur Deus.

17. Obedite præpositis vestris, et subjacete eis. Ipsi enim pervigilant, quasi rationem pro animabus vestris reddituri, ut cum gaudio hoc faciant et non gementes : hoc enim non expedit vobis.

18. Orate pro nobis : confidimus enim quia bonam conscientiam habemus in omnibus bene volentes con-
versari.

19. Amplius autem deprecor vos hoc facere, quò
celerius restituar vobis.

20. Deus autem pacis, qui eduxit de mortuis pasto-
rem magnum ovium, in sanguine Testamenti æterni,
Dominum nostrum Jesum Christum,

21. Aptet vos in omni bono, ut faciatis ejus volun-
tatem : faciens in vobis quod placeat coram se, per
Jesum Christum : cui est gloria in sæcula sæculorum.
Amen.

22. Rogo autem vos, fratres, ut sufferatis verbum
solatii. Etenim perpauca scripsi vobis.

23. Cognoscite fratrem nostrum Timotheum dimis-
sum : cum quo (si celerius venerit,) videbo vos.

24. Salutate omnes præpositos vestros et omnes
sanctos. Salutant vos de Italiâ fratres.

25. Gratia cum omnibus vobis. Amen.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books' Full Membership provides unlimited access to more than 28,000 volumes of Christian literature for \$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Commentarius in Cap. 13.

ŷ. 1. CHARITAS fraternitatis. Gr. φιλὰδελφιά.

Id est, charitas fraterna, seu amor fraternus, amor fratrum.

Maneat, in græco, non est *in vobis*. Syrus tamen habet.

Id est, perseverate in fraternâ charitate, seu vos invicem ut fratres diligere.

ŷ. 2. *Et hospitalitatem nolite oblivisci*. Syr. et dilectionis peregrinorum ne sitis immemores.

Id est, et à consueto hospitalitatis officio ne cessetis, licet pauperiores effecti.

Per hanc enim latuerunt,... id est, per hanc enim virtutem quidam, nescientes, exceperunt Angelos; seu, cum putarent homines hospitio recipere, Angelos exceperunt.

Respiciantur historiæ Genes. 18. 2 et 19. 1, ubi Abraham et Loth exceperunt Angelos hospitio.

Gr. latuerunt excipientes Angelos: est locutio græca pro inscii, et nescientes exceperunt; sicut dicunt, lateo senescens, id est, inscius et non sentiens senesco.

Hoc bene Syrus: per hanc enim digni fuerunt quidam, quamvis non sentientes, qui exciperent Angelos.

Nota quòd nefas erat Christianis apud Gentiles divertere; sed in episcoporum domibus excipiebantur et à viduis curabantur.

Hinc D. Paulus primæ ad Timoth. 3, et ad Tit. 1, hospitalitatem inter episcopi virtutes recenset.

Et de viduis primæ Timoth. 5. 10. *Si sanctorum pedes lavit*.

Erat apud Christianos tessera hospitalitatis, etc.

Hic mos adhuc vigeat anno 1020; hæc vide apud Cornelium à Lapide hic.

ŷ. 3. *Mementote vincitorum tanquam*... id est, eo affectu compatimini fratribus qui Christi causâ sunt in vinculis, ac si cum eis essetis iisdem vinculis corporaliter vincti: eisque subvenite, sicut vobis subveniri velletis.

Et laborantium, tanquam et... Gr. et malis pressorum.

Id est, et compatimini iis qui malè habent, seu quocumque corporali malo sunt afflicti, tanquam qui et ipsi silis in corpore iisdem malis obnoxio.

Seū, cogitantes vos in carne infirmâ habitare et iisdem incommodis obnoxia, et consequenter simili malo vos affligi posse.

Ÿ. 4. *Honorabile connubium in omnibus*, id est, *connubium* vestrum sit in omnibus rebus ad id spectantibus *honorabile*: seu, honestatem servate in omni re conjugali.

Et thorus immaculatus, id est, et thorus maritalis nullâ maculâ, aut spurcitie contaminetur.

Fornicatores enim et adulteros... quia fornicatores et adulteros judicabit, damnabit punietque Deus.

Hunc sensum et præcedentia et sequentia indicant.

Nugantur ergo sectarii, cùm hic volunt conjugium omnibus præcipi, quasi dicat Apostolus conjugium in omnibus personis, et consequenter sacerdotibus et religiosis esse honorabile, quod hæreticum et ab Ecclesiâ damnatum.

Debet ergo intelligi, ut dictum est: connubium sit in omnibus suis rebus, seu omnino, omnibus modis honorabile.

Vel, sit in omnibus conjugatis honorabile, id est, omnes conjugati servent omnem in conjugio honestatem.

Equidem aliqui catholici, quibus favet syriaca versio, aiunt: *Honorabile est* conjugium in omnibus.

Sed meliùs suppletur *sit*, quia sermo exhortatorius est, non dogmaticus, ut legenti patet ex præcedentibus et ex sequentibus.

Et meritò sanè conjugatos ad omnem honestatem hortatur Apostolus; ut enim ipse docet alibi, scilicet Ephes. 5. Ÿ. 32. *Sacramentum hoc magnum est*, et ideo omnia in eo debent esse honesta, sancta, magno digna sacramento.

Requiritur intentio pura, honestas in modo, moderatio in usu.

Timendum autem ne pervertantur hæc omnia, et ex mag-

no sacramento fiat magnum sacrilegium ex intentione malà, ex inhonestate, ex immoderatione.

Hoc ut vitetur à Christianis, *honorabile sit in omnibus*, id est, omni ex parte *conjugium* apud conjugatos.

De sanctitate matrimonii et de conjugatorum muneribus, vide Ephes. 5, in fine cap.

Ÿ. 5. *Sint mores sine avaritiâ*. Gr. pecuniæ non appetens mos. Syr. ne diligat pecuniam mens vestra. Arab. animus vester non sit pecuniæ cupidus.

Id est, *mores* vestri (mos enim in singulari non dicitur à Latinis) absint à studio quærendæ pecuniæ, seu, ne studeatis augendis rebus vestris.

Contenti, supple sitis, *præsentibus*, id est, habentes quæ in præsentia necessaria sunt, contenti estote.

Ipsæ enim dixit, id est, siquidem ipse Dominus dixit Josue, 1, 5: *Non te deseram, etc.* Divinæ ergo bonitati fidentium.

Ÿ. 6. *Ita ut confidenter dicamus...*

Ita ut ex sincerâ fiduciâ dicere possimus quod cecinit David Psal. 117. *Dominus mihi adjutor, ideo non timebo quid faciat mihi homo.*

Hoc D. Paulus Hebræis applicat, qui ob fidem suis sæpe spoliabantur bonis.

Ÿ. 7. *Mementote præpositorum vestrorum*. Gr. ducum vestrorum. Syr. etiam. Arab. gubernatorum.

Hæc verba de prælatis defunctis intelligi debent, ut patet ex ultimis verbis.

Hortatur itaque ut recordentur D. Jacobi, Stephani aliorumque divini verbi apud eos præconum.

Quorum intuentes exitum... id est, ut animis vestris revolventes finem laudabilis illorum conversationis, seu sanctitatem quam in omni vitâ suâ exhibuerunt, et in quâ usque ad mortem perstiterunt,

Imitamini fidem, id est, illorum in fide constantiam subsequamini, ut vobis par sit vita et mors.

Hinc discite nihil utilius esse-quàm sanctorum vitam et

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

verò talis aut talis cibi discretio, aut usus: hæc enim et similia nihil cōram Deo profuerunt observatoribus suis.

Quæ non profuerunt... Gr. in quibus non sunt adjuti ambulantes. Syr. nullam enim utilitatem perceperunt qui versati sunt in illis.

¶ 10. *Habemus altare...* solatur Hebræos ex privatione istorum ciborum legalium; quasi diceret:

De cætero, non vos pœniteat hæc reliquisse, nec propterea doleatis, aut tabernaculi ministris invideatis: si enim nobis non licet de illorum sacrificiis comedere,

Habemus et nos altare, θυσιαστήριον, sacrificatorium.

De quo edendi non habent, ἐξουσίαν, jus, libertatem.

Qui tabernaculo... legis veteris sacerdotes, et qui legalia custodiunt.

E synagogâ enim exeundum est ut quis de altari Christi edere jus habeat.

OBSERVATIO LITTERALIS ET DOGMATICA.

Sed quodnam est hoc altare?

Plerique tum antiquiores, tum recentiores intelligunt altare eucharisticum, in quo Christus sub specie panis et vini quotidie immolatur. Ita Theodoretus, Theophylactus, D. Anselmus.

D. Thomas intelligit primò, aram crucis, in quâ Christus pro nobis immolatus et cruentè oblatus est;

Secundò, Christum ipsum, in quo et per quem preces nostras offerimus Deo, estque *altare aureum* de quo Apoc. 8.

Habemus itaque altare ligneum crucis, in quo Christus cruentè oblatus est.

Habemus altare lapideum, in quo Christus incruentè sacrificatur.

Habemus altare aureum, Deoque dignum, ipsam Christi personam, in quo humanitatem suam, tanquam victimam Deo dignam, sacerdos in æternum Christus immolat.

Sed quis germanior Apostoli sensus?

Præter jam citatos, Estius censet esse primum, de arâ crucis.

Cornelius à Lapide, Menochius, Tyrinus, censent esse secundum, de arâ eucharisticâ.

Gagnæus utrumque jungit et amplectitur.

Habemus, inquit, *altare*, id est, hostiam in arâ crucis oblatam, ipsum scilicet Christi corpus, *de quo edere non possant qui tabernaculo deserviunt...*

Hæc est vera hostia per quam sanctificantur et de quâ spiritualiter et sacramentaliter vesci possunt quicumque in eum credunt; non qui fiduciam in vetcri lege habentes, *veteri tabernaculo deserviunt*. Ita Gagn.

Reverà, cùm utriusque altaris eadem sit hostia, et aliunde comestio eucharistica sit communio, participatio, comestio hostiæ in cruce pro nobis immolatæ. potest D. Paulus utrumque altare cogitâsse, hæc verba dicens, *habemus altare*.

Verbum tamen de præsentî, *habemus*, expressiùs significat illud altare cujus præsens sit usus in aliquo Ecclesiæ christianæ sacrificio.

Et hinc antiquiores multi hæc D. Pauli verba intellexerunt de altari in quo nunc offerimus sacrificium Corporis et Sanguinis Christi, pro nobis olim in cruce immolati.

Porrò, hæc antiquiorum expositio, etsi non foret ad D. Pauli mentem, multùm tamen hæreticos premeret; ex eâ enim manifestum est quòd mysticum Christi sacrificium et sacrificatorium agnoscebant in Eucharistiâ.

¶ *II. Quorum enim animalium infertur sanguis.* Syrisquidem animalium illorum, quorum inferebat sanguinem summus pontifex in sanctuarium pro peccatis, caro concremabatur extra castra.

Probat è Synagoga exeundum, ut quis fiat particeps sacrificii, seu cruenti, seu incruenti Christi; idque probat cæremoniâ à Moyse ordinatâ in expiationis sacrificio: quod sacrificium erat figura sacrificii Christi.

Quorum enim animalium... id est, vituli et hirci, quorum sanguis expiatorius peccatorum tum pontificis, tum populi; *infertur in Sancta sanctorum* per summum Pontificem.

Horum corpora cremantur in holocaustum, et de eorum carnibus nec sacerdotes, nec populus comedebant.

Extra castra.

Quando solemne hoc expiationis sacrificium institutum est, populus Dei agebat in deserto, ubi castra erant illi urbis vice, imò urbs quædam mobilis et ambulans per desertum, in cujus medio erat tabernaculum.

Hinc dicitur *extra castra.*

Quidquid autem tunc non licuit intra castra, postea non licuit intra urbem.

†. 12. *Propter quod et Jesus, ut sanctificaret per suum.*
Gr. per proprium. Syr. sanguine proprio.

Propter quod, id est, quia hæc animalia Christi figuræ erant, seu repræsentabant corpus et sanguinem Christi, quæ debebant in sacrificium offerri pro expiatione peccatorum totius mundi;

Ideo, id est, ut has figuras adimpleret Christus,

Extra portam urbis Jerusalem *passus est*, ut per proprium sanguinem *populum suum sanctificaret.*

†. 13. *Exeamus ergo ad eum extra castra.* Syr. enim verò nos quoque exeamus ad eum extra castra.

Id est, exeundum itaque nobis et omnibus qui volunt ipsius sacrificii participes fieri.

Exeundum, inquam, extra castra, veteris scilicet Testamenti, extra synagogam et judaismum; accedendum ad novæ christianæ Ecclesiæ castra, accedendum ad Christum.

Improperium ejus portantes. Syr. induti opprobrio ipsius, id est, ignominiam passionis illius ferentes.

Erat tunc non modicum opprobrium, Christianum dici, discipulum et sectatorem Crucifixi nominari.

†. 14. *Non enim habemus hîc manentem...*

Nec turbet, aut terreat nos hoc voluntarium è Jerusalem aut synagoga exilium nostrum; nec enim nos Christiani fixam ac stabilem habemus in hoc sæculo civitatem; sed velut peregrini in tabernaculis habitantes, futuram inquirimus, cælestem nempe Jerusalem.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

opera misericordiæ; nunc autem saltem corde, si non potestis opere.

Hinc *nalite oblivisci*, quasi ob eorum paupertatem non audeat præcipere.

Talibas enim hostiis promeretur Deus. Gr. bene placet sibi Deus. Syr. per has hostias homo gratus est Deo.

Promeretur passivè, id est, conciliatur Deus, placetur Deo, placatur Deus, possumus promereri Deum.

Ÿ. 17. *Obedite præpositis vestris.* Gr. ducibus vestris. Syr. gubernatoribus, *obedite, et subjacete*, et debitam reverentiam exhibete.

Duo debentur prælatis, obedientia et honor.

Idque duas ob rationes:

Prima respicit prælatos, *ipsi enim pervigilant.*

Secunda respicit subditos, *ut cum gaudio*, id est, ut cum alacritate munere tam gravi fungantur, et *non gementes, quod sanè non expedit vobis*, imò noxium est.

Quia, ut ait divus Chrysostomus, gemitus prælati omnium ultione deterior est: invocat enim Dominum, ut ipse puniat.

Cui Theophylactus addit, *metue, quia Deo te tradit.*

Nota in præcedente versu triplex sacrificii genus: laudis Deo, Ÿ. 15, charitatis proximo, 16, obedientiæ prælatis, quæ melior est quàm victimæ; per victimas enim, ut ait D. Greg. Magnus, aliena caro; per obedientiam voluntas propria mactatur.

Ÿ. 18. *Orate pro nobis*, seu pro me. Si Hebræorum adhuc in viâ, imò in lubrico stantium, preces implorat Apostolus; quis dubitet nos sanctorum, cum Christo regnantium, orationes utiliter implorare?

Confidimus enim... prudenter amovet impedimentum quod ex falsis rumoribus poterat apud illos contraxisse, quasi legis esset inimicus et apostata; simul et insinuat quod mereatur eorum orationibus adjuvari, ut qui nihil non facit ut omnibus prosit.

Confidimus quod nullius in vos commissi criminis sim conscius; testis est mihi conscientia.

Imò bene meritus sum, quia in omnibus sincerè processi, et ex bonâ voluntate, ut omnibus prosim.

Ÿ. 19. *Amplius autem deprecor vos...* Gr. hoc facere, id est, impensius autem rogo vos pro me orare.

Quò celerius, id est, ut ad vos citius revertar, *quod vehementer exopto*.

Hinc conjicitur hanc epistolam Romæ scriptam fuisse à D. Paulo in primis vinculis, paulò antequam liberaretur et in Judæam rediret.

Quod tamen non videtur omnino certum, ob absolutum loquendi modum, Ÿ. 24: *Videbo vos*, qui non convenit homini in vinculis detento, nisi fortè de liberatione jam certo.

Hinc etiam infertur ex verbo scilicet, *restituatur vobis*, quòd ab Hebræo scripta sit hæc epistola.

Ÿ. 20. *Deus autem pacis*, id est, auctor et amator.

Qui eduxit de mortuis Pastorem magnum ovium, id est, qui Jesum Christum à mortuis suscitavit, magnum illum Pastorem ovium spiritualium, id est, Principem pastorum, cujus omnes alii sunt vicarii.

In sanguine. Syr. per sanguinem, id est, pastorem ovium per sanguinem suum, seu quem effudit pro ovibus suis, seu quas pascit sanguine suo.

Testamenti æterni, et per quem sancivit novum et æternum Testamentum, seu quod durabit usque ad finem mundi.

Ÿ. 21. *Aptet vos*, id est, Deus, inquam, suâ gratiâ vos reddat aptos.

In omni bono, id est, ad omne bonum opus. Syr. ipse vos perfectos reddat in omni opere bono.

Ut faciatis ejus voluntatem, id est, ut exsequamini quod à vobis vult fieri.

Faciens in vobis, per suam scilicet inspirationem et cooperationem,

Quod placeat coram se. Gr. bene placitum coram se. Syr. quod bonum est coram ipso.

Deus dicitur facere id, cujus faciendi dat gratiam.

Per Jesum Christum, id est, per merita Jesu Christi filii sui, cui est gloria...

Ÿ. 22. *Rogō autem vos, fratres, ut* (licet non sim tam vester quàm gentium Apostolus.)

Sufferatis verbum solatii, id est, grato tamen animo recipiatis hanc epistolam exhortatoriam simul et consolatoriam.

Etenim perpaucis... Gr. per brevia misi vobis, id est, perpaucis consideratâ materiâ, scripsi vobis, ne fatigarem.

Ÿ. 23. *Cognoscite*, id est, scitote et cognoscite mecum fratrem nostrum *Timotheum dimissum*. Gr. absolutum. Syr. solum esse, scilicet à vinculis.

Ignoratur ubi fuerit in vinculis: aliqui interpretantur dimissum ab amicis, à negotiis, quibus detinebatur.

Si celerius venerit. Non erat tunc cum Paulo. Si citò redierit ad me, *brevi videbo vos*. Syr. cum eo vos invisam: de hac absolutâ locutione, vide Ÿ. 19.

Ÿ. 24. *Salutate omnes præpositos*. Gr. duces. Syr. postulate pacem eorum omnium qui præsunt vobis; scilicet omnes qui in singulis oppidis præsunt in Judæâ et in Syriâ.

Salutant vos de Italiâ fratres. Syr. quotquot sunt ex Italiâ qui ad Paulum ex totâ Italiâ confluebant.

Ÿ. 25. *Gratia cum omnibus vobis. Amen.*

Gr. ad Hébræos scripta est ab Italiâ per Timotheum.

Syr. Epistolæ ad Hébræos ex Italiâ romanâ scriptæ, missæque per Timotheum finis.

Quod tamen non est certum, cum, ut dictum est, Ÿ. 23, Timotheus Romæ tunc non esset, nec cum D. Paulo.

Dubitatur ergo per quem missa sit.

Corollarium pietatis, seu in hoc Capite 13, ad pietatem maximè notanda, et ad praxim redigenda.

PRIMUM.

HONORABILE *connubium in omnibus, Ÿ. 4.*

Recordentur conjugati Connubium magnum esse sacramen-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Quasi diceret : Habent dignitatem, hanc reverere, et ob illam eis obedi.

Obediendum ergo etiam dyscolis et malis prælatis, honor-que ipsis ob dignitatem exhibendus.

Ipsi enim pervigilant... rationem nostræ subjectionis et reverentiæ dat Apostolus : debemus eis obedire, eosque revereri, quia propter nos incumbit eis labor et periculum.

Instruit eisdem verbis prælatos :

Ipsi enim pervigilant...

Audiant ergo principes, prælati, rectores, quoniam sicut obedientes oportet esse subditos, sic vigilantes et sobrios oportet esse rectores, ait D. Chrysostomus.

Quasi rationem reddituri... id est, imminet periculum ejus capiti; propter te subjiciuntur pœnis peccatorum tuorum. Idem D. Chrysostomus.

Hoc est maximum periculum, de factis alterius rationem reddere, qui pro suis non sufficit, ait D. Thomas.

Ad hoc attendat prælatus et contremiscat; omnium quos regit rationem redditurus est.

Miror an fieri possit ut aliquis ex rectoribus sit salvus, ait D. Chrysostomus : quem vide hic bomil. 24, in Epistolâ ad Hebr. cap. 13.

Ut cum gaudio faciant, et non gementes... quòd non, etc. In his etiam verbis instruntur et subditi et prælati.

Prælati quidem quid facere debeant cum inobedientes sunt subditi, scilicet, gemere, orare.

Sic medicus contemptus ab ægroto, plorat, ingemiscit, non se ulciscitur, ait divus Chrysostomus.

Nonsinit Apostolus prælatum erumpere ad probra, ad contumelias : sed oportet eum ingemiscere cum despicitur, etc.

Hoc est prælati officium.

Adest subditorum monitio : *Hoc autem non expedit vobis*, quia, ait D. Chrysostomus, gemitus prælati quâvis actione deterior est : gemens enim Deum ut rem advocat.

D. Chrysostomus hic docet quomodo debeat unusquisque se circa prælationem gerere :

Considerantes periculum oportet fugere.

Comprehensos tamen oportet obedire.

Præsentiens ergo fuge.

Comprehensus obedi; at nunquam temetipsum in tantam molem ultrò te conjice, caput tuum tanto subjiciens supplicio.

TERTIUM.

Per ipsum ergo offeramus Hostiam... 15.

In totâ hâc epistolâ sæpè dixit Apostolus et probavit quòd habemus Pontificem, cap. 8, v. 1; cap. 9, v. 11, etc.

Dixit et multoties quòd habemus victimam, capite 9, v. 14: *Semetipsum obtulit immaculatum Deo*, cap. 6, v. 27.

Dixit in capite 13, v. 10: *Habemus altare*, hocque triplex, ut ibi dictum est:

Ligneum, in quo Christus, Agnus Dei cruentè pro nobis immolatus est.

Lapideum, in quo Christus *secundùm ordinem Melchisedech sacerdos*, semetipsum immolat incruentè.

Aureum, in quo idem pontifex Christus, Deo dexter assidens, ministerium suum peragit in cœlis, capite 8, v. 1 et 2; et Apoc. cap. 8, v. 3.

Sed ex his omnibus quæ conclusio?

Exeamus igitur ad eum extra castra, id est, exeamus è nobis, ad Pontificem nostrum accedamus affectu, ipsique fide et charitate uniti, per ipsum, cum ipso et in ipso *offeramus Hostiam laudis semper Deo*.

Per ipsum, cum ipso et in ipso offeramus semper Deo immaculatum Agnum Dei in cruce, ad Dei gloriam immolatum, *Hostiam laudis*.

Nihil unquam Deum æquè glòrificavit, v. cap. 8, in coroll., v. 3.

Per ipsum, cum ipso et in ipso offeramus semper Deo *Hostiam laudis*, Jesum Christum, mysticè crucifixum in Eucharistiâ, et ibi continuè et ubique terrarum sese ad Dei gloriam immolantem.

Hostiam laudis Deo verè dignam, gratiarum actionem Deo proportionatam.

Per ipsum, cum ipso et in ipso offeramus Deo semper Agnum Dei, tanquam occisum, coram throno Dei stantem, et sese ad æternam Dei gloriam offerentem.

Hostiam laudis : Deum cum sanctis omnibus dignè laudat in æternum.

Elige quod ex his tribus altaribus malueris ; at ne cessa- veris unquam, nec in vitâ, nec in morte, nec in æternitate, super unum aut alterum *Hostiam laudis* Deo semper offerre.

Ad hoc Pater Æternus Filium suum, in quo sibi bene complacuit ab æterno, tibi dedit in tempore, ut illum ei of- feras *semper Hostiam laudis*.

Ad hoc Filius Dei unigenitus, splendor et gloria Patris, se totum tibi dedit, seque tuum totum fecit in incarnatione et in incarnationis extensione, sanctissimâ Eucharistiâ, ut illum Deo *semper offeras Hostiam laudis*.

Tu nihil es ; nihil vales, nihil potes, malè Deo servis.

Exiens ergo à temetipso, à tuo nihilo omnimodo, ad inef- fabile Dei donum accede, illud cum reverentiâ recipe, illo- que juxta Dei beneplacitum utere.

Fide igitur et charitate Christo, summo pontifici, unire frequenter, et si fieri potest, continuè ; per illum, cum illo et in illo, offer Deo *semper Hostiam laudis*, Deo dignam, in- finitam, Deo proportionatam ;

Offer Christum ipsum, splendorem Patris, ad Dei glo- riam ;

Offer Christum ; Eucharistiam, ad gratiarum actionem ;

Offer Christum, Agnum Dei tollentem peccata mundi, ad peccatorum remissionem ;

Offer Christum, donum donorum Dei, ad gratiarum ob- tentum.

Vide corollarium pietatis in fine capitis noni.

Ulteriùs perge, et temetipsum huic Victimæ, Deo dignæ, jungens, nihilum tuum offer Deo cum illo donorum dono *in quo sunt omnes thesauri, etc.*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

INDEX TOMI SEXTI.

P RÆFATIO Epistolæ ad Hebræos,	<i>pag. i</i>
Caput primum,	1
Caput secundum,	21
Caput tertium,	43
Caput quartum,	63
Caput quintum,	83
Caput sextum,	99
Caput septimum,	125
Caput octavum,	155
Caput nonum,	172
Caput decimum,	203
Caput undecimum,	241
Caput duodecimum,	273
Caput decimum tertium,	301

FINIS INDICIS TOMI QUINTI.

INDEX VERBORUM

ET RERUM MEMORABILIVM

QUÆ IN HUIUS OPERIS SEX TOMIS CONTINENTUR.

*Numerus romanus Tomum indicat, arabicus verò numerus
Paginam.*

AARON.

SACERDOTIVM Aaronicum, seu Leviticum, per sacerdotium
Christi fuit abrogatum. VI. 143. 144. 145.

Hujus abrogationis ratio VI. 146.

Sacerdoti Christi supra Leviticum præcellentia. VI. 143. 144.
145. Vide Christus pontifex, oblatio Christi, legalia sacri-
ficia.

ABBA, PATER.

Quare hæ duæ voces, idem significantes, simul jungantur.
III. 419. Vide fusiùs I. 192. 193. 194.

ABEL.

Abel præstantiorem Deo victimam obtulit quàm Cain. VI. 256.
Quo signo Deus ostendit sibi gratam esse Abelis victimam?
Ibid.

Quibus et quomodo post mortem loquitur Abel? Ibidem.

ABRAHAM.

Abraham, pater fidei nostræ, cur et quomodo? I. 96. 97. III.
380. 381.

Ejus paternitas, sicut et filiatio nostra spiritualis est, I. 96. 97.
Abrahæ fides, quàm heroïca! quanta! quàm firma! quàm
robusta! I. 99. 100. Vide *fides*.

Quæ fuit Abrahæ fides? III. 381.

A Spiritu sancto in scripturis descripta, ut eam imitemur,

- certi quòd et fides nostra nobis ad justitiam reputabitur. I. 100.
- Deus Abrahæ filiis duplices promisit benedictiones, temporales et spirituales. Temporales in carnalibus filiis adimplevit; spirituales in spiritualibus. I. 230.
- Non omnes qui ex Abraham, reputantur Abrahæ filii, Ibid. quis verus Abrahæ filius, seu verus Israelita? I. 230. 233.
- Abraham justificatus est per fidem. I. 87. 88. III. 381. 382.
- Nullum opus Abrahæ justi, in quod fides non influxerit. I. 89.
- Hinc conciliantur D. Jacobus et D. Paulus idem dicentes de diversis Abrahæ actionibus. I. 88. 89.
- Abrahæ fides non fuit nuda, sed virtutum operibus vestita. I. 89. 102.
- Hinc et conciliantur D. Jacobus et D. Paulus, quorum hic fidei tribuit Abrahæ justitiam, alter operibus I. 88. 89.
- Abraham adhuc præputiatus, justitiam adeptus est: ergo non per circumcisionem, sed per fidem. I. 93.
- Circumcisio Abrahæ fuit signaculum justitiæ quam adeptus erat præputiatus. I. 93. 94.
- Circumcisio Abrahæ fuit etiam signum fidei, quam habuit de Messiâ è suo semine nascituro. Ibidem. Vide *Circumcisio*.
- Adhuc præputiatus credidit, suâque fide justificatus est. I. 94.
- Post justitiam ex fide adeptam, circumcisisus fuit. Ibid.
- Utrumque quare? Ibid.
- Ex parte Abrahæ, circumcisio fuit signum fidei quam habuit de Messiâ è suo semine nascituro. Ibid.
- Ex parte Dei, Circumcisio fuit declaratio justitiæ Abrahamo ob fidem datæ. Ibidem.
- Abraham duas habuit uxores, ancillam unam, Agar; liberam alteram, Sara. III. 427. etc. 432.
- Duos habuit filios: Ismaelem ex Agar, Isaac ex Sara. Ibid.
- Quid hæc sibi velint? Ibidem.
- Duo Abrahæ matrimonia significant duo Dei cum hominibus fœdera;
- Duæ matres, duas leges;
- Duo filii, duos populos.
- Quare promissio à Deo facta Abrahæ vocatur Testamentum? Vide *Testamentum*.
- Per Antonomasiam dicitur fidelis. III. 380.
- Cur in die sepulturæ fidelium decantatur: Et in sinum Abrahæ, etc. III. 381.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

ADAM, CHRISTUS.

- Adam origo mortis, Christus fons vitæ. I. 119.
 Adam et Christus similes in contrarium, I. 119. 120.
 Adam et Christus in multis dissimiles. I. 119. 120. 121.
 Christi gr̃atia præcellit in multis Adæ peccatum; seu multò mi-
 nùs nocuit Adamus, quàm profuit Christus. I. 120. 121. 125.
 Adæ peccatum fuit inobedientia. I. 122.

ADOPTIO DIVINA.

- Adoptio filiorum Dei est justificationis effectus. I. 113. Vide
Justificatio.
 Duplex est adoptio filiorum Dei: imperfecta hujus sæculi, per-
 fecta futuri sæculi. I. 197. Sancti anhelant ad perfectam.
 198.
 Filii Dei nunc incogniti, patefactio fiet in fine sæculorum.
 I. 196.

ADVENTUS DOMINI.

- Dies adventûs Domini veniet inopinatò, sicut fur. IV. 467.
 Impiis ridentibus et gaudentibus repentinus superveniet inte-
 ritus, sicut dolor partûs prægnantem occupat ex improvise.
 Ibidem.
 Hujus rei figuræ.
 Ne quid tale nobis eveniat, Dominus vigilare monet,
 Quasi Deus ipse metuat ne nos imparatos inveniat. IV. 467. 468.
 479.
 Miranda in hoc Dei bonitas, etiam in improbos. IV. 468.
 479.
 Idem de adventu Christi ad nostrum judicium particulare di-
 cendum, ac de adventu ad judicium generale: veniet sicut
 fur. IV. 469. V. 11. 12.
 Hujus consolatoriæ veritatis rationes vide. Ibidem.
 Vide et responsiones objectionibus timorem suadentibus. Ib.
 Motiva spei in Christum. V. 13.
 Quid de adventu, seu judicio Christi certum? V. 13.
 Quid faciendum? Ibidem.
 Duo signa præcedentia adventum Christi. Ibidem.
 Apostasia, Antichristus.
 Secundus Domini adventus erit in regno et gloriâ. V. 301. 302.
 Praxis circa hunc adventum. Ibidem.
 Dei proximitas stimulus est ad omne bonum. IV. 287.

Hinc Christus adventûs sui tempus occu-
tavit; hinc Apostoli
proximum semper annuntiant. IV. 226. 227.

ADULTERIUM.

Est latrocinio gravior injuria. IV. 447.

Ab adulterio deterrentia. Vide ibidem. Vide *Conjugium, fornicatio, impudicitia.*

ÆDIFICATIO.

Unde nomen ædificationis? I. 369.

Quid significet? Ibidem.

Per quæ ædificamus? Ibidem.

Ædificationi contrarium est scandalum quod destruit opus Dei.

I. Ibid. 370. Vide *Scandalum.*

Ædificatio est finis omnium charismatum. II. 368.

Qui aliud intendit, fur et sacrilegus. II. 369.

ÆDIFICATIO DEI.

Ecclesia ædificatio Dei; Deus architectus. II. 69.

Apostoli, Episcopi, Sacerdotes, Doctores, etc. sunt cooperarii
Dei. Ibidem.

Hujus ædificii fundamentum Christus. II. 70.

Videant cooperarii, Doctores, quid; quomodò, quo fine, quâ
charitate, quâ puritate animi doceant. Ibid. Vide *Ecclesia, anima fidelis.*

ÆDIFICIUM SPIRITUALE.

Anima fidelis est ædificium spirituale.

Hujus ædificii fundamentum fides in Jesum Christum. Videat
quilibet fidelis quid superædificet, an aurum, etc. an pa-
leas, etc. II. 72. 73. Vide *Anima fidelis, Ædificatio Dei, Ecclesia.*

ÆTERNITAS.

Hæc vita præsens est agricultura seminandique tempus; Æterna
vita erit messis. III. 475. 481. Vide *Agricultura.*

Æternitatis religio quæ? V. 20. 21.

Ad hanc æternitatis religionem ordinatur Christianismus. Ib.

Ad hanc disponit afflictio. Ibidem.

Christianismus hujus æternæ religionis quasi novitiatus. Ib.

AFFLICTIO.

Deus suos sanctos affligi sinit. Quare? III. 12.

Sanctos veteris Testamenti sæpius à malis præservabat et libera-
bat, quàm sanctos novi Testamenti præservat. Quare? III. 12.
Christus, vir dolorum, passiones in suâ personâ consecravit,
deificavit, passionibusque vim dedit consecrandi, deificandi.
13.

Ex quo Filius Dei passus est, honorificum, lætum est pati pro
Deo; hinc discrimen gratiæ novi Testamenti à gratiâ veteris
Testamenti; seu hinc non liberemur à malis, sed roboramur
in malis. Ibid.

Quò major passio pro Christo, eò major consolatiō in Christo,
Ibidem.

Cruce, afflictio, fons consolationis,

Mater gloriæ,

Scala paradisi, etc. III. 14. 246.

Hoc noverat S. Andræas. Ibidem.

Oremus ut hanc sanctæ crucis virtutem agnoscamus. Ibid.

Afflictorum consolatio. III. 15.

Quid christiano afflicto faciendum? III. 17.

Cruce recta et segura via ad beatitudinem. Ibid.

Afflictio est Christi et Apostolorum insigne. III. 246.

Passiones non sunt vera mala. Ibidem.

Sed bonorum æternorum radices. III. 246.

Erubescamus nos nolle pati. III. 247.

Afflictiones temporales sunt medicinales. II. 291.

AGAPES.

Agapes, quid. II. 275.

Agaparum quæ pars sanctissimæ Eucharistiæ? an prior? an
posterior? II. 279.

Agaparum multiplex abusus apud Corinthios. II. 275.

Duo divitum in Agapis Corinthiorum notat Apostolus. II. 279.

Quæ tripliciter exaggerat. II. 280.

Triplex pauperum dolor. Ibid.

Agar. III. 427. 428.

AGNUS DEI.

Christus Agnus Dei, victima peccati. III. 129.

AGON.

Agones Olympici. Isthmia. II. 214.

AGRICULTURÁ DEI.

Ecclesia agricolatio, Deus agricola;

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

cura nostra sit de Deo diligendo, et illi obediendo. I. 200.
Et adversa et prospera, imo et ipsa peccata, cedunt in bonum
iis qui Deum diligunt. Ibidem.

In præsentī, quia humiliores, fortiores et cautiores eos reddunt.
In futuro, sicut cicatrices conferunt ad gloriam militis, qui
finaliter in bello triumphavit. Ibid.

AMOR CHRISTI.

Amare Christum, fons omnis virtutis, mors omnis peccati.
II. 507.

Vide num Christum diligas verè et sincerè. Ibid.

Quàm pauci verè diligunt. Ibid.

Oratio quâ petitur charitas. II. 444. 445.

ANATHEMA.

Anathema, quid? I. 227.

Mira S. Pauli charitas, optantis pro fratribus suis esse anathe-
ma à Christo. Ibidem.

Quale hoc votum? I. Ibid. 228.

ANGELI.

Angeli coli nolunt ab Apostolis, quasi majore in ministerio
collocatis. IV. 82.

Per Apostolos patefacta sunt Angelis arcana Dei. Ibid.

Ante incarnationem Angeli ignorabant multa Christi mysteria,
quæ didicerunt per ea quæ gesta sunt in Ecclesiâ. Ibid.

Hinc Theophylactus ait: Beneficia nostra magistri sunt iis sa-
pientiæ Dei. Ibid.

Hinc D. Chrysostomus ait: Paulus Angelorum evangelista; eos
illuminavit. Ibidem.

A quibus cœpit Angelorum cultus? IV. 381.

Hæretici angelici qui? Ibid.

ANIMA HOMINIS.

Discrimen ex Scripturis inter animam hominis et animas bes-
tiarum: hæ è materia eductæ; illa ex Dei præcordiis. II.
419. 420.

ANIMA FIDELIS.

Anima fidelis, planta Dei,

In Ecclesiæ agro per Baptismum plantata,

Per verbi divini et sacramentorum ministros rigata;

At à Deo solo vitam et incrementum vitæ recipiens. II. 68.
 Hinc sub omnipotenti manu Dei frequenter humilietur, orat
 humiliata : in manibus tuis sors mea. Ibid.
 Anima christiana est sponsa Christi. III. 232.
 Quæ dos hujus sponsæ ? Ibid.
 Quæ virginitas ? Ibidem.

ANIMARUM MINISTER.

Omnibus uti debet remediis ad illarum salutem. V. 294.
 Medicum se recordetur. Ibidem.
 Lenia tamen remedia præferat. Ibidem.
 Duo illi necessaria : omnimoda patientia, et omnimoda doc-
 trina. Ibid.
 Semper pati, semper docere, seu cum patientiâ docere debet :
 Ibidem.
 Attendat sæpe quomodo suo fungatur officio. V. 298.
 Eheu ! multi et pauci sacerdotes. V. 294. 295.

APOLLO.

Apollo quis ? II. 19.
 Corinthiaci schismatis externa occasio. Quomodo ? II. 20.
 Paulus sub suo et Apollo nomine alios etiam intelligit. II. 94.
 Ejusdem schismatis veræ causæ. II. 95. 96. Doctores vani.
 Appollo Corinthiis clarus erat : hinc D. Paulus se apud illos
 excusat quòd Apollo non ierit ad eos. II. 442.

APOSTOLI.

Apostoli qui sunt ? IV. 106.
 Apostoli Deo didacti, seu à Deo edocti. II. 50. ¶
 Ideo Spiritum sanctum, Spiritum Deo consubstantialem, om-
 niscium, etiam abditissima Dei penetrantem, receperunt.
 II. 51.
 Apostoli mysteria Dei per Spiritum sanctum edocti, alios do-
 cuerunt, non arte rhetoricâ, sed eloquiis Spiritûs sancti. Ibid.
 Docuerunt autem, non indiscriminâtim omnibus omnia tra-
 dentes ; sed proportionatè, pro auditorum captu. II. 52.
 Apostoli fuerunt catechistæ. III. 473.
 Apostoli quare pauperes ? III. 474.
 Laudabilis evangelica paupertas. Ibidem.
 Apostoli et Angeli sunt conservi Dei. IV. 81.
 Per Apostolos patefacta sunt arcana Dei. IV. 82.
 Hinc D. Paulus Angelorum Evangelista dicitur. Ib. Vide *Angeli*.

Oratio quo doctrinam christianam tradebant Apostoli. VI. 109.

Apostoli, quasi aromata. III. 40.

Thuribula incensa. Ibid.

Unguentorum ampullæ. III. 41.

Fideles solebant Apostolum suum deducere; in viâ comitari et viatico juvare. II. 44.

APOSTOLORUM JUS.

Apostolis omnibus Ecclesiæ ministris commune jus est necessarium ad vitam exigendi. II. 201. 203.

Circa hoc jus duo notanda vide ibidem.

Primum quod in labore fundatur;

Secundum quod ad necessaria tantum extenditur.

Hinc nihil agentibus, aut malè agentibus nullum jus. Ib.

Hinc ad superflua, ad vana, ad luxuriosa nullum jus: II. 202.

Jus apostolicum exigendi necessaria probat S. Paulus ab exemplis militum, vinitorum, pastorum. II. 203. 204.

Et iisdem simul exemplis docet sacerdotem debere pugnare, laborare, vigilare. II. 204.

Docet et parvo solatio contentum esse. Ibid.

Jus Apostolicum exigendi necessaria probat Apostolus ex lege quâ Deus vetuit capistrari boves triturantes. Ibid.

Argumentatur à minori ad majus; si Deus consulit de bobus, quanto magis de suis servis, in areâ suâ laborantibus. II. 205.

Hinc colligitur quod multus debeat esse Doctoris labor. II. 206.

Hoc jure Apostolico non usus est D. Paulus, sed omnia potius incommoda pertulit, ne quod daret impedimentum Evangelio promovendo. II. 205.

Hoc ministros Ecclesiæ pudefaciat, qui ne superflua quidem propter Evangelium vellent perdere; sed qui rigorosè exigunt quæ sibi debita credunt. II. 206.

Christus ministris suis permisit vivere, non thesaurisare. II. 207.

Religiosi mendicantes, qui gratis evangelizant, sunt Paulinæ perfectionis imitatores. Ibidem.

APOSTOLICA VITA.

Apostoli vita militia est. III. 207.

At militia spiritualis, non carnalis. Ibid.

Quæ sint arma apostolica? Ibid.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Sit unguentorum ampulla. III. 41. Quasi aromata. III. 44.

Trium sit semper memor concionator Evangelicus, se Dei legatum, se coram Deo vivo loqui, se in Christo loqui. III. 43. 44.

Caveat pseudoapostolorum vitia : caveat ne sit caupo. III. 42. 43. Vide *Concionator Dei, Ecclesiæ minister.*

ANTICHRISTUS.

Antichristus à D. Paulo depingitur quoad personam. V. 26. 27.

Quoad mores in genere. V. 27. 28.

Speciatim quoad impietatem. V. 28.

Quoad superbiam. Ibid.

Quid sit obstaculum Antichristi? V. 28. 32.

Antiquorum opinio. V. 28.

Recentiorum opinio. V. 29.

Conjectura est, non dogma fidei. Ibidem.

Impii sunt præcursores Antichristi. V. 30.

Faciunt secretò quod ipse palam faciet. Ibid.

Hinc in mundo jam est Antichristus. Ibid.

Hinc Antichristi multi. Ibid.

Impii sunt rudimenta Antichristi. V. 35.

Christus solo flatu suo destruet Antichristum. V. 32.

Antichristi satanica potestas. V. 35.

In quos illam exerçebit? V. 33.

In hoc justa patebit incredulitatis punitio. V. 34.

Antichristum vivis coloribus depinxit Apostolus, ut nullus in eo decipiatur Christianus. Ibid.

Hæreticorum impudentiam, summum Pontificem vocantium Antichristum, confundit D. Paulus. V. 36. 37.

In hoc astutiam diaboli vide. Ibid.

Duplici cæcitate ferit hæreticos. Ibid.

ANXIUS HOMO.

Homini anxii locutio; unum exprimit voce, alterum mente retinet. Ita D. Paulus. IV. 209.

APOSTASIA.

Enormitas apostasiæ. V. 253. 254.

Quid sit apostasia Christi adventum præcessura? et de qua Paulus. V. 29.

Antiquorum opinio. Ibid.

Recentiorum opinio. VI. 23.

Hujus opinionis fundamentum in Scripturis. Ibid.

Opinio est Doctorum, non definitio Patrum. Ibid.

MORALIS APOSTASIA.

Moralis Christianorum apostasia ab Evangelio. III. 314. 315.
pejor Galatarum defectione.

Quia quasi duplex. III. 315.

Non minùs rea defectio cordis, quàm defectio mentis. Ibid.

Est Evangelii subversio. Ibid.

Appia, quæ? V. 380.

Archippus, quis? Ibid.

Aquila et Priscilla, D. Pauli hospites. II. 435.

ARCA.

In qua parte tabernaculi erat; quid in ea? Quid super eam?
VI. 184.

Quid de ea factum est? VI. 188.

ARMATURA.

Tria præsertim arma nobis ad salutem necessaria. IV. 470.

AROMATA.

Apostoli erant quasi aromata. III. 40.

Ita concionator sit bonus odor Christi. Ibidem.

ARRHA.

Spiritus sanctus est arrha nostræ felicitatis æternæ. IV. 23.

Vide *Spiritus sanctus*.

Quanta Dei bonitas in nos, Spiritum sanctum nobis arrhabonem dare! IV. 26.

ATHLETA.

Sit Christi minister et christianus. V. 256. 264.

AUDITUS.

Fides ex auditu. I. 276.

Quid ergo dicendum de iis qui de fide nihil audierunt? Ibid.

Quid de illis qui aure corporeâ audiunt, at aure cordis non recipiunt? I. 277.

Duplex auditus verbi Dei, externus et internus. Ibid. Vide *Fides*.

S. AUGUSTINUS.

Quid D. Augustinus de prædestinatione et reprobatione? I. 259.

Quid de D. Augustino summi pontifices et concilia? Ibid.

Vide *Prædestinatio*.

AVARITIA.

Avaritia est quædam fornicatio. IV. 144.

Avaritia est idololatria. Ibid.

Avarus non habet jus ad hæreditatem Dei. Ibid.

Avaritia est velle fieri divitem, non esse divitem. V. 202.

Avaritia radix omnium malorum, temporalium et æternorum culpæ et pœnæ. Ibid.

Avaritia fidem destruit. I. 202.

Avaritia cor avari multis transfigit doloribus. V. 203.

Avaritia ab Ecclesiæ ministris speciatim fugienda. V. 204.

AZYMUM.

Quid Azymum? Debemus esse Azymi. II. 113.

BAAL.

Septem millia genua non flexerunt ante Baal, id est, multa millia. I. 295.

Septenarius numerus significat multitudinem, propter sabbatum. Ibidem.

Ita Deus multos semper habet servos fideles, nobis ignotos. Ib.

Ignotis Dei servis unire mente et corde, et cum eis Deum adora. Ib.

Ama nesciri. I. 295.

BAPTISMUS.

Baptismus typus mortis Christi. I. 138.

Baptismus typus resurrectionis Christi. Ibid.

Baptismi forma Christi mortem, sepulturam et resurrectionem ita significat, ut hæc nobis applicet. Ibid.

Baptismi forma tria nos docet, nimirum similitudinem mortis, sepulturæ et resurrectionis Christi. I. 140.

Mira christiani cum Christo per Baptismum communio. I. 145.

Commortuus, concrucifixus, consepultus, complantatus, con-resuscitatus, convivens, conglorificatus. I. 145. 146.

Hæc omnia triplici modo, typo, participatione, imitatione. I. 145. 146. 147.

Baptismus est vocatio ad societatem, consortium et communionem filiationis divinæ et hæreditatis æternæ. II. 17. 31.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Duplex æterna beatitudo partialis. IV. 362. 363.

Motiva spei christianæ. Ibid.

Perpendenda circa spem et urgentia ad illam. Ibid. Vide *Spes*

Duo ad beatitudinem æternam conducunt ; fides viva gloriosæ Christi Resurrectionis, et communio, seu societas passionum Christi. IV. 257. Vide *Fides*, *Passiones*.

BENEDICTIO.

Dei benedictio à nostris benedictionibus quantum differat !
IV. 9.

Quam differat benedictio data Christianis per Christum, à benedictionibus seu beneficiis collatis à Deo Judæis ? IV. 9.
Christus est benedictionis centrum ; ab ipso, et ob ipsum benedicti, quicumque benedicti. I. 246.

In Christo quærenda benedictio fide, charitate, etc. I. 247.

Sicut Christus est benedictionis centrum, à quo nobis benedictio ; ita centrum est in quo Deum debemus benedicere.
Ibidem.

BENEFICENTIA.

Christianus benefaciat omnibus, quia Dei filius. I. 332.

Beneficentia est unicus vindictæ modus Christiano concessus. I. 395. 396.

Beneficentia erga sanctos est modus facilis participandi sanctorum meritis, et ideo facilis ditescendi modus. IV. 201.

Mira in hoc Dei bonitas in infirmiores. Ibid.

Pulchra hac de re similitudo. IV. 202. Vide *Eleemosyna*, *Communicatio*.

BENEFICIA.

Beneficia Judæis allata gratiarum nobis collatarum umbræ tantum. II. 234. Vide *Judæi*, *Mare Rubrum*, *Manna*, *Horeb*.

BERITH.

Quid significat ? Quare et à quibus Testamentum est traductum ? VI. 194. 195

Allucinatio Erasmi, Melchioris Cani, et Cajetani. 194.

BIGAMIA.

Bigamia est irregularitas arcens ab episcopatu, sacerdotio et diaconatu. V. 130. 131. 132.

Antiquissimus est Ecclesiæ usus bigamos non ordinandi. V. 131.

Cur bigami ab episcopatu rejiciantur ? V. 131. 132.

Bigamia etiam ante Baptismum contracta, est irregularitas.

Quare? V. 132.

Hæc de re aliter sentit D. Hieronymus.

Sed prævaluit opinio D. Augustini. Ibid.

Ratio D. Augustini. Ibid.

Bona terrena damna sunt, quia multum laborem habent, et lucrum nullum, amentesque faciunt. IV. 253. 254.

Possunt tamen esse lucra, ob bonum usum. IV. 253.

Bonus et malus animus facit ea, vel damna, vel lucra. Ib.

DIVINA BONITAS.

Dimensiones divinæ bonitatis. IV. 85.

CÆCITAS.

Cæcitas et obduratio fit ab homine et à Deo. I. 294.

Hujus cæcitatis et obdurationis effectus. Ibid.

Utriusque justitia. I. 299. Vide *Obduratio, Induratio.*

Cæcitas Judæorum est mysterium. I. 307. Vide *Judæi.*

CÆLIBATUS.

Matrimonium honorabile et pretiosum,
Cælibatus honorabilior et pretiosior.

Matrimonium est argentum, cælibatus aurum.

Sicut argentum non damnat, qui ei præfert aurum; sic Ecclesia matrimonium non spernit, dum virginitatem illi præfert.
IV. 154. 155.

S. Paulus fuit cælebs, et ad suū exemplum optat omnes esse cælibes.

S. Paulus conjugium omnibus christianis non præcepit, multò minùs sacerdotibus et Monachis, ut perversè inferunt Hæretici. II. 154. 155.

Hæc illatio non est mira in Hæreticis, quia vix fuit hæreticus non impudicus. II. 155.

Apud Hæreticos impossibilis cælibatus et virginitas. III. 142.

Tentatio non est ustio, imò coronæ materia. II. 158.

Quid sit uri ex D. Paulo? ibid.

CALVINUS.

Calvini error de non baptizandis Christianorum filiis, malè fundatus: I. 302.

Calvinus fide credit se salvandum; S. Paulus damnari timuit.
II. 216.

Deus omnis sapientiæ fons. Doctores, libri, sunt canales per quos Dei sapientia fluit ad nos. II. 97.

Bibens ergo de rivulo, gratias age fonti. II. 67. Vide *Sapientia, Doctor, Liber.*

CANCER.

Hæreticorum sermo quasi cancer. V. 257.

CANIS.

Olim hoc erat nomen gentium; sed cum rebus translata sunt nomina.

Gentes nunc filii, Judæi vocantur canes. IV. 248. 249.

CANTUS.

Piè et suaviter cantandæ laudes Dei. IV. 372.

CAPILLITIUM.

Quare longum capillitium mulieribus datum? II. 270.

CARBONES.

Carbones ignitos superimponere. Quid? I. 331.

CARO.

Amor carnis et carnalium, est animæ mors præsens, et mortis æternæ principium. I. 187. 188.

Hic amor crit in æternum Deo contrarius; et hæc contrarietas erit æternæ mortis origo. I. 188.

Maximum discrimen inter esse in carne, et inter secundum carnem vivere. I. 184.

Christianus est in carne; non vivit secundum carnem. Ibid.

CARNALIS.

Carnalibus omnia carnalia.

Hinc spirituales semper ab aliquo damnantur.

Quid spirituali tunc faciendum? III. 206. 207.

CASTITAS.

Puritas et libertas. IV. 446.

Impuritas est servitus.

Castè de rebus inhonestis loquendum. IV. 448. Vide *Puritas.*

Castitas solis catholicis, Dei gratiâ, possibilis: Hæreticis autem impossibilis. III. 130.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Est via supra modum aliis excellentior. II. 325.

Sola lingua cordis, seu charitatis, auditur à Deo. II. 332.

Charitas ita necessaria, ut sine eâ nihil pròsit ad salutem.
II. 333.

Ex charitate Deus omnia nostra pensat, ipsum etiam martyrium.
Ibid.

Charitas remedium est universale, et omnium spiritualium
ægritudinum medela. II. 334.

Charitas omnia mala removet; omnia bona facit. II. 334. 335.
336.

Quomodo dignoscendum an charitatem habeamus? II. 336.

Charitas in æternum durabit. II. 336. 337.

Charitas virtutum regina, nos Deo conjungit, Deoque similes
facit. II. 355.

Est omnium virtutum maximè necessaria, maximè utilis, maxi-
mè duratura.

Illam ergo toto vitæ tempore debemus desiderare, prosequi,
custodire, perficere. Ibid.

Charismata ex charitate desideranda. Ibid.

Charitatis debitum est perpetuum, semper solubile et semper
insolubile; et hoc illi proprium. I. 345. 348.

Dilges proximum tuum sicut te ipsum: quid significat hoc,
sicut? I. 345.

Non æqualitatem, sed similitudinem eamque triplicem. I. 345.

Dilige, et fac quod vis. Ibid.

Fraternæ charitatis est debitum, ut fortiores ferant infirmos.
I. 382. 383.

Ad hoc eis datur vis et virtus, ut alios portent, compatiendo,
instruendo, etc. I. 382.

Sicut in corpore naturali membra firmiora ferunt debiliora.
I. 382.

Sicut in ædificio materiali fundamenta, columnæ, etc. susti-
nent totum ædificii pondus. Ibid.

Sicut divites sua debent pauperibus erogare; ita doctiores, for-
tiores debent suam vel scientiam, vel fortitudinem commu-
nicare. Ibid.

Sicut peccant divites, in suis divitiis sibi placentes, easque sibi
solis reservantes; ita peccant quicumque in bono sibi credito
complacent, et eo ad proximi commodum et salutem non
utuntur. I. 382. 394.

Unusquisque Christianus debet proximo suo complacere, gra-

tificari, condescendere in iis quæ ipsius bono et ædificationi cedunt. I. 383. Vide *Complacentia*, *Communicatio*, *Beneficentia*.

In quo differt complacentia quam inspirat charitas, ab eâ quam inspirat cupiditas. Ibid.

Christi charitas, qui propriis commodis non studuit, sed Dei gloriæ et nostræ saluti totus incubuit, nos urgere debet ad utrumque. I. 383. 394. 395.

Charitas continuè petenda à Deo. V. 53. 61.

Tria nos à charitate retrahunt continuè.

Hinc necessitas orandi continuè et charitatem petendi. V. 53. 61.

Charitas sit omnium nostrarum actionum regula. I. 368.

Scientiâ et fide utendum secundùm charitatem. Ibid.

Ex charitate cavendum ne cuiquam detur offendiculum; propterea aliquando à licitis etiam abstinendum. I. 370.

Christi pro fratre nostro infirmo charitas, nostram in eum charitatem accendat. I. 337. 338.

Charitatis debiti solutio solventem ditat eo ampliùs, quò promptius, largiùs et liberaliùs solvit. I. 348. 349.

Charitas omnes virtutes includit, omnia vitia destruit; hinc plenitudo legis. Ibid.

Charitas Dei nostræ charitatis exemplar. IV. 140.

Charitas Christi aliud nostræ charitatis exemplar. IV. 141.

Charitas est Christianismi spiritus. III. 451.

Charitas est finis Christiani, ad quem continuè tendere debet. III. 451.

Diliges, verbum breve et longum, quia semper faciendum. III. 452.

Unum est Dei præceptum, *Diliges*. Ibid.

Unum medium ad charitatem assequendam, *spiritu ambulate*. III. 453. 454.

Charitas primus est Spiritûs fructus. III. 456.

Ama, et fac quod vis. Cur verum? Ibidem.

Charitas semper petenda. Ibid.

Tres sunt christianæ charitatis conditiones: sit sincera, pura, honesta. I. 328.

Quomodo obtinendæ. Ibid.

Charitas insatiabile bonum, nullus hujus boni modus. IV. 226.

Charitas est finis et scopus legis. V. 76.

Ibidem, vide charitatis genealogiam à lege, lineâ tum aseen-
dente, tum deseendente.

Charitas, sicut naturalis amor, suos habet sensus. V. 226.

Lapidea non erant corda apostolica. Ibid. Vide *Lacryma*.

Charitas, non jus, actionum nostrarum debet esse regula.
II. 249.

Ad charitatem erga proximos excitandam maximè confert exem-
plum Christi Domini qui, dives cùm esset, pauper factus est
ut nos spiritualiter ditesceret. III. 169.

Deus charitatis doctor.

Ab eo petenda charitas. IV. 448.

In charitate semper proficiendum. Ibid.

Charitas in pauperes est apostolici muneris essentialis. III. 345.

Charitatis apostolicæ fundamentum similitudo in fide, pietate
et bonis operibus. V. 203.

Charitativum corrigendi et instruendi modum disce à D. Paulo.
I. 362.

Firmior cum infirmioribus infirmetur, ut infirmum confirmet;
seiat se patrem, se fratrem, sicque cum charitate det illi
manum. I. 362. Non disputet. Ibid.

Charitas Dei nimia. IV. 17. 50. Vide *Christus*.

Sapientiam suam in mysterio absconditam prædestinavit ad glo-
riam nostram. II. 48.

Hanc nimiam charitatem mirare, adora, ama. Ibid.

Nimia charitas Dei Filii : abscondit se sapientia Dei, ut morti
tradatur, et morte suâ vitam nobis mereatur. II. 49.

Christianus, quia Dei filius, Dei patris sui charitatem debet
imitari. IV. 162.

Christianus, quia Christi membrum, Christi charitatem debet
imitari. Ibid.

Charitas et cupiditas in quo similes. II. 213.

CHARTA.

Cor nostrum charta Dei. Vide *Cor. S. Spiritus*.

CHIROGRAPHUM.

Chirographum decreti, quid? IV. 345. 346.

CHRISTUS.

In Christo omnes thesauri sapientiæ. etc.

Hinc sequelæ. IV. 338.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books' Full Membership provides unlimited access to more than 28,000 volumes of Christian literature for \$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

In Christo omnis plenitudo inhabitat. IV. 317.

Christus fons gratiarum.

Christi dignitates ad nos relativæ. IV. 317. 318.

Quomodo his dignitatibus uti debemus. Ibid.

Attendenda in nostræ reconciliationis modo per Christum. IV. 318.

Christi super omnes prophetas prærogativæ. VI. 18.

Christi super patriarchas excellentia. VI. 10.

Christi super Moysen excellentia. VI. 11.

Christi super Aaronem excellentia. VI. 13.

Christi super angelos excellentia. VI. 13. 14.

Christus, ut homo, factus est hæres Dei. VI. 9.

Christi generatio explicata per similitudines. VI. 11.

Christi triplex nativitas in triplici statu. VI. 10.

Christus rex. VI. 16.

Epitome fidei de Christo. VI. 17. 18.

Christus omnium Dominus. VI. 33.

Christus similis Adamo in contrarium. I. 119.

Christus multò plus profuit, quàm nocuit Adamus. I. 120. 121. 122.

Gratiæ Christi præcellentiæ. I. 125.

In Christo vera fuit obedientia. I. 122.

Obedientia Christi fuit perpetua. Ibid.

Inobedientia est peccatum universale. Ibid.

Christus fons vitæ per mortem destruxit mortis principem. VI. 48.

Christus noster Apostolus et Pontifex. VI. 50.

Christus Moysi comparatus. VI. 51.

Christus Moysi prælatus. Ibid.

Excellentiæ Christi supra Moysen. Ibid.

Christus est gratia. Quare? V. 349.

Huic Dei gratiæ substantiali unire jugiter. Ibid.

Christus doctor noster : quot modis? V. 350.

Quid facere debeat verus Christi discipulus? Ibid.

Hujus doctoris nostri vox triplex. Ibid.

Primum Christi documentum, abnegatio. V. 352.

Secundum Christi documentum, pietas, justitia, sobrietas. V. 355.

Tertium Christi documentum, spes æternæ beatitudinis. Ibid.

Triplex Christi status. VI. 34.

Omnia nobis per Christum, et ob Christum. II. 30.

Quid sit Christum induere? I. 447. 348.

Christus fons sanctitatis.

Quò pleniùs quis unitur Christo, eo sanctior fit. IV. 198.

Christus caput nostrum; ergo uniamur illi, ut ab eò spiritum habeamus. IV. 208.

Christus cor nostrum: uniamur illi, ut vitam sumamus. Ibid.

Christus centrum religionis: ergo in ipso et cum ipso Deus colendus. Ibid. Vide *Praxis christiana*.

Lex via, Christus meta; lex sagitta, Christus scopus; lex pædagogus Christum docens, et ad Christum manu duceus. I. 269. 270.

Hoc ignorârunt Judæi, vide ne et tu. Ibid.

Christus fons omnis justitiæ. Ibid.

Fides canalis quo fons ille justitiam communicat. Ibid.

Fides non nuda, sed quæ per dilectionem operatur. Ibid.

Hoc igitur canali te fonti justitiæ frequenter adjunge. Ibid.

Christus est centrum honoris et benedictionis. I. 243.

In ipso, ob ipsum, honorantur apud Deum et benedicuntur à Deo; sic et centrum est in quo debemus Deum benedicere. Ibid.

Christus Agnus Dei, victima peccati. III. 117.

Christus peccatum, quomodo? Ibid.

Jesus Christus noster est mediator, tum ad petendum, tum ad reddendum. IV. 10. 11. 37.

Christus unicus fons salutis: nulla unquam salus nisi per fidem in Christum, aut venturum, aut crucifixum. III. 397.

Christus venturus erat continuè à Judæis aspiciendus. Ibid.

Christus incarnatus, pro nobis crucifixus, à Christiano continuè aspiciendus. Ibid.

Christus nunc regnat quidem; sed ejus hostes nondum sunt planè subditi: subdentur in fine mundi. II. 401. 402.

CHRISTUS ADAM.

Christus cur dicitur Adam, secundus Adam, novissimus. II. 415.

CHRISTUS CRUCIFIXUS.

Cur ubique Christum crucifixum exponit Ecclesia? I. 75. 76.

Christus, fons benedictionis, factus est pro nobis maledictio, ut nos à maledictione liberaret. III. 385.

Attende et senti hanc Christi charitatem. III. 386.

Mors Christi nunquam oblivioni danda, quia vita nostra. III. 377. 401.

Hinc imago Crucifixi ubique nobis proponitur, ut ab eo, quasi vitæ fonte, vitam hauriamus fide, spe, charitate. III. 401.

Fidei, spei, charitatis motus sint in nobis continui, ad vitam animæ; sicut ad vitam corporis continui sunt motus cordis qui systole et diastole dicuntur. Ibid.

Christus moriens figuris finem imposuit, hinc et legi mosaicæ. III. 341.

Christus dupliciter consideratus, vel in suo corpore naturali, vel in suo corpore mystico, quod est Ecclesia.

Christus passus est in suo corpore naturali usque ad finem vitæ.

In suo corpore mystico patietur usque ad finem mundi. IV. 323.

Christus in cruce vita et fons vitæ. I. 29: 20.

Fides canalis quo à Christi corde vita fluit in cor nostrum. Ibid.

Per fidem itaque frequenter unire Christo. Ibid.

Christus in cruce adimpletio figuræ serpentis ænei. Ibid.

Cur Ecclesia Crucifixum omnibus in propatulo ponit? Ibid.

Christus et Ecclesia est una persona mystica. IV. 323.

Hinc Christi passio usque ad finem mundi perducitur. Ibid.

Vide *Passio Christi*.

CHRISTUS DOCTOR.

Christus doctor noster. V. 350.

Quot modis? Ibid.

Quid doceat? Ibid.

Triples vox hujus Doctoris. Ibid.

Triples documentum. Ibid.

Ineffabile Christi Domini charitatis exemplum. IV. 228. 239.

Illudque concipere non valens, saltem mirare, senti, imitare.

Singulum quemque pari charitatis modo diligit, quo universum orbem. III. 354. 359. Vide *Passio Christi*.

HUMILITAS CHRISTI.

Mirabile Christi Domini humilitatis exemplum. IV. 226. 227. 228.

Quod si bene perpenderit, erubescere esse superbus. Ibid.

Hoc exemplum nunquam obliviscendum. Ibid.

Christi humilitas et charitas sentiri potest, concipi non potest. IV. 228.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

- Christus pontifex suo ministerio semper fungitur. I. 153.
 Hujus pontificis qualitates. VI. 148.
 Christi sacerdotium æternum est. VI. 147.
 Duo sacrificia obtulit, cruentum et incruentum. VI. 148.
 Unum non obest alteri, imò unum applicat aliud. Ibid.
 Christi pontificis nostri præcellentia super legalem. VI. 161.
 Quanta debet esse nostra in eum fiducia. Ibid.
 Christus pontifex Ecclesiæ triumphantis et militantis. Ibid.
 Offert in utraque. VI. 162.
 Quid? Ibid.
 Hujus nostri pontificis dignitas. VI. 168.
 Semetipsum jugiter offert in cœlis et in terris. VI. 169.
 Quare et quid nos docet? praxim verè christianam. VI. 170.
 Quatuor veri pontificis notæ, seu characteres. VI. 148. 149.
 A natura, ab officio, ab affectu, ab electione. Ibid.
 Christus pontificatum non arrogavit. VI. 89.
 A Deo Patre suo vocatus, ordinatus et consecratus. VI. 90.
 Christus noster pontifex oravit pro se. VI. 91.
 Ut nobis condoleret, pati voluit. VI. 92.
 Pro nobis sacrificium obtulit. Ibid.
 Per passionem consummatus, factus est causa nostræ salutis. Ibid.
 Christus ad nostram doctrinam et consolationem passus. VI. 97.
 Christi pontificis nostri majestas. VI. 78.
 Ejusdem Pontificis nostri misericordia. VI. 80.
 Christi pontificis nostri duplex thronus gratiæ; tribunal scilicet pœnitentiæ, et thronus Dei apud quem interpellat pro nobis. Ibid.
 In fine vitæ et mundi crit et thronus justitiæ. Ibid.
 Pro nobis continuè, in cœlis et in terris interpellat. VI. 201.
 Quomodo huic bonitati correspondendum? Ibid.

CHRISTI PONTIFICATUS.

- Pontificatûs Christi describitur efficacitas. VI. 188.
 Pontificatûs Christi supra legalem excellentiæ. Ibid.
 Epitome de Christi sacrificio. VI. 191.
 Christus per mortem suam peccatum suo regno privavit. I. 186.

Finis mortis Christi, legis adimpletio. I. 187.

Sacrificium Christi undequaque divinum. VI. 200.

Ad quid oblatum? Ibid. Vide *Oblatio Christi, Sacrificium.*

Christus propitiatorium, propitiatio et propitiator. I. 70. 71.

Christus primitiæ dormientium. Quare? II. 397.

CHRISTUS JUDEX.

Cur gladio ancipiti comparatus? VI. 78.

Christus in die iudicii quasi maclat peccatores. Ibid.

Quasi chirurgus anatomicus. Ibid.

Omnia coram eo non nuda tantum, sed et aperta. Ibid.

Nunc Christi duplex est thronus gratiæ; erit autem et thronus
justitiæ. VI. 80.

CHRISTI CHARITAS.

Immensa Christi pro nobis charitas perpendenda. III. 107.

Pro omnibus et consequenter pro me mortuus est. Ibid.

Attende quare pro te mortuus est? ut illi vivas. III. 108.

Hanc charitatem et illius consequentiam attendens Apostolus,
non sibi vixit, sed totus Christo, omnia in Christo et prop-
ter Christum operatus. III. 108. et seq.

Talis fuit Apostolorum vivendi et agendi modus. III. 111.

Talis et noster esse debet. Ibid.

CARO CHRISTI.

Christus veram habuit carnem. I. 185.

Hæc Christi caro, quia Verbo unita, sanctissima. Ibid.

Nostræ tamen carni peccatrici simillima. Ibid.

Deus per carnem à Filio suo assumptam et quasi peccatricem,
in cruce suspensam, damnavit peccatum. I. 185. 186.

Mirabile Dei consilium! ex carne peccatrice oriebatur carnis
infirmitas, ex sanctâ Christi carne virtus ad salutem. Ibid.

COR CHRISTI.

S. Paulus nos suo exemplo docet recursum ad cor Christi, ut
eo dignè Deum et proximum diligamus. VI. 202.

In omnibus religionis actibus recurrendum ad cor Christi,
coque, quasi suo, utendum. IV. 203.

CHRISTI RESURRECTIO.

Christi resurrectio, nostræ resurrectionis causa.

Hinc D. Paulus illam probat testimoniis Prophetarum, Aposto-

lorum, Discipulorum et ex horrendis absurditatibus ex illius negatione sequentibus. II. 390, 391.

Christus in suâ resurrectione factus est spiritus, vitâ vivens ab omnibus animalium indigentis independente, et hanc vitam nobis dabit in resurrectione. II. 415, 416.

Duo modi illud explicandi. II. 416.

Ut hanc cum Christo conformitatem corpoream habeamus aliquando, nunc illius imaginem portemus in anima. II. 422.

Hujus rei necessitas ad salutem. II. 423.

CHARACTER.

Duo viri fidelis characteres. V. 260.

CHRISTIANUS.

Quis verè Christianus? Quàm pauci! I. 50, 51.

Character Baptismi sine Christiani moribus inutilis. 51.

Imò majoris damnationis causa. Ibid.

In Christianismo cavendus est Judaismus. Ibid.

Deus spiritu et veritate colendus. Ibid. Vide *Cultus Dei*.

Christianus, quid? V. 334, 336.

Christiani nobilitas. I. 15.

Christiani finis. Ibid.

Duplex homo in Christiano, terrenus et cœlestis. IV. 366.

Utriusque membra. Ibid.

Ut vivat cœlestis, necesse est ut pereat terrenus. Ibid.

Hinc mortificationis necessitas. 367. Vide *Mortificatio*.

Christiani tres prærogativæ. IV. 369.

Christiani terrena debet spernere, quare? IV. 363.

Cœlestia diligere. Ibid et 375.

Christiani vita spiritualis duplex, gratiæ et gloriæ.

Utraque nunc quidem abscondita cum Christo, at apparebit aliquando. IV. 363, 374.

Utriusque vitæ excellentias perpende, ut viva christianè. IV. 363, 375.

Gratiæ, seu bona Christianis per Christum collata. IV. 311.

Hæc bona tibi collata seriò perpende et gratus agnosce. IV. 312.

Tria Christiani insignia. IV. 304.

Christianus Christo vivat et moriatur. IV. 208.

Christus nostra, ut non nobis, sed illi vivamus, IV. 207.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

- Quare Spiritus sanctus Christiano datur? *ibid.*
- In Christiano duo sunt opposita : caro et spiritus. *ibid.*
- Quid illi faciendum? Spiritu ambulandum. *Ibid.*
- Christianus tria in mente semper habeat. *Ibid.*
- Unum; ad quod debet continuè tendere.
- Unum, quod cavere perpetuò debet.
- Alterum, quo mediante hoc vitabit, et illud assequetur.
- Ibid.*
- Christianus, alter quasi Christus. IV. 121.
- Christus itaque à Christiano continuè studendus. *Ibid.*
- In hoc studio Christum induat intùs et foris. *Ibid.*
- Tria cuilibet Christiano necessaria. IV. 476.
- Christiano non sufficit bona opera facere.
- Debet et aliorum malis operibus non consentire;
- Sed ea arguere. IV. 147.
- Christianus debet lucere. 147. 148.
- Quàm damnandi ergo qui velut titiones fumant! *Ibid.*
- A fortiori sacerdos et religiosus debet lucere. *ibid.*
- Nobis ad salutem tria necessaria, vigilantia, sobrietas, armatura. IV. 470.
- Exemplum ad hæc excitans. *Ibid.*
- Christiani nomen. IV. 163. 164.
- Regula.
- Munus.
- Frævaricationum reparatio. *Ibid.*
- Christianus, qui Dei filius, Deum Patrem suum debet imitari in charitate IV. 140.
- Deus à nobis in omnibus cum admiratione adorandus, in charitate adorandus; in charitate imitandus. *ibid.*
- Christiano, sicut militi duo sunt necessaria, animus et arma. IV. 176.
- Unde Christiano auxilium? *ibid.* et seq.
- Christiani præcipuus hostis Diabolus describitur. *Ibid.*
- Duo sunt nobis persuasum necessaria.
- Quòd in nobis nihil sumus;
- Quòd in Christo omnia possumus. IV. 283.
- Christianus cum Christo resurrexit.
- Ascendit in cœlum.
- Quòmodo verum? IV. 51.
- Hujus veritatis sequelam. *Ibid.*
- Quanta Christiani nobilitas! IV. 79.

Quanta debet esse omnium Christianorum unio ! Ibid.

Major Christianis data est cognitio mysteriorum Dei, quàm ipsis veteris Testamenti prophetis. Ibid.

Quomodo; hâc gratiâ utendum ? IV. 87.

A Christiano alienum est delicias quærere, quare ? IV. 260. 261.

Qualis est Christianorum municipatus ? ibid.

Omnimoda in Christiano requiritur munditia, mentis, cordis et corporis. IV. 142. 143

Christianus sit quasi stella fulgens, seu terrestris stella, fax vitæ, seu ducens ad vitam. IV. 234. 235.

Infinitæ Dei in Christianum misericordiæ. IV. 34.

Æternæ in Christianum misericordiæ Dei. Illum Deus ab æterno cogitavit, dilexit, elegit. Ibid.

Temporales in Christianum Dei misericordiæ. ibid.

Illum lavit in sanguine Christi, illius peccata delevit, eum sanctificavit per infusionem gratiæ sanctificantis. 35.

Hujus gratiæ effectus. IV. ibid et seq.

Quanta animæ sanctificatæ dignitas ! 26. 53

Christiani vera sunt circumcisio ; quia corde circumcisi IV. 249.

Quis verè Christianus ? Ibid.

Idea de vero Christiano. IV. 262.

Quis falsò Christianus ? IV. 250.

Christianus filius lucis, hinc vigil. IV. 469.

Vero Christiano optandus adventus Domini. Ibid. Fusiùs. V. 22. 23. Vide *Adventus*.

Quid verè Christianus ? V. 14. 16.

Quæ divitiæ Christiani semper optandæ, semper augendæ ? V. 19.

Unde illarum agnoscitur augmentum ? V. 5. 15.

Christum imitetur Christianus.

In humilitate. IV. 227. 228.

In charitate. IV. 228.

Christi humilitas et charitas sentiri potest, concipi non potest. Ibid.

Sentiat ergo cor quid sit Deum exinaniri, obedire, pati, mori. Ibid.

Hujus sensûs quis effectus ? IV. 238. 239.

Christianus ad patiendum destinatus. IV. 238.

Verè pio non deest tribulatio. Ibid. Vide *Passiones, Afflictio, Crux*.

Est Christi miles, athleta, agricola. V. 249. 258.

Ut suo bene fungatur officio, cogitet de Christi gloria, cogitet et sanctorum exempla. IV. 276.

Christianorum super Judæos excellentia. IV. 12.

Christianorum felicitas et honor. VI. 11. 12.

Christiani debent esse sanctiores antiquioribus fidelibus, etiam ipsis patriarchis. I. 104.

Quia pro modo fidei, crevit et obligatio vitæ sanctioris. Ib. Vide *Sanctus*.

Christianus debet esse semper azymus, purus, sanctus, quia perenne Pascha celebrat. II. 114. 115.

Christianus in Deo solo debet gloriari. II. 80.

Christiano omnia, Dei jussu, subserviunt ad salutem. Ibid.

Omnia nostra sunt, nos Christi, Christus Dei. Ibid.

Christiani nobilitas in mente semper habenda.

Jesu Christi Filii Dei socius est et consors, unum quid cum illo, quasi Christus alter. II. 17. 18. 31.

Ad quid nos obligat hæc dignitas? ut sanctitatis Christi simus consortes et socii. II. 18. 31.

Quò plus erimus sancti, eò plus Christi erimus socii. Ib.

Christianus, ut Christi membrum, cum Christo capite suo mundum judicabit. II. 126.

Hinc infert Apostolus Christiano, mundi judice futuro, indignum esse de terrenis litigare. II. 127.

Christianus angelos ipsos judicabit. Ibid. Vide quomodò. Ibidem.

Christiani dignitas quanta! II. 127.

Hinc infertur mundi futurus judex, mundo ne subjiciatur.

Dæmonum judex futurus, dæmoni ne pareat. Ibid.

Terrena bona Christiani contentione sunt indigna. II. 128.

Christianus, filius lucis, luceat interiùs per charitatem, exteriùs per bona exempla. I. 331.

Christianus, quia Dei qui charitas est filius, Dei bonitatis sit imitator, omnibus benefaciat. I. 332.

Unicus ei vindictæ modus conceditur, scilicet benefaciendo. Ibid.

Ideo multoties ei ira prohibetur. I. 332.

Christiani vocantur sancti. Quare? II. 15.

Christiani nobilitas. V. 385. 386.

De christiani salute nunquam desperandum. I. 302. 306.

Imò semper sperandum. I. 306.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

- In hoc hominè quasi duplici, duo sunt agendi principia. I. 170.
- Duæ leges. Ibid.
- Hinc in nobis perpetua pugna. Ibid.
- Hinc nobis vigilandum, pugnandum, vincendum. Ibid.
- Hanc carnis et spiritûs luctam non sentiunt carnales, qui secundùm carnem vivunt. Ibid.
- Sentiunt autem spirituales et verè Christiani. Ibid.
- Ille verè Christianus, qui Christi spiritum habet. I. 188.
- Qui Christi spiritum non habet, Christianus non est. Ib.
- Attende num habeas. I. 189.
- Christianus hæres Dei vivi, cohæres Dei mortui; quid inde? I. 194.
- Peccatum et concupiscentia in Christiano mortis origo. I. 189.
- Spiritus sanctus in Christiano vitæ principium. I. 190.
- Hinc ex unâ parte timendum, quia mors in medio nostrî; ex alterâ gaudendum, quia vita in nobis. I. 189.
- Spiritus sanctus nunc vita spiritûs nostri; erit et vita corporis nostri, quod suscitabit, et ex mortali reddet immortale. Ibid.
- Vide *Resurrectio*.
- Christianus secundùm spiritum, non secundùm carnem debet vivere. I. 190.
- Spiritus Dei fit in nobis agendi principium. Ibid. 191.
- Qui Spiritu Dei vivunt et aguntur, hi filii et hæredes Dei. Ibid.
- Hoc ergo spiritu vivat, agat et agatur Christianus, filius et hæres Dei. Ibid.
- Vita verè christiana, vita filiorum Dei est vivere secundùm spiritum. Ibid.
- Duplex Christiani vita: vita gratiæ, vita gloriæ; vita præsens, vita futura. I. 189.
- Christiano duo necessaria: primum ut secundùm Dei Spiritum vivat; secundum, ut patiatur secundùm Christi Spiritum. Vide *Hæres Dei, Cohæres Christi, Justificatus*. I. 191.
- Christiani sunt vasa domûs Dei: alia aurea, alia testacea; alia honorificis, alia vilibus deputata ministeriis. V. 262.
- Hujus similitudinis duæ dissimilitudines. Ibid.
- Dignitas christiana quæ? II. 17. 32.
- Ad quid Christianum obligat? Ibid.

CHRISTIANISMUS.

Christianismus est æternæ religionis quasi novitiatus. V. 16.

Christianismi utilitates et bona. IV. 58.

Christianismus, seu regnum Dei, non per facundiam est in nobis, sed per opera et præsertim per patientiam. II. 101.

Christianismus in quo consistat? Ibid. Non in sermone, sed in operibus et patientiâ. Ibid.

Christianismus nos duo docet quoad mores: mundo non configurari per cupiditatem, Christo per charitatem conformari. I. 324.

Christianismus est stadium; quilibet Christianus stadiodromus est. II. 214. 215. 218.

Est palæstra. II. 216. 218.

Quomodo currendum? II. 214.

Quomodo pugnandum? II. 215. 218. Vide *Stadium, Palæstra*.

Christianismus ita judaismum præcellit, ut beneficia Judæis collata gratiarum nobis collatarum umbræ tantum sint et figuræ. II. 233. 234. Vide *Judæi, mare Rubrum, Nubes, Manna, Horeb*.

Christianismus est schola pacis. IV. 370.

Pax sit regina cordis nostri. Ibid.

Quasi agonotetha, nostris præsideat certaminibus. IV. 376.

Christianismus est mundus novus, quilibet Christianus nova creatura.

Novum et divinum esse recepit;

Divinè debet vivere,

Divinè operari. III. 111. 112. 113. Vide *Christiani agendi modus*.

Ut talis sis, et taliter agas, quid faciendum? III. 113.

Christianismus dies, et dies salutis. III. 127.

Ante Christum nox erat. Ibid. Non erat salus; quare? Ib. et 128.

Quanta itaque gratia in Christianismo nasci! III. 128.

Quomodo buie respondendum? Ibid.

Christianismi finis est sanctitas. IV. 8.

Ad hoc attendat quilibet Christianus, et examinet quomodo vocationi suæ respondeat? Ibid.

Christianismi spiritus. IV. 10.

Christianismus, seu fides in Christum, fuit omnium sæculorum.

Hinc mira utriusque Testamenti correlatio. III. 397.

Primum fuit religionis quasi pueritia ; secundum ejusdem religionis ætas adulta.

Quanta gratia Christianismus, et quàm gratè agnoscenda.

Sine pueritiâ in statu perfecto religionis renascimur. III. 398.

Per fidem in Jesum Christum renascimur filii Dei, majores et adulti. III. 398. 399.

Ad hunc honorem ut attendas, vide ibid.

Tantæ gratiæ memor, vive ut filius Dei, interiùs et exteriùs vive ut Christus. III. 400. 402.

Vitæ tuæ regula sit voluntas Dei. Ibid.

CHRISTIANI AGENDI MODUS.

Christianismus, mundus novus; Christianus nova in Christo creatura ; per Baptismum esse novum, spirituale et divinum recepimus. III. 112.

Sicut divinum esse per gratiam recepimus; ita divinum agendi modum per charitatem. Ibid.

Divina ergo debet esse nostra operatio. Ibid.

Quò plus in hoc agendi modo proficiam, eò perfectior ero Christianus. Ibid.

Ut talis evadas in posterum, quid faciendum? Ib. et 113.

Christianus totus est Christi; omnia ergo opera debet Christo.

Quoties aliter agit, fur est et sacrilegus. III. 113.

CIBI.

Omnes cibi boni sunt, ex intentione Dei creatoris, ex natura rei creatæ, ex bono usu. V. 157. 158.

Intentio Dei cibos creantis, est ut in eorum usu nostram religionem exerceamus, illumque grati laudemus. V. 157.

Attende quomodo huic Dei intentioni respondeas. Ibid.

Ciborum et omnis creaturæ natura bona est Ibid.

Quædam divinæ bonitatis est effusio. V. 158.

Naturale quoddam esse divini sacramentum.

Deus itaque in eâ adorandus. V. 157.

Ciborum et omnium creaturarum usus sanctificandus per verbum Dei et orationem. V. 158.

Hæc præxi sanctificabitur tota vita. Ibid.

Cibus animæ, verbum. V. 159.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Ad Colossenses tamen scripsit. Quare? IV. 292.

Qualis hæc ad Colossenses epistola? IV. 292. 293.

Ubi et quando scripta? IV. 294.

COMITAS ET PRUDENTIA.

Comitas in verbis commendatur. IV. 383.

COMMUNICATIO.

Charitatis fraternæ debitum est, ut fiat communicatio, sive divitiarum, sive scientiæ et virtutis. I. 382. 383.

Sicut divites sua debent pauperibus erogare; ita doctiores, fortiores, suam scientiam vel fortitudinem. Ibid.

Et sicut peccant divites in suis divitiis sibi placentes, easque sibi reservantes, ita doctiores et fortiores, etc. I. 382. 383.

394. Vide *Charitas, Complacentia*.

COMPLACENTIA.

Christi erga nos complacentia est ratio fundamentalis nostræ erga proximum complacentiæ. I. 395.

Eadem Christi complacentia nos docet modum sanctè faciendi quæ plerumque fiunt civiliter tantum. Ib.

Unusquisque Christianus debet proximo suo complacere. Ibid.

In quo differt complacentia quam inspirat charitas, à complacentiâ quam inspirat cupiditas. Ib.

Christi charitas qui non sibi placuit, sed nostræ saluti totus incubuit, nos urgere debet ad utrumque. Ibid. Vide *Charitas, Communicatio*.

COMPLACENTIA, AMOR HUMANÆ GLORIÆ.

Stadium hominibus placendi fons est corruptionis. III. 319.

Ab eo sit liber Evangelii minister. III. 320.

Nemo potest duobus dominis servire.

Cor nostrum uni sit, non duobus.

Complacentia peccatum et virtus est. Ibid.

COMPUNCTIO.

Spiritus compunctionis quid? I. 297. Vide *Sopor*.

CONCIO.

Bonæ concionis effectus. II. 367. 368. 473.

Malæ concionis reatus. II. 360.

CONCIONATOR.

- Duo characteres Apostoli : omnimoda scilicet patientia, et humilis miraculorum patratio. III. 271. 272.
- Concionator multum sit patiens; sancta ejus conversatio sit ei pro miraculis. III. 271. 272.
- Paulus prædicans, nihil à quopiam accepit. Ibid.
- Utinam illum imitentur multi! Ibid.
- Dictum Apostolo dignum : *Vos quæro, non vestra.* III. 273.
- Apostolus animarum venator. Ibid.
- Veri concionatoris indicium. IV. 417.
- Concionator apostolicus in apostolo Paulo observet apostolicum vitæ, scientiæ, conversationis et prædicationis modum. II. 54.
- Veri et apostolici concionatoris idea à Spiritu sancto data in D. Paulo. Ibid.
- Quæ sunt apostolicæ demonstrationes. II. 55. 44.
- Qualia nunc esse debeant concionatorum miracula. IV. 403.
- Ut parens et nutrix, panem vitæ distribuat concionator. V. 256.
- Tria monita omni concionatori necessaria. Ibid.
- Concionator apostolicus notet vitiosos concionandi affectus, ut eos vitet. IV. 204. Observet apostolicos ut imitentur. Ibidem.
- Tria concionatoris munia videt. II. 373. Bonæ concionis effectus. 367. 368. 473.
- Quædam concionatorum vitia. II. 359.
- Loquuntur in aera. Quare? Ibid.
- Quomodo vitanda? Ibid.
- Multi concionatores in suâ patriâ barbari. Quare? II. 360.
- Quis sit finis concionis à Deo intentus? Ibid.
- Doctrina auditoribus accommodanda : parvulis lac dandum; pro-
vectioribus esca solidior præbenda. II. 64. 65.
- Ita D. Paulus faciebat. Ibid.
- Non ita multi concionatores. Ibid.
- Quare? Ibid. Vide *Prædicator, Propheta.*

CONCORDIA.

- Quantum bonum concordia! IV. 223.
- Quatuor discordiarum principia. IV. 223.
- Quatuor concordiæ causæ illis oppositæ. Ibid.

CONCUPISCENTIA.

Concupiscentia, quasi leno, vel lena. I. 165.

Est, plus quàm dici potest, peccatrix, seu exuberans peccatorum causa. Ibid.

Homo etiam, justus concupiscentiæ motus sentire cogitur, et sub illius tyrannide ingemiscere. I. 167.

At illi resistit, et non peccat. Ibid.

Carne quidem servit legi concupiscentiæ, at mente et affectu servit legi Dei. Ibid.

Quàm miserandus hic status noster, ob concupiscentiæ tyrannidem. I. 166.

Quàm necessaria nobis oratio! I. 164.

Involuntarii concupiscentiæ motus non sunt peccata. I. 166. 167. 184.

Gratia nos liberat à concupiscentiæ dominatu. I. 185. Vide *Gratia*.

Concupiscentiæ effectus habes descriptos. I. 68.

Hujus corruptionis remedium habes. I. 69. 70.

Concupiscentiæ in christianismo facilis est victoria, quia sub dominio Christi abundat gratia. I. 141. 142.

Ad vincendas concupiscentias utilissima est mortis memoria. I. 141.

Brevis est pugna; victoriæ autem præmium erit æternum. Ibid.

Quàm periculosum obedire concupiscentiæ patet in punitione Hebræorum. II. 237. Hoc Christianos admonet illi resistere. II. 240.

Licita possunt appeti illicitè. II. 237.

CONJUGIUM.

Honorabile connubium in omnibus. Sensus horum verborum catholicus. VI. 309.

Nugæ sectariorum de conjugio sacerdotum. Ibid.

Ratio ob quam honestas in conjugio commendatur, VI. 309. 310.

Conjugium Dei donum. II. 157.

S. Paulus optat tamen omnes esse cœlibes. II. 156. 157.

Sanctitas in conjugio servanda. IV. 446.

Quantum crimen sit adulterium! IV. 447. Vide *Adulterium*.

Conjugium ex Christi præcepto est indissolubile. II. 178. 195.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

PERICULA CONJUGATORUM:

Divisi sunt conjugati.

Christo serviunt ad salutem, mundo ob uxorem, ob maritum.
Periculosa autem illa divisio, ubi Deo pars minima sæpe datur,
mundo pars potior.

Facilius est Deo totum cor tribuere, quàm justè illud dividere.
II. 169.

CONSCIENTIA.

Conscientia nostrā, Deus, seu instar et vice Dei. I. 46.

Deus in corde nostrō tribunal erexit. I. 45.

In hoc tribunali ratio judex est, conscientia actor. I. 45. 46.

Conscientiæ judicium erit quasi regula judicii divini. I. 46.

Hic itaque judex sæpe consulendus. Ibid.

Conscientia primus est casuista noster. I. 371. Omnibus doctoribus præferendus. Ibid.

Contra conscientiam agere, peccatum est. Ibid.

Quod licet in se, per accidens non licet, ob ignorantiam et ob conscientiam erroneam. I. 367.

CONSOLATIO.

Deus consolationis. Quare? I. 384.

CONSTANTIA, PERSEVERANTIA.

Constantiam in fide et charitate duabus similitudinibus exprimit
Apostolus, arboris scilicet radices in altum agentis, et ædificii
bene fundati. IV. 85.

CONTENTIO.

Invidia contentionem parit, contentio divisionem. II. 61. 66.

Zelus pater contentionis, contentio mater dissidiorum. Ib.

Contentiones D. Paulus inter opera carnis enumerat.

Hinc multi Christiani sunt carnales. Ibid.

CONTINENTIA.

A conjugio semper abstinerunt sacerdotes, etiam uxorati. V.
133.

Cum Græcis indultum, ubi et quando? Ibid.

CONVERSATIO.

Comiter et prudenter loquendum. IV. 383.

Quomodo conversandum?

Divi Chrysostomi hæc de re axiomata. Ibid.

CONVERSIO.

Tria ad conversionem necessaria. IV. 406. Vide *Salus*.

COOPERATIO.

Quantâ fidelitate debeamus gratiæ cooperari. VI. 115. 122. Vide *Gratia, Consensus gratiæ*.

COR.

Cor nostrum, charta Dei, in qua per Spiritum sanctum quasi digitum suum scribit inspirando. III. 55.

Nostrum est non esse saxeos, durâ cervice, non resistere, sed obedire digito Dei scribenti, seu inspiranti. Ibid. et 66. Vide *Cooperatio, Gratia, Consensus gratiæ*.

Deus cor et intentionem attendit, non solummodo factum. I. 364.

Hinc nemo condemnandus. Ibid.

Hinc fit etiam quòd sæpe simplicior Deo placet magis quàm doctior. Ibid.

CORDIS ELATIO, SUPERBIA.

Quantum malum sit cordis elatio! III. 263. 268. 276.

Quàm timendum! Ibid. Vide *Superbia*.

Artem mirare quâ Deus sanctos conservat humiles.

Patet in D. Paulo, mente in cœlum raptò, carne in cœlum devoluto. III. 268. 277.

Christianus, ut cordis elationem vitet, ad suas infirmitates sit attentus. III. 263.

VELAMEN CORDIS.

Cupiditas est velamen cordis: excæcat enim mentes hominum.

III. 78. 79.

Hinc cordis oculos illuminatos pete. III. 79.

Oculi cordis. Ibid.

CORINTHUS.

Corinthus Achaiaë, quæ nunc Moræa dicitur, metropolis erat.

II. 1.

Ejus descriptio. III. 1.

Quando Corinthum venit D. Paulus; quandiu mansit.

Corinthii à D. Pan'o ad Christum conversi. Ibid.

Post egressum D. Pauli in varios errores dilapsi. Quomodo?
do?

D. Paulus ad eos scribit priorem epistolam.

Ubi et quando? II. 3.

D. Paulus secundam ad Corinthios scribit epistolam, et quidem priore benigniorem. III. In principio Præfat.

Ubi, quando? III. vi.

Epistola prima ad Corinthios ex mente D. Pauli fuit circularis, seu ad omnes Christianos, specialiter tamen ad Corinthios.

II. 15.

Paulus verè Apostolus. II. 200.

Paulus Corinthiorum indubitatus Apostolus. Ibid.

Tria illius apud Corinthios apostolatûs sigilla.

Fides Christi quam per Pauli prædicationem receperunt.

Signa et prodigia quæ in fidei confirmationem apud illos patravit.

Spiritûs sancti charismata quæ apud eos diu emicârunt. II. 201.

Per hæc tria ipsi Corinthii erant quasi signaculum apostolatûs

D. Pauli.

Corinthii sic sigillati erant quasi patentes apostolatûs Pauli litteræ. Ibid.

Schismatis Corinthiorum origo, seu occasio. II. 19. 20.

Cur tam acriter in illud invehatur Apostolus? Ibid.

Omnes in Ecclesiâ sectas et factiones jugulat. II. 21. 22.

Ejusdem schismatis veræ causæ. II. 94.

Paternus D. Pauli in Corinthios affectus. II. 99.

Cur D. Paulus Corinthiis scribens tam acriter invehitur in fornicarios? II. 140.

Corinthus urbs erat Veneri dicata. Ibid.

Ibidem vide multa de illius urbis impudiciâ.

D. Paulus ob perfectiores Corinthios, laudat totam eorum Ecclesiam; deinde ob malos quosdam totam reprehendit eorum Ecclesiam. II. 18.

CORONA GLORIÆ, vide GLORIA ÆTERNA.

De hac sæpe cogitandum. V. 251. 292. 293. 301.

CORPUS.

Christiani corpus debet esse hostia viva, Deo continuè oblata.

I. 322. et seq. Vide *Hostia*.

Hujus sacrificii spiritualis quis sacerdos, altare, ignis? etc.

I. 323.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

CRUX.

Religio christiana , in cruce fundata , cruce multiplicanda. IV. 417.

Salus nostra per crucem et passionès consummanda. *ibid.*

Crux et humiliatio in ministerio quærenda. *Ibid.*

SIGNUM CRUCIS.

Per signum crucis benedicebantur cibi, tempore D. Chrysostomi. V. 158.

STULTITIA CRUCIS.

Quod stultum in Crucifixo, omni sapientiâ sapientius est. II. 27. 28. Vide *Crucifixus*.

CRUCIS VERBUM.

Salutis via mutata fuit per peccata hominum.

Deus creator, per sapientiam suam in mundi opificio elucens, homines voluit ad suam cognitionem, admirationem et amorem rapere : hoc feliciter non cessit : ideo per stultitiam crucis decrevit salvare credentes. II. 26. 27.

CRUX. PASSIO.

Sine crucis participatione non est gloriæ participatio. I. 194.

Ut simus cohæredes Christi, debemus cum Christo pati. *Ibid.*

Non est proportio passionum nostrarum ad æternam gloriam.

I. 194. 195.

Crucem suo contactu Christus consecravit, et quodammodo deificavit ; hinc crucem adoramus.

Cruces, seu passiones et dolores in sua personâ consecravit et deificavit Christus patiens ; imò crucibus dedit vim consecrandi, sanctificandi, deificandi.

Hinc cruces æstimandæ, amandæ, desiderandæ. III. 13. 14.

Vide *Afflictio, Passiones*.

Ex quo Filius Dei passus est ; honorificum, lætum, bonum est pati. II. 13.

Hinc Deus rariùs sanctos à malis liberat nunc, quàm in veteri Testamento. III. 11.

DEI CULTUS.

Deus, qui spiritus est, spiritum operantis primariò respicit, fidem scilicet, affectum, intentionem, etc. I. 87.

Itaque ante omnia curandum de spiritu et intentione. *Ibid.*

Ordo in Dei cultu concipiendus. I. 102.

CUPIDITAS.

Cupiditas est cordis velamen. III. 61. 62. 79.

Excæcat mentes hominum.

Cordis oculos illuminatos pete. Ibid.

CURIOSITAS.

Curiositas infidelitatis origo. V. 297.

Ex auditu simplice fides; ex curioso, fidei destructio. Ibid.

Non minùs de auribus quàm de oculis orandum. Averte aures meas ne audiant vanitatem. V. 298.

Duo ad hæresim conducunt, curiositas mentis ut cordis perversitas. V. 154, 155.

Utraque cavenda. Ibid. Vide *Hæresis*.

CURIOSITAS DE FINE MUNDI.

Naturaliter curiosi sumus de fine temporum. IV. 468, 469.

Ipsi apostoli ante passionem hæc curiositate laborârunt. IV. 469.

Quomodo reprimenda hæc curiositas? Ibid.

Nostra mors, unicuique nostrum, finis est mundi, et de hoc simus solliciti.

Cur finem communem et particularem nobis celavit Deus? Ibid.

CURSUS.

Vita præsens est cursus et certamen. VI. 285.

Duo currentibus cavenda sunt, onus et obstaculum. VI. 284.

Utrumque nobis vitandum. VI. 284.

Hujus nostri cursûs via difficilis est. VI. 285.

Hinc per patientiam currendum. Ibid.

Ad hanc patientiam habendam aspiciendus Jesus fidei nostræ auctor et consummator. Ibid.

Tria in Christi passione sunt aspicienda. Vide *Passio Christi*.

DÆMON.

Hostis nostri, dæmonis descriptio. IV. 178.

Hinc necessitas vigilandi et arma sumendi. Ibid.

DAMNATIO.

Damnatio timenda; hoc suo exemplo docuit sanctus Apostolus. II. 230.

In hâc re nunquam nobis blandiendum. III. 230.

Ob ipsas gratias timendum. II. 231. 234. 235. 240. Vide *Timor*.

Paulus damnari timuit; Calvinus fide credit se salvandum. II. 216.

DECIMÆ.

Abraham decimas dedit Mëlchisedecho, ut figuræ Christi. VI. 139.

Harum decimarum supra Leviticis excellentiæ.

Ipse Levi et omnes Levitæ decimas dederunt Melchisedecho, quia crant in lumbis Abrahamæ. VI. 142.

Quomodo et quare Christus non fuit decimatus in Abrahamo? VI. 143.

Christus erat et non erat in lumbis Abrahamæ. V. 142.

Cur decimæ dantur? VI. 143.

Christo decimas dedit Abraham. *ibid*.

DEPOSITARIUS.

Deus est noster depositarius, apud quem nihil perit. V. 234.

Episcopi sunt depositarii evangelicæ doctrinæ. V. 235.

Duo in depositario requiruntur. *Ibid*.

Hæc duo non semper in hominibus; at semper in Deo, apud quem nihil perit unquam. *Ibid*.

Imò apud Deum crescunt deposita. *Ibid*.

Duplex est depositum: unum quod nostrum est apud Deum, nostra opera bona; alterum, quod Dei est apud homines, Evangelii doctrinæ. V. 234. 235.

DEPOSITO VETERIS HOMINIS.

Quid sit veterem hominem deponere, sordidum scilicet peccati indumentum.

Quomodo membratim fiat hæc exutio? IV. 121. 122. 123. 124. 128.

DEPOSITUM.

Evangelica doctrina depositum. Cur? V. 210. II. 389.

Episcopis ereditur hoc depositum. *Ibid*.

Hoc depositum fideliter servatum, salvat in æternum. *Ibid*.

DERELICTIO.

Est malitiæ plenitudo, ob quam homo sibi ipsi deseritur. I. 27.

Homó sibi derelictus repletur omni iniquitate. *Ibid*.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Elige aut consummari aut consumi. VI. 269.

DEUS BEATUS.

Beatus Deus cur dicitur? V. 84.

A se beatus, ipsa sufficientia, omne bonum.

Ex merâ itaque bonitate s vult et nos beatos. Ibid.

DEUS VIVUS.

Cur D. Paulus de Deo loquens, sæpè addit epithetum, vivas?

V. 161. 208. VI. 55. 76. 78. 233.

DEUS DOMINUS.

Deus suorum donorum dominus, gratiamque suam dat cui vult.

I. 238.

Non ideo potest peccator conqueri, quia nulli quidquam debet. I. 241.

Homo lutum, Deus figulus. I. 242.

Lieèt ergo pro libito suum supràemum dominium in suum lutum exerceret, nulli faceret injuriam, nec posset quisquam ei contradicere. I. 243, etc. non ita tamen agit. *Vide Dei patientia.*

Quidquid circa nos faciat Deus, opifex noster, debemus adorare, silere, illius voluntati cedere, sicut lutum sequitur manum figuli. Ibid.

DEI BONITAS.

Ineffabilis Dei bonitas semper attendenda.

Quòd Deus nullo indigens, homunciones ingratos, et à se aversos quærat, sibique reconciliet, idque per unigeniti Filii sui sanguinem. IV. 18.

Hoc est omnium Dei donorum maximum. Ibid.

Verè nimia charitas. IV. 50.

DEO GRATIAS.

Antiquus salutandi modus apud Christianos. IV. 144.

DEO SERVIRE.

Deo servire, subjici, regnare est in tempore et in æternitate.

II. 404.

CONSILIA, SEU JUDICIA DEI.

Conciliorum, seu divinæ sapientiæ profunditas adoranda. I.

299. 311.

Omnibus ad fines suos utitur. I. 300.

Et ex illis, quæ suæ opposita sunt voluntati, suam perficit voluntatem. Ibid.

Hinc in omnibus adoranda Dei voluntas, et ex omnibus expectanda Dei gloria. Ibid. Vide *Providentia*.

DEI POTENTIA.

Vocatio Dei, creatio rei; vocat non entia, statimque sunt. I. 99.

SIMILITUDO CUM DEO.

Cur tam sæpe monemur in Scripturis, ut Deo similes simus? II. 132. Vide *Hæreditas Dei*.

Nostra temporalis cum Deo similitudo æternam similitudinem pariet. Ibid.

Omnia Dei præcepta ad hanc efficiendam moralem cum Deo similitudinem tendunt. II. 132. 141.

Ad hanc eandem similitudinem procurandam tendunt Dei promissa et minæ. II. 141.

DEI MINISTER.

Ad exemplum S. Pauli suum ministerium tribus modis honorificet, sit sanctus, gratis ministret, sit sollicitus. I. 301. Vide *Animarum minister, Ecclesiæ minister*.

Minister animarum sit, ad exemplum D. Pauli, mater. III. 426.

Toto vitæ tempore parturiat. Ibid.

In omnes affectus sese verset, etc. III. 427.

Partus physicus, unicus est, moralis multiplex. III. 426.

Beata Virgo Christum sine dolore genuit; Dei minister sit cum dolore Christo puerpera. III. 427.

Ex charitate loquatur, ut Christum pariat in anima. Ibid.

DIABOLUS.

Dæmon cur dicitur diabolus? V. 345.

Astutiæ diaboli variæ. III. 38.

DIACONI.

Diaconorum officia. V. 138.

Diaconus, episcopi manus et oculus. Ibid.

Diaconorum virtutes. Ibid. et 139.

Unius uxoris vir. Quomodo, et quare? V. 140.

DIACONISSÆ.

Diaconissæ quæ? V. 140.

Diaconissarum officia. I. 404.

DIES DOMINICA.

Ab ipsis Apostolis sabbati festivitas fuit in diem dominicam translata. II. 439.

Hoc tamen sine scripto. Ibid.

Dies dominica dies est orationis et eleemosynæ; et ideo dies eleemosynæ, quia dies orationis. II. 440.

Quomodo transigi debeat dies dominica? II. 445.

Attende quomodo observes. Ibid.

Cave ab hodierno abusu. Ibid.

Dies dominica ad æternam requiem promerendam specialiter est destinata. VI. 81.

Hæc dies figura est æternæ requiei in Deo. Ibid.

Qui peccat, sabbatum violat.

Qui per charitatem quiescit in Deo, sabbatum æternum inchoat. Ibid.

Qui per peccatum adhæret creaturæ, et in eâ quiescit, indignus est æternâ Dei requie. Ibid. Vide *Requies æterna*.

DIES HOMINIS.

Dies hominis, seu humanus, quid sit in Scripturâ sacrâ? II. 92.

Dies hominis; seu iudicium hominum fallax. Ibid.

Nescimus quo fine, quo motivo, quâ conscientia qu's agat Ibid.

DIES DOMINI.

Dies Domini, lucis, omnes dissipabit tenebras. II. 93.

Hinc iudicium Dei certum et infallibile. Ibid.

Illuminabit abscondita tenebrarum, et manifestabit consilia cordium. Ibid.

Deo nihil occultum. Ibid.

Vita, seu tempus præsens, tempus nostrum est, dies hominis; quia nostram implemus voluntatem, etiam contra Deum. II. 71.

Dies iudicii erit dies Domini; quia voluntas Domini completur de hominibus, quos aut præmiabit, aut puniet. Ibid.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Triplex fit messis pro uno semine. III. 191. 192.

Sanctus divitiarum usus. Ibid. Vide *Eleemosyna*.

DIVITIÆ CHRISTIANÆ.

Divitiæ christianæ semper optandæ, semper augendæ. V. 6.

Fides scilicet et charitas. Ibid.

Unde illarum augmentum dignoscitur! Ibid. pulchram vide similitudinem.

DOCTOR EVANGELICUS.

Doctoris evangelici quatuor sunt officia. V. 293. 294.

Ad hæc utilis, imò necessaria sacra Scriptura. Ibid.

Semper est tempus veritatem docendi, ubique locus.

V. 312.

Quatuor doctoris evangelici partes. Ibid.

Medicum se arbitretur, sanare quærat. V. 396.

Omni- bus utatur remediis. Ibid.

Lenibus tamen acria temperet. Ibid.

Doctor canalis est sapientiæ; Deus autem fons. II. 67.

Hinc doctor per respectum ad Deum audiendus, et considerandus. Ibid.

Bibens de rivulo, gratias age fonti. Ibid. Vide *Sapientia, Liber, Canalis*.

Duo ad docendum necessaria, scientia et charitas. I. 387.

Qui docet, et non facit quod docet, is se suo ore condemnat.

I. 41.

Caveat doctor, director, minister animarum, ne eas ad se alliciat, ut eas retineat, et faciat suas; sed ad Deum referat.

II. 22.

Director animas christianas consideret ut sponsas Christi. III. 231.

Caveat omnis anima christiana, ne Christi ministro adhæreat: minister est, canalis est: ad Dominum, ad fontem oculos attollat. II. 22.

Antiquum in doctoribus vitium vanitatis. V. 77.

Duplex in doctoribus vanitas. Ibid.

DOMESTICUS.

Quantum crimen suos negligere. V. 179.

DOMINUS, DOMINIUM.

Christus à primo instanti rerum omnium fuit Dominus. I. 365.

Hujus tamen domini usum et exercitium adeptus est per mortem et resurrectionem suam. I. 365.

Totum Christi Domini sumus. Ibid.

Ad hoc mortuus est Christus, ut ex morte et resurrectione suâ dominetur in vivos et mortuos. Ibid.

Deus suorum donorum dominus est, gratiam suam dat cui vult. I. 241.

Ergo sæpe rogandus: *Miserere meî, secundùm magnam misericordiam tuam.* Ibid Vide *Deus Dominus.*

DOMINUS, seu HERUS.

Modus sanctè et christianè domesticis imperandi. IV. 167.

DOMUS.

Ecclesia est domus. Quare?

Domus Dei. Quare?

Domus Dei vivi. Quare? V. 141. 142.

DONA, CHARISMATA.

Dona Dei dicuntur ministrationses. II. 309. 310.

Dona spiritualia unicuique Personæ divinæ, sub diversâ ratione, attribuuntur; Spiritui sancto, ut gratiæ; Filio, ut ministeria; Patri, ut operationes. Quare? II. 311.

Praxis servanda ab Ecclesiæ ministro per respectum ad tres sanctissimæ Trinitatis personas. II. 311.

Novem donorum genera enumerantur. II. 312. 313. 323. 324.

Spirituales Corinthiorum ægritudines circa charismata. II. 308.

Medela harum ægritudinum. Ibid 310. 313. 316. 317. 318. 319.

DOTES.

Quatuor dotes corporis gloriosi. Unde deducantur. II. 414.

DURITIES CORDIS.

Cor durum quid? I. 42.

Quomodò contrahitur hæc durities? Ibid

Hæc durities erit causa et mensura iræ Dei. Ibid.

Deus induratos deserit. I. 25. Vide *Derelictio, Obduratio.*

EBRIETAS

Ebrietas mater et nutrix omnium vitiorum. IV. 149.

Ebrietas spiritualis è contrà impellit ad omne opus bonum. IV, 149.

Quæ sit hæc ebrietas, illiusque modus? Ibid.

Fugienda ebrietas vini, amanda verò spiritualis lætitia. Ib. 150.

ÉCCLESIA.

Notæ et proprietates Ecclesiæ. VI 299. 300.

Quid Ecclesia Dei et Jesu Christi?

Ecclesia dicitur domus. Quare?

Domus Dei. Quare?

Domus Dei vivi Quare? V. 141. 142.

Ecclesia est columna, et firmamentum veritatis. V. 157.

Ecclesia sponsa Christi è Christi dormientis latere exivit. IV. 15.

Ecclesiæ christianæ supra synagogam præstantia. L. 62.

Quid Ecclesia?

Templum vivum Dei.

Cujus fundamentum primarium, Christus;

Secundaria fundamenta, apostoli et prophetæ;

Lapides et partes; singuli fideles, etc. IV. 63.

Quid Ecclesia?

Una domus,

Unus homo,

Unum corpus,

Unus populus,

Et hinc sequetæ. IV. 62.

Ecclesia unum est corpus, eodem spiritu vivens, eâdem escâ nutritum. II. 314. 315.

Ecclesia multa et varia habet membra, superiora, media, infima et omnia æqualiter Christi membra. Ibid. 315. 316.

Locus et munus non faciunt Christi membrum, sed unio cum Christo. II. 316.

Hinc parum refert de situ et officio, sed maximè de unione cum Christo, fide, spe, charitate. II. 317. 325.

Ecclesia est familia Dei.

Apostoli, Episcopi, etc. sunt ejusdem familiæ œconomi, dispensatores, thesaurorum arcarii. II. 90.

Ecclesia Dei dicitur, quia à Deo, ad Deum, et in Deo. II. 14.

Ecclesia ædificium spirituale; Deus architectus;

Apostoli, Episcopi, Sacerdotes, Doctores, etc. cooperarii Dei.

Hujus ædificii fundamentum Christus.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Attendat et ad basim suæ et aliorum salutis, etc. V. 89.

Ministorum Dei et Ecclesiæ munus est laborare, pugnare, vigilare.

Laborare in vineâ Domini, pugnare contra vitia, vigilare super gregem suum. II. 204. 217.

Eorundem munus est arare, serere, triturrare. II. 204. 205. 206. 217.

Ministorum Dei et Ecclesiæ jus est vivere, seu vitæ necessaria recipere. II. 205. 206.

Ministorum Dei et Ecclesiæ iudicium et condemnatio, Si otiosi et inertes sint, nec laborent, nec pugnent, nec vigilent;

Si avari, si vani, et voluptuosi. II. 217.

Omnium Ecclesiæ ministorum jus commune, est necessaria ad vitam exigendi. II. 201. Vide *Apostoli, apostolorum jus.*

Hoc jus fundatur in labore, et ad necessaria tantum extenditur. II. 202. 204. 205.

Hoc jure non usus est S. Paulus. II. 206.

Exemplum S. Pauli Ecclesiæ ministros in exigendis debitis exactiores suffundere debet. Ibid.

Christus suis ministris permisit vivere, non thesaurizare. 207.

Minister Ecclesiæ se ministrum et servum recordetur; ministret ergo et serviat ad exemplum S. Pauli. II. 212.

Ut animas lucretur, in omnes formas se vertat. Ibid.

Sit medicus, pater, etc. II. 212. 217.

Ecclesiæ minister ad originem et finem ministerii sui attendat.

Origo est Dei voluntas.

Finis, salus hominum procuranda. V. 72. 73. 89. Vide *Ecclesiastica potestas.*

Ecclesiæ minister attendat, penetret et sentiat veritatem sequentem, pro suæ et aliorum salutis basi: *Jesus Christus in hunc mundum venit peccatores salvos facere.* V. 84.

Gavenda ab animarum ministro. II. 24. Vide *Director.*

Episcoporum, doctorum, Ecclesiæ ministorum officia. II. 90. 91.

Fidelitas est præcipua laus dispensatoris. II. 91.

Quomodo fideles revereri debeant suos doctores, prælatos. II. 90.

Ministorum Ecclesiæ munus, jus et iudicium. II. 217.

Ministorum Ecclesiæ vitia, seu ægritudines. II. 308.

- Earumdem ægritudinum medela. II. 310. 313. 316. 319.
 Ecclesiæ ministrorum subordinatio, ab initio Ecclesiæ. V. 327.
 Ut suo bene fungatur officio militis, athletæ, agricolæ, cogitet
 Christi gloriam, cogitet sanctorum exempla. V. 265.
 Est Christi miles,
 Athleta,
 Agricola;
 Patiatur fortiter, pugnet legitimè, assiduè laboret. V. 248. 249.
 250.
 Ministrorum vitia redundant in ministerium. III. 128.
 Publicus peccator prædicando peccat. Ibid.
 Qualis debeat esse evangelici ministri vita. III. 129.
 Primò, sit irreprehensibilis, imò et laudabilis. Ibid.
 Secundò, omnium virtutum cultor.
 Tertio, multum patiens. Ibid.
 Modus apostolicus evangelicas functiones exercendi. III. 129.
 130.

ECCLESIASTICI COETUS.

- Quibus diebus fiebant. II. 275.
 Quid in illis fiebat primis Ecclesiæ temporibus? II. 276.
 Ad quid instituti? II. 276.
 Corinthii, contra finem conventuum ecclesiasticorum, in de-
 terius retrogressi sunt. Ibid.
 Ita sæpe ex bono malum oritur. II. 277.

ECCLESIASTICUM MINISTERIUM.

- Omnis ecclesiastici ministerii principium, voluntas Dei, seu
 vocatio divina. IV. 8.
 Quomodo reparandus vocationis defectus. Ibid.
 Ministerii evangelici collatio cum mosaico. III. 57.
 Mosaici ministerii depressio. III. 58.
 Evangelici præcellentia. III. 58. 66.
 In evangelico ministerio quid quærendum? III. 59.
 In evangelico ministerio quid cavendum? Ibid. et 66.
 Omnia ministeria ad salutem animarum ordinata. III. 86.
 Hujus ministerii origo Dei voluntas. II. 14. Vide *Vocatio, Ec-
 clesiastica potestas.*

ECCLESIASTICI MINISTERII PERFECTIO.

- Summa ecclesiastici ministerii perfectio, si quis ad exemplum

D. Pauli gratis ministret, ut Deus sit tota merces illius. II. 207. 209.

Altera perfectio, si, sicut D. Paulus, omnibus omnia fiat. II. 210. 211. 212.

ECCLESIASTICA POTESTAS.

Ecclesiasticæ potestatis origo, Dei voluntas.

Ad illam requiritur Dei vocatio. V. 72. 73. 89.

Hujus potestatis finis est salus hominum procuranda. V. 73. 89.

Ad utramque veritatem attendat Ecclesiæ minister. Ibid.

Ecclesiæ minister debet esse, sicut Timotheus, apostolorum filius germanus. V. 73. 89.

Ecclesiasticæ potestatis finis est ædificatio.

Hinc semper prodesse debet prælatus, nunquam nocere. II. 210. 216.

A Domino datur hæc potestas.

Hinc à fidelibus honorandi superiores, ob hanc potestatem. III. 210.

Dei voluntas et quidem beneplaciti, debet esse dignitatis ecclesiasticæ origo. II. 14.

Ad suam itaque vocationem attendat Ecclesiæ minister, et attendat an per Dei voluntatem, an secundum Dei indignationem, sit in ministerium ingressus. Ibid.

Vide *Vocatio, Ministerium ecclesiasticum*.

ELECTIO DEI.

Fons omnium benedictionum, electio Dei. IV. 11.

Ad quid elegit? Ibid.

Deus benedicit in tempore, sicut elegit ab æterno. IV. 10. 11.

Eligi ad sanctitatem et ad filiorum adoptionem, unum et idem est. IV. 13.

Laus et gloria Dei finis est electionis nostræ. IV. 14.

Nos Deus elegit, non quia sancti; sed ut sancti simus. IV. 15.

Elegit nos, ut sancti simus; de facto tamen multi non sancti.

Hæc itaque electio conditionata, non absoluta. Ibid.

D. Paulus in epistola ad Ephesios agit de electione et prædestinatione ad gratiam, ad sanctitatem, ad christianismum.

Non agit de quæstionibus in schola nunc agitatis. IV. 16.

Miranda Dei charitas in hac nostrâ ab æterno electione ad gratiam. IV. 17.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books' Full Membership provides unlimited access to more than 28,000 volumes of Christian literature for \$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Eleemosyna fructus. Quare? I. 392. 393.

Fructus autem danti utilior, quàm recipienti. Ibid. -

Ordo eleemosynam faciendi. Primò, cor Deo dandum; deinde bona pauperi. III. 167. 176.

Modus eleemosynam dandi, scilicet humiliter et reverenter. Ibid. et 176.

Fructus eleemosynæ.

Eleemosyna plùs pròdest facienti quàm recipienti. III. 169.

Nisi pauperes essent, salus nostra ferè desperata foret. Ib.

Facilitas eleemosynæ.

In eleemosynâ non quantitatem, sed mentis qualitatem respicit Deus. III. 170.

Voluntatem attendit Deus. III. 171.

Dummodo sit vera et seria voluntas, non velleitas. Ib.

Ob hanc facilitatem nemo excusatur ab eleemosynâ faciendâ. III. 170.

Quomodo à pauperibus recipienda eleemosyna? humiliter et gratè. Ibid.

Orent multùm pro benefactoribus. III. 171. 172.

Si largè dent divites, si multùm orent pauperes, charitas faciet inter eos æqualitatem: neutri in neutro deficient. III. 171.

Charitas in Christianis faciet quod in Judæis fecit omnipotentia Dei. III. 172.

Per charitatem fit quædam honorum temporalium et spiritualium paritas. III. 172.

Qui recipit eleemosynam, debet eo melior et ferventior fieri, quò magis tenetur benefactoribus bona spiritualia largiri. III. 172.

Eleemosynæ conditiones, sit prompta, larga, bilaris. III. 184. 185. 185. 187.

Sit simplex, bilaris. I. 333.

Eleemosyna, opus misericordiæ hilariter faciendum. Quare? I. 328.

In quibus consistit hæc hilaritas. Ibid.

Eleemosyna est negotiatio; eleemosyna utilissima. I. 329.

Dat pecuniam, recipit Dei gratiam. I. 330.

Si non opere, saltem corde fiat. VI. 315. 316.

Dies dominica, dies eleemosynæ, quia dies orationis.

Oraturus, quasi mendicus ad Deum accedis: da mendicis, ut Deus det tibi et ab illo exaudiaris. II. 440.

Praxis christiana circa eleemosynam. Ibid.

D. Paulus non utitur nomine eleemosynæ, sed gratiæ, ut ostendat quòd lucretur eleemosynarius. II. 441.

ELEEMOSYNARIUS.

Eleemosynario non timenda inopia. III. 189. 190.

Fidat in omnipotentiâ Dei. III. 190.

Eleemosynarius colonus Dei, qui dabit illi et omnia sibi necessaria, et semen, seu divitiâs multiplicabit. III. 190.

Triplicem messem habebit pro uno semine: temporalem, spirituales, æternam. III. 192.

Praxis ab eleemosynario servanda. III. 195. 196.

ELIAS.

Elias mœrore confectus, omnia putans deperdita, seque solum Dei cultorem esse superstitem, Deum alloquitur, dicens: Domine, prophetas tuos occiderunt.

Deus non omnia revelat prophetis. I. 294.

Eliæ exemplum nos docet gloriâ Dei zelare, mœrore ob ejus offensas confici.

At Dei responsum ad Eliam nos docet nōn judicare, non diffidere; sed Deum omnipotentem, qui ex malo seit bonum elicere, adorare. I. 295.

PRAXIS.

Ubi omnia videntur susque deque versa, nosque laet divinæ providentiæ ratio. I. 295. 296.

Ignotum nunc adora Deum; et invisibilem quasi videns sustine. Ibid.

Altera praxis: edoctus divino oraculo, quòd Deus multos semper habet servos fideles nobis ignotos, his Dei fidelibus servis unire animo, et cum illis Deum verè adora. I. 295.

Ama nesciri et de absconditorum esse numero. Ibid.

ELOQUENTIA.

Nimium eloquentiæ studium fuit origo et vera causa schismatis Corinthiaci. II. 23. 24.

Ideo deprimit eloquentiam sæcularem D. Paulus. Ibid.

Nimia eloquentia evacuat crucis virtutem et Crucifixi gratiam. II. 24.

Quomodo? Ibid.

Igitur Evangelico viro cavenda. Ib.

Cruz Christi nuda fuit, simplex sit verbum, seu prædicatio Crucifixi. II. 24.

Mors Christi vita nostra est, nobis Dei virtus est; hinc simplex hujus mortis prædicatio medium est quo Dei potentia salutem nostram vult operari. II. 25.

Hoc Deus prædixit per Isaiam. c. 29, v. 14. Ibid.

Hoc de facto adimpletum est: infatuavit Deus mundi sapientiam; palàm ostendit esse fatuam. II. 26.

Hujus facti redditur ratio. II. 26. 27.

Eloquentia apostolica. Quæ? II. 44.

Demonstrationes apostolicæ. Quæ? II. 43. 44.

Apostolici viri quæ eloquentia et quæ demonstrationes? II. 44.

EPAPHRAS.

Epaphras Colossensium episcopus. IV. 306. 307.

Illius laus. Ibid.

De eodem. V. 338.

EPAPHRODITUS.

Epaphroditus. Quis? IV 186.

Ejusdem laudes. IV. 237.

ÉPHESUS, EPHESII.

Ephesiorum, seu ad Ephesios epistola: ubi et quando scripta?

IV. v, in præfationis initio.

Cur aliquando dicta ad Laodicenses? IV. viii. præfationis initio.

Quis Apostoli scopus in hâc epistolâ? Ibid.

Hæc epistola præ cæteris obscura. Quare? IV. vi.

Hæc epistola majorem redolet spiritûs et fervoris eructantiam.

IV. 2. 3.

Hanc epistolam circularem fuisse quæ probant. IV. vii.

EPISCOPUS.

Quid, et ad quid? V. 320. 321.

Episcopalium functionum epitome. Ibid.

Conditiones in episcopo requisitæ. V. 328.

Quæ vitia episcopum dedecent? V. 328.

Quæ virtutes episcopo maximè decent? V. 329.

Dotes in episcopo requisitæ ex parte ingenii. V. 330.

Episcopi et sacerdotes plùs indigent misericordiâ Dei. V. 327.

Episcopus sit aliis exemplum in tribus. V. 348.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Scilicet inspectio, seu munus inspiciendi, invigilandi aliorum saluti, et pro eo indefessè laborandi. V. 125.

Episcopatus nomen est operis, nimirum onus operandi, laborandi, etc. V. 125. 126.

Hinc episcopatus opus est arduum, et labor maximè periculosus. V. 126.

Episcopatus onus angelicis etiam humeris formidandum. Ibid. Quo sensu dixit Apostolus: Si quis episcopatum desiderat, bonum opus desiderat. V. 127. 128.

Episcopatum desiderare temerarium et præsumptuosum. V. 127. 128.

Tres ad Episcopatum conditiones requisitæ. I. 11.

Cur ab episcopatu rejiciuntur bigami. V. 131. 132.

Tria sunt in episcopatu:

Ipsa episcopalis operatio,

Altitudo gradûs,

Reverentia, honor, divitiæ.

Episcopatum appetere ob gradûs celsitudinem, est ambitiosum;

Ob divitias, est cupiditas;

Ob operationem, seu, ut prosit proximis, in se quidem bonum; at quia episcopali actui juncta est et gradûs celsitudo et onus rationem reddendi, hinc præsumptuosum videtur prælaturam appetere. V. 127. 128.

Quando et quomodo suscipiendus episcopatus? V. 128.

Episcopatum desiderare potest ille cujus facultas est episcopatu proportionata.

Ad hoc autem nullus est idoneus. V. 127.

EPIMENIDES.

Quis?

Quare dicitur propheta? V. 331. 332.

EPISTOLÆ S. PAULI.

Epistolæ S. Pauli. Quot? Vide *prologum*. I. xix.

Quo ordine scriptæ. I. xx.

Quodnam illarum argumentum? I. xxii.

Græcè scriptæ. Ibid.

Quàm utiles? Ibid.

Difficiles intellectu. Quare? Vide *præfationem ad Romanos*.

Unaquæque epistola videatur sub suo proprio nomine; epistola ad Romanos, sub nomine Romani; epistola ad Corinthios, sub nomine Corinthus, Corinthii, etc.

EPITOME.

Evangelii epitome pietas, justitia, sobrietas. V. 354.

Apostolicarum functionum epitome. V. 34.

Epitome fidei de Christo. VI. 18.

Epitome de sacrificio Christi.

Epitome christianæ moralitatis. I. 332. 333.

Christianæ moralitatis epitome : *Spiritu ambulate*. III. 453.

454.

Sicut unum est præceptum et omnia ad unum rediguntur :
Diliges.

Ita omnia media charitatis assequendæ reducuntur ad unum :
Spiritu ambulate.

Ideo singulis Christianis in Baptismo datur Spiritus sanctus.

Vide *Summa. Spiritus sanctus*. Ibid.

Sanctificatio nostra est epitome præceptorum Dei. IV. 444.

442.

ESCA ET POTUS.

Regnum Dei non est esca et potus, hoc loco abutuntur hæretici
contra jejunia quæ præcipit Ecclesia. Sed malè. I. 368.

Hujus loci sensus. Ibid. Vide *Cibus, Regnum Dei*.

ETHNICI.

Sunt iniqui. Quare? II. 127.

Christiani verò sancti. Quare? Ibid.

EUCCHARISTIA.

D. Paulus, de sanctissimâ Eucharistiâ per occasionem tantum
scripsit quod de eâ verbo tenus tradiderat. II. 281.

Mira tamen in hoc Dei providentia. II. 282.

Christus in azymo consecravit. Ibid.

Unde hâc in re Græcorum error? Ibid.

Praxis christiana celebrandi et communicandi. II. 284.

Ordo servatus à Christo in ultimâ cœnâ.

Realis Christi in S. Eucharistiâ præsentia multiplex probatio.

Illam probant tempus, status, qualitas, actio, voluntas,
potestas, verba. II. 286. 287.

Calvinistæ coram Deo deficient excusatio. II. 287.

Catholici quanta coram Deo securitas. II. 288.

Eucharistia duplici modo repræsentat Christi mortem. Ibid.

Apostoli verba realem Christi præsentiam probant. Ibid.

In Calvinistam argumentum bicornè. Ibid.

REALIS PRÆSENTIA CHRISTI IN EUCHARISTIA.

Mens et verba D. Pauli supponunt et indicant realem Christi præsentiam in Eucharistiâ. II. 245. 246. 286.

Sancti Palres, et imprimis D. Chrysostomus, hanc realem Christi præsentiam intellexerunt ex verbis D. Pauli. II. 246.

Sanguis Christi realiter in Eucharistiâ. V. 193.

EUCHARISTICA COMMUNIO.

Quid sit eucharistica communio? II. 246.

Praxis communicandi. II. 247. 254. 284.

Antiqui sanctissimam Eucharistiam recipiebant in manibus. II. 282. 283.

Indignæ communionis enormitas. II. 289. 290,

Unde oriatur? II. 290.

Quomodo vitanda? Ibid.

Mos antiquus dicendi: Sancta sanctis. Ibid.

Quid sit communio eucharistica ex D. Paulo? scilicet, communicatio Corporis, communicatio sanguinis Christi. II. 247.

Christus in cruce fons immensus gratiarum: eucharistica communio est gratiarum unicuique fidei applicatio. Ibid.

Sicut olim victimarum comestio erat participatio sacrificii peracti, ita communio seu comestio Christi crucifixi est participatio sacrificii in cruce pro nobis peracti. Ibid.

Communicans itaque, Christum pro te crucifixum cogita. Ibid.

A mensâ Domini ad spectacula transfugere, est à Domino deficere et ad diaboli pompas transire. II. 48.

EUCHARISTICUM SACRIFICIUM.

Eucharisticum sacrificium D. Paulo ita certum ut illud assumat in suæ argumentationis principium. II. 245. 246. 254. Vide *Missæ sacrificium*.

EUTRAPELIA.

Eutrapelia apud Christianos non est virtus. IV. 143.

EVA.

Eva Adæ sponsa, figura fuit Ecclesiæ, Christi sponsæ. IV. 155.

Evæ formatio, figura formationis Ecclesiæ. Ibid.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

EVODIA.

Evodia. Quæ? IV. 272.

EXCOMMUNICATIO.

Excommunicationis antiquitatem, ministrum, auctoritatem, primariam, quo animo et fine fieri debet, modum, formalitatem, effectum, finem. Vide II. 110. 111.

In excommunicatione ferendâ quid cavendum ab excommunicante? II. 111.

In episcopo non in plebe auctoritas.

Excommunicationis effectus et finis. II. 88.

Comminatio debet excommunicationem præcedere. V. 59. 60.

Qui sint excommunicandi? quomodo? quo fine et animo? V. 59.

Prælati excommunicans imitentur S. Paulum; sic puniat ut misereatur; etiam excommunicatum diligat, et servare velit.

Ibid.

EXEMPLAR.

Christus Dominus prælatorum exemplar. II. 266.

Prælati verò Christi Domini imitatores; subditorum suorum sunt exemplar. Ibid.

EXORDIUM.

S. Pauli consuetum exordium, à gratiarum actione, et ab oratione. IV. 305.

EXTERMINATOR.

Angelus exterminator quis? II. 238.

FACUNDIA.

Non in sermone est regnum Dei, sed in opere et patientiâ. II. 101.

FAMILIA.

Totus mundus unica est Dei familia, cujus una pars superior, inferior altera. IV. 84.

Homines et angeli sunt filii Dei, unamque componunt Dei familiam. Ibid.

Ecclesia familia Dei. II. 96.

Hujus familiæ œconomi, dispensatores, et thesaurorum arcarii, episcopi. Ibid. Vide *Episcopus*, *Ecclesia*, *Dispensator*.

FELICITAS.

Major nostri temporis felicitas quàm antiquorum. VI. 269.

FERMENTUM.

Sicut modicum fermentum totam massam inficit, ita unum peccatum, cognitum et toleratum, unam ecclesiam totam potest inficere. Quare et quomodo? II. 113.

Fermentum malitiæ quid? II. 114.

Christianus debet azymus esse. Ibid. Vide *Azymus*.

FESTA.

Perperam hæretici verba Apostoli de festis et jejuniis Judæorum detorquent contra festos et jejunia ab Ecclesiâ instituta. I. 363. 364.

FIDES.

Fides omnis omnino justitiæ, primæ, secundæ, continuæ radix. 88. 101.

Nulla sunt justorum opera quæ fides non influat. I. 88. 89.

Hæc fides justificans non est nuda fides, sed operibus virtutum vestita. I. 89.

Hinc conciliantur D. Paulus justificationem tribuens fidei, et D. Jacobus, illam operibus attribuens. Ibid.

Cur hi duo apostoli diverso modo locuti sunt? Ibid.

Quàm desideranda fides. I. 90. 101.

Fides est justificationis fundamentum.

Est quasi cor à quo vita spiritualis.

Est vestibulum ædificii spiritualis.

Est radix ex quâ pullulat et succrescit justitia. I. 72.

Fides est primogenita filia gratiæ Dei. Ibid.

Fides est canalis, quo vita è corde Christi fluit in cor hominis fidelis. I. 29.

Fides gratis datur. I. 91.

Fides est *sperandarum substantia*, seu subsistentia rerum, argumentum, seu ostensio, demonstratio *non apparentium*. VI. 254.

Fides quasi oculus, seu dioptra optica, quâ res remotissimæ et aliis non apparentes, quasi proximæ videntur. Ibid.

Hæc dioptrâ sancti, æterna bona conspicientes, contempsere temporalia. Ibid.

Nulla unquam sine fide salus. VI. 270.

Sine fide impossibile est placere Deo. VI. 256.

Per fidem omnes sancti, sive ante legem, sive in lege, sive in Evangelio placuere Deo. VI. 254. 255.

In fide, et cum fide, seu sociâ fide, vivendum et moriendum. VI. 259. 260.

Mira fides in Abrahamo. VI. 261.

In Moyse. VI. 266.

Fides tegit peccata. VI. 267.

Nulla major fortitudo quàm quæ ex fide. VI. 271.

Fides mater humilitatis. I. 92.

Quò major fides, eò minor superbia, majorque cordis humilitas. Ibid.

Sicut quo majus luminare, eò minor umbra orbis illuminati; sic quò major mentis fides, eò minor cordis umbra, seu vanitas. Ibid.

Fides nos facit Abrahamæ filios. I. 95. 96.

Nos unit cum omnibus omnino sanctis. I. 96.

Quodnam sit præcipuum fidei nostræ objectum? I. 103.

Nostra fides in hoc superat fidem Abrahamæ. Ibidem.

In nostrâ justificatione per fidem elucet mira Dei bonitas. I. 74.

Hinc patet quàm seriò Deus vult omnes homines salvos fieri. Ib.

Quia idem omnium creator; hinc eadem omnibus propitiationis victima, idem omnibus medium, quo quisque hanc victimam faciat suam. Ibid.

Spiritus fidei est spiritus obedientiæ. I. 15.

Quàm periculosum fidei non obedire, sed ei factis contradicere, eamque quasi in carcere detinere! I. 22. 23.

Sicut medicamentum non prodest, nisi haustum; ita Evangelium non prodest, nisi creditum et observatum. I. 20.

Fides ad salutem necessaria, non tamen sufficit sola. I. 21.

Fides verè fideles, seu credentes et facientes salvat. I. 21.

Falsò fideles, seu credentes et non facientes, damnabiliores reddit, quia veritatem Dei in injustitiâ detinent. I. 23.

Quot christiani tales? Ibid.

Fides est salutis organum, seu medium quò virtus sanguinis Christi ad nos emanat. I. 112.

Fides est justificationis pars, sicut ostium est pars domûs. Ibid.

Fides est fructus meritorum Christi. I. 91.

Fide stamus, per fidem, et propter fidem inserti sumus oleæ, seu Ecclesiæ.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

- Fides est initium creaturæ Dei; hinc qui dat fidem, gignit in Christo. V. 331.
- Incarnatio, mors, resurrectio Christi, sunt præcipua fidei nostræ objecta. I. 273.
- Necessariò quidem credendâ; sed non necessariò penetranda. Ibid.
- Hinc fides continuè petenda. Ibid.
- Duo in fide, unum ex parte Dei, alterum ex parte nostrâ. IV. 54.
- Fides fons omnis meriti. Ibid.
- Mens incorrupta fidem admittit, corrupta respuit. V. 277.
- Ex cordis corruptione, fidei naufragium. Ibid.
- Aliquæ fidei veritates attendendæ, à quibus maximè pendet salus et profectus. V. 283. 284.
- Tres christianæ fidei regulæ. IV. 280.
- Fides Evangelii est in luctâ adversùs mundum, carnem et dæmonem. IV. 211.
- Singuli fideles, quasi milites, collaborant, et concertant fidei. Ibid.
- Fides Christianum inchoat, patientia perficit. IV. 213.
- Fides in Christum fuit omnium sæculorum. III. 397.
- Christus unicus fons salutis, sive ante adventum, sive post adventum. Ibid.
- Christus incarnatus et crucifixus pro nobis, fons est salutis Christianis. Ibid.
- Fides quantus thesaurus? III. 381. Quantùm faciendâ? Ibid.
- Quæ et qualis esse debeat. Ibid.
- Justus semper ex fide vivit. Quare? III. 383.
- Justus semper vivit ex fide in Christum. Quare? Ibid. et 384.
- Fides quasi canalis quo vita à Christo fonte ad nos emanat. 384.
- Pro fide pati, certum est indicium æternæ gloriæ. V. 9. Vide *Passio, Tribulatio*.
- Vera fides, Evangelio credere et obedire.
- Graviùs damnabuntur Evangelio inobedientes quàm Evangelio non credentes. V. 11.
- Deus in suis servis ad corporalia non attendit;
- Sicut imperator, in suis militibus albedinem aut nigredinem non considerat,
- Sed animum fide vivâ operantem Deus intuetur. III. 447.
- Hæc est Christianorum fides; fides autem otiosa, fides dæmonum. Ibid.

- Fides salutem initiat, charitas per opera complet. III. 389.
 Fides in opera diffundenda : aut sanguis per fidem et propter fidem fundendus, aut fides in opera et per opera diffundenda. Ibid.
 Fides nostra tot prodigiis confirmata, ut ob eam nihil nobis in die iudicii timendum. III. 359.
 Pietas per fidem ædificatur, non per disputationem. V. 75.
 Fides oculus; qui fidem non habet, non videt. V. 198.
 Fides dioptra optica, sine quâ caligat rationis oculus. Ibid.
 Fidem de æternâ corporis et animæ vitâ firmantia. III. 101.
 Unde orsus canon fidei ab antiquitate et immutabilitate? III. 317.
 Pontifices, concilia fidem explicant, fidei regulas non prætergrediuntur. III. 318.
 Nec Scripturis adversantur, ut malè dicunt novantes.
 Per omnia possumus credere, et per omnia fidem abnegare.
 Credimus, si juxta fidem operamur;
 Fidem abnegamus, contraria ei facientes. V. 179.

FIDEI NAUFRAGIUM.

- Fidei naufragium quid? et quomodo fiat? V. 88.
 Fides, quasi navis; bona vita, quasi anchora: hâc projectâ, navis ad scopulos impacta confringitur.
 Justo Dei iudicio fidem amittit qui charitatem negligit. Ibid.

FIDELIS.

- Characteres veri fidelis. V. 259. 260.
 Anima fidelis, ædificium spirituale, cuius Deus architectus; cooperarii, sacerdotes;
 Fundamentum, Christus;
 Operarius superædificans, ipsa anima fidelis. II. 71.
 Hoc ædificium spirituale debet usque ad finem vitæ crescere; debet anima fidelis supra fidei fundamentum bona opera continuè superaddere. Ibid.
 Videat unusquisque fidelis quid Christo inædificet. Ibid.
 Superædificatio debet esse congrua fundamento. Ibid.
 Vide ergo, Christiane; quid Christo inædifices? Ibid.
 Cave ne quid Christo indignum. Ibid.
 Attende ad tria, quòd templum Dei sanctum es; Ibid.
 Templum in Christo fundatum;
 Templum in quo S. Spiritus habitat, et vide ne quid eis indignum facias. II. 72.

Ædificii spiritualis in nobis unicum est fundamentum, fides scilicet in Jesum Christum:

Diversimoda verò potest esse superædificatio:

Super fidei fundamentum potest superædificari, vel aurum, vel argentum, vel lapides pretiosi, vel lignum, fenum, stipula. II. 72. 73.

Videat doctor quam doctrinam super fidei fundamentum ædificet:

An sit solida, pura, lucens, ædificans?

An vana, curiosa, phalerata, pomposa, ad applausus aptior, quàm ad ædificationem? II. 73.

Videat fidelis quæ opera fidei in baptismo receptæ inædificet?

An charitatis aurum, sapientiæ argentum, virtutum lapides pretiosos?

An verò opera bona quidem, sed vanitate, et aliis peccatis venialibus infecta? II. 74.

Quælibet anima fidelis templum est Dei. II. 78. Vide *Templum, ædificium*.

Cavenda ab anima fidei. II. 22. Vide *Director*.

FIDUCIA.

Unde nobis fiducia in anxietatibus conscientiæ ob peccata commissa?

Quis accusabit adversus electos Dei? etc Quis est qui condemnet? I. 209.

Fiduciæ christianæ motiva. I. 212.

Fiduciæ christianæ fundamentum, et in vitâ, et in mortè semper meditandum. I. 209. 210.

Tota sancta Trinitas nos amat, fovet, tuetur. I. 210.

Quem ergo vel hominem, vel diabolum timeamus? Ibid.

FIGULUS LUTI.

Figuli et luti similitudo à quibus prophetis usitata? I. 243.

Quid in illorum mente significat? Ibid.

Quid ex D. Paulo significat hæc eadem similitudo? I. 243. 244.

Discrimen inter homines et vasa lutea, ex ipsis prophetis. I. 246. 247. Et ex D. Paulo. Ibid.

FIGURA.

In veteri Testamento omnia figuræ, præfigurationes, rudia

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

FONS.

Duo' sp̄itualium bonorum fontes, Deus et Christus; Deus causa principalis, Christus meritoria. III. 312.
 Quomodo Christus fons gratiæ et pacis? Ibid.

FORNICATIO.

Fornicatio horrenda Christiano, quia Christi membrum est, et Christus ejus caput.

Hæc relatio infert castitatis obligationem. II. 137.

Hæc relatio capitis ad membrum, et membri ad caput erit æterna.

Hinc semper castus esse debet Christianus. II. 135. 136.

Tam verè potest Christus dicere de Christiano: *Hoc est corpus meam mysticum*, quàm de Eucharistiâ: *Hoc est corpus meum naturale*.

Hinc horrenda fornicatio, per quam corpus Christi fit membrum et corpus meretricis. Ibid.

Fornicatio Christiani horrendum est sacrilegium. II. 136.

Fornicatio fugâ vincitur. II. 137.

Christianus fornicatione peccat in corpus suum, quod ex Christiano et divino facit meretricium et bestiale. II. 139.

Totam sanctissimam Trinitatem specialiter offendit fornicator. Ibid.

Fornicator Christianus fur est sacrilegus. II. 140.

Cur D. Paulus Corinthiis scribens, tam acriter invehitur in fornicarios. Ibid.

Corinthus urbs erat Veneri dicata. Ibid.

Fornicatio, Christo, Christiano, toti sanctissimæ Trinitati maximè injuriosa. II. 442. Vide *Impudicitia*.

FORTITUDO.

Nulla major fortitudo quàm quæ ex fide. VI. 271.

Mirum habes exemplum fortitudinis in Moyse. VI. 272.

Duo ad fortitudinem excitant sanctos. Ibid.

Aspiciebat in remunerationem.

Invisibilem quasi videns sustinuit.

Unde nobis vis et fortitudo contra quoslibet bostes.

Si Deus pro nobis, quis contra nos? quis ut Deus?

Scutum impenetrabile sanctorum Deus. I. 208.

Fortunatus. II. 443.

FRAGILITAS HUMANA.

Quanta sit humana fragilitas collige ex eo quòd inter apostolos unus fuit proditor.

Inter apostolorum discipulos unus fuit incestuosus et adulter. Hincque infer quòd nec tempus, nec locus, nec societas, eximunt à fragilitate. II. 108. 109.

Patres Græci putant incestuosum hunc fuisse unum è Corinthiorum magistris, et hoc humanam fragilitatem clariùs indicat. II. 112.

Fragilitatem nostram duo stabiliunt et roborant, diffidentia suù ipsius. II. 242. spes in Domino. Ibid.

Nunc fragiles sumus et ignari; at aliquando angelis erimus æquales. Ibid.

Interim diabolicam saltem caveamus malitiam; voluntarium horreamus peccatum. Ibid.

Nulla modo peccare, angelicum est; per ignorantiam et fragilitatem peccare, hominum; scienter et voluntariè, diabolicum. Ibid.

FUNDAMENTUM.

Christus primarium est Ecclesiæ fundamentum, suam à semetipso soliditatem habens. II. 72.

Apostoli secundaria Ecclesiæ fundamenta, in Christo proximè fundata, et ab ipso suam soliditatem habentia. Ibid. Vide *Ecclesia, fidelis, ædificium spirituale*.

Praxis christiana: Christo primario Ecclesiæ fundamento anima fidelis uniatur fide, spe, charitate. Ibid.

Veri fideles fundamentum domûs Dei. Quare? V. 258. 259. Duobus signaculis insignit. V. 259. Explicatio.

GALATIA, GALATÆ.

Galatia, quæ regio?

Unde sic dicta? IH. 295.

Galatæ à D. Paulo conversi ad fidem, post Apostoli recessum à pseudoapostolis, Judæo-Christianis, ad judaismum cum Evangelio miscendum attracti. III. 296.

Quibus commentis usi sunt pseudoapostoli ad Galatas seducendos? Ibid.

Quibus ad D. Paulum perlatis, vehementem ad Galatas scripsit epistolam. III. 297.

Unde hæc epistola, quando scripta? III. 299. 300.

Tria discrimina inter exordium epistolæ ad Galatas et exordia aliarum D. Pauli epistolarum. III. 311.

Horumque discriminum ratio. III. 312.

Galatarum morbi causa fuit oblivio mortis Christi. III. 403.

Galatarum stultitia quæ fuerit? III. 377.

Multi eam imitantur Christiani. III. 378.

Galatarum error incepit à curioso falsorum doctorum auditu. III. 339.

Ita sæpè malorum initia à parvis. Ibid.

Exordium epistolæ ad Galatas laudabilissimum. Quare? III. 310. 313.

GAUDIUM.

In passionibus gaudere patientiæ est perfectio. III. 165.

Unde gaudium in afflictionibus? Ibid.

Gaudium spirituale suadetur à D. Paulo. IV. 275. 276.

Quot et quæ Christiano vera motiva gaudii? Ibid.

Mediis etiam in passionibus Christiano gaudendum. Quare? Ib.

GENEALOGIA.

Judæorum genealogiæ ante Christum utiles erant. Quare? V. 75.

Nunc sunt inutiles. Quare? Ibid.

GENTILES.

Amor Dei erga nos gentiles. I. 278. 279.

Ingratitudinem caveamus. Ibid.

Quid sentiendum de illis qui de fide nihil audierunt? I. 277.

Vide *Fides*.

GLORIA DEI.

Deus ex nihilo creavit omnia, et vilibus instrumentis reparavit, ut ei soli creationis et reparationis gloria tribuatur. III. 82.

GLORIA ÆTERNA.

Mercès est. Quare? V. 301. 302.

Gratia est. Quare? Ibid.

In gloriâ Christus apparet habens diademata multa. Quare? V. 303.

ÆTERNÆ GLORIÆ DESIDERIUM.

Vestem habens sanguine aspersam. Quare? Ibid.

Omnis creatura gloriam filiorum Dei exspectans exspectat, id est avidissimè desiderat. I. 195.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Quis eam in vacuum recipit? III. 127.

Quot et quibus inutilis gratia Dei? Ibid.

Gratia Christi dat quod lex dare non potuit, scilicet vires ad implenda Dei præcepta. I. 185.

GRATIA JUSTIFICANS.

Gratia justificans est participatio omnium quæ Christi sunt; At præcipuè mortis, resurrectionis et ascensionis. IV. 51. 52.

Hujus veritatis sequelas. Ibid.

Gratia societas est, communio, participatio filiationis divinæ et æternæ. II. 17. 18.

GRATIA BAPTISMALIS.

Quanto studio conservanda. VI. 121.

Nihil illâ pretiosius. -Ibid.

Illius jactura est irreparabilis. Ibid.

CONSENSUS GRATIÆ.

Gratia scriptura Dei in corde nostro. III. 55: 56.

Nostrum est non esse saxeos, durâ cervice, non resistere, sed obedire, consentire gratiæ. Ibid. Vide *Cor*, *Inspiratio*, *Spiritus sanctus*.

Cor nostrum quasi charta Dei, in quo per gratiam scribit, inspirando: hinc orandum, *Aspirando præveni*. Ibid.

FRUCTUS GRATIÆ.

Gratia debet crescere et fructificare. IV. 306.

Quis illius fructus? Ibid. Vide *Evangelium*.

Gratiæ, seu bona Christianis per Christum collata. IV. 311.

Hæc bona gratus perpende. Ibid.

Nobis in solâ Dei gratiâ gloriandum.

Tremendus est abusus gratiæ. III. 128. 167.

Gratia Christi prævenit, et quasi manu suâ nos apprehendit, ut in stadium deducat.

Hanc gratus agnosce. IV. 312.

Gratia et pax. Vide *Salutatio*.

Gratia et charitas semper à nobis et unice optandæ. Cur? II. 400.

Æterna vita gratia dicitur. Quare? I. 145.

GRATIARUM ACTIO.

Gratiarum actio praxis est apostolo Paulo frequens. II. 15. 16.

Gratias agit Deo in omni epistolâ. Quare? Ibid.

Per Jesum Christum. Quare? Ibid.

Gratiarum actio cum oratione jungenda. IV. 198.

Gratiarum actio et oratio debent esse continuæ. IV. 399.
407.

De omnibus, etiam de molestis, gratiæ Deo sunt habendæ.
IV. 278.

Religio potest ad duo practicè reduci, ad petitionem et ad
gratiarum actionem. I. 15.

Gratiarum actio est praxis et devotio apostolica. I. 16. Quare?
Ibid.

Sit et nostra. Ibid.

De quibus imprimis debemus Deo gratias agere, et quomodo?
Ibid.

GROTIUS.

Grotii notæ observandæ contra hæreticos. I. 406. 409.

Grotius circa secundam D. Pauli epistolam ad Thessalonicenses
toto cælo aberravit. V. 111.

Grotii temeritas in explicando secundo capite secundæ epistolæ
ad Thessalonicenses.

De Caio Caligulâ et de Simone Mago intelligit quod D. Paulus
de Antichristo dixit. V. 36. 37.

Grotianæ opinionis temeritas probatur. Ibid.

Ejusdem opinionis falsitas probatur. Ibid.

HÆRES DEÏ.

Christus, ut homo, factus est hæres Dei. VI. 9.

Voluit habere cohæredes. VI. 10.

Christianus, quia filius, Dei, et quidem major: hinc pleno
jure hæres est Dei. III. 421. 422.

Hinc Spiritus sanctus ei datus est, ut pars et arrha hæredita-
tis æternæ. Ibid.

Quanta Christiani nobilitas et felicitas! Ibid.

Ne sit degener, vivat dignè Deo, temporalia spernat, æter-
na desideret. III. 422. Vide *Christianus*.

Christianus filius Dei est, ergo et hæres; quia hæreditas pa-
tris debetur filiis. I. 194,

Quid sit hæreditas Dei? Ibid.

Non jus succedendi in bona defuncti : Deus enim Pater noster immortalis est ;

Sed est firma , æterna et inalienabilis possessio Dei. I. 194.

HÆREDITAS DEI.

Hæreditas est filiorum , non spuriorum.

Hæreditas ergo Dei , ad Dei filios , Deo similes , sanctos , justos , etc.

Hinc sæpe monemur ut Deo similes simus. II. 132. Vide *Similitudo cum Deo , Deus.*

HÆRESIS , HÆRESIARCHÆ , HÆRETICI.

Tres hæresis notæ. VI. 311.

Quantum malum et quàm perniciosum ! V. 257.

Hæreticam pravitatem vide descriptam. V. 211.

Hæresis est morbus pestifer et contagiosus. V. 212.

Fugiendus itaque hæreticus. Ibid.

Evangelium est verbum salutis : à quo qui recedit , fit æger , turget , cæcutit , delirat , stulta dicit , fit contagiosus audientibus. V. 198. 199.

Hæresis nunquam est primum peccatum. V. 88.

Olim hæresis vox fuit media in bonam et malam partem ; nunc in malam sumitur. II. 278.

Græci per hæreses intelligunt discussiones in moribus , sicut et per schisma. II. 277.

Hæresum enormitas. V. 154.

Hæresum et hæresiarcharum character. Ibid.

Hæresiarcharum conscientia cauteriata , seu vita flagitiosa. Ib.

Duo ad hæresim conducunt , mentis curiositas et cordis perversitas. V. Ibid. et 155.

Hæc itaque duo cavenda. Ibid.

Ridicula nostratum hæreticorum temeritas , quæ audet Ecclesiæ errores impingere , cum veritates his erroribus oppositas doceat , v. g. , de matrimonio , de ciborum abstinentiâ. Ibid. et seq.

Hæreticorum impudentia contra Scripturas , vocantium Papam Antichristum. V. 35.

Quis hoc dixit primus ? Lutherns scilicet.

illos prævidit et voluit confundere D. Paulus. V. 35. et seq.

Erga illos astutiam adverte diaboli , quos duplici cæcitate ferit. V. 36.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

In quibus hæc hilaritas consistit? Ibid. Vide *Eleemosyna*.

HISPANIA.

An D. Paulus ierit in Hispaniam? I. 390.

HOMO.

Totus homo templum Dei: mens hominis quasi adytum templi; facultates animæ, basilica; corpus, quasi porticus. II. 139. Vide *Templum*.

Homo duplex: animalis, spiritualis,

Animalis triplex. II. 52.

Spiritualis etiam triplex. II. 53.

Homo quasi duplex in Christiano: interior, exterior; novus, vetus; spiritualis, carnalis. I. 169. Vide *Christianus*.

HONOR.

Christus est centrum honoris et benedictionis. I. 246. Vide *Christus*.

HOREB.

Petra Horeb figura fuit Christi, lapis angularis et fundamentalis. II. 234.

Percussio petræ, figura percussiois lateralis in cruce.

Aqua saliens è petrâ, figura aquæ è Christi latere fluentis. Ibid.

HOSPITALITAS.

Hospitalitas est saneta et bona venatio.

Sectamini hospitalitatem; ad hospites currite, illos sectamini.

Ita Abraham bonam expectans venationem. I. 330.

Plura de hospitalitate. VI. 308.

HOSTES.

Ècclesia semper habuit et habet hostes internos et externos.

III. 149. Vide *Ècclesia*.

HOSTIA.

Christiani corpus debet esse hostia viva, Deo continuè oblata.

I. 322.

Hujus hostiæ quis sacerdos, altare, ignis? etc. I. 323.

Quomodo corpus potest et debet sacrificari? I. 323. 324. Vide *Sacrificium, Corpus*.

HUMANITAS.

Humanitas, benignitas et charitas Christi in nos est ratio fundamentalis nostræ erga proximum nostrum humanitatis, misericordiæ et charitatis. I. 394. 395.

Eadem Christi humanitas, benignitas et complacentia nos docet modum sanctè et christianè faciendi quod mundani faciunt mundanè. I. 395. Vide *Salutatio*.

HUMILITAS.

Quàm necessaria homini lapsò humilitas : initium est boni. III. 397.

Hæc virtus erat ut plurimum ignota Gentilibus.

Hinc toties illam commendat Apostolus. IV. 103.

Humile sit cor, humilia erunt os, gestus, omnisque motus.

Humilitas est vera Christiani sapientia. III. 230. 248.

Intus superbire, vera insipientia. Ibid.

Verbis sese extollere, apparens saltem insipientia. Ibid.

A Christo Domino, æternâ sapientiâ, discamus veram sapientiam. III. 248.

A D. Paulo discamus quantâ cum cautelâ de nobis, etiam in necessitatis casu, sit loquendum. III. 230. 248.

Humilitatis necessitatem denotat ars mira quâ Deus sanctos conservat humiles, ut patet in D. Paulo. III. 268. 277.

Ut humilitatem conserves, attende ad tuas infirmitates. III. 263.

Ad perpetuam humilitatem, semel peccâsse sufficit. II. 392.

Humilitas est custos fidei. I. 304.

Ut fidem servemus et per fidem stemus, humiliemur. Ibid.

Humilitas mater et nutrix concordia. IV. 106.

VERITAS HUMILITATIS PARENS.

Scilicet omnis nostra sufficientia à Deo est. III. 56.

Hinc humiliatio.

Hinc orandi, et à Deo omnia petendi necessitas. III. 57.

ALIA HUMILITATIS CAUSA.

Nihil habeo *meum*,

Nihil quod à Deo non receperim.

Si recepi, cur gloriabor? II. 96.

Hoc qui bene penetraverit, de nullâ re vanè gloriabitur.

Omnia à Deo ; Deo itaque pro omnibus gloria. Ibid.

Hoc penetra, et Deo omnem reddes gloriam. II. 96.

Duo alia maximè conferunt ad nostram coram Deo annihilationem.

Primum, omnis homo in se spectatus, reus est, et iræ divinæ obnoxius. I. 74.

Hujus veritatīs sequelæ. Ibid. et 75.

Vide et proxim. I. 75.

Secundum, gratuitâ Dei misericordiâ justificamur. Gratiâ Dei sum id quod sum boni. Ibid.

Hujus misericordiæ explicationem vide. Ibid.

Et proxim. Ibid.

Humilitatis materia : memetipsum ignoro : de me non possum certò judicare. II. 92.

Licèt nihil mihi conscius sim, non ideo justificatus sum : majorem enim offensarum partem ne intelligo quidem. Ibid.

Superior humilitatem semper cum auctoritate miscéat. III. 205. 215.

Deus consolator afflictorum et maximè humilium, III. 149.

Hymenæus et Philetus in quo hæretici? V. 258.

IDEA.

Vera de fideli Christiano idea. IV. 262.

Vera de bonis terrenis idea. Ibid.

Vera de passionibus idea. Ibid.

IDOLUM.

Idolum quid? In quo differt ab imagine? II. 183.

Hoc notandum ad vitandam fraudem hæreticorum. Ibid.

Parum prodest externa idola confringere, si servantur interna. V. 354.

IGNIS.

Dies judicii erit in igne et cum igne. II. 74.

Hic ignis probabit, purgabit, comburet. Ibid.

Quis ignis ille? II. 75.

Deus, qui lux et ignis est, in suo judicio omnia nostra opera scrutabitur. II. 77.

Ante ipsum illa sola subsistent quæ in charitate et ex charitate facta fuerunt. Ibid.

Quidquid quâvis cordis impuritate vitiatum fuerit, comburet quasi fenum et paleam. Ibid. Vide *Dies judicii*, *Judicium Dei*.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Ejusdem finis. III. 417. 418.

Adoranda hujus mysterii œconomia, quâ Filius Dei factus est filius hominis, ut filios hominum faceret filios Dei. III. 418.

Ante incarnationem justi quidem erant filii Dei, sed minores et quasi servi. III. 419.

Post Incarnationem sunt filii Dei majores, adulti, liberi, Deo amore filiali servientes. III. Ibid.

Incarnatio est visitatio Dei hominem perditum quærentis. VI. 31.

Communio Eucharistica est etiam Dei visitatio. Ibid.

Incarnationis mysterium omni sapientiâ Dei plenum.

Suâ revelatione sapientiâ replevit apostolos;

Eosque docuit quæ nec ipsi angeli sciebant. IV. 20.

INCARNATIO, MORS ET RESURRECTIO,

Præcipua sunt nostræ fidei objecta. I. 273.

Necessariò ad salutem credenda; sed non necessariò penetranda. Ibid.

Christus Filius Dei incarnatus sapientia in mysterio abscondita. II. 46.

In Christo seu Incarnationis mysterio duo sunt distinguenda, communiora scilicet et secretiora, seu sublimiora. Ibid.

Communia omnibus prædicanda, altiora tantùm perfectioribus. II. 46. 47. Ita D. Paulus. Ibid.

Deus hanc suam sapientiam, in mysterio absconditam, prædestinavit ad nostram gloriam.

Hanc Dei nimiam charitatem mirare, adora, ama.

Abscondit se Dei sapientia, ut morti tradatur et morte suâ vitam nobis mereatur. II. 48.

Tria sunt omnem intellectum superantia; incarnatio Filii Dei, nostra per eum adoptio, nostra per eum glorificatio. II. 49. 50.

Divini Verbi incarnatio est summa christianæ religionis.

Hinc à D. Paulo explicatur distinctè, et quoad divinitatem et quoad humanitatem. V. 143.

INCONTINENTIA.

Incontinentiæ remedia non nuptis. II. 158.

INCREDULITAS.

Antichristus decipiet eos qui Christo credere noluerunt. V. 34.

Christus est ipsa veritas et charitas : ut veritas, docuit; ut charitas, redemit : hanc veritatem non receperunt, hanc charitatem non amaverunt. *Hoc est iudicium mundi.* V. 33. 34.

In punitionem suæ incredulitatis, credent mendacio. Ibid.

Terribulis, at justa punitio. Ibid.

Unde hominum incredulitas, seu infidelitas ? V. 51.

Ex hominum rebellionē. Ibid. Vide *Infidelitas*.

INDULGENTIA.

Indulgentiarum origo. III. 36.

INDUTIO NOVI HOMINIS.

Induere novum hominem. Quid sit ? IV. 120.

Quomodo Christus induendus ? IV. 121. 127. 128.

INFANTIA.

Hujus vitæ status est quasi infantia.

Vita futura, ætas virilis. II. 338.

INFERIOR.

Tria inferiorum in superiores officia. V. 364.

INFERIORITAS.

Ipsa inferioritas sæpe gratia. II. 318. 326.

Inferiorum doctrina et consolatio. II. 316. 317.

INFIDELITAS.

Conclisit Deus omnia in infidelitate, ut omnium misereatur.

Mira conclusio ! quæ nos omnes debet humiliare. I. 309. 312.

Deus ex infidelitate Judæorum fidem gentium eduxit; et ex

fide gentium destruct Judæorum infidelitatem. I. Ibid.

Infidelitatis mala. VI. 60.

Temporalia et æterna. Ibid.

Horum malorum figura. Ibid.

Quàm timenda infidelitas ! VI. Vide *Incredulitas*.

Nobis, non Deo, nostra nocet infidelitas. V. 66.

INFIRMUM DEI.

Infirmum Dei. Quid ? II. 28.

INGRATITUDO.

Ingratitudo Judæorum nostræ ingratitudeis umbra tantum.

II. 235.

INIQUI.

Iniqui sunt ethnici. Quare? II. 126.

INITIUM.

A parvis initiis magna mala. III. 379. 449. Vide *Malum*.
Hinc ubique metuendum, semper vigilandum et orandum.
Ibid.

INOBIEDIENTIA.

Inobedientia peccatum est universale. 122.

INSPIRATIO.

Circa divinam Scripturarum inspirationem duplex opinio. V.
282. 283.

INSTINCTUS.

Deus dicitur facere, per instinctum, quem nobis dedit. II. 322.

INSTRUCTIO.

Charitativus instruendi modus. I. 362.

INTENTIO.

Deus intentionem attendit, non tantummodo factum; hinc
nemo condemnandus. I. 364.

Ob intentionem aliquando simplicior magis placet Deo quàm
doctior. Ibid.

INVIDIA.

Invidia contentionem parit, contentio divisionem; itaque zelus
pater contentionis, contentio mater dissidiorum. II. 66.

Invidia in omnibus semper cavenda; at præsertim in divinis.
I. 278.

IRA.

Ira ratione ducta, cos est virtutis. IV. 122.

Duo circa iram servanda: ei resistatur; citò reprimatur. Ibid.

Idem dici potest de quâlibet passione. Ibid.

Iræ gradus. IV. 125.

ISAAC.

Figura Christi; in quo? VI. 262.

Mira in Isaac obedientia. Ibid.

Isaac Christianorum figura. I. 262.

Ismael. III. 427. 429. 430. 431. 432.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books' Full Membership provides unlimited access to more than 28,000 volumes of Christian literature for \$8.99/month

HOLY BIBLE

Continue

*Fair use policy applies

Quod infirmum Judæo videtur in Crucifixo omnipotentiâ potentius est. II. 27.

Prædicatio Crucifixi sit simplex. II. 24.

Nimia eloquentia evacuat crucis virtutem et Crucifixi gratiam. II. 24. Vide *Eloquentia*, *Crucis verbum*, *Prædicatio*.

JOSEPH.

Figura Christi in humilitate et in gloriâ. VI. 263.

Jacob Christi potestatem adoravit in Joseph. Ibid.

JUDÆI.

Beneficia Judæis collata, gratiarum nobis Christianis collatarum fuerunt umbræ et figuræ. II. 233.

Judæorum per mare Rubrum transitus fuit nostri Baptismatis figura. Ibid. Vide *Figura*, *Umbra*.

Nubes, seu columna nubis, fuit divinæ gratiæ, nos ad terram promissam ducentis, figura. Vide paritatem. Ibid.

Gratia, sicut hæc nubes, seu columna illuminat, calefacit, sustentat et roborat. Ibid.

Manna fuit sacratissimæ Eucharistiæ figura. II. 234.

Petra Horeb figura Christi, lapis angularis et Ecclesiæ fundamenti. Ibid.

Omnes Christiani iisdem sacramentis participant, sicut omnes Judæi eadem recepere beneficia; sed ne propterea nobis blandiamur, sed magis timeamus, nisi simus illis fideliores. Ibid.

Judæorum casus non est irreparabilis. I. 299.

Sub finem mundi resipiscent. I. 300.

In quibus textibus fundata sit Judæorum conversio futura? I. 307.

Judæorum cæcitas et obduratio mysterium est. Ibid.

Ex Judæorum casu, Gentilium vocatio et salus.

Et ex Gentilium salute aliquando Judæorum conversio. I. 300. Vide *Obduratio*.

Adoranda in hoc consiliorum Dei profunditas. Ibid. Vide *Consilium Dei*, *Judicium Dei*, *Deus*.

Octo Judæorum privilegia. I. 228.

Hæc magna quidem, at Christianorum multò majora. I. 229.

Ingratitudo judaica nostræ ingratitude umbra tantum. II. 236.

Sicut plerique Judæi fuerunt ingrati, ita et plerique Christiani. II. 235.

Hinc nobis timendum quod illis contingit. II. 235.

Prostratio Judæorum in deserto, figura est nostræ prostrationis in inferno.

Mors temporalis Judæorum, nostræ mortis æternæ umbra et imago. II. 236.

Judæorum prærogativa est quòd Christus ex eis natus, eorum fuit doctor, apostolus et evangelista. I. 385.

Gentium gratia, quòd ex misericordiâ à prophetis prædictâ sunt assumpti. Ibid.

Judæi repugnabant externis regibus obedire. Quare? I. 340.

Iidem Judæi repugnabant tributa solvere. Quare? Ibid.

Judæi zelum habebant, non scientiâ necessariâ directum. I. 268.

Talis zelus frequens et apud Christianos. Quomodo corrigendus? Ibid.

D. Paulus non credidit Judæos ab æternâ salute reprobatos. Ibid.

Vera causa rejectionis Judæorum fuit illorum infidelitas, non verò illorum æterna reprobatio. I. 252. 280.

Gentiles autem justitiam sunt adepti, quia crediderunt. Ibid. et 280.

Judæorum conversio speranda ob duo. I. 301.

Judæi canes vocantur. Quare? IV. 248.

Concisio, quare? IV. 249.

Judæi licèt increduli et obstinati, Deo tamen ob sanctos patriarchas sunt chari. I. 302.

Judæi, invidiâ quasi immensâ, orbis terrarum salutem voluerunt impedire. IV. 424.

Judæorum casus à justitiâ non fuit universalis. I. 294.

Nec erit perpetuus. I. 307. 308.

JUDAS GALILÆUS.

Rebellionem excitavit in Galilæâ, negans à Judæis solvendum esse tributum. I. 340.

E contrâ D. Pâulus statuit, ut omnis Christianus potestatibus sit subditus. Ibid.

JUDAISMUS.

Judæi in externis operibus salutem quæsierent, non in fide, et hæc fuit eorum erroris origo. 269.

Hinc judaismum timeant Christiani. Ibidem.

Ignorarunt Judæi quòd lex via tantùm esset, Christus autem

meta; quòd lex sagitta, Christus scopus; lex pædagogus, Christum docens et ad Christum ducens; altera erroris origo. I. 269. 270.

Illam ut caveat Christianus, Christo justitiæ fonti inseparabiliter uniat. I. 269.

JUDAIZANTES.

Judaizantes circumcisionem et legalia multa urgebant.

Contra quos D. Paulus. IV. 342. 349.

Judaizantes legem mosaicam cum Evangelio miscebant, hancque mixturam vocabant Evangelium. III. 314.

Evangelium reverà invertabant. III. 315.

Quia nullam patitur mixturam Evangelium Christi. III. 316.

Quare judaismum cum Evangelio prædicabant, et judaizandi necessitatem inducebant? III. 319.

DEI JUDICIUM.

Ipsa ratio docet Deum summè justum esse, et consequenter Dei judicium fore secundùm veritatem ipsam, non secundùm apparentias.

Hinc tremor omni seriò reflectenti. I. 41.

Hæc de Deo nolitia nunc dormitat. Ibid.

Circa mortem excitatur, et moribundum eò magis torquet, quò diutiùs in vitâ dormitavit. Ibid.

Illam sanus excita, et secundùm eam vive. Ibid.

Ob tria pervertuntur hominum judicia. 41. 42.

Horum nullum cadit in Deum. I. 42.

Seit omnia, potest quæ vult, judicat ex æquo, secundùm veritatem. Ibid.

Deus in judicio non respicit facies, sed cor. I. 45.

Bonitas Dei contempta severioris erit judicii causa. I. 42.

Qui bonitatis divitias contemnit thesauros iræ reperiet, Thesauros pro thesauris. I. 42.

Incorruptum Dei judicium terribile omni homini corrupto. I. 50.

Dies judicii tribus notis signatur ab Apostolo. Dies iræ, dies revelationis, dies justi judicii. I. 42.

Tarditatem supplicii Deus gravitate compensat: hoc similitudine exprimitur. I. 43.

Quibus maximè terribile erit judicium Dei. I. 50.

Quid faciendum ut vitetur? Ibid.

Deus reddet unicuique secundùm opera ejus: bonis operibus præmium, malis supplicium.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Praxis christiana : sistere frequenter coram Deo iudice. II. 82.

Diem iudicii semper cogita proximam. IV. 276. 288.

Lege librum rationarium , in quo scripta sunt quæ recepisti, et quæ reddidisti. IV. 288.

JUDICIUM HUMANUM.

Judicium humanum fallax. Quare? II. 91.

Fallax est hominis iudicium , quia videt quæ parent. II. 321.

Deus sæpe pluris facit quos spernimus, spernit quos magni facimus.

Hinc non iudicandum. Ibid.

Periculosum est de proximo iudicare. Vide *Deterrentia à iudicia proximi*. I. 372.

Judicandi jus non habemus. Ibid.

Scientiam ad iudicandum necessariam non habemus. Ibid.

Nostro iudicio facimus Deo et Christo injuriam. Ibid.

JURAMENTUM.

An Deus juret? VI. 118.

Quid iuramentum Dei? Ibid.

Iuramentum ritè factum , est actus religionis, Deumque honorat. I. 17.

Iuramentum licitum. I. 226. III. 24. Illius regulæ, veritas et charitas. I. 226.

JUSTITIA.

Justitia est Christiani vita. I. 21.

Hæc à fide. Ibid.

Justitiæ accretio à fide. Ibid. Horum ratio. Vide *Fides*.

Justitia et peccatum à diametro repugnant; alterutri parendum. I. 142. Vide *Peccatum*.

Utriusque servitutis dispar exitus. I. 143. 144.

Cur eleemosyna dicitur justitia. III. 189.

Duæ sunt veræ justitiæ conditiones : à Deo est, per Christum, sicque tota divina. IV. 254.

JUSTITIA FIDEI.

Justitiam fidei Moyses distinxit ab externâ operum justitiâ. I. 271. 272.

Externam dixit difficilem et parùm utilem;

Internam dixit facilem et utilissimam. I. 272.

Legalis justitia quæ? et quomodo christiana fiat? IV. 254. 255.

JUSTIFICATIO.

Justificationis causæ. I. 72.

Appendix doctrinæ D. Pauli de verâ justitiâ. I. 72. 73.

Fusiùs Apostoli doctrinam de justitiâ, vide I. 69. et seq.

Justificatio est spiritualis resurrectio. IV. 51.

Est inchōdata resurrectio, ascensio et sessio in gloriâ. IV. 52.

Est participatio omnium quæ Christi sunt. Ibid.

Est creatio, qualis et ad quid? IV. 54. 55.

Tria sine gratiâ Dei seiri non possunt: vocationis christianæ excellentia, hæreditatis æternæ abundantia, justificationis nostræ miraculum. IV. 28.

Justificatio non minoris est potentiæ quàm Christi à morte resurrectio. Ibid.

Majus miraculum est peccatoris justificatio quàm mundi creatio. IV. 30.

Quanta animæ sanctificatæ dignitas? IV. 35. 36. 37.

Justificatio est gratuita, positis etiam omnibus prærequisitis dispositionibus, v. g., positâ fide, pœnitentiâ, etc. I. 296.

Hinc variæ conciliantur sanctorum Patrum locutiones dissidentes. I. 296.

Primus nostræ justificationis fructus est pax et tranquillitas conscientiæ. I. 112.

Hujus pacis fundamentum. Ibid.

Fides est justificationis pars, sicut ostium est pars domûs. Ibid.

Secundus justificationis fructus est adoptio filiorum Dei et exultatio in spe gloriæ Dei. I. 113.

Tertius nostræ justificationis fructus est spiritualis exultatio in tribulationibus, ob spem gloriæ, ad quam perducunt. Ibid. Vide *Tribulatio*.

In justificatione duplex fit nobis donum, Spiritus sanctus, charitas increata, et creata charitas. I. 115.

Quartus nostræ justificationis fructus est gloriatio in Deo Patre nostro, et in Jesu Christo, Filio Dei, mediatore nostro. I. 117.

Justificatio fit per fidem, non per opera. I. 87.

Nullum opus justî, in quod fides non influat. I. 89.

Probatur exemplo Abrahæ. I. 87. Vide *Abraham*.

Qualis sit fides justificans? non nuda sed virtutibus vestita; sicut fuit Abrahæ fides. Vide *Abraham*, *Fides*.

Conciliantur D. Jacobus et D. Paulus, hâc de re diversimodè loquentes. I. 89. Vide *S. Jacobus, Fides*.

Tria in peccato : iniquitas, seu deviatio à lege, offensa Dei, reatus pœnæ. I. 92. Vide *Peccatum*.

Tria in justificatione : remissio peccatorum, infusio gratiæ sanctificantis, justitia quâ sanctè vivitur. Ibid.

Triples itaque justificationis felicitas. I. 93.

In justificatione datur nobis Spiritus sanctus. Quare? I. 188. 189. 191. 192.

JUSTIFICATUS.

Homo justificatus eodem spiritu, ac Christus ipse, clamat ad Deum. *Abba, Pater*. I. 192.

Quantus honor Deum sic alloqui! ante Christum nullus sic oravit. I. 193.

Justificatus est hæres Dei. I. 194.

Quid sit hæreditas Dei? I. 194. Vide *Hæreditas, Hæres*.

Justificatus est cohæres Christi. Ibid.

Hæres est Dei vivi, cohæres Dei mortui. Quid inde? Ibid.

Justificatus ut hæres Dei vivi, vivat secundùm Dei spiritum.

Ut cohæres Dei mortui, patiatur secundùm Christi spiritum. Ibid.

LABOR.

Labor corporalis præcipitur. IV. 449.

Ad quos spectat laboris præceptum? IV. 481.

Religiosi mendicantes vindicantur ab hæreticorum calumniâ. IV. 449.

Laborandum est. Quare? V. 57.

Labor seu corporalis, seu spiritualis, omni homini necessarius. Ibid.

Voluntas tamen potiùs quàm manus à Deo spectatur. Ibid.

Orantem et jejunantem à labore corporali non eximit divus Chrysostomus. Ibid.

D. Paulus totius orbis doctor diu noctuque laborabat, ne panem otiosus manducaret. V. 55. 56. 58. Vide *Otium*.

Modus sanctè laborat di. V. 66.

LABOR, PASSIO.

Labores et passiones sunt apostolatûs probationes, seu media quibus sacro Christi apostolatu communicatur. III. 244. 249.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

LAUS PROPRIA.

Laus propria est insipientia nisi vera necessitas adsit. III. 230.
258. 259.

Tunc quâ præcautione utendum? Ibid.

LEX.

Lex justo non est data. V. 78.

Sicut medicus non homini sano sed ægroto necessarius ;

Sicut frenum equo indomito necessarium. V. 79. .

Tria præstat lex : obligat, dirigit, coercet.

Hoc ultimum facit in peccatoribus, non in justis.

Sanctis patriarchis Abraham, Isaac et Jacob lex data non fuit,
quia justis erant.

Sic nec eorum filiis data fuisset, si justis fuissent. V. 78. 79.

Lex itaque Judæorum confusio, potius quàm gloria. V. 79.

Si ad legem naturalem, in suis cordibus insculptam, adverte-
tere voluissent, lex eis data non fuisset. Ibid.

Sed quia effrenes facti sunt, data est lex quæ eos coerceret.
V. 80.

Lex in lapide insculpta, ut in cordibus insculperetur; et oculis
corporeis exposita, ut in mentibus exprimeretur. V. 79.

Nullus homo sine lege, saltem in corde scriptâ. I. 44.

Lex conscientiæ erit omnium iudex. Ibid.

Totum vetus Testamentum in Scripturis dicitur lex. II. 366. 371.

Lex in se bona. Quare? V. 78.

Sed bonâ lege utendum seu juxta legis scopum. Ibid.

Scopus legis charitas. V. 76. 77.

LEX MOSAICA.

Lex mosaica, quasi maritus,

Judæus legi mosaicæ subjectus, quasi uxor matrimonio copu-
lata. I. 158.

Quandiu viguit lex, illi Judæus fuit alligatus. Ibid.

At per mortem Christi ab illâ solutus est Judæus;

Sicque non ampliùs sub lege, sed sub gratiâ. I. 159.

Lex mosaica, non magistra peccati, sed accusatrix. I. 163. 164.

Lex occasio peccati, non causa; fuit causa cognitionis, cog-
nitio fuit occasio peccati. Ibid.

Lex concupiscentiam irritavit sicut aqua calcem vivum irritat.
I. 16.

- Lex** successivè occasio fuit mortis et vitæ. Quomodo? I. 163.
- Legis** notitia sæpè lethalis ex cordis nostri corruptione. I. 164.
- Non** lex, sed legis abusus est causa peccati. I. 165.
- Lex** erat via, cujus meta Christus; lex sagitta, cujus scopus Christus; lex pædagogus, Christum docens. I. 269. 270.
- Hoc** ignorârunt Judæi, et ideo errârunt. Ibid.
- Lex** populo Israëlítico data, ut hunc populum erudiret; a peccatis ex commercio cum idololâtris in Ægypto contractis, coerceret;
- Sicque dignum redderet ad excipiendam promissionem, quæ est Christus. III. 389.
- Lex** itaque data est Judæis quasi pædagogus, qui duo doceret eos: primum, fugere malum et facere bonum; secundum, ad Christum aspicere, cujus gratiâ indigebant ad legem implendam. III. 391. 396. 397.
- Legis** excellentias enumerat Apostolus. III. 391. 392.
- Ibidem** verò promissionis præcellentiam ostendit supra legem. III. 393.
- Lex** quisquiliæ seu stipula frumenti;
- Palea** frumentum quidem fert: at collecto frumento abjicitur. Ita lex, Christo nato et in cœlis per ascensionem collecto, rejicitur ut inutilis. IV. 252.
- Lex** mosaica quasi veræ pietatis alphabetum. III. 417.
- Judæi** quasi pueri, litterarum signis adhæserunt; ad significata non attenderunt. Ibid.
- Id** caveat Christianus; ad spiritum et ad veritatem attendat. Ibid.
- Lex** mosaica Christi umbra. VI. 236.
- Legalia** sacrificia sacrificii Christi figura. Ibid.
- Hinc** sequelæ. Ibid. et 237.
- Lex**, Christo præsentē, cessavit non quia contraria, sed quia tunc inutilis. III. 395.
- Lex** quasi murus Judæos continens et custodiens. III. 396.
- Lex** pædagogus ducens ad Christum. Ibid.
- Hinc** nato Christo fuit inutilis sicut pædagogus, præsentē præceptore; aut lucerna, orto sole. Ibid.
- Lex** mosaica jugum servitutis. Quare? III. 430. 444.

LEX CHRISTIANA.

- Lex** Christi, libertas à lege mosaicâ, à peccato, à diaboli servitute. III. 444.

In hac autem libertate standum, aliàs fit injuria Christo.

III. 444.

Quàm damnabilis Christianorum mundanorum vita. III. 445.

446.

Hi sunt à Christo evacuati, sicque non Christiani. III. 446.

447.

Tanta est Evangelii excellentia, ut præ illo lex nihil sit. IV.

251.

Evangelium Adamas, lex plumbum. Ibid.

Hinc lex damnum. Ibid.

Omnia bona temporalia, cum fide Evangelii comparata, nihil sunt et damnum. IV. 252.

LEGALIA SACRIFICIA.

Lex et legalia sacrificia erant tantùm umbra futurorum : hinc inefficacia. VI. 216.

Illis virtus erat repræsentandi, significandi, non verò sanctificandi. Ibid.

Legalia sacrificia ad confessionem tantùm efficacia. VI. 218.

Suâ iteratione monebant à Christi venturi sacrificio expectare peccatorum remissionem. Ibid.

Ob quid Deus illa præceperit?

Et quid in illis Deo placuerit? VI. 220. 231.

Ab adventu Christi Deo non placuerunt. Quare? VI. 221.

Unum erat annum, quod singulis annis fiebat in die expiationis. VI. 216. 224.

Aliud jube, quod quotidie fiebat manè et vesperè. VI. 224.

Utrumque ad peccatorum remissionem insufficientis. Ibid.

Divus Paulus Galatas legalia servantes increpat durè; Romanos verò Judæos eadem servantes suæ ipsorum relinquit conscientia.

Unde hic diversus agendi modus,

Et quæ illius ratio? I. 362. 363. 364.

Libamen quid? IV. 235.

LIBER.

Doctor, liber sapientiaè canalis est; Deus autem fons sapientiaè : hinc per respectum ad Deum considerandus. II. 67.

Praxis servanda erga doctorem, vel librum sapientiaè; scilicet bibens de rivulo, gratias age fonti seu Deo. II. 77. 74.

Libër vitæ quid? IV. 275.

Duplex est. Ibid.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

S. LUCAS.

S. Lucas non omnia scripsit quæ D. Paulus egit aut passus est.
III. 149.

LUTUM.

Quid similitudo figuli et luti significat ex prophetis Isaiâ et
Jeremiâ? I. 243. 244.

Quid ex D. Paulo? 244. 245.

LUX.

Arma lucis quæ? 346. 347. IV.

LUXUS.

Luxus mulierum maximè in templo damnandus. V. 112. 113.
Si autem in mulieribus damnandus, quantò magis in viris!
V. 114.

Luxus christianismo oppositus, et orationis spiritui contrarius.
Ibid.

Quæ sit bona ad orationem dispositio? Ibid.

Etiâ in vili panno ars aliquando nimia. Ibid.

LYDIA PURPURARIA,

Lydia purpuraria quæ? IV. 185.

MACEDONES CHRISTIANI.

Macedones per Dei gratiam in tribulatione fuerunt non tantùm
patientes, sed et alacres et læti.

In paupertate summâ fuerunt non tantùm liberales, sed et
magnifici. III. 164.

Quæ fuerunt illorum persecutiones? III. 164. 165.

Unde illorum paupertas? III. 165.

Macedonum laudes collectæ. III. 167.

MACELLUM.

Macellum quid, II. 250. et unde dictum? Ibid.

MACERIES.

Lex judaica dicitur maceries. Quare? IV. 59.

MALUM.

Malorum initia sæpè à parvis. III. 379.

Hinc vigilandum, timendum, nihil negligendum. III. 279.

EX BONO MALUM.

Sæpe res sanctæ et sanctè institutæ abeunt in abusum, et ex bono malum oritur. II. 277.

Cur Deus id permittat? Ibid.

Quid tunc faciendum homini probo? Ibid.

EX MALITIA PECCARE.

Nulla modo peccare angelicum est; per ignorantiam et fragilitatem peccare, humanum; ex malitiâ, scienter et voluntariè, diabolicum. II. 242.

Aliquando angelis erimus æquales; interim diabolicam saltem horreamus malitiam. Ibid. Vide *Fragilitas humana*.

MANNA.

Manna figura fuit sanctissimæ Eucharistiæ. II. 232. 234.

MANSUETUDO.

Mansuetudo est humilitatis filia. IV. 102. 103.

Humilitas et mansuetudo sunt Christi et Christiani virtutes.

Ibid.

Utraque sit à charitate. Ibid.

Duò ad mansuetudinem inducunt. V. 402. 403.

MARAN ATHA.

Maran Atha quid significat? II. 444.

Per hoc unum verbum S. Paulus terruit omnes non diligentes Christum. Ibid.

Tu ipse treme, si non amas. II. 446.

MARE RUBRUM.

Transitus Judæorum per mare Rubrum fuit nostri baptismatis figura. II. 233.

MARTYR.

Passio martyrum triplex est triumphus, scilicet martyrum, Dei, Christi. III. 40.

MATRIMONIUM CHRISTIANUM.

Sanctitas matrimonii Christiani in quo consistat? IV. 157. 158.

Matrimonium christianum ita est unionis Christi cum Ecclesiâ representatio, ut sit et adimpletio. IV. 158.

Sacramentum hoc magnum est; in quo? IV. 158.

Quid requiritur ad sanctitatem in actu conjugali? IV. 159.

Impudici conjuges sunt opprobrium Christi et Ecclesiæ, sicut et discordes. IV. 160. Vide *Conjugium*.

Conjugatorum munera videantur. Ibid.

Tanta Christiani sanctitas, ut antiqui dubitarent num Christiano, homini cœlesti et per baptismum quasi divino, liceret usus matrimonii. II. 154.

Quibus respondet D. Paulus continentiam laudans, fornicationem vituperans, conjugalem continentiam concedens. Ibid.

Melius et laudabilius est uxorem suam non tangere, quia hoc angelicum et homine cœlesti dignum. II. 155.

Impuritatis tamen gratiâ vitandæ conceditur usus matrimonii. Ibid.

Conjugium Christianis non præcepit Apostolus. Ibid.

Multò minùs sacerdotibus et monachis, ut perversè inferunt hæretici. Ibid.

Conjugum jura et debita paria. II. 156. Vide *Conjugium*.

Ecclesia matrimonium reveretur ut sacramentum sanctum, magnum et honorabile.

Virginitatem tamen ei præfert ut honorabiliorem.

Utrumque juxta D. Pauli doctrinam.

Nihil juxta errores à D. Paulo damnatos. V. 155. 156.

Ecclesia cœlibatum initiandis præcipit, ut eorum statui convenientiorem.

Sed hunc statum nulli præcipit; nec propterea nuptias damnat, ut malas. Ibid.

MELCHISEDECH.

Fuit figura Christi, Christus veritas. VI. 151.

Hinc Christi sacerdotium sublimius. Ibid.

Inter utrumque similitudo, sed nulla paritas. VI. 152.

A Melchisedech discat Christi sacerdos qualis debeat esse. VI. 151.

Multæ Melchisedechi cum Christo similitudines. VI. 137.

Duo præcipua consideranda in Melchisedech. VI. 139.

Primum, quòd ei Abraham dedit decimas. 140.

Harum decimarum excellentiæ supra Leviticis. Ibid.

Secundum, quod benedixit Abrahamum. Ibid.

Ex his decimis et hac benedictione infertur Melchisedechi supra Abraham superioritas. Ibid.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books' Full Membership provides unlimited access to more than 28,000 volumes of Christian literature for \$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Aulicus Dei;

Vitæ cœlestis sub Deo dispensator.

Hinc ministret sanctè, reverenter, cum charitate. V. 145.

Ut sciat quid in dubiis aut controversiis debeat agere, attendat ad infallibilitatem Ecclesiæ. *Columna est et firmamentum veritatis.*

Hanc amplectatur, buie inhæreat. V. 45. 46.

In animarum culturâ quid faciat minister? quid Deus? II. 67.

Vide *Animarum minister, Dei minister, Ecclesiæ minister.*

Minister, seu plantator, seu rigator, nihil est ad Deum comparatus. Quare? II. 68. Vide *Agricultura Dei.*

Ministri qui ad Deum comparati nihil sunt, ad nos comparati, magni sunt, et in Deo et ob Deum maximè reverendi. II. 68. 69.

Bonorum operariorum, seu ministrorum consolatio, hæc est, quòd secundùm laborem remunerabuntur, non secundùm fructum qui non pendet ab eis. II. 69.

Verus Ecclesiæ minister nihil omittit operi Dei promovendo aptum; hoc diseat à Paulo. III. 343. 344. et ejus exemplo. Ibid.

MINISTERIUM ECCLESIASTICUM.

Dei voluntas est principium ecclesiastici ministerii. V. 237.

Hujus ministerii finis, æterna vita. Ibid.

Alter finis et prioris medium, fides in Christum. Ibid.

Ad tria hæc attendat Dei minister in se reflexus. Ibid.

Charismata dicuntur ministrationses. Quare? II. 309. 310.

Praxis servanda ab Ecclesiæ ministris per respectum ad tres sanctissimæ Trinitatis personas. II. 311.

Ecclesiasticum ministerium verè servitus est. IV. 307.

Cum humilitate et charitate exercendum. Ibid. Vide *Christi minister.*

MIRACULA.

Quare dicuntur signa? quare portenta? quare virtutes? VI. 29.

MISERICORDIA DEI.

Misericordia Dei longè major iniquitate nostrâ. V. 83. patet in D. Paulo. Ibid.

Duplex in D. Paulum Dei misericordia. Ibid. Utramque in nobis agnoscere possumus. Ibid. Ob utramque Deo gratias reddamus æternas. Ibid.

Infiniæ sunt Dei in Christianos misericordiæ. IV. 34.

Æternæ Dei in Christianum misericordiæ. IV. 34.

Temporales Dei in eundem misericordiæ. Ibid. Vide *Christianus*.

Deus Pater misericordiæ. Quare? III. 11.

Cur non dicitur justitiæ Pater? Ibid.

Pater misericordiarum. Quare? Ibid.

Pater autem misericordiarum, quia Pater est Domini nostri Jesu Christi, qui pro nobis moriens precatus est misericordiam. Ibid.

Hinc per Christum et ob Christum petenda misericordia. Ibid.

Ex merâ Dei misericordiâ salus nobis speranda.

Hujus veritatis persuasio nobis ad salutem necessaria. I. 312.

MISERICORDIA CHRISTI.

Humanitas, benignitas et misericordia Filii Dei in nos, ratio fundamentalis est nostræ erga proximum nostrum charitatis, misericordiæ et complacentiæ. I. 395.

Christus suscepit nos in honorem Dei : nos omnes sibi sociavit, nostras suscepit infirmitates, etc. Ergo et nos debemus fratrum nostrorum infirmitates ferre. Ibid.

Eadem Christi in nos misericordia et complacentia docet nos modum sanctè et christianè faciendi quod mundani faciunt mundanè.

Ad exemplum Christi, ex charitate, ad bonum et ædificationem proximi exhibeamus omnia honestatis signa I. 395.

MISSA.

Antiquitas Missæ et omnium ejus partium probatur ex divo Augustino. V. 97.

Illustre antiquitatis testimonium de missæ sacrificio. VI. 219.

Explicatur fides catholica de Christi sacrificio. Ibid.

Hincque solvitur hæreticorum cavillatio. VI. 219. 220.

Efficacissimum est et cruentum et incruentum Christi sacrificium. VI. 219. Vide *Oblatio, Sacrificium*.

MISSIO.

Missio necessaria, quia nullus major defectus quàm potestatis defectus. IV. 304

Ad Deum pertinet suos ministros vocare et mittere. Ibid.

Triplex missio : tota humana; partim divina, partim humana ; tota divina. III. 311.

Suam missionem examinet quilibet Ecclesiæ minister, quia nihil periculosius intrusione. III. 311.

Missio divina basis est et fundamentum nostræ salutis.

Hoc pulchrâ gradatione probat D. Paulus. I. 275.

Duplex est missio, ordinaria et extraordinaria. Ibid.

Quæ missionis extraordinariæ sint signa et certa argumenta. Ibid.

MODESTIA.

Mulieribus commendatur modestia in vestibus. V. 112.

Luxus prohibetur. V. 113.

Mulieres sint in habitu sancto, ita modestæ ubique, quasi in templo. V. 315. Vide *Mulier*, *Luxus*.

Eheu! nec in templo nunc servant modestiam. Ibid.

MORS.

Ante Christum mors tyrannus erat, homines, quasi servos, continuis crucians angustiis. VI. 87.

Christus nos ab hoc tyranno liberavit, quia æternæ vitæ certos facit. Ibid.

Ex quo Christus passus et mortuus est, passio facta est pretiosa, mors amabilis. VI. 42.

Christianus moritur, quia Christus mortuus est; at moritur, jus habens ad æternam vitam. V. 248. 249.

Mors venit sicut fur. IV. 468.

De hoc multoties et variis modis nos Deus admonet; in quo divina lucet ejus misericordia, quæ nos imparatos non vult invenire. Ibid.

Quid mors christianè considerata? IV. 450.

Fides gratam et optandam mortem reddit. IV. 451.

Non omnem luctum sed immoderatum prohibet D. Paulus. IV. 450.

Mors Christi, mortis nostræ sanctificatio. IV. 451.

S. Paulus absolutè dicit quòd Christus mortuus est, de fidelibus verò dicit quòd *dormiunt*. Quare? IV. 450.

Mors Christi, nostra consolatio. IV. 451.

An omnes omnino morituri? IV. 454.

Praxis mortem sanctificandi VI. 237. 238.

Acceptanda est ex obedientiâ. Ibid.

Offerenda per Christum. Ibid.

Ad expiationem peccatorum.

Morti Christi conjungenda. VI. 237. 323.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Scilicet quia duplex in nobis homo, terrenus et cœlestis.

Ut autem vivat cœlestis, necesse est ut pereat terrenus. IV.

366.

Exuendus homo terrenus, induendus novus.

Hinc etiam mortificatio necessaria. IV. 367. 375.

mortificandum corpus. II. 215. 216. 218.

Victo corpore, facile vincitur mundus et dæmon. II. 218.

Austerioris vitæ sancti plura fecerunt miracula. IV. 216.

Mortificatio cur crucifixio dicitur à S. Paulo? III. 457.

Mortificationis principium internum, Spiritus sanctus. III. 461.

495.

Exemplar externum Christi crucifixio. Ibid.

MOYSES.

Moyses velamen super faciem gerebat. Quid hoc significat?

III. 60. 61.

Moyses incredulorum et fidelium figura, diverso respectu.

III. 62.

Justitiam internam fidei distinxit ab externâ operum legalium justitiâ, hancque difficilem et parum utilem dixit; illam autem et facilem; et valdè utilem. I. 270.

MULIER.

Mulier à viro et ad virum, sicut à proportionem vir à Deo et ad Deum. II. 272.

Mulieres in templo sint velatæ propter angelos cœlestes et terrenos.

Parcant angelorum terrenorum puritati.

Timeant angelorum cœlestium vindictam. Ibid.

Mulier viro subdatur, quia Deus viro primatum dedit. V. 114.

Mulier non doceat, quia ipsa fuit seducta. V. 114.

Mulier sit quasi testudo, domum non deserat. V. 181.

Quæ debeat esse mulierum Christianarum modestia? V. 345.

Mulieris amor erga maritum, est honorum domesticorum caput. V. 346.

Modestia est mulieris decus; quæ se probro afficit, ubi modestiam abjicit. II. 271.

Capillitium longum mulieribus datum, quasi velamen naturale. II. 270. 271.

D. Paulus mulierem in ecclesiâ non velatam, considerat ut decalvatam. II. 271.

Quid diceret de scandalosis nostrarum nuditatibus? II. 271.
Mulieribus maximè commendatur in vestibus modestia. V.
112.

Luxus prohibetur. Ibid. Vide *Modestia. Luxus.*

Per mulieres cœperunt omnes hæreses. V. 276.

Mulierum est decipi, præsertim si peccatis onerata. V. 276.

MUNERA.

Dona ad exemplum D. Pauli respuenda quidem, at sine contemptu, imò cum gratitudine et affectu. III. 236.

MUNICIPATUS COELESTIS.

S. Paulus se cœlorum civem et municipem considerans, mente et corde à terrenis abstractus, cœlestia cogitabat, diligebat et curabat. IV. 261. 263.

Eodem insignitus honore, eadem perage. 263.

UNUS EVANGELICUM.

Ad quid ordinetur evangelicum munus? IV. 81. 88.

Evangelistæ sunt inter homines, quod angeli superiores inter inferiores. Ibid.

Angeli nolunt ab apostolis adorari.

Conversi sunt Dei apostoli et angeli. IV. 81. Vide *Apostoli minister, Dei, Animarum, Ecclesiæ. Ministerium Evangelicum, Ecclesiasticum.*

N DUS.

Divinitatis est liber, speculum divinorum, musica Deum prædicans. I. 23. 24. Vide *Philosophi.*

Mundus à Christiano horrèndus, fugiendus sicut cruciarius. III. 478.

In solâ cruce cum Apostolo gloriari debet Christianus. Ibid.

Deus reprobat quæ mundus æstimat.

Mundus sapientiam, potentiam, nobilitatem æstimat: hæc tria Deus sprevit in hominum salute procurandâ. II. 29. 32:

Mira mundi reparatio! qui ex nihilo fecit omnia, ex privationibus reparavit omnia.

Per insipientes docuit sapientes; per infirmos superavit potentes; per ignobiles omnem humiliavit sublimitatem. II. 29.

MUNDI CONTEMPTUS.

Tria ebne penetrata mundi vanitatem patefacient.

Primò, instat mors, seu vita brevis.

Sècundò, omnia transitoria sunt et in fluxu continuo.

Tertiò, omnia fallacia et tantùm apparentia. II. 168.

Hincque conclude, ergo temporalia hæc, transitoria et fallacia contemnenda; æterna, vera, solida comparanda. Ibid.

Præterit figura, Bene figuram mundi dixit Apostolus, non substantiam, quia omnia ejus bona solo terminantur aspectu.

Umbra sunt boni, et umbra momentanea boni. Ibid.

Cor nostrum cordi divino conformandum; à nobis spernenda quæ spernit Deus. II. 29.

Res hujus sæculi, opes, potentia, honor, ob vanitatem suam, in Scripturis vocantur *figuræ*: res spirituales, virtus, ob suam veritatem et soliditatem; vocantur *forma*. I. 324.

Bona terrena, seu mundi, sunt quisquilæ. Quare? IV. 252. 253.

Sunt stercora. Quare? Ibid.

Vera de bonis mundi idea. IV. 262.

Sunt damna. Quare? IV. 253.

Exemplum habes contemptus rerum terrenarum in sanctis patriarchis Abraham, Isaac et Jacob habitantibus in casulis. VI. 258. 271.

In Moyse opes, delicias regnum spernente. VI. 272.

MUNDANI.

Quàm damnabilis mundanorum vita! III. 446. Vide *Lex christiana*.

MYSTERIUM.

Vita verè christiana mysterium. IV. 283. Sacrificium. Ibid.

NATURA.

Quotuplex naturæ significatio? IV. 49.

NERO.

Per quinque annos clementissimus. V. 308. 309.

Tandem ita credulis, ut leo vocetur. V. 309.

Nero fuit typus Antichristi; de Nerone tamen non locutus est Apostolus agens de Antichristo. V. 31.

NESCIRI.

Ama nesciri, et de absconditorum esse numero. I. 293.

Deus multos semper habet fideles servos hominibus ignotos. Ibid.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Triplex sacrificii genus. Ibid.

Mirum habemus exemplum obedientiæ in Abraham. VI. 258
259. 262.

In Isaac. VI. 262.

Spiritus fidei est spiritus obedientiæ. I. 15.

Quàm periculosum fidei non obedire! Vide *Fides*. I. 22.

Apostolatus ad disputandum, sed ad obediendum. I. 15.

Deo credendum, at credendo obediendum. III. 389.

Obedientia salutem complet, quod fides initiat. Ibid.

Fides in opera diffundenda: aut sanguis propter fidem effundendus, aut fides in opera diffundenda. Ibid.

Inferiores Christum in suis superioribus aspiciant. IV. 141.

Christianus obediat sicut Christus obedivit, eo animo et fine quo Christus. Ibid.

Suam obedientiam uniat obedientiæ Christi, sicque Deum in Christo honorabit infinitè. Ibid.

In Christo vera fuit obedientia. I. 122.

Obedientia Christi fuit perpetua. Ibid.

FILIORUM OBEDIENTIA PARENTIBUS.

Fundatur in jure naturali. IV. 172.

Fundatur in Dei præcepto. Ibid.

Fundatur in Dei promissione. Ibid.

Hujus divinæ promissionis sapientia.

Ejusdem promissionis æquitas. IV. 173.

Hujus promissionis explicatio. Ibid.

Filii discant modum sanctè obediendi parentibus. IV. 182.

OB DURATIO.

Judæorum cæcitas et obduratio mysterium est. I. 307.

Ex Judæorum casu Gentilium salus; et ex Gentilium salute aliquando Judæorum conversio. I. 300. Vide *Judæi*.

Obdurationem bene descriptam habes, primò in Judæis. I. 297.
298.

Deinde et in Christianis. I. 298.

Obdurationis effectus. I. 298. 299. Vide *Cæcitas*.

Induratio hominis à Deo et ab homine, sed diversimodè. I.
241. 242. 298.

Homo sese propriè et positivè indurat; Deus permissivè, negativè illum indurat. Ibid.

Pharao induratorum figura. Vide *Pharao*.

irca obduratos duplex intentio Dei, sicut circa Pharaonem. I. 241.

OBLATIO CHRISTI CRUENTA.

uit infiniti valoris, triplici ex parte. VI. 232.

mnia peccata exhausit. Ibid.

on ideo inutilis incruenta oblatio, per quam nobis applicat Christus quod in cruce meruit. VI. 238.

ucharistia est communio seu participatio victimæ crucis. Ibid.

blatio Christi cruenta, fons inexhaustus sanctificationis. VI. 225.

er hanc nos Christus sanctificavit, quantum est ex parte suâ. Ibid.

hristus à primo vitæ instanti se Deo devovet. VI. 221.

blatione suâ abrogat legalia sacrificia, suumque substituit.

nicâ corporis sui oblatione in cruce peractâ sanctificavit omnes. VI. 222.

hæc sanctificatio nobis applicatur per fidem, per sacramenta, per bona opera. VI. 225.

ur reiteretur incruenta oblatio Christi? VI. 226.

ysticum Christi sacrificium ab antiquis assertum. VI. 313.

riplex altare Christi seu in quo Christus offertur, ligneum, lapideum, aureum. VI. 312.

OECONOMIA.

OEconomia quid apud Theologos et unde? IV. 80.

OFFENDICULUM.

Ex charitate cavendum ne cuiquam offendiculum detur; propterea à licitis etiam abstinendum. I. 370.

OLEA.

Ecclesia est olea, cujus radix patriarchæ, prophetæ, apostoli. Hujus olivæ pinguedo est abundantia gratiæ. I. 302. 303.

Ab hâc olivâ Judæi ob infidelitatem avulsi; Gentiles ob fidem illi inserti. I. 302. 303.

Ob hoc Deo grâtiâs agamus; at ne gloriemur in nobis nec ramos fractos despiciamus. I. 303.

Imo lapsis aut cadentibus compatiâmur. I. 303. 304.

Timeamus ne et nos propter infidelitatem evellamur. Ibid. Vide *Ecclesia*.

OMNIA NOSTRA.

Omnia nostra sunt, mundus ipse, vita, mors, præsentia, futura.

Omnia nostræ salutis subserviunt Dei jussu. II. 80.

Nos Christi sumus, Christus Dei. Ibid.

ONESIMUS.

Onesimus quis? V. 371.

Quid significat? V. 384.

BONUM OPUS.

Fides, radix boni operis. IV. 54.

Ad bona opera regenerati sumus. IV. 55. 56.

Cur bona opera dicuntur arma? I. 346. 347.

Cur arma lucis? Ibid. et seq.

Bonum opus à Deo et à nobis.

Utriusque explicatio. IV. 232. Vide *Salus*.

Ad salutem æternam duo necessaria: Evangelio credere et obedire, seu opera bona facere.

Nec minùs damnabuntur inobedientes quàm non credentes. V. 12.

ORATIO.

A quibus orandus Deus?

A viris et à mulieribus. Quare? V. 110.

Ubi Deus orandus? Ubique, præcipuè in omni loco sacro. V. 111.

Quomodo orandus Deus?

Viri levantes puras manus, corque habentes purum ab irâ et immunditiâ. Ibid.

Quid significet manuum levatio? Ibid.

Mulieres præterea orent modestè ornatae. V. 121.

Bona ad orationem dispositio. V. 114.

Pro quibus orandum? V. 97 et 98

Pro regibus et pro regum ministris. Quare? V. 98.

A regibus maximè pendet externum religionis exercitium.

Ideo pro eis orandum. V. 99.

Pro omnibus hominibus orare bonum in se et Deo gratum. Quare? Ibid.

Quia Deus omnium creator est; Jesus Christus omnium salvator, pro omnibus mortuus est. V. 99. 100.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Orationi salus in Scripturâ tribuitur : *Omnis quicumque invocaverit, salvus erit.* Joel. 2. 32. Quomodo intelligendum? I. 274.

Quàm potens et dives est oratio in cujus manibus sunt omnes Dei divitiæ! Ibid.

Religionis est anima. Ibid.

Quasi tota religio in oratione continetur, fides, spes, charitas. Ibid.

Oratio nobis necessaria ad vincendum concupiscentiæ tyrannidem. I. 167. Vide *Concupiscentia*.

MODUS ORANDI.

Christus orans dixit : *Abba, Pater.* Marc. 14. 36.

Nullus ante ipsum sic oravit :

At nobis Christianis hic honor concessus est.

Ideo Spiritus sanctus nobis in justificatione datur, ut eodem spiritu quo Christus ipse, clamemus ad Deum, *Abba, Pater.* I. 192. 193.

Hujus recordare, dicens : *Pater noster, etc.* Ibid.

Spiritus sanctus postulat pro nobis, dum mentem et cor nostrum quasi membra sua movet, illuminat, accendit et excitat ad orandum. I. 198.

Oraturus ergo, tu te Spiritui sancto committens roga ut ipse postulet in te, pro te, tecum, per te quæ secundum Deum, I. 200.

Oraturus, tuam primò agnosce miseriam.

Adeo miser es, ut omnibus indigeas;

Adeo infirmus, ut orare non valeas;

Adeo ignarus, ut nec scias quid petere debeas.

Deinde ad Spiritum sanctum recurre;

Postula ut adjuvet dando sensum, quo tuam percipias miseriam;

Dando lumen et robur, quo discernas et desideres quæ tibi necessaria;

Dando gratiam, quâ secundum Deum ores. I. 198. 199. 200.

Alium orandi modum, omnimodam scilicet orationem, per alternantes, simulque mixtos mentis et cordis motus et affectus vide. V. 97. 98.

Orationem Apostolo dignam vide. IV. 203. 204.

Crescat charitas in scientiâ, et scientiâ in charitate. IV. 204.

ORATIONIS EXAUDITIO.

S. Paulus pro suâ à carnis vexatione liberatione orans, auditus non fuit et auditus. III. 268.

Ita sæpe justī orantes audiuntur et non audiuntur. III. Ibid. et 277.

-MOS GRANDI.

Mos Corinthiorum apertis vultu et capite orandi et loquendi in templo. Unde? II. 268.

Varius hæc in re fuit mos virorum in variis regionibus. II. 268. 269.

Hæc de re loquitur Apostolus juxta consuetudines tunc receptas quæ nunc aliæ. II. 269. 270.

ORDO.

Ordo rerum omnium : omnia nostra sunt, mundus, vita, præsentia, futura; nos sumus Christi, Christus Dei. II. 80.

Ordo ducit ad Deum. II. 273.

Ordo servandus à viro erga conjugem suam. Ibid.

Ordo servandus à conjuge. Ibid.

Quæ mala ex hujus ordinis inobservantia. Ibid.

Ut hic ordo servetur, tria capita notanda. Ibid.

Ordo quo doctrina christiana tradebatur ab apostolis. VI. 109.

ORDINANDI.

Unde orta antiqua consuetudo publicandi nomina ordinandorum. V. 139.

Notanda circa ordinandorum examen. V. 186.

ORDINATIO.

De ordinatione non locutus est S. Paulus. Quare? V. 139.

Ordinatio episcopalis est sacramentum. V. 228.

Gratiam confert etiam sanctificantem. Ibid.

Hæc gratia tepore minuitur, fervore reaccenditur. Ibid.

ORIENTALES.

Orientalium mos erat grana segetum ungulis bonum ex aristis excutere. II. 205.

Et quia tenaciores aliqui ora bonum infrenabant ne de frugibus quas terebant, ederent,

Hinc Deus, Deuter. 25. *Non alligabis os bovi trituranti.* Ibid.

Hujus Scripturæ sensus. II. 205.

ORIGINALE PECCATUM.

Doctrina de peccato originali exactè tradita ab Apostolo. I. 123.

Ita fidem de hoc Adæ peccato docuit Apostolus, ut nihil incertum et curiosum dixerit. 124.

De Evâ nihil dixit. Quare? Ibid.

Quæ nos solari debeant in hoc nostro lapsûs statu, etiam per comparisonem ad statum innocentiae deperditum? I. 126.

OSCULUM.

Osculum sanctum seu religiosum quid? I. 407.

Mos erat ut post orationem, autè synaxim, in signum fraternæ dilectionis sese oscularentur, dicendo: *Pax tecum*; hinc osculum sanctum. Ibid.

Hoc osculo testabantur se omnino pares, utpote fratres. Ibidem.

Viri tamen feminas non osculabantur, erant enim ab illis loco separatæ. 407.

OTIUM.

Otium quot mala generet, et quot ex illo nascantur vitia? V.

Otiosis nihil pejus in societate. V. 55.

D. Paulus semetipsum dedit laboris exemplum nocte et die laborans: Ne panem, inquit, gratis à quopiam acciperem. Ibid.

Si totius orbis doctor, tot Ecclesiarum fundator, diu noctuque laboravit usque ad defatigationem et sudorem, ut vox græca significat, quis otio licitè potest indulgere? Ibid.

POENITENTIA.

Pœnitentia et oratio comites, jejunium ad orationem disponit; oratio sanctificat jejunium. II. 156.

Pœnitentiæ proportionandæ viribus. III. 39.

Æquum foret ut pœnitens longè perfectiùs Deo serviret quàm peccato serviit.

Saltem, post conversionem suam, non minori studio serviat Deo quàm peccato serviit ante conversionem. I. 143.

Hoc ut faciat, attendat ad utriusque servitutis finem. I. 144.

Finis peccati mors; finis justitiæ vita. 144. 145.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Pater spiritualis quis? V. 327.

Votum Patre spirituali dignum. V. Ibid.

PASSIO, AFFLICTIO.

De passionibus non judicandum ex sensibus, sed ex fructibus.
VI. 290. 291.

Christiani patienti solamen et fulcrum. VI. 270.

Quinque in afflictionibus consolatoria. VI. 289. 290.

Ad habendam in afflictionibus patientiam, aspice Jesum. IV.
285. 298.

Qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem. Duplicem vide horum verborum explicationem consolatoriam. VI. 285. 286.

Parva sunt quæ patimur, Christi passionibus comparata. VI.
287.

Passio necessaria Christiano; ipse enim cohæres est Christi, si tamen compatimur. I. 194.

Sine crucis participatione nulla est gloriæ participatio. Ibid.

Christianus duas habet insignes qualitates: est hæres Dei vivi, est cohæres Christi Dei mortui.

Ut hæres Dei vivi, debet juxta Christi spiritum pati et mori. Ibid.

Cruz; via segura ad gloriam. Ibid.

Christianum patiendi modum vide. III. 84.

Unde solatium in passionibus. Ibid.

Hinc divinum patiendi modum dat fides viva. III. 89.

Constanter pati mala, virtus est patientiæ:

At in passionibus gaudere, patientiæ perfectio est; christiana, apostolica patientia est. III. 165.

Unde gaudium in afflictionibus? Ibid.

Tribulatio læta et valde læta; paupertas liberalis et magnifica sunt admirandæ Dei gratiæ effectus.

Quod debemus in sanctis mirari et pro modulo imitari. III. 175.
176.

Pati et gaudere, christianus patiendi modus. IV. 403.

Thessalonicenses passi sunt cum gaudio spiritualia. Ibid.

A quo sit hæc unio gaudii et tribulationis? Ibid. et 404.

Quid in tribulatione faciendum? IV. 403. 404.

Non est major Christiani gloria quàm pro Christo pati. IV.
404.

Christianus ad patiendum destinatus. IV. 433.

Verè pio non deest tribulatio. Ibid.

A fortiori non deerit viro apostolico et sancto. IV. 434.

Quò major gloria ad quam quis destinatur, eò major illi passionum mensura datur. Ibid.

Est inter gloriam et passiones relatio. Ibid.

Passionum utilitas. IV. 434. 436.

Passionum necessitas. IV. 433. 436.

Dignitas passionum. IV. 256.

Gloria passionum. IV. 261.

Inter Christum et Christianum est passionum communio. IV. 256.

Quando et quomodo fiat hæc communio? Ibid.

Duo nos ad beatam resurrectionem seu beatitudinem conducunt: fides viva gloriosæ resurrectionis et conformitas, seu communio passionum Christi. IV. 256. 257.

Vera de passionibus idea. IV. 262.

Pro fide pati, certum indicium æternæ gloriæ. V. 8.

Qui pro fide patitur eadem quæ passi sunt apostoli, eandem cum apostolis habet gloriam. V. 9.

Mira Dei voluntas in suos. IV. 417.

Vult eos pati. Ibid.

Passiones fuerunt apostolorum gloria; crunt et nostra, si credamus verbo Dei. IV. 77.

Passiones sunt stigmata et insignia Christi; sunt nostra gloria. IV. 83. 87.

S. Paulus patitur gaudens, quia vice et loco Christi patitur, et quia pro Ecclesiâ, mystico Christi corpore, patitur. IV. 321. 322.

Nobis pariter gaudendum in passionibus; quare? IV. 322.

Passio et mors ipsa Christiano amabilis. VI. 38: 42.

Christus passus est ad nostram consolationem et doctrinam. V. 96.

Quid nobis in passionibus constitutis faciendum? V. 97.

Aspiciamus in Jesum crucifixum, ut consolemur, ut eum imitemur. VI. 96. 97.

PASSIO JESU CHRISTI.

Lac christianæ pietatis est sanguis Jesu Christi, pro nobis passi. II. 41. 55.

Hoc lacte nutriatur anima christiana per assiduam meditationem. Ibid.

Hoc divinum lac omnium vitiorum ardores extinguit, omnium

virtutum pulchritudinem efformat in sanctis animabus. Ibid. et 42. 43.

Passio Christi fuit Deo decens, Christo glorioso, hominibus utilis. VI. 34.

Rationes ob quas Christus passus est. VI. 35.

Passio Christi opus est summæ Dei gratiæ, et nimix charitatis in nos. VI. 40.

Opus est divinæ sapientiæ convenientissimum. Ibid.

Ex parte Dei. Ibid.

Ex parte Christi. VI. 41.

Ex parte nostrâ. VI. 42.

Mirabiles effectus passionis Christi. IV. 348.

S. Paulus magnificè Christi virtutem, contra crucis inimicos eloquitur. IV. 348.

S. Paulus magnificè crucifixi virtutem, contra crucis inimicos eloquitur. IV. 348.

Ratio fidendi in merita Christi. IV. 349.

Christus, propositò sibi gaudio, sustinuit crucem. Duplicem horum verborum explicationem instructoriam vide 286.

Tria in Christi passione cogita. VI. 287. 298.

Ponderanda in passione Christi. *Dilexit me.* III. 354.

Singulum quemque pari charitatis modo diligit quo diligit universum orbem. Ibid.

Passio Christi salus nostra. III. 359.

Oblivio passionis Christi mors nostra, seu mortis nostræ causa. III. 377.

Hinc D. Paulus Galatas sanaturus, eos increpat quòd ad Christi mortem non satis attenderint. Ibid.

Ne tale quid nobis eveniat, Christum in cruce pro nobis pendentem sæpe intueamur. Ibid.

Imago Crucifixi sit nobis quasi liber. Ibid.

PARABOLANI, QUI?

Parabolani qui? IV. 238.

PASCHA.

Pascha unde dictum? VI. 267.

Pascha sumitur tripliciter, pro festo paschali, pro agno, seu victimâ paschali, pro epulo paschali. II. 115.

Agnus paschalis figura Christi. Ibid.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Deus patientiæ. Quare? I. 384.

PATIENTIA CHRISTIANA.

Patientia donum Dei majus quàm mortuorum suscitatio. Quare?
IV. 212.

Patientia Christianum consummat. Ibid.

Tria faciunt Christianum, fides, actio, passio. Fides inchoat,
actio perficit, passio consummat. Ibid.

Mala hinc sunt inevitabilia : hinc patientia à Deo petenda.
V. 54.

Christianus, ut Christus, pati debet : hinc petenda patientia
Christi. Ibid.

Quæ fuit patientia Christi, et quis animus Christi patientis?
V. 54. 61.

Patientiæ christianæ praxis. V. 343.

Christianismus seu regnum Dei non per facundiam est in no-
bis, sed per opera, et præcipuè per patientiam. II. 101.

Ad patientiam excitandam maximè confert exemplum Christi
Domini, qui beatus cùm esset, pati et mori voluit pro nobis.
III. 175.

Ad patientiam habendam aspiciamus in Jesum. VI. 284. 285.

Parva sunt omnia quæ patimur, Christi passionibus comparata.
VI. 287.

Ad patientiam veritas excitans. I. 228. 229.

Patientia regnum Dei stabilit in nobis. II. 101.

Injuriam non pati, crimen ex D. Paulo. II. 131. Quantò ma-
gis facere. Ibid.

PAULUS, SAULUS.

Saulus cur Paulus nominatus. I. 10.

Tria nomina S. Pauli panegyrim componentia. I. 11.

S. PAULI CONVERSIO.

Quàm stupenda S. Pauli conversio! III. 326.

Quot erant in Saulo obstacula gratiæ! III. 326. 327.

Quàm potens ergo Christi gratia! III. 327.

S. Paulus; Deo obedivit, nullo mortali consulto. Ibid.

Sic Christianus obediat Deo vocanti, carne et sanguine incon-
sultis. Ibid.

S. Pauli prærogativæ secundum carnem.

Omnes illas propter Christum spernit et detrimentum existimat.
IV. 250. 251.

S. PAULLUS APOSTOLUS.

D. Paulus suum ministerium tribus modis honorificavit. I. 301.

Iisdem modis ministerium honoret omnis Christi minister. Ibid.

Sit sanctus, gratis ministret, sit sollicitus. Ibid.

S. Paulus, per Dei voluntatem apostolus, juxta Dei voluntatem apostolatam gessit. II. 40.

Et quia Deus simplicitatem prætulit eloquentiæ, Paulus simpliciter prædicavit. Ibid.

Attendat sibi vir evangelicus, an per et juxta Dei voluntatem prædicet? an simpliciter sicut Apostolus? Ibid.

Paulus simpliciter prædicavit. Primò, quia talis fuit Dei voluntas, qui simplicitatem prætulit eloquentiæ. Secundò, quia Crucifixum prædicabat; prædicandi autem modus debuit esse conformis prædicationis objecto. II. 40. 41.

Utraque ratio omnem divini verbi ministrum debet à nimio eloquentiæ studio avertere. Ibid.

Paulus prædicans nihil à quopiam accepit. III. 272.

Utinam multi illum imitarentur! Ibid.

Dictum Apostolo dignum, vos quæro, non vestra. III. 273.

Apostolus animarum venator. Ibid.

Cor Pauli verè paternum. Ibid.

Dat, non accipit. Ibid. Non sua tantùm dare paratus est, sed et semetipsum. III. 274.

Tria D. Paulus ad prædicationem attulit, fervorem, sapientiam et vitam. IV. 80.

Heu! ne digni quidem sumus qui Pauli vel meminerimus. Ibid.

S. Paulus, ab ipso Jesu Christo constitutus apostolus, non dedignatur cum hominibus communicare. III. 340.

Hoc D. Pauli factum, omnium Dei ministrorum est doctrina, hoc eos docet nihil omittendum operi Dei promovendo aptum. Ibid.

D. Paulus, velut fulmen, totum ferè mundum illuminavit. I. 390.

Quid non potest homo per Dei gratiam? Verè in Paulo gratia Dei vacua non fuit. Ibid.

Quid hæc legens et cogitans facere debeant inutiliores?

Deum scilicet in suis sanctis laudare;

Sanctos venerari;

Ipsos invocare. Ibid.

Gaudere quòd Deus ab illis dignè serviatur. I. 390.

Magna D. Pauli anima universum terrarum orbem amplectebatur. I. 19.

Illum imitare pro tuo modulo. Ibid.

Illum præsertim imitetur pastor. Ibid.

D. Pauli prædicantis duplex virtus, humilitas et paupertas. III. 235.

Talibus promeretur animarum salus. Ibid.

Paulus ne ipsa vitæ necessaria recipit, ne sit onerosus. Ibid.

Pauli gloria, non prædicatio præcisè, sed prædicatio gratuita, et sine ullo onere. II. 209. 210.

Paulus fame perire mavult quàm ut quis ipsi gloriam gratis prædicandi eripiat. Ibid.

S. PAULUS, PASTORUM DOCTOR, EXEMPLAR.

S. Paulus exemplar veri pastoris et apostolici concionatoris.

Ab ipsius itaque exemplo discat pastor, concionatoris, etc. qualis esse debet, quàm fortis in passionibus, quàm fidens in Deum. IV. 417.

Qualis esse debeat sua doctrina, quàm vera, pura, divina. IV. 418.

Quo animo prædicare debet;

Non ut placeat hominibus. Ibid.

Non ut suæ cupiditati serviatur.

Sed ut Deo, cordium inspectori, placeat. Ibid.

Quo affectu se gerere debet erga subditos.

Sicut mater nutriens filios suos, etc.

Paratus non lac tantùm dare, sed et vitam. IV. 419. 420.

Quomodo cum illis conversari? Piè, justè, inculpate. IV. 421.

Quantâ sollicitudine exhortari, consolari, obtestari? IV. 421.

Illos in corde semper gerere. IV. 424.

S. Paulus à faciendis terrenis tabernaculis, ad cœlestia construenda translatus est, ait Origenes. V. 61.

At, quod mirabilius, utraque tabernacula simul faciebat. Ibid.

Mirentur, at imitentur Evangelii et animarum ministri. V. 62.

Tres honoris tituli: *Præco, Apostolus et Magister gentium.*

At tres persecutionum causæ. V. 251.

Gloriatur in vinculis. Quare? Ibid.

D. Paulus pastor bonus. III. 273.

Paulus amat, timet; inde oritur timor, unde nascitur amor.

III. 275.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

- Hanc D. Pauli demissionem , illiusque effectum mirare. II. 212.
 Quisquis sis , hoc quoque fac , etc. Sis medicus , magister , pater. II. 212. 213.
- Pauli viscera verè paterna. III. 285.
- Indignatur, at indignatione affectu paterno plenâ. III. 285. 286.
- Admiranda D. Pauli charitas. III. 290.
- Eam imitetur rector animarum. Ibid. et 291.
- Œ. Pauli paternus in Corinthios effectus. II. 99.
- Curat vulnus quod inflixit. Ibid.
- Pauli doctrina , Christi doctrina est ; Pauli conversatio , Christi est conversatio. II. 100.
- S. Paulus pater et mater. III. 426.
- Paulinæ charitatis industrias mirare. III. 425. At imitare. Ibid.
- S. Paulus prælatorum exemplar. III. 426. 427.
- Et omnium Dei cooperariorum. Ibid.
- Ad ejus exemplum sint matres , at continuè parturientes. Ibid.
- Partus physicus unicus est, partus moralis multiplex. III. 426.
- Miras Paulinæ charitatis artes vide III. 32. 33 , eas miretur et imitetur prælatus. Ibid.
- Paulus pater et medicus. III. 35. Talis sit prælatus corrigens.
- S. Pauli prudens charitas. Ibid.
- D. Paulus attendens ad Christi charitatem , omnia in Christo , et propter Christum operatus est. III. 108.
- Idem et nos faciamus. III. 109. 110.
- Ars mira et sancta Paulinæ charitatis. III. 184. 185.
- Paterna D. Pauli charitas. III. 134.
- Hanc imitetur prælatus. Ibid.
- S. Pauli charitas et prudentia. III. 24.
- Utramque pastores imitentur. Ibid.
- Paterna Pauli viscera. V. 59.
- Talia sint prælati viscera ; justitiam à misericordiâ nunquam separet. V. 60.
- Etiam excommunicatum , ut fratrem et filium diligat , ipsique benefaciat. Ibid.
- Dei bonitatem imitetur. V. 59.
- S. Pauli charitas apostolica , imò divina. IV. 209.
- Hanc imitetur pastor. Ibid.
- S. Paulus medicus præstantissimus , pater communis , patrosque omnes vult sanare , salvare , etc.
- Talis sit prælatus. III. 209.
- Invitus puniat. III. 215.

S. Paulus prælatorum exemplar, varia dat illis sancti regiminis exempla et documenta. III. 215. 216.

Humilitas et charitas S. Pauli. III. 239.

S. Pauli ars mira in sanandis, tum inferiorum, tum superiorum infirmitatibus. II. 316 et seq.

S. Pauli charitas. III. 239.

PAULUS HUMILIS.

Paulus; ne nimis ab hominibus existimetur, suas legit prærogativas.

Plerique, ut æstimentur; falsas ostentant excellentias. II. 264. 276.

D. Paulum imitare. Ibid.

Frequenter et per omnes occasiones, peccatorum suorum recordatur, eaque exaggerat. V. 79. 80.

Nihil sibi à Deo pro semetipso dari putat, sed pro aliis. III. 12. 17.

D. Pauli humilitas. III. 17.

S. Paulus semper in suâ personâ dicit quæ gravia sunt et molesta. II. 358.

S. Pauli de se loquentis modestia; loquitur et tacet. III. 259.

Ita de semetipso loqui timeat humilis. Ibid.

D. Paulus modestiam præcepturus, modestiam servat in verbis. I. 325.

Ita superior aliquid præcepturus se gerat. Ibid.

S. Paulus etiam minax humilis tamen. III. 205.

Talis sit superior.

Auctoritatem cum humilitate miscet. Ibid.

Ita superior ecclesiasticus suam auctoritatem cum humilitate contemperet. III. 205. 206. 215.

S. Pauli humilitas. IV. 80.

S. PAULI MODESTIA ET PRUDENTIA.

D. Pauli modestia simul et prudentia patet. II. 14.

D. Paulus ob perfectiores totam laudat Ecclesiam, loquens de parte, quasi de toto; sicut et malos ejusdem Ecclesiæ ita reprehendit, quasi omnes essent culpabiles. II. 18.

D. Pauli prudentia. III. 339.

Eam iunitetur Ecclesiæ minister, nihil negligat ad ministerium conferens. III. 339. 340.

- S. Paulus, salutis Galatarum zelo pressus, totus est in stabi-
liendâ apostolatûs sui auctoritate;
- Totus in purgandâ minimâ de suâ missione suspicione;
- Totus in manifestandâ suarum intentionum rectitudinè. III.
325. 326.
- Hanc divi Pauli prudentiam imitetur Ecclesiæ minister, ubi
fuerit necesse. 326.
- S. Pauli prudentia in suo de litibus loquendi modo. II. 133.
Illius de his constans doctrina. II. 133. 134.
- D. Pauli prudens modestia. I. 386. 387.
- D. Pauli libertas simul et honestas. I. 387.
- Apostoli Pauli prudentia. III. 316. 325. 326.
- S. Pauli prudentia, modestia et ordinata modestia. IV. 398.
399.
- S. Pauli generositas. IV. 416.
- D. Pauli prudentia. III. 170. 171. 173.
- Mira D. Pauli prudentia. IV. 281. 282. Illam imitare.
- S. Pauli prudens modestia. III. 145.
- S. Pauli sancta et mira ars. III. 147. Hanc imitetur prælatus.
Ibid.
- S. Pauli invincibilis anima de die in diem renovatur. III. 148.
Laudans hortatur. III. 168.

S. PAULI GENEROSITAS.

- D. Pauli generositas. III. 340. In defendendâ veritate. III. 358.
Hanc imitentur prælati sicut et prudentiam. Ibid.
- S. Paulus prudentiam miscet cum generositate. III. 340. 341.
- S. Paulus in Petro, Jacobo, Joanne, non consideravit quid
fuerint, sed quid erant in Ecclesiâ. III. 343.
- Sic erga prælatos Deique ministros agamus. III. 344.

PAULUS ZELATOR GLORIÆ JESU.

- Paulus Jesu Christi gloriæ zelator.
- Hinc ferre non potest quòd cujuslibet hominis nomen cum glo-
rioso nomine Jesu misceatur. II. 20. 21.

PAULUS UNITATIS ECCLESIASTICÆ AMATOR.

- Paulus unitatis ecclesiasticæ perfectus amator, omnem horret
mystici corporis scissionem. II. 20.
- Ad imitationem D. Pauli omnem etiam minimam scissionem
horreant doctores, animarum directores. II. 22.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

- Cur Divus Paulus beatum Petrum non salutat in fine epistolæ ad Romanos, scilicet quia Romæ non erat, sicut nec ulli alii tunc presbyteri. I. 405. 406. 409. Vide *Salutatio*.
- Grotii nota observanda circa hanc rem. I. 409. Vide *Grotius*.
- Apostolica S. Pauli scientia quæ? IV. 282.
- A pauperibus evangelicis imitanda. Ibid.
- S. Paulus rarum dedit toti Ecclesiæ exemplum zeli apostolici et libertatis evangelicæ.
- S. Pauli fiducia in Dei virtute. IV. 282. 283.
- D. Paulus virgo. II. 158.
- An D. Paulus in Hispaniam ierit? I. 391.
- S. Paulus de suâ salute non certus; quis ergo securus? IV. 256. 257.
- Gratia Christi in S. Paulum quem quasi manu suâ apprehendit, et in stadium deduxit. IV. 257.
- Præses apostolicæ quibus se Paulus ad perfectionem excitabat. IV. 258. 264.
- Illas imitare. IV. 258.
- Insuperbia D. Pauli magna sapientia, quia zelus salutis animarum. III. 232.
- Paulus damnari timet; Calvinus fide credit se salvandum. II. 216.
- Omnes S. Pauli et apostolorum actus et molus fuerunt secundum instinctum Spiritûs sancti. IV. 339.

PAUPERITAS EVANGELICA.

- Laudabilis. III. 474.
- Apostoli fuerunt pauperes. Quare? Ibid.
- Eandem ob causam S. Franciscus suos voluit pauperes. Ibid.
- Evangelicæ paupertatis prærogativa. III. 132.
- Paupertas summa et tamen liberalis et magnifica, effectus est gratiæ, qui paruit in Macedonibus. III. 164. 175.
- Paupertas in Christo fuit summa, tum in nativitate, tum in vitâ, tum in morte. III. 169.
- Paupertas in Christo fuit consecrata, quasi deificata et facta pro nobis beatitudinis principium. *Beati pauperes, etc.* III. 168. 169.
- Ex quo filius Dei pauper factus est, honorificum est propter Deum esse pauperem. Ibid.

PAUPERES EVANGELICI:

- Pauperes evangelici S. Paulum imitentur.;

Suo statu contenti, nihil appetentes, Deo juvante; sibi sufficientes, sciant inopiam patienter ferre et abundantiam uti moderatè. IV. 282. 289.

PAUPER.

Pauper non contemnendus ob pauperiam, imò magis æstimandus, quia Christo et apostolis similior. II. 188.

Pauperes temporalia bona recipientes, debent suis benefactoribus bona spiritualia largiri.

Sicut illorum inopiæ subveniunt divites; ita et divitum inopiæ spirituali debent subvenire. III. 172.

Charitas facit quamdam inter divites et pauperes paritatem.

Pauperes igitur debent eò meliores fieri et ferventiores in oratione, quò plura bona recipiunt; quia tenentur suis benefactoribus bona spiritualia largiri. Ibid.

PAX.

Pax est vinculum, gluten, catena colligans animos. IV. 103.;

Christianus paci studeat. IV. 103. 104.

Ibidem vide rationes ad pacem et concordiam inducentes.

Pax omnibus rebus ex se indifferentibus anteponenda. I. 362.

Unusquisque multis in occasionibus in suo sensu relinquendus, ne pax turbetur et charitas lædatur. Ibid.

Christianismus est schola pacis. IV. 370.

Pax sit regina cordis nostri! IV. 370. 376.

Currendum post pacem! VI. 291.

PAX CONSCIENTIÆ.

Pax conscientiae est fructus justificationis. I. 112. Vide *Justificatio*.

Hujus pacis fundamentum. Ibid.

Peccatum et christianus duo sunt opposita, sicut mors et vita. I. 136.

Peccato christianus est mortuus per baptismum. Ibid. Vidè *Baptismum et Christianismum*.

Christiano facilis est victoria peccati. Cur? I. 141.

Peccatum est tyrannus, à cujus servitute per baptismum liberati sumus. I. 139. 140. Vide *Baptisma*.

Peccato servit ut tyranno, qui concupiscentiis obedit, et mala desideria, peccati jussus, adimplet. I. 141.

Quovis peccato negatur Deus. V. 333.

Peccatum est summum malum. VI. 287.

Hinc totis viribus ei resistendum: VI. 287.

Quid corpus peccati? quid membra? IV. 365. 366.

Mirâ industriâ hortatur baptizatos Apostolus ad serviendum Deo, peccato resistendum. I. 147.

Duæ peccatorum causæ externæ, mundi vanitas, diaboli instigatio. IV. 48.

Peccata dicuntur tenebrarum opera. I. 346.

Tria præcipuè fugienda tenebrarum opera. I. 347.

Exhortatio ad fugam mali. I. 349.

Peccatum est mortis stimulus, ideo illâ gravius. II. 427.

Peccatum et justitia repugnant è diametro.

Alterutri parendum.

Ut meliùs eligas, exitum utriusque intueri.

Hinc mors æterna; hinc vita æterna. I. 142. 143.

Tria in peccato: iniquitas, offensa Dei, reatus pœnæ. I. 92.

Tria opposita in justificatione. I. 93. Vide *Justificatio*.

Christiani peccatum quàm enorme! illius enormitatem augentia. VI. 28. 39.

Felicem hominis justificati statum vide. IV. 65.

Infelicem Christiani damnati statum vide. IV. 58.

Unius crimen, ab aliis toleratum, est omnium confusio. 57. 58.

Publicas omnium lacrymas exigit, quia pestis publica, peccatum cognitum et toleratum unam totam Ecclesiam potest inficere. Quare? et quomodo? II. 113.

Est quasi fermentum totam massam inficiens. Ibid.

Peccatorum discrimen agnovit D. Paulus. II. 135.

Triples peccatorum recordatio, una mala, altera periculosa, tertia bona. IV. 57. 58.

PECCATUM SEU FOMES PECCATI.

Christus per mortem suam peccatum suo regno privavit. I. 186.

Deus, per carnem à filio assumptam et quasi peccatricem in cruce suspensam, damnavit peccatum, seu fomitem peccati reum peregit. I. 185. 186.

PECCATOR.

Horrenda peccatoris pictura. IV. 50. 64.

Quo sensu S. Paulus primus peccatorum. V. 85.

Paulus peccatorum consolatio. Ibid.

Exemplum divinæ misericordiæ in peccatores. Ibidem.

Jesus Christus venit peccatores salvos facere. V. 84.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

S. PETRUS ET CONCILIUM.

Ab apostolorum tempore usque ad nostrum, in fidei dubiis, recursum est ad Petrum, ejusque successores et ad concilia, quibus præest. III. 343.

PHARAO.

Dei duplex intentio Pharaonem ad thronum evehentis. I. 240.
Pharao obduratorum figura, circa quos sicut et circa Pharaonem duplex intentio Dei. Ibid.

PHÆBE.

Phœbe, diaconissa ecclesiæ Cenchrensis, seu parochiæ quæ erat in suburbio Corinthi, dicto Cenchreæ, ubi erat divus Paulus. I. 404.

Hanc D. Paulus commendat Romanis : ejus commendationis argumenta. L. 404. 405.

PHILAUTIA SEU AMOR SUI.

Philautos. Quis? V. 272.

Philautia est malorum radix. Ibid.

Est quasi idololatria. V. 273.

Hujus pessimæ radicis rami. V. 273. 274. 275.

Sicut à charitate omne bonum, sic à philautiâ omne malum.

Sicut à charitate civitas Dei, sic à philautiâ civitas diaboli. V. 272. 273.

PHILEMON.

Quis? V. 371.

Epistola ad Philemonem, qualis? quando? ubi scripta? Ibid.

Philemonis fides et charitas. V. 383..384..

PHILIPPENSES:

Philippensis ecclesia erga S. Paulum semper studiosissima. IV. 185.

Ad Philippenses scribit Apostolus; quæ occasio scribendi? IV. 186.

Qualis hæc ad Philippenses epistola? Ibid.

Unde et quando scripta? IV. 187.

Magna laus Philippensium. IV. 199.

Quomodo sint imitandi. Ibid.

Philippensium beneficentia in S. Paulum et, Evangelii ministros. Ibid.

Hæc Philippensium beneficentia fuit communicatio cum sancto Paulo, ejusque meritorum participatio. IV. 200.

PHILIPPI.

Philippi, urbs Macedoniæ, unde sic dicta? IV. 285.
Quomodo Philippos adiit S. Paulus. Ibid.

PHILOSOPHIA ET PHILOSOPHI.

Vanæ philosophiæ descriptio. I. 23.

Philosophi Deum ex creaturis agnoverunt. Ibid.

Mundus, liber divinitatis fuit illis quasi Evangelium. I. 23. 24.

Speculum fuit in quo Dei imaginem viderint. I. 24.

Musica Deum illis prædicans. Ibid. Vide *Mundus*.

At quò plus illis scientiæ, eò damnabiliores fuerunt, quia Deum non glorificaverunt.

Triples philosophorum ingratiudo. I. 24.

Triples ipsorum ingratiudinis punitio. I. 25.

Philosophorum damnatio sit Christianorum instructio. Ibid.

Quàm terribilis scientiarum abusus! I. 24. Vide *Scientia*.

PIETAS.

Pietatis exercitium D. Paulus palæstricis exercitationibus sæpè comparat, et meritò. V. 176.

Discrimen spiritualis exercitationis pietatis cum palæstricâ & exercitatione: hæc parum juvat, illa ad omnia utilis est. V. 159.

Pietatis utilitas etiã in hâc vitâ. V. 160.

Pietas magnus quæstus. Quomodo? V. 200. 201.

Pietas per fidem ædificatur, non per disputationem. V. 75.

Pietatis lac Jesus Christus crucifixus. II. 41. 48.

Hoc lac extinguit omnium vitiorum ardores. II. 42.

Efformat et nutrit omnium virtutum pulchritudinem. II. 43.

Vide *Jesus Christus crucifixus*.

PII.

Pii patiuntur. A quibus? Quare? V. 278. 279.

Mali, è contra, ut plurimum sunt in otio et quiete. V. 278. 279.

PLAGIARII.

Plagiarii. Qui, et unde dieti? V. 80.

PLANTA.

Sumus plantæ Dei, in Ecclesiæ agro per Baptismum plantatæ.

Per verbi divini et sacramentorum ministros rigatæ.

At à Deo solo vitam et incrementum recipimus. II. 67. 68.

Vide *Ecclesia, agricultura*.

POTESTAS.

Omnis potestas et potestatis distinctio est à Deo. I. 340.

Potestas ecclesiastica est à Deo immediatè. Ibid.

Potestas sæcularis est à Deo saltem mediatè. I. 340. 341.

Fuit aliquando immediatè. I. 341.

Deus sæpè attemperat regna subditorum utilitatibus, aut pœnis, juxta illorum merita. Ibid.

Omnis potestas est à Deo quidem,

Sed non omnis ingressus ad potestatem est à Deo, nec omnis potestatis usus. Ibid.

Licèt autem quis abutatur suâ potestate, dummodo legitimè sit creatus, suam habet à Deo potestatem. Ibid.

A Deo est potestas; ergo potestati debetur honor interior et exterior, ut Dei vicario et imagini. Ibid.

A Deo est ordo et distinctio potestatis; ergo et subordinatis potestatibus parendum. Ibid.

Modus potestatem christianè honorandi. I. 348. 349.

Etiam mali principes, legitimè creati, sunt à Deo; ergo et ipsis debetur honor et obedientia. I. 341.

Nulla potestas est contra justitiam et veritatem, sed pro veritate et sanctitate. I. 342. Vide *Princeps*.

PRAXIS CHRISTIANA.

Seu modus Deum dignè glorificandi per Jesum Christum. I. 413.

Solus Jesus Christus Deum dignè glorificat. Quare? Ibid.

A primo conceptionis instanti Deum dignè glorificavit. Quomodo? Ibid.

Nunc glorificat in cœlis et in terris. Ibid.

Deum ergo glorificaturi, Christo Deum dignè glorificanti, uniamur fide et charitate. I. 415. II. 68. IV. 208. VI. 82. 201. 202. 322.

Praxis circa diem mortis et judicii. II. 82. IV. 288.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Quid de utraq̄ue opinione circa prædestinationem sentiendum?

I. 206.

Quæ opinio apostolicæ doctrinæ conformior? I. 208.

An D. Paulus in epistolâ ad Romanos, capite nono, agat de mysterio prædestinationis ad gloriam? Attendenda ad capiendam illius mentem in hoc capite. I. 253. 254.

D. Paulus in hoc capite agit de gratiâ justificante. I. 255.

Non de gratiâ vocationis. Ibid.

Non agit de gloriâ seu de gratuitâ ad gloriam prædestinatione et reprobatione ab illâ, I. 256. nisi consequenter. Ibid.

Nullus in D. Paulo textus, qui sive in sensu litterali, sive in sensu allegorico, agat de prædestinatione aut reprobatione. Ibid.

Quis sit sensus litteralis versûs 23, Genesis 25. citati à D. Paulo, Rom. 9. v. 10. 11. *Major serviet minori, et Malachiae: Jacob dilexi, Esau odio habui?* I. 234. 235.

Quis sit eorundem versuum sensus mysticus à D. Paulo intuentus? I. 235. 236.

Quid similitudo figuli et luti significat ex prophetis Isaiâ et Jeremiâ? I. 243.

Quid ex D. Paulo? I. 244.

Quid *vas in honorem et vas in contumeliam* ex D. Paulo? I. 244. 245.

D. Pauli modestiam imitare agens de prædestinatione et reprobatione: revelata dissere, abscondita mirare et adora. I. 312.

PRÆDICATIO.

Prædicatio primarium apostolorum munus; ideo episcopis præscriptum. II. 23.

Prædicatio Crucifixi sit simplex sicut crux fuit nuda. II. 24.

Vide *Verbum crucis, Concionator, Evangelicus.*

Nimia eloquentia evacuat crucis virtutem et Crucifixi gratiam. Ibid.

Quomodo? Ibid.

Igitur ab eâ caveat vir evangelicus. Ibid.

Mors Christi nobis est Dei virtus; simplex hujus mortis prædicatio, medium quo Dei potentia vult salutem nostram operari: non verò eloquentia. II. 25.

Mutata fuit per peccata hominum salutis via: per sapientiam Deus creator homines volebat ad sui cultum ducere: hoc non cessit feliciter. Ideo per stultitiam crucis vult salvare cre-

- dentes. II. 26. 27. Vide *Eloquentia*, *Verbum crucis*, *Salus*.
 S. Paulus prædicavit simpliciter. Primò, quia talis fuit Dei voluntas, qui simplicitatem prætulit eloquentiæ. Secundò, quia Crucifixum prædicabat. II. 40. 41. Vide *S. Paulus*.
 Utraque ratio omnem divini verbi ministrum debet à nimio eloquentiæ studio avertere.
 Prædicare est sacrificare.
 In hoc sacrificio prædicator est sacerdos; auditores sunt victima, prædicatio Evangelii est victimæ consecratio, ignis quo victima comburitur, Spiritus sanctus. I. 387. 388.
 Videat concionator quâ pietate et quo studio hoc peragat ministerium. I. 388. 395.
 Prædicatio est metaphoricè quidem sacrificium; sicut elemosyna, contrito, mortificatio. I. 388.
 At hæc sacrificia metaphorica verum supponunt et stabilunt; tantùm abest ut negent, sicut ineptè Calvinus hinc inferre voluit. I. 388.
 Prædicatio est liturgia mystica. IV. 335. 336.
 Quo animò facienda? Ibid.

.PRÆLATUS..

- Prælati subditos corrigens, auctoritatem cum humilitate misceat, atque contemperet ad exemplum B. Pauli. III. 205. 215.
 Prælati spiritualis quoquo modo se gerat, ab aliquibus improbabitur. III. 206.
 Quid tunc illi faciendum? III. 206. 207.
 Christiana vita est militia, cujus duces sunt prælati. III. 207.
 Quæ sunt arma quibus uti debent prælati, ad exemplum Apostoli? Ibid.
 Qui sunt horum armorum spiritualium effectus? Ibid.
 Prælatorum exemplar D. Paulus. III. 209.
 Prælati sit medicus, pater, patronus, procurator. Ibid.
 Prælati semper prodesse debent, nunquam nocere; quia potestas illi data est ad ædificationem, non ad destructionem. III. 210.
 Prælati ob potestatem illi à Deo datam, honorandi. Ibid.
 Prælati multa sancti regiminis habet documenta à doctrinâ et ab exemplo D. Pauli. III. 216. 217. 292. 293.
 Prælati ad exemplum D. Pauli, sit animarum sibi subditarum salutis zelotes. III. 231.

- Animas sibi subditas prælatus consideret ut sponsas Christi, quarum est pronubus; et studeat eas Christo sponso servare captas. III. 232.
- Quælibet animâ christiana est sponsa Christi. Ibid.
- Quæ dos hujus sponsæ? Ibid.
- Quæ virginitas, quæ nuptiæ? Ibid.
- Prælati virtutes apostolicæ, humilitas cordis et paupertas spiritûs, ad exemplum D. Pauli. III. 235.
- Prælati in S. Paulo habent sancti regiminis exemplar. V. 58.
- Præcipit ut Apostolus, obsecrat ut pater. Ibid.
- Utrumque autem per Dominum nostrum Jesum Christum, ibid.
- Prælatus plùs obsecret quàm præcipiat. Ibid.
- Ad paterna Christi viscera sæpius recurrat, quàm ad divinam ejus auctoritatem. Ibid.
- Prælatus Christi vices gerit, in ejus agat spiritu. Ibid.
- Tria prælatorum munia in subditos. IV. 473.
- Tria inferiorum in prælatos officia. IV. 474.
- Prælati, sicut apostoli, debent esse forma, exemplar et quasi leges animatæ. IV. 259.
- Prælati tamen vitia non excusant subditos. Quare? Ibid.
- Prælatus sit medicus, pater, patronus. III. 209. Invitus puniat. III. 216.
- Ad exemplum S. Pauli prælati sit mater continuè parturiens. III. 426. 427.
- Partus physicus unicus est, partus moralis multiplex. III. 426.
- Prælatus S. Paulum imitetur, diligat subditos, confidat illis, existimet eos. III. 147. 148.
- Prælatus imitetur miras Paulinæ charitatis artes, quibus animas sibi commissas Christo lucretur. III. 32. 434.
- Sit pater et medicus. III. 35.
- Agat ex charitate. Ibid.
- Auctoritate suâ moderatè utatur. III. 37.
- Duo prælati munia. III. 54.
- Solamen bonorum prælatorum. III. 243. 249.
- Confusio negligentium. III. 243. 249.
- Quàm necessarium ut prælati sit æquus judex. V. 184. 187.
- Qualis debeat esse animus prælati corrigentis. III. 289. 290.
- Christus prælatorum est exemplar. II. 266.
- Prælati verò Christi Domini imitatores, subditorum suorum sunt exemplar. Ibid.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books' Full Membership provides unlimited access to more than 28,000 volumes of Christian literature for \$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

De presbyteris non locutus est D. Paulus scribens ad Timotheum. Quare? V. 137.

Non egit etiam de subdiaconis. Quare? Ibid.

PRÆMIUM COELESTE, GLORIA ÆTERNA..

Ob præmium gloriæ sanctè vivendum. IV. 172.

PRÆSUMPTIO.

De Dei bonitate non præsumendum, quia tremendus est abusus gratiæ. I. 306.

PRINCEPS.

Princeps Dei vicarius et minister est.

Ergo secundum Dei voluntatem debet regere et agere. I. 342.

Princeps Dei minister est in bonum. Ibid.

Ergo nullam contra bonum potestatem habet, sed contra malum quod punire debet, virtutem verò præmiari. Ibid.

Principi solvenda sunt tributa non tantum ex metu, sed et in conscientia. I. 343.

Princeps non pollicitè tantum, sed et religiosè propter Deum colendus. I. 344.

Principi tributum ex justitia solvendum. Ibid.

Principes discant quantum religioni debeant quæ corpora et corda subdit ipsis. Ibid.

Principes discant quòd tributis, quasi stipendiis alantur, ut publicæ utilitati fortiter et sedulo incumbant. Ibid.

Quando circa tributa peccant? Ibid.

Toleranda dominantium vitia, sicut sterilitas, imbres et cætera naturæ mala. I. 343.

Quis sit christianus modus principes honorandi? I. 348.

Qui principem honorat christianè, Deum ipsum honorat. Ibid.

Etiam mali principes, legitimè creati, sunt à Deo, ipsisque debetur honor et obedientia. I. 341. 342.

Deus attemperat sæpe regna subditorum utilitatibus aut pœnis, juxta illorum merita. I. 341. Vide *Potestas*..

PROMISSIO.

Quare promissio à Deo facta Abrahamæ vocatur Testamentum? III. 386. Vide *Testamentum*.

PRONUBUS.

Anima christiana Christi sponsa.

Hujus sponsæ pronubus, minister Christi. III. 232: 233.
 Hujus pronubi zelotypia erga hujus sponsæ virginilatē, ze-
 lotypia sancta. Ibid.

PROPITIATORIUM.

Propitiatorium quid, et cur sic dictum? VI. 184. 185.

PROPHETIA.

Donum prophetiæ dono linguarum. præferendum esse multis
 probat Apostolus toto cap. 14. primæ ad Cor.

Quid per prophetam intelligat Apostolus? Doctorem scilicet et
 concionatorem, qui suis sermonibus fideles confirmet, hor-
 tetur, soletur, etc: II. 356. 357. 368. IV. 106. 107.

Tria prophetæ, seu concionatoris munia. II. 357.

Multorum concionatorum vitia. II. 359. 360.

Finis prophetici sermonis. II. Vide *Concionator*: 360.

Donum prophetiæ præcipuè propter fideles. II. 366.

Utile tamen est fidelibus et infidelibus. 366. 367.

PROPOSITUM.

An propositum, de quo D. Paulus Rom. 8. 28. sit clavis totius
 'mysterii divinæ prædestinationis? I. 201.

Quid per hoc propositum intelligant Patres Græci? Ibid.

Quid intelligant Latini, post D. Augustinum? I. 201. 202.

Bipertiuntur Latini. I. 202.

PROSOPOPOEIA.

Prosopopœiam amat D. Paulus. I. 195.

PROVIDENTIA.

Quàm suavis providentia Dei in hominum salute procuranda!
 III. 345.

Illam imitetur prælatus, et alius Dei minister: Ibid.

Omnipotens est divina providentia, nullumque malum permit-
 tit, ex quo bonum non sit elicitura. I. 295.

Ubi ergo omnia videntur susque deque versa, et nos latet di-
 vinæ providentiæ ratio, ignotum tunc adora Deum, I. 295.
 296.

Deus malis hominum voluntatibus utitur ad suam voluntatem
 faciendam. IV. 205. Vide *Deus, Concilia, seu Judicia
 Dei*.

Quod homines impedimentum putant, hoc sæpe medium est quo Deus ad fines suos utitur. VI. 205.

Igitur divinæ Providentiæ omnia nostrâ committenda, et omnia per respectum ad ipsum consideranda. Ibid.

PROXIMUS.

Quàm periculosum sit de proximo judicare! I. 372. Vide *judicium, et à judicio deterrentia.*

PSALMUS.

Antiquus est mos cantandi psalmos et hymnos, non tantùm in Ecclesiâ, sed et in privatis domibus. IV. 150.

Duo requisita ad bene psallendum. III. 151.

PSEUDOAPOSTOLI, FALSI APOSTOLI.

Apostoli Christi, ceu Christus ipse, sunt humiles corde, et pauperes spiritu; Apostoli Satanæ, è contra, sunt superbi, et lucrum quærunt. Ibid. 240. 241. 242.

Ab initio Ecclesiæ fuerunt pseudoapostoli. III. 238.

Larvam apostolorum Christi ferunt. Ibid.

Sicut tenebrarum angelus in angelum lucis transfigurat. Ibid.

Pseudoapostolorum fraus; suos errores vocant Evangelium. III. 314. 315.

Reverà est Evangelii eversio. Ibid.

Pseudoapostoli notæ. IV. 419.

PUGIL.

D. Paulus Græcis scribens, ad Græcorum palæstras alludit sæpe. V. 159. Vide *Palæstra.*

PUNITIO.

Prostratio Judæorum in deserto, figura nostræ prostrationis in inferno. II. 236.

PURITAS.

Deus vult speciatim ut Christianus sit purus, castus, ab omni impudicitia remotus. IV. Vide *Castitas.* 445. 457.

Impuritatem horret spiritus Dei. IV. 445.

Impuritatis enormitatem vide IV. 447.

Per impuritatem spernitur Deus, Christus et Spiritus sanctus. Ibid.

Quanta debeat esse Christiani puritas! IV. 162. 163.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Hujus loci sensum vide. I. 368.

Regnum Dei, seu religio, quâ Deus regnat in nobis et per quam regnum cœleste paratur, in quo consistit?

In verâ pietate erga Deum; in pacis studio cum hominibus, et in gaudio spirituali. I. 369.

REGULA ACTUUM.

Non jus, sed charitas et actionum nostrarum regula. II. 249.

RELAPSUS.

Relapsus in graviora peccata difficilè remittitur. VI. 113. 121.

Illius enormitas. IV. 232.

RELIGIO.

Triples religionis status: pueritiæ in Judæis, juventutis in Christianis viatoribus, consummatæ perfectionis in beatis. III. 420.

Ubique eadem religio, incipiens, perfecta, perfectissima. Ibid.

Medium tenemus inter Judæos et beatos. Ibid.

Vera religio diligere Deum ex toto corde, et ex ejus amore servare mandata.

Religio dicitur regnum Dei, quia per eam Deus regnat in nobis, et per eam regnum cœleste nobis paratur. I. 369.

In quo consistit? In justitiâ, pace et gaudio. Ibid. Vide *Regnum Dei*.

Omnia religionis officia reducuntur ad duo, credere scilicet et confiteri. I. 273.

Religionis exercitium ad duo potest reduci: ad petitionem et ad gratiarum actionem. I. 16.

CHRISTIANA RELIGIO.

Christiana religio tot miraculis à Deo stabilita, ut in die judicii nihil sit ob fidem suam Christiano metuendum. III. 359.

Duo magna christianæ pietatis principia. I. 74.

Primum, omnes peccaverunt et egent gloriâ Dei. I. 66. 74.

Hujus principii sequela. I. 67 et seq.

Praxis. I. 68. 75. Vide etiam.

Secundum principium, justificamur gratuitâ Dei misericordiâ, per redemptionem quæ facta est per Jesum Christum, quem Deus proposuit propitiationem per fidem in sanguine ipsius. I. 70. 71. 75.

Hujus principii praxim vide I. 75.

Christus est religionis centrum, in quod omnes debent confluere. VI. 237.

Christus est religionis exemplar. Ibid.

Exemplar est vitæ religiosæ. Ibid.

Exemplar est mortis religiosæ. VI. 237. 322. 223.

Veteris Testamenti religio summarie describitur. VI. 182. 183. 184.

Quæ fiebant in Sancto, quæ in Sancto sanctorum? Ibid.

Æternitatis religio quæ? Vide *Æternitas*.

Hujus æternæ religionis dispositio est christianismus quasi tyrocinium. Vide *Christianismus*.

RELIGIOSUS.

Christianus ex D. Paulo debet esse quasi stella fulgens in mundo, aliisque fax vitæ.

A fortiori religiosus. IV. 234. 239.

Debet lucere. IV. 147. 148.

Sit stella fulgens, fax vitæ. Ibid.

RELIGIOSI MENDICANTES.

Religiosi mendicantes, qui gratis evangelizant, D. Pauli sunt imitatores. II. 207.

Hæreticorum in mendicantes religiosos injuria. IV. 449.

Ab eâ vindicantur. Ibid.

RENOVATIO.

Interior renovatio fit duobus; si anima sese à mundanis avertat, ut ad divina se convertat. I. 323.

Renovationis interioris fructus est cognitio divinæ voluntatis. Ibid.

REPARATIO.

Mira hominis reparatio! qui ex nihilo fecit omnia, ex privationibus reparavit omnia. II. 29.

Per insipientes docuit sapientes, per infirmos superavit potentes; per ignobiles omnem humiliavit sublimitatem. Ibid.

Mutata fuit salutis via per peccata hominum. Vide *Salus*, *Prædicatio*, *Crucifixus*, *Eloquentia*.

Deus qui ex nihilo creavit omnia, vilibus et nihili instrumentis reparavit. III. 82.

Ut Deo soli creationis et reparationis gloria tribuatur. Ibid.

REQUIES ÆTERNA.

Triplex est requies in Scripturis: Sabbati, in terrâ promissâ, æterna in cœlo. VI. 72.

De hâc vide VI. 81.

Requies æterna in eœlo, cur sabbatum dicta? VI. 74.

Votum ad æternam quietem. Ibid.

Ad hanc requiem festinandum. Quare? Ibid.

Quò seniores sumus, eò velociùs nobis currendum. Ibid.

Exemplum terribile. VI. 75.

De hâc sæpe cogitandum. VI. 81.

Fides est ingressus ad illam. Ibid.

Tota vita hęc nobis data ad illam promerendam.

Dies dominica ad hoc specialiter destinata.

In Deo solo vera requies. Ibid. Vide *Dies dominica*.

RESURRECTIO.

Resurrectio Christi basis est nostræ. IV. 451.

Resurrectio nostra opus omnipotentiae Dei. IV. 432.

Adventûs Domini ad iudicium descriptio. IV. 453.

Ordo resurrectionis. IV. 455.

Spes resurrectionis, Christianorum consolatio. IV. 456.

An omnes omnino homines justî sint morituri et resurrecturi?

An verò justî, quos vivos deprehendet adventus Domini, sint sine morte ad gloriam transituri? II. 423. 424.

Discrimen hâc de re inter textum græcum et nostram Vulgata; et sensûs discrimen Græcorum et Latinorum. Ibid.

Mirabilis modus resurrectionis. II. 425. 426.

Christi resurrectio est nostræ resurrectionis causa. II. 390.

Cum nostrâ connectitur. II. 393.

Nostræ resurrectionis est exemplar.

Unusquisque sanctus eò gloriosior resurget, quò fuerit Christo similior in gratiâ et charitate. II. 399. 400.

Hinc gratia et charitas semper et unicè desideranda. Ibid.

Christi resurrectio nostræ resurrectionis est basis.

De utrâque sæpe formandi actus fidei. II. 398.

D. Paulus de sanctorum resurrectione gloriosâ agit præcipuè. Ibid.

Ordo resurrectionis sanctorum. II. 398. 399.

Factâ generali resurrectione, Christus Ecclesiam suam Deo offeret, subjiciet et dedicabit. II. 400. 401.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Summarium, seu idea totius epistolæ. I. xxxiii.

Scripta fuit græcè. Quare? I. xxxiv.

SABBATUM.

Sabbatum apud Judæos erat septima dies, et quidem tota Deo sacra. II. 438.

Ab hac autem die, tanquam à nobiliori parte, hebdomada dicebatur sabbatum. Ibid.

Omnes etiam alii dies dicebantur sabbata, sed cum addito, prima sabbati, secunda sabbati, id est, prima, secunda à sabbato, seu post sabbatum. Ibid.

SACRAMENTORUM ADMINISTRATIO.

De sacramentorum administratione non egit D. Paulus. Quare? V. 141.

SACERDOS.

Sacerdos ad duo, scilicet ad orandum et ad sacrificandum. V. 117.

Oret ergo omnibus modis. V. 97.

Sacrificium offerat pro omnibus, speciatim pro regibus, etc. V. 117.

Non tantum oret ipse, sed et alios orare doceat. V. 118.

Sacerdos recordetur se hominem et peccatorem. VI. 94.

Se pro hominibus et peccatoribus constitutum. Ibid.

Ut pro iis oret, pœnitentiam agat, sacrificium offerat. Ibid.

Infirmittatis suæ memor, compatiatur peccatoribus. VI. 95.

Divinum ministerium sibi non arroget. Ibid.

Sacerdotij regulas studeat in Christo. Ibid.

Videat quomodo Christus suo functus est sacerdotio. Ibid.

Confundatur sacerdos à Christo tantum abesse. VI. 95. 96.

Sacerdos debet esse semper sanctus et parus, ob epulum paschale continuum. II. 116. Vide *Pascha*.

Sanctus esse debet, quia quasi pater Christi, et in ipso Christus quotidie habitat etiam corporaliter. III. 145.

Christo semper communicat; sit ergo semper sanctus. II. 116.

Bona nobis per sacerdotes collata. IV. 474.

LEGALIA SACRIFICIA.

Quatuor erant in lege sacrificiorum genera. VI. 239.

Figuræ erant quatuor religionis officiorum, quæ per unum missæ sacrificium exercemus. Ibid. Vide *Lex*, *Legalia*.

SACRIFICIUM CHRISTI.

Per unum missæ sacrificium quatuor exercemus religionis officia, quorum figuræ erant quatuor legis mōsaicæ sacrificia.

VI. 239. Vide *Missæ, Oblatio Christi*.

Christi sacrificium Deo gratissimum. Quare? IV. 141.

Hoc sacrificium Deo continuè offerendum. IV. 142.

Christus duo obtulit sacrificia, cruentum et incruentum. VI. 149.

Sacrificium crucis est sacrificium redemptionis. Ibid.

Sacrificium altaris est sacrificium religionis. Ibid.

Primum est fons gratiæ. VI. 150.

Secundum est canalis per quem gratia salit ad nos. Ibid.

SACRIFICIUM MYSTICUM.

Praxis. Quomodo corpus potest et debet sacrificari. I. 323.

Spirituale et internum sacrificium à Deo semper fuit intentum.

Ibid.

Sacrificia visibilia fuerunt signa invisibilis sacrificii, quo quis se et sua in Dei obsequium debet exhibere. Ibid.

Homo, quia triplex habet bonum, corpus, animam, exteriora bona;

Hinc tria debet sacrificare Deo: animam, per devotionis affectum, et contritionis humilitatem; exteriora bona, per eleemosynam; corpus, per mortificationem. Ibid.

Triplex sacrificii genus, laudis Deo, charitatis proximo, obedientiæ prælatis. VI. 316.

Eleemosyna sacrificium est. I. 391. 392.

Quanti fecit illud D. Paulus? I. 392. Vide *Eleemosyna*.

Verbi divini prædicatio est sacrificium metaphoricè, cujus sacerdos est concionator, cujus victima sunt auditores, etc. I. 388.

Vide *Prædicare, Prædicatio*.

Hoc sacrificium metaphoricum supponit verum, illudque stabilis, tantum abest ut neget, sicut ineptè dicit Calvinus. Ib.

SALUS.

Christus fons salutis omnibus omnino hominibus. VI. 236.

Salus nobis faciliior quàm Judæis. Ibid.

Salutis negotium, unicum propriè negotium. V. 334. Vide *Servire Deo*.

Humiliora ministeria salutis sæpe utiliora. Ibid.

Quid cuilibet fidei faciendum ad salutem? V. 334.

Salus nostra à Deo. IV. 232.

Salus nostra à nobis. IV. 233.

Utriusque explicatio. Ibid. et V. 263.

Quomodo hæc de re intelligenda Scripturæ loca? Ibid.

Salus nostra humiliter et gnauiter facienda. IV. 233.

Sedulitas in omni loco requisita, IV. 231. 233.

Consideratio ad utrumque excitans. IV. 231.

Salutis nostræ et aliorum basis. *Jesus Christus in hunc mundum venit salvos facere.* V. 84.

Tria nobis ad salutem necessaria: vigilantia, sobrietas et armatura. IV. 470. Vide *Vigilantia*.

Ad æternam salutem duo sunt necessaria: Evangelio credere, et obedire.

Non minùs, imò graviùs damnabuntur Evangelio inobedientes quàm Evangelio non credentes. V. 11.

Salus semper à fide. III. 383. Quare? 383. 384. Vide *Fides*.

Salus semper à fide in Christum. Quare? III. 384.

Salutis auctor Christus. III. 359.

Christus præsertim in cruce salutis auctor. Ibid. Vide *Christus crucifixus*.

Nullius despicienda salus ob conditionum vilitatem. II. 188.

Pauperes Christo et apostolis similiore. Ibid.

De nullius, præcipuè Christiani, salute desperandum, imò semper sperandum. I. 302. 306.

Salus orationi tribuitur: *Omnis quicumque invocaverit, salvus erit.* Quare et quomodo? I. 274. Vide *Oratio*.

Omnia nostra sunt, omnia nobis ad salutem subserviunt. II. 80.

Christianismus est dies salutis. III. 127.

Ante Christum non erat dies nec salus? Quare? Ibid. Vide *Christianismus*.

Hominum est omnia tentare pro aliorum salute. V. 278.

Per peccata hominum mutata fuit salutis via; per stultitiam crucis credentes salvat Deus Redemptor, quos per sapientiam salvare volebat Deus Creator. II. 26. Vide *Sapientia, Prædicatio, Verbum Crucis*.

In salutis viâ nunquam standum, sed continuè ambulandum, proficiendum. IV. 444. 456.

DEUS VULT OMNES HOMINES SALVOS FIERI.

Quæ sit mens Apostoli hoc dicentis, disquiritur. V. 101.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

SANCTI.

Post mortem loquuntur Deo per merita, hominibus per exempla. VI. 256.

Duo sunt animæ sanctæ fulcra : primum, Deus est; secundum, Deus justus est. VI. 257. 270.

Prodest sanctorum invocatio. VI. 316.

Exemplo D. Pauli probatur. I. 395.

Utilissimum est vitam et mortem sanctorum intueri. VI. 310. 311.

Deus vult nos sanctos. IV. 445. 456.

Idem velle debemus. Ibid. Vide *Sanctificatio*.

Christianus in baptismo sanctificatus, debet toto vitæ tempore sanctificationem perficere. III. 145.

Sancti sunt Christiani. Quare? II. 15.

Christianus debet esse semper sanctus et purus, quia pascha continuum agit. II. 126. 127.

SANCTITAS.

Sanctitas à Christo sanctitatis fonte. IV. 197. 198.

Sanctitas est christianismi finis. I. 15.

Christiani sanctitas major esse debet antiquiorum fidelium, etiam patriarcharum sanctitate. I. 104.

Sanctitatis studium debet esse totum Christi studium. Quare? II. 18. 31.

SANCTIFICATIO.

Sanctificatio nostra est epitome Dei præceptorum. IV. 444. 445. 456.

In quocumque statu simus, Deus vult nos sanctos. IV. 445.

Deus duo vult semper : ut in nobis sanctificetur nomen suum, et ut in illo sanctificemur per Jesum Christum. Ibid.

Hæc eadem duo debemus semper velle et orare. Ibid.

Deus vult specialim ut sancti, id est, puri, casti simus IV. 445. 446. Vide *Castitas*.

SAPIENTIA.

Salutis via mutata fuit per peccata hominum.

Deus creator, per sapientiam, homines volebat ad sui cultum ducere; hoc non cessit; ideo per stultitiam crucis vult salvare credentes. II. 26. 27. Vide *Predicatio Crucifixi*, *Crucis verbum*, *Salus*.

Mors Christi nobis est Dei virtus; simplex hujus mortis prædicationo, medium quo Dei potentia salutem nostram vult operari, non sapientia sæcularis. II. 25. Vide *Eloquentia*.

Infatuavit Deus mundi sapientiam. II. 26.

Sapientia mundana non pluris æstimatur à Deo quàm stultitia. II. 79.

Humilitas est vera sapientia quam Christus nos docuit verbis et factis. III. 230.

DIVINA SAPIENTIA.

Divinæ sapientiæ profunditas adoranda.

Omnibus ad suos fines utitur;

Etiam ex illis quæ sunt opposita voluntati, suam perficit voluntatem. I. 300.

Hoc edoctus, Dei voluntatem in omnibus adora;

Ex omnibus Dei gloriam expecta. Ibid.

Deus fons est sapientiæ;

Doctores, libri, canales sunt sapientiæ;

Hinc per respectum ad Deum considerandi. II. 65. 66.

Bibens ergo de rivulo, gratias age fonti. Ibid. Vide *Liber, Doctor*.

SARA.

Sara. III. 427. 429. 430. 431.

SATANAS.

Satanas, tenebrarum angelus, sese in angelum lucis transfigurât, ut faciliùs decipiat. III. 238.

Hinc non mirum si falsi doctores et hypocritæ. Ibid.

Hinc semper timendum, vigilandum, orandum. Ibid.

SCANDALUM.

Quid Scandalum? II. 187.

Quantum crimen scandalizare Christianum? in Christum est peccare. Ibid.

Scandalum destruit opus Dei. I. 369. 370.

Ædificationi contrarium est. Vide *Ædificatio*.

Non sufficit credere, non sufficit benè agere coràm Deo, sed etiam necessarium est cavere ne quis per nos scandalizetur. III. 104. 105.

Sollicitè cavendum ne detur infirmis scandalum. I. 366.

Ne per nos et propter nos, pereat ille pro quo Christus mortuus est. I. 367.

Nē per nos destruat̄ opus Dei. I. 370. II. 252. III. 104. 105.

Si Ecclesiam suffodere, destruere scelestum est, multō magis si spirituale templum destruitur, quod templis materialibus angustius; nec enim pro parietibus Christus mortuus est, sed pro spiritualibus templis. I. 369. 370.

Ne detur scandalum, à licitis aliquando abstinendum. I. 370. II. 188.

Jesus Christus Judæis scandalum. Quare? II. 27.

SCHISMA.

Schisma Corinthiorum unde? II. 20.

Cur tam acriter in illud invehitur Apostolus. II. 20. 21.

Omnes sectas et factiones in Ecclesiā jugulat Apostolus? II. 22.

D. Paulus unitatis ecclesiasticæ perfectus amator; omnem horret mystici corporis scissionem. II. 20. 24.

Ad D. Pauli imitationem; episcopi, doctores, directores animarum, etiam minimam horreant scissionem, II. 22.

Horreant et omnes animæ christianæ. Ibid.

SCIENTIA.

Scientia sine charitate, scienti et et aliis nociva est: scienti, quem inflat; aliis, quos in peccatum pertrahit. II. 180. 181.

Scientia inflans, scientia dæmonum, non pastorum. II. 181.

Væ tali scientiæ, quia diabolica est. Ibid.

Doctor tumidus, similis maleficis Ægyptiis, qui propter vesicas, non poterant stare coram Moyse. Ibid.

Quis bonus sciendi modus? humilitas et charitas. Ibid.

Quid conferat ad hunc bonum sciendi modum? recordatio continua principii et finis scientiæ: II. 182.

Finis scientiæ est ædificatio proximi. Ibid.

De doctoribus idem quod de divitibus dicendum.

Sicut hi divitiarum non sunt domini, sed depositarii,

Ita docti non sunt proprietarii scientiæ, sed depositarii. Ibid.

Modus sciendi ex D. Thomâ et D. Bernardo. Ibid.

Bonæ scientiæ fructus; gratum Deo facere. Ibid.

Sicut in Verbo divino Spiritus sancti com principio complacet sibi Pater æternus, sic à proportionem, in doctore, charitatis promotore, complacet sibi Deus. II. 183.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Sacræ Scripturæ sensus duplex, litteralis et mysticus; divus Paulus sæpè textus in sensu litterali de Judæis intellectos, in sensu mystico applicat Christianis. I. 249, 250. 251. 271. 276. 277.

Sensus litteralis est quidem primus; sed mysticus sæpè primarius et à Deo principaliter intentus. II. 203.

SCRIPTURÆ DIFFICULTAS.

Quid faciendum in Scripturæ difficultatibus et in obscuritate rerum quas Deus noluit revelare. V. 29. 42.

Adorandus Deus etiam absconditus. Ibid.

SCURRILITAS.

Christianum dedecet scurrilitas. Quare? IV. 143.

Multò magis sacerdotem et religiosum. IV. 143. 144.

Quantum sit malum christiano, sacerdoti, religioso, verba scurrilia dicere. IV. 163.

SENES.

A senioribus seu capitibus incipienda reformatio. V. 342. 343.

Virtutum theologicarum exercitium senibus præcipuè consulendum. Quare? V. 343.

Patientiæ christianæ praxis pro senibus. Ibid.

Quò seniores sumus, eò velociùs nobis ad æternam requiem currendum. VI. 75. Vide *Requies æterna*.

SERMO.

Tria circa sermonem servanda: non sit malus, sit bonus, sit graciosus. IV. 123.

SEPTENARIUS NUMERUS.

Septenarius numerus significat multitudinem, propter sabbatum. I. 295.

SERPENTES IGNITI.

Serpentes igniti, cur ita dicti? II. 238.

SERVIRE.

Deo servire, fons est gloriæ. V. 320.

Hoc unum magnum. V. 322.

Plùs quàm regnare est, omnibusque mundi regnis et imperiis præstat. Quare? Ibid.

Christiani tripliciter servi sunt Dei, creatione, fide, conditione.

V. 320.

Quilibet ordo, quælibet conditio, est quasi deputatio ad taliter vel taliter servitendum Deo. V. 321.

Humiliora ministeria sæpe saluti utiliora. Ibid.

Quid cuilibet fidei faciendum ad sui sanctificationem. Ibid.

SERVUS JESU CHRISTI.

Hæc verè magna dignitas est et bonorum caput. Diceris quidem, vide num sis. IV. 96.

SERVITUS CHRISTIANA.

Modus christianè serviendi. IV. 175. 182. V. 196.

Christianæ servitutis conditiones. IV. 175.

Christus obediens, servorum est exemplar. V. 197.

Servi eò sint obedientiores, quò pietati sunt addictiores. V. 196.

Servi Deum in suis dominis revereantur. V. 197.

Servi morigeri sunt christianæ fidei ornamenta. V. 349.

SERVITUTIS BONUM.

Ex quo Filius Dei pro nobis exinanitus, formam servi suscepit, servitus non est fugienda.

Quinimo libertati propter Deum præferenda, ob majorem humilitatem et patientiam. II. 164.

Reverà D. Paulus consulit servis, ut servitatem libertati præferant. Ibid.

Ex eodem D. Paulo servi et liberi in Christo sunt pares;

Quia omnis Christianus servus est et liber; liber libertate filiorum Dei; servus Jesu Christi.

Conservi sumus omnes: liberi sumus omnes. II. 165.

SIGILLUM.

Spiritus sanctus est sigillum Christiani. IV. 23.

Judæi exterius in corpore signati erant, Christiani interiùs in animâ, per Spiritum sanctum. Ibid. Vide *Spiritus sanctus*.

Quanta gratia Spiritu sancto sigillari? IV. 25.

Quantâ curâ servandum hoc sigillum? IV. 26.

SILENTIUM.

In sacris Scripturis ipsum silentium significat. VI. 138.

Mysticum S. Pauli in epistolâ ad Hebræos silentium de pane et vino explicatur. VI. 138.

SIMONIANI

Simoniani, Simonis Magi discipuli, docebant non Christum, sed angelos nostræ salutis auctores esse. IV. 292.

Contra eos D. Paulus in epistolâ ad Colossenses passim multis in locis. Cap. 1. v. 16. cap. 2. v. 4. 8. 10. 18. 19.

Christum non credebant caput Ecclesiæ. IV. 350.

SIMPLICITAS.

D. Paulus vult Christianos ita simplices in malo, seu ita bonos, ut non decipiant; ita prudentes, ut non decipiantur. I. 409.

SOBRIETAS.

Duplex sobrietas nobis ad salutem necessaria. IV. 469. 470.

Sobrietas maximè in potu vini. Quare? V. 342.

Bibaces sunt mancipia. V. 346.

SOLICITUDO.

Qualis debeat esse fortiorum erga debiliores sollicitudo? VI. 292.

SOPOR.

Spiritus soporis, compunctionis. Quid? I. 289.

SORS.

Nostra vocatio quomodo sors ex parte nostrâ? IV. 22.

Quomodo prædestinationis effectus ex parte Dei? Ibid.

Quare hæreditas vocata sors? Ibid.

SPES.

Spes æternæ beatitudinis, tertium Christi documentum. V. 355.

Hujus spei motiva. V. 356. 357.

Perpendenda et urgentia ad spem. Ibid. Vide *Beatitudo*.

Spes anchora. Quare? VI. 120.

Cordi Dei fixa. VI. 123.

Discrimen inter hanc et alias anchoras. 120.

Duo, promissio et juramentum Dei spem nostram firmant. VI. 119. 120. 123.

Sperent omnes Christiani. VI. 123.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

reverà homo tunc fit filius Dei, ideo recipit spiritum filialem, spiritum amoris.

Sicut Verbum divinum homini semetipsum dedit, ut hic homo, qui dicitur Christus, fieret Filius Dei; ita à proportionè Spiritus sanctus nobis datur in Baptismo, ut simus filii Dei. I. 192.

Spiritus sanctus sigillum Christiani. IV. 23.

Judæi exterius in corpore signati erant; Christiani interiùs in animâ, per Spiritum sanctum. Ibid. Vide *Sigillum*.

Spiritus sanctus est arrha nostræ felicitatis æternæ.

Spiritus sanctus nobis in Baptismo sub duplici titulo datus, ut sigillum et ut arrha. Quare? Ibid.

Quanta sit gratia Spiritu sancto sigillari. IV. 25.

Quantâ curâ servandum hoc sigillum!

Quanta dignitas animæ sancto Spiritu sigillatæ!

Quanta Dei bonitas Spiritum sanctum nobis arrhabonem dare!
IV. 25. 26.

Quanta hinc nobis securitas! Ibid.

Quanta spes! Ibid.

Spiritus sanctus est vita spiritûs nostri. I. 189.

Spiritus sanctus erit vita corporis nostri, quod suscitabit et ex mortali reddet immortale. Ibid. Vide *Resurrectio*.

Spiritus sanctus est in nobis fons vitæ, sicut in Christo fuit fons vitæ.

Sicut Christus à mortuis surrexit propter inhabitantem Spiritum Dei in illo, ita et nos resurgemus propter eundem Spiritum in nobis habitantem. I. 189. 190.

Spiritus sanctus erit nostræ resurrectionis causa, sicut fuit resurrectionis Christi causa. Ibid.

Quò plus anima nostra de Sancti Spiritûs plenitudine receperit, eò plus corpus nostrum de Christi gloriâ participabit. I. 190. Vide *Resurrectio*.

Debemus secundùm spiritum vivere.

Debemus corpus et animam ei subicere, sicut gubernatori navigii et aurigæ nostro. I. 191.

Qui spiritu Dei vivunt et aguntur, hi filii et hæredes Dei. Ibid. Spiritus sanctus est quasi digitus Dei quo scribit in corde nostro.

Quomodo et quid orandum? III. 66.

Spiritus sanctus igni comparatur: sicut ignis excitatur, extinguitur. IV. 476.

Quomodo suscitatur? IV. 476.

Quomodo extinguitur? Ibid.

Spiritus sanctus, seu gratia sancti Spiritus est quasi lampas accensa. Ibid.

Hanc lampadem aliqui splendidiores faciunt, alii extinguunt. IV. 477.

Quomodo extinguitur? Ibid.

Claudendæ januæ, id est, sensus custodiendi, ne extinguatur. Ibid.

Quid sit Spiritum sanctum contristare? IV. 124.

Spiritu sancto obsignati sumus in Baptismo et Confirmatione.

Multa circa hanc obsignationem notanda. IV. 125.

Spiritus sanctus nobis in Baptismo datus, ut spiritu ambulemus. III. 453. 459. Vide *Christianus*.

Spiritus sanctus apud nos obses: quanta Dei bonitas! IV. 26.

SPONSA CHRISTI.

Ecclesia, seu particularis, seu universalis, imò quælibet anima fidelis, est sponsa Christi. III. 232.

Hujus sponsæ dos; quæ, quæ et nuptiæ? Ibid.

Quis et pronubus? III. 231. Vide *Prælatas, Minister Dei, Christi, Animarum*.

STADIUM.

Christianæ vitæ cursus stadium est. II. 214.

STADIODROMUS.

Quilibet Christianus est stadiodromus. II. 214. 216.

Omnes currunt, sed non omnes palmam apprehendunt. II. 214.

Quomodo currendum, ut reportetur palma? II. 215. 218.

S. Paulus se quasi stadiodromum considerans, majori quo potest conatu, currebat ad bravium. Ibid.

Hanc praxim vide. IV. 258. 264.

Hancque imitare.

STATUS.

Christianismus non mutat, sed sanctificat conditiones hominum. II. 163.

Hinc Apostolus vult ut unusquisque in quocumque vitæ genere, ordine et conditione maneat, in quâ erat cum vocatus est; supponitur honesta et licita. II. 164.

Non interest cujus sis conditionis, sed ut sis fidelis servus Dei.
II. 163.

Diligere Deum ex toto corde, et ex amore ejus mandata servare; hæc est vera religio, hocque maximi momenti. II. 164.

STELLA.

Ex D. Paulo tanta debet esse Christiani sanctitas, ut sit quasi stella fulgens in mundo, aliisque fax vitæ. IV. 234.

Quantò magis religiosus, sacerdos, prælatus! Ibid.

STEPHANAS.

Stephanæ familia laudatur à D. Paulo. II. 443.

Prima fidem suscepit, et præterea charitatem in omnes fideles exercuit. Ibid.

Tales et omnes Evangelii propagandi coóperarios D. Paulus vult à fidelibus honorari. Ibid.

STIMULUS CARNIS.

D. Paulo ne efferatur, datus est stimulus carnis. III. 265.

Quis fuit ille stimulus? Variæ referuntur opiniones. III. 265.

Conjectura probabilior. III. 266. Probatur, et rejiciuntur aliæ opiniones.

Quale spectaculum, Paulus in cælo, Paulus in cæno! III. 268.
Quid hoc nos docet? Ibid.

Hic stimulus Paulo rapto datus est, sicut monitor triumphanti, qui suggereret: Hominem te esse momento. Ibid.

Paulus pro suâ liberatione orans, non auditus fuit et auditus fuit. III. 269.

Ita sæpe audiuntur et non audiuntur justi. III. 269. 277.

STUDIUM.

S. Paulus à Spiritu sanoto afflatus, nihil negligit quo instruat. V. 294. Quantò magis nos, etiam citò morituri, nihil negligamus studii. V. 295. 296.

STULTITIA, STULTUM.

Jesus Christus gentibus stultitia. Quare? II. 27.

Stultum Dei quid? Ibid.

Stultum Dei sapientius est hominibus. Quare? II. 27. 28.

Stultitia crucis sapiens. II. 26.

Stultitia coram Deo sapientia mundi. II. 79.

Quàm sapiens sit stultitia crucis. II. 8.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Superiores nullum spernant, quasi vilem, quos viles putant, ipsis sunt necessarii. II. 318. 319. 326.

Deo et Ecclesie sæpe gratiores. II. 326.

Christianus superior sese ex charitate suis inferioribus aecommodet, eisque per charitatem spiritus serviat. IV. 151. 152.

Ad exemplum S. Pauli prælatus auctoritatem cum humilitate misceat. III. 205.

SYLVANUS.

Sylvanus et Syllas, idem. IV. 398.

SYNTHICHE.

Quæ? IV. 272.

TABERNACULUM.

Tabernaculi descriptio, et eorum quæ fiebant in eo. VI. 182.

Tabernaculum erat quasi templum portabile. VI. 187. 188.

Ejus longitudo, latitudo, divisio. Ibid.

TEMPLUM DEI.

Quælibet anima sancta templum est Dei. II. 78.

Hoc Dei templum qui violaverit, punietur à Deo. Ibid.

Nunquam violantur impunè sacra Deo, ut patet in Athaliâ et Bathasare. Ibid.

Totus homo templum Dei est: mens hominis quasi adytum templi, facultates animæ, basilica, corpus, quasi porticus. II. 140.

TEMPUS.

Varii modi tempus redimendi. IV. 148.

TENEBRARUM OPERA.

Tenebrarum opera quæ? I. 346.

Tria præcipua, quæ sunt tria vitiorum capita: gula, libido, ambitio. I. 347: Vide *Peccatum*, *Vigilantia*.

TENTATIO.

In tentationibus humiliare coram Deo; tuam agnosce infirmitatem, virtutem Dei accipies eò majorem, quò magis humiliaberis. III. 269. 270.

An de tentationibus carnis liceat gloriari, et quomodo? III. 270.

TEPOR.

Tepor gratiam minuit. V. 228.

TERRENA BONA.

Terrena bona Christiani contentione sunt indigna. II. 128.
Vilia sunt et brevè desitura. H. 134. Ideo spernenda. Ibid.

TESTAMENTUM.

Quare promissio à Deo facta Abrahæ Testamentum vocatur? III.
387.

Quod sit hoc Testamentum? Illius explicatio. Ibid.

Hoc Testamentum est basis nostræ justificationis. III. 388.

Mira Dei bonitas patet per hoc Testamentum. Ibid.

Patet et sapientia et æquitas, Ibid.

A quibus, et quare *Berith* traductum fuit *Testamentum*? VI.
193. 194. Vide *Berith*.

TESTAMENTUM VETUS.

Omnia veteris Testamenti umbræ et figuræ novi. VI. 161. 164.

Hoc Moyses fuit edoctus, tabernaculum et arcam constructurus.

VI. 164.

Omnia in hoc Testamento veteri figuræ et rudia lineamenta
Christi, aut Ecclesiæ christianæ. II. 239. Vide *Figura*, *Be-*
neficia, *Ingratitudo*, *Punitio*, *Judæi*.

Ipsa patriarcharum facta erant figurativa et prophetica. III.
432.

Hoc itaque Testamentum non aliter legendum, quàm ut figura
novi. Ibid.

Veteris Testamenti religio summarè describitur. VI. 182. 183.
184. 293. Vide *Religio*.

TESTAMENTUM NOVUM.

Novi Testamenti descriptio. VI. 294. 295.

Quàm differt novum à veteri! In veteri corporalia, temporaria,

Deus promittebat; in novo spiritualia, æterna. IV. 10.

Novi Testamenti spiritus. IV. 10. 37.

In novo plura sciunt pueri quàm plerique Judæi. VI. 167.

Mira utriusque correlatio. III. 397. 398.

Primum fuit quasi pueritia, secundum ætas adulta. Ibid. Vide
Religio.

Utriusque convenientiæ et disconvenientiæ. Ibid.

THEOLOGICÆ VIRTUTES.

Quales esse debent? IV. 401. 407.

Thermut quæ? VI. 265.

THESSALONICA.

Totius Macedoniæ metropolis erat. IV. 389.

Quomodo D. Paulus hanc in urbem advenit? Ibid.

Quomodo ex eâ exire coactus? Ibid.

Cur ad Thessalonicenses scripsit? IV. 390.

Hujus epistolæ materia, unde et quando scripsit? Vide *Præfat.*

IV. 390. 391.

Thessalonicensium encomium. IV. 403. 404.

Thessalonicenses passi sunt cum gaudio spirituali. IV. 403.

Secunda D. Pauli ad Thessalonicenses est primæ complementum. In præfatione. V. 1.

Thessalonicenses putabant diem judicii instare. Quare? V. 11.

Ut hunc illorum terrorem Paulus adimat, docet nondum instare; cujus duo dat authentica signa. V. 11. 111.

Thessalonicensibus Paulus signum dat quo suas Pauli epistolas distinguant à supposititiis. V. 111.

THESAURUS.

Quisque sibi thesaurizat; aut bonum, aut malum thesaurum sibi accumulat. I. 43.

Nihil coram Deo perditum. Ibid.

Qui bonitatis divitias contemnit, thesauros iræ reponit. I. 42.

Thesauros pro thesauris. Ibid. Vide *Judicium Dei*.

THURIBULUM.

Apostoli erant quasi thuribula incensa; sic debet esse concionator. III. 40. 41.

THURIBULUM AUREUM.

Quid et ubi collocatum? VI. 183.

TIMOR.

Timoris et humilitatis materia.

Licet nihil mihi conscius sim, non ideo justificatus sum.

Majorem offensarum partem ne intelligimus quidem, delicta quis intelligit? II. 92.

Memetipsum certò judicare non possum. Ibid.

Quia sæpe nescio quo fine, quo motivo, quâ conscientia agam. Ibid.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Epistola ad Titum est quasi compendium utriusque epistolæ ad Timotheum. V. 311.

Ubi et quando scripta? Ibid. et 314.

Exordium epistolæ ad Titum est functionum apostolicarum epitome. V. 325.

TRADITIO.

Traditio ante Scripturam. V. 330.

Prima itaque fuit et aliquando unica fidei regula. Ibid.

In dubiis ergo consulenda. Ibid.

Per occasionem tantum scripserunt Apostoli quæ verbo traderant. II. 281.

Hinc infertur non Scripturam tantum, sed et traditiones non scriptas esse servandas. Ibid.

Traditione doctrina fidei communicata ab Apostolis. II. 389.

Ibi duplex videtur traditio. Ibid.

Multa sine scripto tradita ab apostolis. II. 267.

Traditioni credendum, non tantum Scripturis. V. 24.

TRIBULATIO.

Tribulatio affinis est cum gloriâ æternâ. I. 114.

Mater est gloriæ filiorum Dei. Ibid.

Afflictio parit patientiam, patientia probationem, probatio spem, spes autem divina futuræ gloriæ non confundit. Ibid.

Ob hanc tribulationis affinitatem cum æternâ gloriâ, Christianus gaudet spiritualiter in afflictionibus. Ibid.

Gloria in tribulatione continetur, sicut fructus in semine. Ibid.

Tribulatio indicium est et ostensio justi iudicii, quo Deus justis regnum suum ex justitiâ adjudicaturus est. Quare? V. 7. 9.

Quanta hinc afflictis consolatio? V. 9.

Crux verè pretiosa, verè mater gloriæ. V. 9.

Dignum de tribulatione sensum vide in D. Paulo. V. 7.

Ad illius exemplum nobis in tribulationibus gaudendum et gloriantum. Quare? Ibid.

Tribulatio læta et valde læta, effectus est gratiæ, qui paruit in Macedonibus. III. 164.

TRIBUTA.

Judæi repugnabant tributa solvere. Quare? I. 340.

Judas Galilæus rebellionem in Galiliæ excitavit, negans à Judæis solvendum esse tributum. Ibid.

E contrà D. Paulus statuit tributa solvere. I. 344.

Tributum est debitum ex justitiâ. Ibid.

Quando circa tributa peccant principes? Ibid.

SS. TRINITAS.

Sanctissimæ Trinitatis in Christianos amor. V. 369.

Hujus ineffabilis amoris divini finis. V. 370.

Hujus ejusdem amoris effectus præsens. Ibid.

Quæ et qualis esse debeat gratitudo nostra? Ibid.

Tota sancta Trinitas nos amat, fovet et tuetur. I. 210.

Unde institutio sanctissimæ Trinitatis doxologiæ: Gloria Patri, et Filio et Spiritui sancto? I. 310.

TRISTITIA.

Omnis tristitia nascitur ex amore: hinc sicut duplex amor, Dei scilicet et sæculi; ita duplex tristitia: tristitia secundum Deum, seu pœnitentia, et tristitia sæculi: hæc parit mortem, illa vitam æternam. III. 152.

Ad delenda peccata tantum utilis tristitia. Ibid.

Ad cætera inutilis, nec opes perditas reparat, nec morbum sanat, etc.

At peccata delet et absumit. III. 152. 153.

Medicamentum est ad hoc tantum utile. Ibid.

TROAS.

Troas Phrygiæ minoris. III. 39.

An sit famosa Troja? Ibid.

THYMIAMA.

Ubi erat altare thymiamatis? VI. 184.

Oblatio thymiamatis erat omnium totius dici sacrificiorum consummatio. VI. 185.

UMBRA.

Lex et legalia erant tantum umbra. Quid sit hæc umbra? VI. 216.

UNGUENTUM.

Apostoli erant quasi unguentorum ampullæ. III. 41. Ita sit et concionator.

UNIO.

Duo Christianos omnes invitant ad unionem mentis, cordis et oris. II. 19.

USTIO.

Tentatio non est ustio, imò coronæ est materia: II. 158.
 Quid sit uri, ex D. Paulo? Ibid.

UXOR.

Uxorum munera. IV. 152. 157.

VANITAS.

Vanitas antiquum vitium est in doctoribus. V. 77.

Duplex in eis vanitas. Vide *Doctor*.

Doctores vanos pungit Apostolus, ut eos sanet. II. 95. 96.

Quid habes quod à Deo non accepisti? bujus veritatis penetratio crit omnis vanitatis sanatio. II. 96.

Omnia à Deo : Deo igitur pro omnibus gloria. Ibid.

VAS.

Quid ex D. Paulo significat vas in honorem, vas in contumeliam? I. 243. 245.

Fideles vasa Dei, alia aurea, alia testacea, etc. V. 202. Vide *Fideles*.

Hujus similitudinis dissimilitudines. Ibid.

VELAMEN CORDIS.

Moyses velamen in facie gerebat; Judæi velamen in corde gerunt. III. 62.

Christiani multi et velamen super cor habent. Ibid.

Cupiditas est velamen. III. 78. 79. Vide *Cupiditas*.

VERAX.

Deus semper verax; hinc in eum semper sperandum. I. 63.

Non obstante hominum infidelitate, adimplet sua verba. Ibid.

Homo mendax : hinc semper timenda cordis humani perversitas. I. 64.

Hominum infidelitas veritatem Dei reddit illustriorem. Ibid.

VERBUM DEI.

Fides est medium ad salutem, verbum autem Dei, seu Evangelium, est instrumentum quo nobis fides datur. I. 20.

Sub Dei verbo absconditur efficacia Sancti Spiritus. Ibid.

Hinc cum pietate audiendum, legendum, meditandum. Ibid.

Evangelio credere et obedire, necessarium ad salutem. I. 19. 20.

Sicut medicamentum non prodest nisi sumptum; ita verbum

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Vidua voluptuosa coram Deo mortua. Quare? V. 178.

Ecclesiastica vidua quæ? et conditiones ad hunc statum requisitæ. V. 179.

Quod de junioribus viduis statuit Apostolus, hoc juniorum votis non opponitur. V. 181.

VIGILANTIA.

Christianus, filius lucis : hinc vigil esse debet. IV. 469.

Tria nobis ad salutem necessaria, vigilantia, sobrietas et armatura. IV. 470.

Exemplum ad hæc excitans. Ibid. et seq.

Mortis nostræ dies veniet inopinatus sicut fur. IV. 468.

Itaque vigilandum.

De hoc multoties, multisque et variis modis nos Deus monet, in quo lucet divina misericordia, quæ nos imparatos non vult invenire. IV. 468. 479.

Verè itaque ex nobis perditio nostra. IV. 468.

Vita nostra militia est : ideo nobis vigilandum.

Dormientes ad vigilandum excitat Apostolus, clamans :

Hora est jam nos de somno surgere. I. 346. 349.

Duo nobis vigilantibus facienda :

Opera tenebrarum abjicienda,

Arma lucis, sancta opera induenda. I. 346. 347.

Tria præcipuè fugienda : tenebrarum opera, gula, libido, ambitio. I. 347.

Christus autem nobis induendus; eam sic imitari debemus, ut solus in nobis videatur, sicut in homine vestito sola vestis apparet. Ibid.

VINDICTA.

Christiana vindicta est malitiam bonitate superare. I. 331.

Carbones ignitos illi superimponere. Ibid.

VIR SPIRITUALIS.

Quid sit vir spiritualis. IV. 86.

VIR.

Virorum munera. IV. 153. 157.

VIRGINITAS.

Virginitas conjugio præferenda.

Primò, propter vitandas urgentes et inevitabiles rei uxoriæ molestias. II. 166.

Secundò, propter vitæ brevitatem, hujusque mundi vanitatem. II. 167.

Tertiò, propter majorem serviendi Deo facultatem. II. 168. 169.

Virginitas ergo matrimonio melior, non tantùm ad vitandas temporales molestias; sed ut quis sanctior evadat, Deoque faciliùs et perfectiùs serviat. II. 170.

Virginitatis bona. II. 170. et seq.

VISIO, REVELATIO.

Quid visio? Quid revelatio?

Quid visio sine revelatione?

Quid visio cum revelatione? III. 258.

VISITATIO.

Incarnatio est Dei visitatio. VI. 32.

Eucharistia, communio, est Dei visitatio, sicut Incarnatio fuit Dei visitatio. Ibid. Vide *Incarnatio*.

VISITATIO PASTORALIS.

Visitationum pastoralium finis. I. 18.

Earum conditiones, seu quæ in eis vitanda, quæ facienda. Ibid.

Ad exemplum D. Pauli, Timotheum etsi miserit episcopus, debet ipse personaliter visitare. IV. 435. 436.

Quid in visitatione debet intendere et orare? IV. 437.

VITÀ CHRISTIANA.

Est agôn, stadiùm, militia. V. 300.

Felicem illum qui benè certaverit, cucurrerit, fidelis fuerit. Ibid.

Ad hæc nos excitantia. V. 301. 302.

Cur Chistus in gloriâ gerit diademata multa? V. 303.

Cur vestem ostendit sanguine aspersam? Ibid.

Ad duò reducitur vita Christiana;

Scilicet ad depositionem veteris hominis,

Ad indutionem novi hominis. IV. 119. 120. 127. 128.

Utrumque in baptismo repræsentatur. IV. 127.

Vita verè christiana, mysterium. IV. 283.

Sacrificium est. IV. 283.

Laus Dei perennis. Ibid.

Duæ sunt partes fidei, seu vitæ christianæ, credere verum, facere bonum; seu veritatem ex charitate facere. IV. 112.

Vitæ christianæ compendium. IV. 126.

Aliud. IV. 127. Vide *Epitome, Summa*.

Vita christiana, cursus. III. 447.

VITA ÆTERNA.

Æternæ corporis et animæ fidem et spem firmantia et augmentia. III. 101 102.

Ad hanc creatus sum,

Ad hanc regeneratus sum,

Illam Deus nobis promisit,

In illius pignus Spiritum sanctum dedit. Ibid.

VITA PRÆSENS.

Hæc vita tempus nostrum est, dies hominis. Quare? II. 74.

Totum vitæ nostræ tempus dies est hodierna: *Hodie si vocem, etc.* VI. 55.

VITA MALA ET SCELERATA.

Vitæ sceleratæ gradus et origo. IV. 119.

VITIA SPIRITUALIA.

Spiritualia vitia frequentia. III. 457. 458.

De iis vix fit pœnitentia. III. 455.

VOCATIO.

Vocatio divina est ecclesiastici ministerii principium. IV. 8.

Quomodo reparandus vocationis defectus. Ibid.

Dei voluntas et quidem beneplaciti, debet esse omnis ecclesiasticæ dignitatis origo. II. 14.

Attendat itaque ad suam vocationem Ecclesiæ minister, et videat an per Dei voluntatem, an secundum Dei indignationem et iram, in ministerium sit ingressus. II. 14. 32. 33.

Vocationis beneficium sæpe attendendum. IV. 102.

Ad hæc duo attendenda. IV. 56. 57.

DEI VOLUNTAS.

Dei voluntas est omnis sanctitatis regula. I. 324.

Hinc illam in omnibus agnoscere et adimplere debemus. Ibid.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

HISTORY

Tens of thousands of important historical sources, many previously unobtainable, are now available for the first time with a Forgotten Books Full Membership.

Unlimited Access
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

